ПРЕДВАРИТЕЛЕН ПРОЕКТ ЗА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН
НА ОБЩИНА АРДИНО

Д О К Л А Д

ЗА

ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ „РОДОПИ СРЕДНИ” BG 0001031 и «ДОБРОСТАН» BG 0002073

(ВЪВ ВРЪЗКА С Чл. 7 т. 4 ОТ НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКА ЗА СЪВМЕСТИМОСТТА НА ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ, ПРОЕКТИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ДВ БР.73 ОТ 11.09.2007Г.ИЗМ. И ДОП. (ПОСЛЕДНО) ДВ БР. 12 / 12.02.2016Г.)

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: ОБЩИНА АРДИНО

ИЗПЪЛНИТЕЛИ:

Людмил Гочев (Диплома № 001626 на ВЛТИ)
Стилиян Казалиев (Диплома № 9514 на ПУ)

Ардино, Юни , 2016 година

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е :

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	
I . ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА	
1. Анотация на плана	7
1.1.Обхват на плана	12
1.2.Подробност на плана	16
1.3. Земеделско и горско стопанство.	25
1.4. Зелена система, отдих, спорт	27
1.5. Времева рамка	28
1.6. Местоположение на инвестиционното намерение спрямо защитените зони	29
2. Описание на други планове и програми , които в съчетание с настоящият план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони	29
2.1. Действащи национални, областни и общински политики, стратегии, програми и планове	30
2.2. ОУП, ПУП и други инвестиционни предложения и проекти	34
2.3. Съществуващи и издадени разрешителни за водоползване на повърхностен воден обект за ВЕЦ/ МВЕЦ	36
2.4. Предварителна оценка на въздействията	38
II. ПОДРОБНА ЦЕЛЕВА ОЦЕНКА	
3.Описание на елементите на плана, които самостоятелно или в комбинация с други планове биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи.	44
3.1.Описание на елементите на плана	45
3.2.Описание на защитените територии и зони в обхвата на плана	50
3.3.Обобщаване и оценка на въздействията върху горския фондв ЗЗ.	52
4.Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване(отчитане) при изготвянето на ОУП на община Ардино	54
4.1. Описание на защитените зони	54
4.2.Описание на типовете местообитания от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС установени в ЗЗ Родопи Средни	59
4.3.Описание на растенията обект на опазване в зоната	65
4.4. Описание на животните предмет на опазване в зоните	67
5.Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху предмета и целите на опазване на защитените зони.	90
5.1 Описание и анализ на въздействието на ОУП върху типовете природни местообитания и видовете опазвани с ЗЗ «Родопи Средни» и «Добростан»	92
5.1.1. Преки въздействия	96
5.1.2. Косвени въздействия	99
5.1.3. Описание и анализ на въздействието на плана върху типовете природни местообитания предмет на опазване в защитените зони.	101
5.1.4. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху защитените растителни видове предмет на опазване в защитена зона «Родопи Средни».	107
5.1.5. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху защитените животински видове предмет на опазване в защитените зони	108
5.2.Описание и анализ на въздействието на плана върху целостта на защитените зони с оглед тяхната структура, функции и природозащитни цели / загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видовете, нарушаване на видовия	159

състав, химически, хидроложки и геоложки промени по време на реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение.	
5.2.1. Хабитати	163
5.2.2. Растителни видове с консервационна значимост	165
5.2.3.Животински видове с консервационна значимост върху които строителството и функционирането на ОУП ще окажат влияние.	166
5.3.1. Химически, хидроложки и геоложки промени	176
6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на плана върху защитените зони. Определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.	186
6.1. Предложения свързани с устройственото планиране	187
6.2. Предложения свързани с управлението на плана	187
6.3. Предложения свързани с хабитатите	189
6.4. Предложения свързани с растителния свят	191
6.5. Предложения свързани със животинския свят	193
6.5.1. Горска чучулига	193
6.5.2. Сухоземни костенурки	194
6.5.3. Кафява мечка	194
6.5.4. Осояд	195
III. ОЦЕНКА НА АЛТЕРНАТИВИТЕ	
7.Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони включително и нулева алтернатива.	198
7.1. Оценка на алтернативите:	199
7.1.1.От социално – икономическа гледна точка	199
7.1.2. От екологична гледна точка	201
8.Картен материал с местоположението на обектите спрямо защитените зони.	205
9. Заключение за вида и степента на отрицателното въздействие съобразно критериите по чл. 22	205
9.1. Пълна характеристика на плана	205
9.2. Характеристика на други планове и програми , които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.	206
9.3. Характеристика на защитените зони	215
9.4. Област на въздействие	215
9.5. Степен на въздействие върху типовете природни местообитания	217
9.6. Степен на въздействие върху местообитания и популации	217
9.7. Въздействия върху природозащитните цели и целостта на зоните	217
9.8. Възможни смекчаващи и/или възстановителни мерки	217
9.8.1. Атмосферен въздух	218
9.8.2. Геоложка основа	218
9.8.3. Почви	218
9. 8.4. Води	218
9. 8.5. Отпадъци	218
9.8.6. Растителен свят	218
9.8.7. Ландшафт	219
9.8.8. Животни	219
9.8.9. Наличие на алтернативни решения	219

9.8.10.Наличие на причини от първостепенен обществен интерес	
9.8.11. Предложени компенсационни мерки	220
IV. ОЦЕНКА НА КОМПЕСАТОРНИТЕ МЕРКИ	
10. Наличие на конкретни обстоятелства по чл. 33 от ЗБР и предложения за компенсиращи мерки по чл. 34 от ЗБР– когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване не съответства на ЗЗ при което те ще бъдат значително увредени от реализацията на ОУП	220
11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания , методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация	222
12.Документи по чл.9 Ал.2 и 3 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони	222
V. ПРИЛОЖЕНИЯ	
5.1. Списък на ИП и ППП по РИОСВ	
5.2. ОУП на община Ардино М 1 :25000	
5.3. Карта на Обшина Ардино с посочени граници на Защитените зони М 1:150 000	
5.4. Карта на алтернативите за изграждане на втори лектроенергиен пръстен за гр. Ардино 1:10 000	
5.5. Декларации по чл. 9 ал.1 т. 4-7	
5.6. Диплома и Удостоверение 453/30.05.2007г. на Людмил Гочев	
5.7. Диплома на Стикиян Казалиев	

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Настоящата оценка на Общ устройствен план на Община Ардино е изготвена на основание Писмо изх № КПД- 14 – 872- (3) / 04.12.2015г. на РИОСВ Смолян и в съответствие с Директивата на Съвета за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда (OJL 197/21.07.2001г) .

Територията обект на устройственото планиране попада в обхвата на защитени зони:

- BG0001031 „Родопи - Средни” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка от защитени зони, приет с Решение № 661/2007г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 85/2007г.)
- BG0002073 „Добростан” за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-528/26.05.2010г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ бр.47/2010 г.),

поради което за нея е в сила регламента на чл. 6 ал. 3 на Директивата за местообитанията фауна и флора с което се поставят изисквания при наличието на територии от мрежата Натура 2000 в границите на обекта да се извърши оценка за предвиждане на последствията , рефлектиращи върху целите за опазване на територията.

Настоящата оценка е извършена съгласно насоките на Европейската комисия – генерална дирекция «Околна среда» публикувани в «Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО, по изискванията поставени с Директивата за птиците (79/409/ЕЕС) и изискванията на РИОСВ Смолян .

Решението за изготвяне на ОУП на Община Ардино е съгласувано с БДИБР с център Пловдив за което е изразено становище с изх. № ВК-01-95/04.11.201 съгласно което Плана е съвместим с Плана за управление на речните басейни в Източно беломорски район и е допустим от гледна точка на постигане на целите на околната среда при спазване на изискванията на Закона за водите и поднормативните му актове.

Доклада е структуриран в хронологичния ред на чл. 23 ал. 2 от „Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони” *(Обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г.)* , като степента на въздействията е определена по критериите на чл. 22 от същата Наредба.

„Комулативните въздействия” са разгледани и анализирани в съответствие с § 3, т. 10 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за ОС, като за

територииите от защитените зони, попадащи на територията на общината, са взети предвид миналите , настоящите или бъдещите планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, за които има внесни уведомления ;

Процедурата, е интегрирана в изготвената Екологична оценка за Общ устройствен план на община Ардино в етапността заложена в Методическото ръководство:

- ⇨ Предварителна оценка
- ⇨ Целева оценка
- ⇨ Оценка на алтернативните решения
- ⇨ Оценка на компенсаторните мерки

В съответствие с целите на опазване на защитените зони предложенията по ОУП са тълкувани при условията и изискванията за запазването на благоприятния природозащитен статус (БПС) на природните местообитания и видовете попадащи в ЗЗ «Родопи Средни » и «Добростан» в следния приоритетен ред:

- площ на местообитания в зоната
- структура и функции на местообитанията
- статус на популаците в зоната

При оценка на въздействията, по отношение на количествените параметри на Общия устройствен план *(площ на местообитанията, статус на популациите, засегнати консервационно значими видове и др.)* за референтни стойности са приети стойностите за съответната зоната по нейния стандартен формуляр на Натура 2000 и информацията публикувана на интернет страница http://www.natura2000bq.org/natura/bq/data maps.oho където са посочени предмета и целите на опазване на съответните защитени зони, попълнените стандартни форми с данни и оценки, картен материал и координатен регистър - документацията по чл. 8, ал. 1 от ЗБР.

В процеса на работата по ЕО и ОС за всеки отделен случай са използвани критериите по Приложение II от Директивата за СЕО, а именно:

- Характеристики на ОУП
- Вероятни значителни въздействия на ОУП върху околната среда;
- Територия, която ще бъде засегната от изпълнението на ОУП

Докладите за ЕО и ОС на ОУП на Община Ардино се изготвят на два етапа съответно по предварителния и по окончателния планове, като степента на детайлност от I- ри етап се надгражда на II - ри етап на база постъпилите становища от специализираните компетентни органи, специализираните ведомства и заинтересованата общественост

I. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА

1. Анотация на плана

На основание на чл. 21 ал. 1 т. 11 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 134 ал.1 т. 1 и ал. 3 от Закона за устройство на територията плана обхваща едновременно изработване, съобщаване и одобряване на Общия устройствен план на Община Ардино

Проучвателните и проектни работи за съставяне на ОУП ще се извършват в две фази:

1. Предварителен проект;
2. Окончателен проект.

С общия устройствен план на Община Ардино е създава законовата основа за комплексно устройство на населените места при оптимизиране на пространствената и функционална структура на територията, в съответствие с най - добрите практики за устойчиво използване на природните дадености на региона и богатото му архитектурно и историческо наследство при съществуващите специфични социално - икономически условия.

Съгласно чл. Чл. 104. (1) от ЗУТ (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Общите устройствени планове са основа за цялостното устройство на териториите на общините, на части от тях или на отделни населени места с техните землища. Предвижданията на общите устройствени планове, с които се определят общата структура и преобладаващото предназначение на територите, видът и предназначението на техническата инфраструктура и опазването на околната среда и обектите на културно-историческото наследство, са задължителни при изготвянето на подробните устройствени планове.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Неразделна част от общия устройствен план са правилата и нормативите за неговото прилагане, които се изработват в съответствие с наредбата по чл. 13, ал. 1 и се одобряват едновременно с плана.

(3) Общият устройствен план няма пряко приложение за разрешаване на строителство

Също така с плана се създават необходимите устройствени условия за изпълнение стратегически документи на ЕС и секторното законодателство на България , като и плановата основа за реализацията на областната стратегия и общинските планове.

Предвид обстоятелството, че устройствените планове се явяват основен инструмент при провеждане на политики за постигане на устойчиво икономическо и социално развитие и изграждане на жизнена среда, отговаряща на съвременните потребности на обществото, разработването на

плана е от съществена значимост за общината. Необходимостта от изготвянето му произтича и от изискванията за :

- Запазване на съществуващото екологично равновесие на територията.
- Хармонизиране факторите на ландшафта със бъдещото строителство и социално – икономически функции на териториите .
- Съблюдаване на българското законодателство.

ОУП се явява основна връзка между Закона за регионално развитие (ЗРР) и Закона за устройство на територията (ЗУТ). С него , предвидените от ОПР мерки намират териториалното си отлагане; прави се връзка между Концепцията за пространствено развитие на общината и отделните Подробни устройствено планове (ПУП), касаещи предназначението на всеки отделен имот. С него се дава пространствено и териториално измерение на ред важни за развитието на общината стратегически документи като: Стратегии за развитие в областта на околната среда, Управлението на отпадъците, Туризма, Културата, Икономиката и т.н. Онагледяват се ограничителните режими върху територията, произтичащи от различни закони и подзаконови нормативи по отношение на опазването на историческото и културно наследство, горския и земеделски фонд, опазването на околната среда и възстановяването на нарушени територии и други.

За изработване на проектът за ОУП на Община Ардино има:

- Сключен Договор за съфинансиране между Община Ардино и МРРБ, решение № 674/04.09.2014 г. за започване процедура по изработването му.
- Писмо изх. № КПД-14-624-4/13.11.2013 г. на РИОСВ със съгласувателно становище на Планово задание на ОУП
- Съгласно становище от БДИБР с център Пловдив с изх. № ВК-01-95/04.11.2013 г. За съвместимост на проектът за ОУП на община Ардино с Плана за управление на речните басейни в Източно беломорски район.
- Писмо изх. № РД-09-393 на МОСВ / БД УВИБР - Пловдив с данни за водните тела.

Плана идентифицира съществуващите екологични проблеми и дава предложение и проектна основа за тяхното разрешаване за превръщането на община Ардино в притегателен туристически район.

За целта са дефинирани следните приоритетни задачи:

- Благоустрояване на населените места в общината, изграждане на канализационни мрежи и пречиствателни станции.
- Подмяна на етернитовите водопроводи във водоснабдителната мрежа;

- Осъществяване на комплекс от мерки в областта на горското и селското стопанство за ограничаване ерозията на почвите и преди всичко за запазване и увеличаване на площта на обработваемата земя;
- Подпомагане на частните производители при създаване на трайни насаждения върху ерозирани терени;
- Рекултивиране на нарушените терени в селата Светулка и Диамандово, терени в поречията на реките р. Ардинска и р. "Оваджик", като се използва хумусния пласт , който ще се изземва при строежите на територията на общината .
- Изпълнение на препоръките за опазване на околната среда и биологичното разнообразие в окончателния доклад за ОВОС, за каскада „Горна Арда”;
- Съхраняване на биологичното разнообразие и културно-историческото наследство на територията на общината и усвояване на значителния й рекреационен потенциал чрез развитие предимно на алтернативни форми на туризма като екотуризъм, културен туризъм, селски туризъм, пешеходен туризъм, велотуризъм, ловен и риболовен туризъм и др.;
- Популяризиране на природните и културно-историческите забележителности в общината за привличане на повече посетители.

Главната цел на ОУП е създаване на пространствена и функционална структура за развитие на територията, комплексно устройство на населените места в съответствие със съществуващите природни дадености и специфичните социални и икономически условия. Основен принцип при разработката на Плана е балансът между екологичното равновесие, икономическия растеж и социалното благополучие на общността.

Предварителния проект на плана залага главната цел да бъде постигната, чрез изпълнение на следните специфични цели:

- Регулиране на урбанизационните процеси на територията на общината, без да се накърняват целостта, стабилността и качествените характеристики на природната и среда.
- Прилагане на устройствени принципи за по-нататъшно изграждане и техническо обзавеждане на жизнената среда на населените места и останалите урбанизирани територии в съответствие с европейските стандарти за осъществяване на най-добра инвестиционна среда и равнопоставеност между общите и частни интереси.
- Планиране, осигуряващо едновременно съхраняване и пълноценно включване в жизнения оборот на природното и културно наследство за постигане на устойчивост и вътрешно стимулиране при развитие на всички системи.

В областта на екологията целите са свързани с опазването и устойчивото ползване на природните дадености и ресурси, както и ограничаване въздействието на факторите на средата върху човешкото здраве и стабилността на популациите.

Също така с ОУП се цели и съгласуване на задачите му с целите и задачите на Общинския план за развитие на общината за програмен период 2014-2020 г. и с предвидените насоки в Концепцията за пространствено развитие за периода 2014-2020 в т.ч.

- Усъвършенстване на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура на територията на общината, връзките с териториите на съседните общини и със системата от инфраструктурни мрежи и съоръжения на национално ниво. Създаването на модерна пътна и улична мрежа, осигурява по-къси и комфортни връзки на територията на общината, и поощрява развитието на нови дейности, подобрява екологията и туризма и ще се отрази най-вече на осигуряването на транспортен достъп до културните и исторически забележителности. Освен проектиране на нови пътни отсечки плана обръща внимание на реконструкцията и модернизацията на съществуващата мрежа.

- Осигуряване на условия за опазване и социализация на обектите на културно историческото наследство и природните забележителности. Регламентиране на допустимото натоварване върху териториите с естествени рекреационни и други ресурси.

Друга цел на предварителния ОУП е хармонизиране на инвестиционните намерения с разпоредбите на Закона за устройство на територията (Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г. изм и доп – последно бр.53 от 13 Юли 2012г и по точно с чл. 1 (2) , чрез който се вменява като задължение уреждането на обществените отношения, свързани с устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството, както и въвеждането на ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

С ОУП се цели и предоставянето на по - разширена и конкретизирана информация във връзка с разпоредбите на чл. 85 ал. 2 от Закона за опазване на околната среда поради вероятността от възникване на комулативен ефект с други планове и проекти в т.ч. и с реализирани вече стопански инициативи

При изготвяне на ОУП са приложени следните подходи:

- Формулиране на устройствени комплексни устройствени мерки за създаване условия за преодоляване различията в развитието на отделните части на общинската територия и стабилизиране на селищната мрежа.

- Съблюдаване предвижданията на действащите документи по Закона за регионално развитие , създаване условия за изпълнение на

инвестиционни инициативи съответстващи на поставените цели и приоритети на националното развитие.

- Отчитане разположението на общината в по-широк териториален контекст във връзка със съседни общини в регионален и национален аспект.

- Съобразяване на устройството на територията с природозащитните режими по ЗООС и ЗБР и ограничаване на урбанизацията и строителната интервенция в защитените зони и територии.

- Баланс между опазването на природното наследство на територията и реализация на екологическия, стопанския и естетическия потенциал на природно - географските дадености, запазване на пространствената цялост на естествената среда.

- Създаване режими и условия за опазване обектите на културно историческото наследство.

- Създаване условия за изпълнение на държавна и общинска поземлена политика за развитие на социална , техническа и зелена инфраструктура и за структуроопределящи обекти.

При изготвянето на ОУП са спазени действащите законови и естествени ограничения в устройството на територията като:

- Режими на природозащитна по Закона за защитените територии и по Закона за биологичното разнообразие - съгласно заповедите за обявяването, на действащите планове за управление и стандартните формуляри.

- Режимите за културно-историческа защита по Закона за културно наследство.

- Сигниране на санитарно - охранителни зони на находища и водовземни съоръжения на питейни и на минерални води.

- Опазване на територии, предназначени за земеделие с висококатегорийна земя, трайни насаждения и/или значителни капиталовложения (иригационни съоръжения, противоерозионни дейности); пасища и ливади.

- Залесени горски територии със специални и защитни функции.

- Водни течения и площи с прилежащите им територии.

- Локални инженерно - геоложки и хидрогеоложки условия.

Изключения по отношение прилагането на горните ограничители са приети за допустими само в следните случаи:

- За изграждане на озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение (изолационно озеленяване, гробищни паркове).

- При реконструкция и доизграждане на инфраструктурни трасета и съоръжения.

- За развитие на инфраструктурата на отдиха, спорта и туризма.

С прилагането на посочените подходи ОУП на община Ардино постига:

- Устойчивост: - чрез създаването на устройствени условия за балансирано развитие на многоотраслова структура на стопанската дейност на база малки до средни предприятия и щадящо ползване на ресурсите.

- Приемственост: Постига се с насърчаване на устройствените решения, които прибавят нови положителни качества към вече създаденото. Вземат се под внимание направените инвестиционни стъпки, предходните устройствени планирания и административни разчети, промените в предназначението и фактическото ползване на земята.

- Солидарност: Изразява се в съвместяването на индивидуалните и груповите интереси от една страна и тези на териториалната общност като цяло от друга. Постига се баланс между интересите, социалните категории и уязвимите групи.

1.1.Обхват на плана

Обхвата на ОУП за община Ардино се определя от :

- Благоприятното съчетание на природни дадености в т.ч. водни ресурси, естествени гори, специфични ландшафти, богато биоразнообразие .

- Разработени туристически маршрути и неголяма, но сравнително устойчива туристическа инфраструктура.

- Централно разположение на общинския център спрямо населените места в общината и областните центрове Кърджали и Смолян.

- Задоволително състояние на съществуващата мрежа от горски и полски пътища с възможности за включването им маршрути за пешеходен, вело и конен туризъм при ниско ниво на инвестициите.

- Наличие на поземлени имоти - общинска собственост което е предпоставка за , реализиране на общински политики в социалната сфера и публично – частните партньорства .

- Общинската администрация има необходимия опит и квалификация за реализация на задачите и изискванията поставени със националните стратегически документи, включително концепциите за пространствено развитие, с устройствените изисквания към всеки отделен поземлен имот до ниво ПУП;
- Община Ардино е обвързана с взаимоотношения на регионално и национално ниво с Гърция и Турция , което се явява като важен стимулатор за развитие на бизнес, икономика и туризъм ;
- Предварителния план показва насоките за развитие на съществуващите и на новите територии по отделните функционални системи на ниво общински център и общо за Общината, за постигане на устойчиво икономическо и социално развитие;
- С изградената концепция за устройственото планиране са създадени условия за баланс в развитието между отделните части на Общината и намаляване на разликите в жизнената среда между общинския център и периферията;

В съответствие с изискванията на Наредба № 8/2001 за обема и съдържанието на устройствените планове в предварителния проект на ОУП на община Ардино е представено разпределението на териториите по основно предназначение.

Данните за общата структура и баланс на територията отразяват проектните предвиждания, като се разглеждат :

- Териториите в регулация, но с нереализирани мероприятия. Отразено е предназначението им по действащите планове.
- Поземлените имоти с променено предназначение
- Разширението на жилищните територии в гр. Ардино и селата Млечино, Бял извор, Горно Прахово , Жълтуша и Падина
- Реконструкция на съществуващ казармен терен в гр. Ардино за жилищни и обслужващи дейности.
- Горските площи с предложения за промяна в статуса им от „Дървопроизводителни гори” в „ Гори предназначени за рекреация”
- Предвиждания за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне

Устройственото планиране по територията на общината засяга трите фонда – урбанизираните територии, горскостопанския и селскостопанския фонд, като предложенията по предварителния проект за Общ устройствен план са посочени в долните таблици .

- *Устройствените зони в урбанизираните територии:*

Таблица 1

Вид	***Наименование***	***Площ (ха)***
Жк	Жилищна зона с комплексно застрояване	9
Жм	Жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина	257.7
Жр	Резервна жилищна зона	9.6
Жс	Жилищна зона с преобладаващо застрояване със средна височина	1.8
Одв	Ваканционно селище	9.1
Одк	Зона за отдих	1.5
Оз	Озеленени територии	20.1
Оз1	Паркове в населени места	7.1
Озс	Озеленени територии за спорт	5.1
Озс1	Извънселищни паркове (лесопаркове)	123.1
Ок	Курортна зона	17.4
Ок1	Климатична база за отдих	2
Пп	Предимно производствена зона	40.5
Смф	Смесена многофункционална зона	3.6
Т1	Терени за обслужващи дейности	4.3
Т10	Терени за културни сгради	0.7
Т14	Терени за културна инфраструктура	0.1
Т2	Терени на образователната инфраструктура	13.6
Т3	Терени за здравеопазване и социални дейности	2.6
Т4	Терени за производствено - складови дейности	1.4
Т5	Терени за техническа инфраструктура	1.4
Т6	Терени за транспортна инфраструктура	0.6
Т7	Терени за озеленяване	14.1
Т8	Терени за спорт	1.2
Т9	Терени за гробищни паркове	68.3
Ц	Смесена многофункционална централна зона	5.9
	ОБЩО	**621.8**

- *Устройствените зони в горски фонд:*

Таблица 2

Вид	***Наименование***	***Площ (ха)***
Жм	Жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина	1.5
Оз	Озеленени територии	4.7
Озс1	Извънселищни паркове (лесопаркове)	92.9
Ок	Курортна зона	17.4
Т9	Терени за гробищни паркове	2.6
	ОБЩО	**119.1**

- *Устройствените зони в земеделски земи:*

Таблица 3

Вид	***Наименование***	***Площ (ха)***
Жм	Жил. зона с преобладаващо застрояване с малка височина	37.1
Жр	Резервна жилищна зона	5.9
Одв	Ваканционно селище	9
Одк	Зона за отдих	1.4
Оз	Озеленени територии	7.8
Оз1	Паркове в населени места	2.4
Озс	Озеленени територии за спорт	1.3
Озс1	Извънселищни паркове (лесопаркове)	28.6
Пп	Предимно производствена зона	16.6
Т1	Терени за обслужващи дейности	0.3
Т2	Терени на образователната инфраструктура	1.3
Т6	Терени за транспортна инфраструктура	0.3
Т7	Терени за озеленяване	5.8
Т9	Терени за гробищни паркове	0.3
	ОБЩО	**118.1**

Извън площите с вече променено предназначение, териториите за урбанизация се разполагат върху малоценни земеделски земи, към момента изоставени или деградирали и на такива без определено стопанско предназначение.

Значителна част от устройствените зони са свързани с озеленяването и отдиха. Тук са включени и устройствените зони в населените места.

Предвижданото строителство върху тях е съобразено с Наредба № 1/30.07.2003г. (в сила от 03.08.2003г.) за номенклатурата на видовете строежи, с което се определя тяхната характеристика, значимост, сложност и рискове при експлоатацията, посочени в чл. 137 ал. 1 от ЗУТ.

По отношение горските територии, промяната на площите произлиза от предвиждането за изграждане на горски и други извънселищни паркове, като територии за озеленени площи за широко обществено ползване, съгласно чл. 61 от ЗУТ и чл. 30 от Наредба № 7 / 2003 на МРРБ.

Видовете устройствени дейности заложени в предварителния проект за ОУП, са предвидени при идеята за максимално съхраняване на естествената среда.

Обособените строителни петна за жилищни територии са заложени основно върху земи - общинска частна собственост или стопанисвани от общината.

Жилищната зона Жм върху земеделска земя, се разполага върху бонитетни класове 9 и 10 и се определя с регулационни планове.

Общо устройствените зони извън урбанизираните територии, са предназначени за озеленяване, отдих и спорт.

Като изходна информация при разработването на подсистема Културно и природно наследство са ползвани данни и информации от различни източници, съдържащи данни за налични в територията археологически и архитектурни обекти, за ансамбли и паметници на културата, декларираните и обявени паметници на културата - актуализиран списък на недвижимите културни ценности за община Ардино от НИНКН и РИМ - Кърджали

В предварителния проект за ОУП са посочени всички паметници с Протоколи и Решения на МК, със статут „зони с особена устройствена защита”, както и отделни идентифицирани археологически обекти, за които съществуват данни в посочените източници.

Община Ардино има сравнително добра транспортна инфраструктура. Съществуващите пътища са предимно III и IV клас. Общата дължина на пътната мрежа на територията на общината възлиза на 261 км., като в по-голямата част са общинските пътища а републиканските са 91,4 км.. Чрез усъвършенстването на транспортната инфраструктура ще се осигури устойчивото развитие на територията и дългосрочната финансова и икономическа ефективност на населените места.

1.2. Подробност на плана

За Общината е характерна устойчива тенденция към обезлюдяване особено на селата, поради което с плана са показани устройствени мерки и решения за обособяване на средищни селища, което се явява като единствено възможния вариант за стабилизиране на мрежата от населени места, някои от които са с подчертано замиращи функции.

Като средищни населени места са определени Жълтуша, Бял извор , Диамандово, Падина, Горно Прахово, Млечино, Ленище. За тези населени места е извършено проучване относно териториалните възможности за разширяване на жилищните им терени и са определени терените за предимно производствени дейности.

С устройствени режими са определени териториите на различните системи и подсистеми, резервирани са територии за техническата инфраструктура, обозначени са териториите в населените места и землищата им с обекти на природната защита, на материалното и нематериалното културно наследство.

За общинския център е направено изследване на използваемостта на различните терени и потребностите от териториална обезпеченост относно производствени дейности и обекти на системата труд, спорт и отдих, обитаване, техническа инфраструктура. За град Ардино се констатира, че въпреки наличието на подробни устройствени планове за приобщаване на нови територии като кв. Къпина, липсата на изградена инфраструктура , затруднява изпълнението на направеното планиране на ниво ПУП.

В регулационните граници на града са установени терени с показана урбанизация и с доведена инфраструктура, което ги прави по привлекателни за усвояване на нуждите на селищното развитие. Такъв терен в центъра на града е площадката на бившите казарми.

Предварителния план предлага успоредно на пътя Ардино - Смолян да се доразвият в близост до реката допълнителни жилищни и производствени терени, да се резервират терени за нов гробищен парк, а в северна посока по пътя за с. Дядовци да се обособи нова производствена зона на база вече реализирани няколко инвестиционни инициативи.

За социално-икономическото и инфраструктурно развитие на града са предвидени разширения , извън настоящите регулационни и строителни граници. Предлага се вече усвоени територии да бъдат включени в новите регулационни граници на града .

Отчетено е съществуващото пространствено зониране на видовете територии , както и природните фактори , оказали значимо влияние върху състоянието на настоящата изграденост и възможностите за бъдещо развитие. Предложените зони са : Жм, Жс,Жк, Жр, Смф, Т1-14, Ц, ПП, Оз, Оз1, Озс. За тях са посочени конкретни устройствени показатели и характеристики. По този начин се създават условия за устройство на територията и реализацията на частната и публичната инвестиционни инициативи.

Последователността на изработване на новите планове, наред с плановете на селищните образувания е съобразена с инвестиционната активност по места , както и с приоритетността на благоустройствените мероприятия .

Направеният анализ на съществуващото положение показват значителен териториален резерв в границите на населените места. Това обстоятелство, както и демографските прогнози, са основание да не се предвижда екстензивно развитие на населените места , определени за стабилизиращи средищни територии.

Планът предвижда четири зони за рекреационна дейност:

- Устройствена зона Климатичен курорт „Белите брези” - Ок1 . Курортът е съществуващ , от местно значение. Има възможност да повиши категорията си, с доразвитие на туристическата и спортната инфраструктура.
- Устройствена зона Язовир край с. Родопско - Одк. Курортът е с възможности за развитие на водни и риболовни спортове, атракции и къмпинг. Терените на техническата инфраструктура са обогатени с хеликоптерна площадка за борба с пожарите.
- Устройствена зона Ваканционно селище при с. Сухово - Одв. Осигурени са възможности за воден, риболовен спорт и леглова база - самото ваканционно селище.

- Климатична база за отдих - „Еньовче” на база съществуващите жилищни блокове, които биха могли с малко средства да се устроят, като база за отдих.

Другите териториални проучвания за урбанизация обхващат терена за Хидровъзел ”Ардино” и каскада “Горна Арда” , за които към момента текат идейни проучвания за установяване на икономическата, енергийна и стопанска целесъобразност. Реализацията на хидросъоръженията би променила коренно съществуващата инвестиционна активност в района, но те не са предмет на настоящия ОУП. Тези проекти са обект на Националната енергийна стратегия и Европейския стратегически план за развитие на ВЕИ .

Във връзка с проучванията за Хидровъзел ”Ардино” се извършват и проучвания за реализация на втори електроенергиен пръстен 110 кВ с два варианта:

→ *Алтренатива 1- свързване на ВЕЦ „Китница” с ВЕЦ „Ардино” и подстанция „Ардино”*

→ *Алтренатива 2 - свързване на подстанция „Баните” с ВЕЦ „Ардино” и подстанция „Ардино”*

Електроенергийния пръстен би могъл да се реализира и без строителството на екелктроценталаите на ХВ ”Ардино”, като в този случай, че се постигне по-високо ниво на сигурност в електроподаването на гр. Ардино, поради което същия се разглежда от ОУП

Земеделските терени представляват 34,8% от общата плащ на общината (11836 ха.) , от които 22.65 % (2671ха.) са ниви . Преобладаващите категории на земята при неполивни условия са VIII и IX-та, и по-малко V и VII-ма.

Ливадите са 1768ха., а пасища и мери са 4556ха. Последните имат важно място в опазване на съществуващото биоразнообразие

Поземленият земеделски ресурс се характеризира със силната си раздробеност. Поради тази причина предварителния план определя земеделските земи, чието предназначение може да бъде променяно само с посочване на допустимите за това условия.

Режимът на превантивна защита се отнася и за всички земеделски територии, попадащи в обхвата на защитените зони.

Плана залага при изработването на подробните устройствени планове в земеделски зони да се съблюдават следните нормативи:

Таблица 4

Показател	***Мярка***	***Стойност***
Вид зона	Жм	
Максимална височина кота корниз	м.	10,0
Максимална етажност (Е)	бр.	3
Максимална плътност на застрояване	%	60.00
Максимална интензивност на застрояване	един.	1,2
Озеленена площ не по- малка от	%	30

Горските територии заемат 22145 ха. (65,2%)от площта на община Ардино и са материалната база върху която се изгражда зелената й система. При тях е потърсен оптималния баланс между рекреационни, средообразуващи, и защитни функции на територията при запазване и обогатяване биоразнообразието на екосистемите, опазване на културно-историческото наследство на региона, създаване и стимулиране на регионален и национален интерес към тях като основа за развитието на туризма и спорта в общината.

Предварителния проект разработва рекреационния потенциал на стопанските гори в общината като предлага обявяването горски територии за такива „с рекреационно значение" и „с висока консервационна стойност" съгласно чл.5, ал.3, т.3 от Закон за горите., както и включването в Областния план за развитие на горските територии на „зони за защита от урбанизация" съгласно чл. 12, ал.1, т.3 от същия закон

Основните принципи върху които е изградено проектното решение са:

- Многоцелево използване на стопанските горски територии като брегозащини, за опазване на инфраструктурни съоръжения и среда за краткотраен отдих
- Превръщане на общината в атрактивна туристическа дестинация. Туризма в общината е с добри перспективи за развитие особено в сегмента летен пешеходен и конен туризъм, културен, спортен, ловен туризъм, и селски туризъм. Културният туризмът е предпочитан начини за целогодишен отдих в България. Именно поради това недвижимите културни ценности с експозиционни качества, разположени в извънселищните територии, следва да се социализират, като се създаде или подобри необходимата специализирана инфраструктура за достъп до тях и отдих около тях.
- Регулирано човешко присъствие в района, което се постига с обособяването на зони за еко туризъм при балансирано съотношение между рекреационни, средообразуващи, и защитни функции на горските екосистеми.

Община Ардино е богата на естествени водни обекти. Пана осигурява устройствени условия за опазване на водните течения и откритите водни площи като:

- Запазва водните обекти като елемент на физическата структура на общинската територия.
- Отразява защитните режими за онези от тях, които са обхванати в екологичната мрежа „НАТУРА 2000",
- Всички устройствени и строителни инициативи, респ. свързаните с тях планове и проекти, засягащи водните обекти се процедират при стриктно

спазване на законоустановените процедури, отнасящи се до санкцията на компетентните органи (РИОСВ, Басейнова дирекция).

Също така плана визира ландшафтно устройствени мероприятия и естетическо оформяне за запазване на ценните елементи и характеристики на естествените ландшафти, както и за осигуряване на условия за управление и контрол върху процеса на антропогенна намеса.

Запазването на характера на селищните ландшафти се осигурява чрез изискванията към последващите подробни планове за съхраняване на традиционната за населеното място градоустройствена структура при заложените норми за застрояване на урбанизираните територии по отношение максимално допустимите плътност, КИНТ и т.н.

Общия устройствен план (предварителен проект) залага основните концепции при инженерните проекти за изграждане на нови пътища и други линейни обекти на техническата инфраструктура и осигурява решения, нарушаващи във възможно най-малка степен ценните и характерни елементи на ландшафта

Доразвитието на техническата инфраструктура относно подобряване организацията на уличната мрежа е направено след възприемане на пространственото разпределение на различните видове територии и преценка необходимостта от тяхното транспортно обслужване в следващата фаза на проектиране.

Градска транспортна мрежа е доразвита и оптимизирана съобразно развитието на териториалната структура и системите. Предвидени са нови трасета и обходи, съобразно прогнозното им натоварване .

Общинската мрежа в Община Ардино е с гъстота, осигуряваща възможности за обслужване на населението. Има осигурен достъп до всички населени места, с изключение на Дойранци и Аврамово.

За някои от недобре транспортно обслужени територии ОУП посочва възможности за реализирането на нови пътни участъци заложени в Общинския план за развитие и Плановото задание с които се постига по-къса транспортна връзка с общинския център и вътрешността на страната :

- Пътна връзка с. Русалско – с. Безводно.
- Нов път между селата Любино - Латинка – Дядовци който осигурява алтернатива в посоката изток – запад.
- Подобряване на транспортните комуникации в северната част на общината и в западна посока от р. Арда, към вътрешността на страната.
- Осигуряване на транспортен достъп до историческите забележителности на територията на общината – крепостите Патмос, Кривус, Калето и Орлови скали.

Има възможност да се предвиди проектиране и изпълнение на обходен път в южната част на гр. Ардино, в неурбанизирана територия, който да отведе директното движение по направлението на републикански път III-865 посока Смолян – Ардино – Кърджали и обратно.

Част от междуселищните пътища са с недостатъчен габарит, без трайна запечатка и отводняване. Такива са пътищата между селата Богатино - Левци – Долно Прахово, между Дедино и Боровица, както и между Хромица и Ябълковец.

Подобряването на експлоатационните характеристики и увеличаване на габарита би повишило комфорта и безопасността за пътуващите.

ОУП на Община Ардино представя в дългосрочен план мерки за постигане на съответствие с Националната стратегия за околна среда и Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в т.ч.

- Осигуряване на съответствие с европейското екологично законодателство в рамките на приетите срокове;
- Осигуряване на ефективно използване на водните ресурси, при съобразяване с изискванията за опазване на околната среда;
- Идентифициране на нуждите и определяне на приоритетните инвестиции за рехабилитация на водоснабдителната мрежа и изграждането на нови канализационни мрежи и ПСОВ;.
- Създаване на основа за изготвяне на прединвестиционни проучвания за отделни инвестиционни проекти;

Водоснабдителна инфраструктура

Община Ардино включва 52 населени места. Оператор на територията на Общината е „ВиК” ООД Кърджали. Преобладаващата част от действащите водоснабдителни активи (водовземни съоръжения, водопроводна мрежа, помпи, водомери и др.) са въведени в експлоатация преди 1980 г. и са изградени от материали (преобладаващо етернитови и стоманени тръби), чийто срок на годност е изтекъл.

Анализът на информацията за водовземните съоръжения показа още, че в общината има активи, които не са включени в активите на ВиК дружеството и досега не са били обект на статистическо наблюдение.

Основният приоритет на бъдещото развитие на водния сектор в краткосрочен план е не толкова изграждането на нови водовземни съоръжения, а рехабилитацията на съществуващите.

Канализационна инфраструктура

В община Ардино е изградена канализационна мрежа само на град Ардино.

Канализационната система на град Ардино функционира като смесена в продължение на повече от 30 год. Тя е положена с бетонови тръби. Отдадена е за стопанисване и експлоатация на дружеството ни със Заповед 905/17.11.1982 г. С развитието на града, съществуващата канализационна мрежа изчерпва проектната си проводимост, което се изразява в:

- Периодични преливания и затлачване на канализационната мрежа поради нарушения в материала и лошо проектиране;
- Канализационната система е от смесен тип, което води до създаването на проблеми при интензивни валежи.
- Висок процент на инфилтрирана вода. В мрежата постъпват и значителни количества инфилтратни води, както и условно чисти води (от водни обекти, поливни води, отводнявне на дерета и др.),

В селата има изградена локална канализация, само в по големите от тях, която обслужва административните и някои от сградите за обществено ползване в центъра им.

Електроснабдяване

Съоръженията към електроенергийна система се стопанисват, подържат от Електроразпределително дружества “ЕВН България ”Електроразпределение ЕАД – гр. Пловдив, КЕЦ Кърджали, а съоръженията на Подстанция ”Ардино” и трасетата на електропроводи 110KV от Енергиен системен оператор на “НЕК” ЕАД, Електропреносен район – Пловдив.

Всички селища в общината са електрифицирани, като усилията в тази насока са насочени към стабилизиране на енергоподаването и електропотреблението. Общото състояние на енергийните мрежи и системи на територията на община Ардино е добро.

Проекта предвижда намаление в бъдеще на общия товар на битовите консуматори, поради установената тенденция към намаляване общия брой жителите на населените места, на обитателите на едно жилище, внедряване на енергоспестяващи битови електроуреди и осветителни тела, използването възобновяеми енергоизточници за битово приложение.

Ще се запази и тенденцията за потреблението на електрическа енергия за промишлеността. Развитието на електроразпределителната мрежа е свързано с реализацията на нови индустриални проекти.

Чрез отреждане на Общински терени с подходящо южно изложение в слабонаселената част на Общината (района на село Русалско, Любеново, Горно Прахово - Долно Прахово Чернигово - Боровица и пр.) може да се изградат фотоволтаични електроенергийни паркове. Основа за тяхното изграждане са неизползваемите, непродуктивни земи от земеделския фонд в т.ч. от остатъчния фонд, част от ерозиралите пасища и мери с площи минимум един декар, съобразно компактността на отредените неизползваеми земеделски

площи. Ориентировъчна пикова фотоволтаична мощност, която би могла да се генерира на територията на община Ардино е около 50 мегавата при ангажирани производствени площи от около 500 декара.

Чрез отреждане на терени по ридовете в близост до връх Синчец, района на Русалско и други такива с надморска височина над 800-900 метра, могат да се изградят ветрогенераторни централи с мощност около 50 мегавата.

В случай на проявен инвеститорски интерес към ветрогенераторнните електроенергиини мощности структурата на площадките им ще бъде определена с разработването за целта устройствени планове на база извършени предпроектни проучвания за енергийната, икономическата, и социална и екологична целесъобразност на всека една от тях при спазване на изискванията на чл 31 ÷ 34 от ЗБР .

Рекултивацията на нарушени територии обхваща комплекс от инженерни, мелиоративни, селскостопански, горскостопански и други дейности, изпълнението на които води до възстановяване на нарушените терени и до подобряване на ландшафта. С рекултивацията се възстановява годността на земята за земеделско, горскостопанско или друг вид ползване, като се оформя подходящ ландшафт.

На техническа и биологическа рекултивация подлежат:

- Закритите депа за твърди битови отпадъци.
- Строителни площадки на точкови и линейни обекти (след приключване на строителството);
- Земи с нарушен почвен профил;
- Изоставени бивши кариери или освободени площи от кариери, както и площите на Всички кариери след приключване на експлоатацията им.

Видът на рекултивационните мероприятия за отделните обекти се определя с проекта за рекултивация, в съответствие с начина на последващото ползване на съответните територии. В случаите, в които с ОУПО не са определени конкретни устройствени зони, последващото ползване се съобразява с това на прилежащите територии - земеделски или горски.

Характеристиките на хидрографската мрежа на община Ардино и терените даденост, обуславят ниско ниво на риска от наводнения. Наблюденията за последните 100 години потвърждават това заключение. С правилата за прилагане на ОУП се въвеждат изисквания към последващите подробни устройствени планове и правилата за прилагането им с цел намаляване риска от наводнения, което се постига с изпълнението на съответни регулации на речните корита и отреждания за изпълнение на необходимите защитни съоръжения за защита на урбанизираните територии.

В община Ардино са коригирани коритата на реките, протичащи през гр. Ардино и с. Бял извор.

Свлачищата са едни от най-значимите катастрофални явления, които се отразяват негативно върху състоянието на техническата инфраструктура, живота и имуществото на населението.

Община Ардино попада в Източно родопския свлачищен район, характеризиращ се с висока съвременна активност. Свлачищата са сравнително плитки. Основните активиращи фактори са повишаване нивата на подземните води, речната ерозия и антропогенни дейности, като подсичане и претоварване с насипи на стръмни склонове.

В Регистъра по чл. 95, ал. 2 от Закона за устройство на територията и съгласно Наредба № 1/20.01.1994 г. на МТРС за геозащитната дейност, „Геозащита Перник" ЕООД регистрира на територията на община Ардино 10 броя свлачища със засегната площ 43.86 ха. Разположени са по цялата територия, предимно по пътни участъци от общинската пътна мрежа и са периодично активни

За намаляване и предотвратяване на свлачищния риск с цел безопасно устройство и ползване на засегнати от свлачища територии ОУП предписва следните мерки и свързаните с тях действия:

- Поддръжка, контрол и изграждане на нови отводнителни съоръжения, понижаващи нивото на подпочвените води;
- Изграждане на канализационни мрежи в по-големите населени места и на водоплътни изгребни ями за малките;
- Надеждно отвеждане на повърхностните дъждовни води;
- Осигуряване на нормален отток на реките и деретата в общината чрез регулярно почистване и корекции на коритата им;
- Изграждане на подпорни стени по трасетата на засегнатите общински пътища.

Строителството на сгради и съоръжения в имоти, попадащи в свлачищни райони, за които е необходимо извършване на геозащитни мерки и дейности се осъществява при спазване на следните условия: изпълнение на геозащитните мерки:

- Въвеждане в експлоатация на съоръженията, осигуряващи устойчивостта на имота и нормалната експлоатация на предвиденото застрояване;
- Отчитане на положителен ефект от изградените противосвлачищни съоръжения от компетентния орган

В приетия от общинския съвет на община Ардино ОПР 2014-2020г. са поставени цели за опазване и съхранение на недвижимото културно

наследство, а именно: „Опазването, валоризацията и социализацията на природното и културното наследство на общината да се превърне в значим ресурс за нейното икономическо развитие и просперитет. Да се превърне в устойчива туристическа и културна дестинация на Източни Родопи.“

За всички идентифицирани недвижими културни ценности в зависимост от техния конкретен вид и категоризация, действат и определените към момента изисквания на опазване.

За целта с плана са предложени:

1. Територии и зони с данни за археологически обекти;
2. Територии и зони с идентифицирани археологически обекти;
3. Зони с наличие на НКЦ в селищна среда - за селата от общината;
4. Зона на архитектурно - историческия резерват

За териториите и зоните с данни за археологически обекти се установява режим на превантивна устройствена защита по чл.10, ал. (3) от ЗУТ - запазва се фактическото им ползване, без да се влошават техните качества.

С проекта за ОУП се предлагат и следните допълнителни специфични тематични зони на опазване на недвижимите културни ценности:

- Крайречни селища, крепости и потънали селища;
- Крепостна отбранителна система;
- Строителство от възраждането;
- Тракийска и антична обитавана зона (крепости, вили, тюрзис).
- Крайречни селища, крепости и предварителни архитектурни проучвания на терена на р. Арда.
- Крайречни крайпътни крепости.
- Възрожденско строителство - и крепости - в южната (вътрешна) част на общината.

1.3. Земеделско и горско стопанство

А./Поземлен фонд

Поземленият земеделски ресурс на територията на община Ардино се характеризира със силната си раздробеност. Поради това и с оглед запазване на условията за съвременно развитие на селскостопанските дейности, както и в изпълнение на нормативните изисквания (чл. 45 от Наредба № 7/2003 на МРРБ), с Плана се определят земеделските земи, чието предназначение може да бъде променяно само в точно определени случаи.

Режимът на превантивна защита се отнася и за всички земеделски територии, попадащи в обхвата на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие. Режимът не се отнася за земите по § 4 от ЗСПЗЗ.

Промяна на предназначението на земеделските земи от описаните видове се допуска, когато ПИ граничи с път от републиканската пътна мрежа или от общинската мрежа - най-малко бивш IV клас. В тези случаи промененото

предназначение може да бъде за крайпътни обслужващи обекти, както и за териториално разширение на съществуващи населени места и селищни образувания. Когато имотът е с по-голяма площ, промяната се извършва само за част от него. При изработването на подробните устройствени планове ОУП изисква да се съблюдават следните нормативи: макс. Пзастр. 60%; Кинт 1.2; мин. Позел. 30%; Н макс. (етажи) - 10 (3ет.).

Изключение от горните ограничения се допуска за: изграждане на обекти на техническата инфраструктура и на комуналното стопанство за задоволяване на обществена потребност, вкл. хидромелиоративни мрежи и съоръжения, свързани с тяхната експлоатация, изпълнение на мероприятия и строителство, свързани с опазването и експонирането на обекти на недвижимото културно наследство.

Необходимият за целта териториален обхват се доказва със специализирани проучвания към ПУП.

Земеделските земи, които не попадат в така определения режим на превантивна защита, се устройват по реда на Закона за опазване на земеделските земи и свързаните с него подзаконови нормативни актове.

Б./ Горски територии

Горите се стопанисват от ТП ДГС „Ардино” и „Боровица” . Преобладава държавната частна собственост - 86,5%, частната е 2,8%, а общинската е 10,7% . Залесената горска площ е 20 265,3ха. (91,8% от цялата горска площ); незалесена дървопроизводителна площ е 34,5ха (0,2%) и недървопроизводителната е 1772,4ха. (8%) . От естествено растящите дървесни видове най-широко разпространени са: иглолистни (10446 ха.) - бял бор, черен бор, смърч, ела; широколистни (6896 ха) - дъб , зимен дъб.

По предназначение горите в общината включват три основни групи:

- с рекреационно значение, които са представени от: курортни гори, лесопаркове и зелени зони;

- защитни, които са представени от: вододайни зони, защитни ивици край язовири, и пътища, и гори (предимно култури) създадени по технически проект за борба с ерозията (ТПБЕ);

- гори с дървопроизводствени и средообразуващи функции, които са с най-голям дял в общата площ на горските територии в общината.

Предвид стопанското, рекреационното, екологичното и естетическото значение на горите в община Ардино, планът предвижда запазване в максимална степен предназначението на тези територии и ограничаване възможностите за промяна на предназначението на съществени части от тях за други нужди.

ОУП на Община Ардино отразява горските територии, които съответстват на определението на чл. 5, ал. 3 от ЗГ за специални горски територии, а именно:

• Горските територии включени в границите на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии и защитените зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие, както и такива, върху които по реда на други закони са определени и въведени особени статути и режими.

• Горските територии с рекреационно значение, за поддържане на ландшафта и с висока консервационна стойност.

„Горски територии с висока консервационна стойност" са горски територии с критично значение за опазване и поддържане на биологичното разнообразие, екологичните и социалните функции на горите. (§1, т.18 от Допълнителни разпоредби към ЗГ).

За описаните защитни и специални горски територии се установява режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от ЗУТ. С този режим се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества.

На основание чл. 12, ал. 1, т.3 от Закона за горите, защитените и специалните горски територии се определят като зони за защита от урбанизация, в които не се допуска извършването на строителство, с изключение на елементи от техническата инфраструктура и хидротехнически съоръжения, както и на съоръжения, свързани с управлението на горските територии (§1, т. 25 от Допълнителни разпоредби на Закона за горите).

В тях се допуска очертаване на екомаршрути, респ. изграждане на пешеходни и велоалеи, на съоръжения за опазване на културни ценности, както и на архитектурни елементи за обслужване на отдиха и туризма.

Архитектурните елементи за обслужване на отдиха и туризма (алеи, заслони, водни площи, поставяеми елементи на парковото оборудване - пейки, маси, огнища, детски съоръжения и др., определени в §1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗГ) не се смятат за строежи и се изпълняват без смяна предназначението на горите, съгласно чл. 153, ал. 1 от същия закон.

Изграждането на допустимите обекти може да става само извън обхвата на защитените местообитания и защитените територии и при съблюдаване на изискванията за защита на консервационните видове.

Останалите горски територии се устройват и стопанисват съгласно предвидените режими и конкретни лесовъдски намеси в одобрените лесоустройствени проекти за ДГС „Ардино " и ДЛС „Боровица".

1.4. Зелена система, отдих, спорт .

Зелената система е съвкупност от обемно - пространствени свързани паркови урбанистични единици в обхвата на селищата и крайселищните

територии. Тя осъществява връзката между отделните елементи и устройствени зони на градския организъм и природната среда.

По отношение на елементите от зелената система на общината, попадащи в извънселищните територии, планът се основава на разработените, приети и действащи в момента стратегии, програми, планове и проекти, засягащи тези територии и очертаващи тяхното бъдещо устройване и развитие.

Териториите извън регулационните граници на селищата в границите на едночасовия пешеходен достъп се разглеждат като крайселищни зони за отдих и където е целесъобразно получат съответното обзавеждане като такива.

Обособени зелени площи има в общинския център и в някой от по-големите населени места като Бели извор и Млечино.

В плановете на много от селищата има отредени зелени зони , но те не са реализирани поради силно намалялото население. Същите би следвало да се запазят като такива с оглед на бъдещото развитие.

За населените места в общината е характерна липсата на улично озеленяване.

Гробищни паркове като елемент на зелената система има във всички населени места, в някои случаи с необходимост от разширение.

В последните години са изградени няколко спортни площи. Стадион, спортна зала, басейни, мини футболно и баскетболно игрища има в Ардино. Стадион и спортни площадки има в Бели извор Комбинирани игрища предимно към училищата се изграждат в Жълтуша, Млечино, Горно Прахово, Падина.

ОУП предлага към някои от селищата, част от горските територии да се устроят като лесопаркове, където в близост до дома в природна среда да се организира крайселищен отдих. Такива се предлагат край Ардино, Бели извор, Падина и Жълтуша, Сухово и язовир „Ахрянско“.

За нуждите на населението от община Ардино и за стимулиране развитието на туризма ОУП предлага част от горите да придобият функциите на рекреационни гори. Една част от тези гори в лесоустройствения проект са защитени гори, а друга част са ново предвидени. Рекреационни гори са предложени в землищата на Родопско, Търнословка, Башево, Дядовци, Богатино, Сухово, Рибарци, Бели извор, Срънско, Голобрад.

За създаването на териториална и функционална обвързаност между тях особена роля се възлага на специализираните връзки, като в някои случай те са постигнати с ландшафтните мероприятия, като изпълняват и ролята на зелени клинове.

Съществуващите природни и антропогенни ресурси са добра основа за развитието на курортно - туристическите функции на съответните територии, което дава основание да се предложат четирите зони за отдих.

1.5. Времева рамка

Във връзка с изпълнение на изискванията на ЕС за седем годишен период на действие на стратегическите документи , плана е изготвен за

период на действие до 2035 г., което съвпада с периодиката на Общинския план за развитие.

Предвид обстоятелството, че експлоатационният период на инфраструктурните обекти е по-дълъг от прогнозния период на действие на ОУП, плана оразмерява инфраструктурните подобекти на база капацитета на територията, а не на прогнозите за социално-икономическо и демографско развитие към 2035 год.

1.6. Местоположение на инвестиционното намерение спрямо защитените зони

Обекта попада в Западни Средни , Район за планиране – Южен Централен - код по NUTS BG 05, Област – Кърджали - код по NUTS BG 056

Общата площ на Община Ардино възлиза на около 339 км.^{2} , което представлява 10,6 % от територията на област Кърджали. По този показател Ардино е на пето място сред общините в област Кърджали и на 142$^{-ро}$ място в страната предвид, че средноаритметичната площ на общините в страната възлиза на 422 км.^{2}.

Териториите за устройство са предимно около и в регулационните граници на населите места 621.8 ха , останалите предназначени предимно за спорт, туризъм и рекреация са в горски фонд - 119.1ха и земеделски земи – 118 ха

В обхвата на територията на община Ардино попадат ЗЗ „Родопи Средни” и „Добростан” , които заемат южните им части.

2. Описание на други планове и програми , които в съчетание с настоящият план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.

Община Ардино е типична планинска община, разположена на границата между Западните и Източните Родопи. Общината е от ниво 5 по класификацията в Националната концепция за пространствено развитие на България.

По отношение на географското си положение, територията на общината може да се определи като периферна както за страната, така и за областта, но с важни транспортно - географски функции. Изразяват най-вече в осигуряването на вътрешни за Родопите връзки между двата основни центъра – Кърджали и Смолян, осъществявани чрез третокласен път пресичащ територията на общината в паралелно направление. Общинският център град Ардино отстои на 35км от областният център град Кърджали и на около 70 км. от гр. Смолян.

Местоположението на общината между двата ГКПП - „Златоград - Ксанти” и „Маказа” дава възможност осъществяване на проекти за трансгранично сътрудничество и кооперране както със съседните общини, така и с общини от Република Гърция.

2.1. Действащи национални, областни и общински политики, стратегии, програми и планове

Общия устройствен план на Община Ардино е разработен съобразно заложените приоритети в активните към момента национални, регионални и общински стратегии, планове и програми:

2.1.1. Националната стратегия за развитие на екотуризма

Националната стратегия в дейност 36 – „Граници на допустимата промяна за културни и природни забележителности”, залага „определянето и прилагането на насоки за установяване мащаба и вида на въздействието – приемливо, в отделни екологично - чувствителни зони.”

В отговор на тези изисквания на Националната стратегия, ОУП предвижда създаване на курортно – туристически зони , които ще бъдат носител на разнообразна туристическа и културно - информационна инфраструктура.

2.1.2. Национален план за опазване на биологичното разнообразие

Дългосрочна стратегическа цел на НПОБР е: „Опазване, възстановяване и устойчиво управление на биологичното разнообразие в страната за създаване на оптимални условия, среда и перспективи за живот на хората”.

Развитието на туризма при спазване на условието за опазване на биологичното разнообразие поставя изискванията за регламентиране управлението на защитените територии и зони в условия на развиващ се туризъм и извършването на мониторинг как тази стопанска дейност въздейства върху околната среда.

2.1.3. Национална горска политика и стратегия

Политиката за развитие на горския сектор у нас предвижда използването на горските екосистеми и техните ресурси да се осъществява при запазване на средообразуващите им , екологични, икономически и социални функции с цел подобряване качеството на живот на хората.

В тази аспект констатациите в Националната стратегия по направление туризъм и рекреация е че, специализираната туристическа инфраструктура в горските региони е крайно недостатъчна, а наличната твърде амортизирана за осъществяване функциите на стратегическото направление . Като цяло нишата туризъм в горските райони все още остава незаета, така че , в това отношение пред тези територии остават значителни възможности за развитие.

В светлината на тези констатации , стратегията за сектора поставя акцентите за развитие и върху експлоатацията на туристическия потенциал и неговото интегриране в нормативно и проектно регламентираните дейности по стопанисване на горите. При тези условия не възникват неблагоприятни въздействия върху биологичното разнообразие .

2.1.4. Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.

Енергийната стратегия е приета от Министерския съвет с Решение № 133 от 09 Март 2011 г. Тя отразява политическата визия на Правителството на европейското развитие на България, съобразена с актуалната европейска рамка на енергийната политика и световните тенденции в развитието на енергийните технологии.

Основните приоритети в Енергийната стратегия са обобщени в следните пет направления:

- ⇨ *Гарантиране сигурността на доставките на енергия;*
- ⇨ *Достигане на целите за възобновяема енергия;*
- ⇨ *Повишаване на енергийната ефективност;*
- ⇨ *Развитие на конкурентен енергиен пазар и политика, насочена към осигуряване на енергийните нужди;*
- ⇨ *Защита на интересите на потребителите.*

Тези приоритети определят и визията на правителството за развитие на енергетиката през следващите години, а именно:

- ⇨ *Поддържане на сигурна, стабилна и надеждна енергийна система;*
- ⇨ *Енергетиката остава водещ отрасъл на българската икономика с ясно изразена външнотърговска насоченост;*
- ⇨ *Акцент върху чиста и ниско емисионна енергия – ядрена и от възобновяеми източници;*
- ⇨ *Баланс на количество, качество и цени на електроенергията, произведена от възобновяеми източници, ядрена енергия, въглища и природен газ;*
- ⇨ *Прозрачно, ефективно и високопрофесионално управление на енергийните компании.*

2.1.5. Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на биомасата за периода 2008-2020 г.

Програмата определя общата рамка за възможностите за оползотворяването на биомаса за енергийни цели. Документът е приет с Решение № 388 на Министерския съвет от 20.06.2008 г.

Планът за действие определя мерките за повишаване използването на биомаса от дървесина, отпадъци и селскостопански култури чрез създаване на пазарно ориентирани инициативи и премахване на бариерите за създаване на пазар. По този начин ЕС ще намали зависимостта си от внос на енергийни ресурси, ще редуцира емисиите на парникови газове и ще стимулира развитието на селските райони.

2.1.6. Програма за енергийна ефективност и зелена икономика

Програмата е съвместна инициатива на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и Европейската банка за

възстановяване и развитие, насочена към насърчаване на устойчивите енергийни решения за малките и средни предприятия (МСП) .
Целите на програмата са:

- ⇨ *Подобряване на ефективността и производителността на полезните за околната среда технологии, използвани в МСП.*
- ⇨ *Намаляване на енергоемкостта и неблагоприятното екологично въздействие чрез насърчаване на, полезни за околната среда, намаляващи отпадъците и енергоспестяващи производствени технологии.*

2.1.7 Оперативна програма Околна среда 2014- 2020 г.:

Оперативната програма (ОПОС) е изцяло насочена към постигане на съответствие с изискванията на европейското и националното законодателство в областта на околната среда и борбата с изменението на климата. Приоритетните оси на оперативната програма се насочени към изпълнението на инвестиционни приоритети, които допринасят за постигането на тематични цели:

1 „Засилване на научно - изследователската дейност, технологичното развитие и иновациите”
2 „Насърчаване на адаптацията към изменението на климата, превенция на риска и управление”
3 „Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност

ОПОС 2014 – 2020 г. е насочена предимно към изпълнение на приоритета за устойчив растеж на Стратегия „Европа 2020” и по-конкретно: по-конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, опазване на околната среда и предотвратяване на загубата на биоразнообразие, нови екологични технологии. ОПОС 2014 – 2020 г. е насочена към
изпълнение на една от двете водещи инициативи на Стратегията – „Европа за ефективно използване на ресурсите”, като програмата ще допринесе също така и за намаляване на емисиите от парникови газове в страната (което ще подпомогне изпълнението на целта на стратегия „Европа 2020“ за 20 % намаляване на емисиите на парникови газове спрямо нивата от 1990 г.)

2.1.8. Регионален план за развитие на Южен централен район 2014-2020 г.

Регионалният план за развитие на Южен централен район, като един от шестте плана за развитие на ниво 2 за периода 2014–2020 г., е съществен елемент в йерархичната система от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие. Той определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на района, отчитайки специфичните му характеристики и потенциал за развитие.

В плана се посочва, че и в България, както и в повечето страни членки на ЕС, първичното производство на енергия не може да задоволи потреблението и страната е силно енергийно зависима, защото внася повече от 70 % от първичните си енергийни ресурси.

2.1.9. Регионален генерален план

Регионалният генерален план е с планов хоризонт 2038 год., т.е. обхваща целия период на действие на Общия устройствен план на община Ардино. В този смисъл неговите основни постановки следва да се съблюдават от предвижданията на ОУП по отношение на развитието мрежите. Изготвена е инвестиционна програма за краткосрочен (2014 - 2020 год.), средносрочен (2021 - 2028 год.) и дългосрочен период (2029 - 2038 год.).

2.1.10.Областна стратегия за развитие на Област Кърджали.

Областна стратегия за развитие. е основополагащ документ на политиката за областно развитие и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано регионално развитие в посочената територия.

Като стратегически цели и мерки за устойчиво развитие за периода са заложени:

- ⇨ *Цел 1 : инфраструктура за развитие на комуникации*
- ⇨ *Приоритет 1.1. Развитие на пътната, енергийната и съобщителна инфраструктура*
- ⇨ *Мярка 1.1.2. разширяване и модернизация на съществуващата енергийна инфраструктура. Въвеждане на енергоефективни технологии и използване на възобновяеми енергийни източници*

2.1.11. Общински план за развитие

Общинския ПР е разработен на базата на Методическите указания на Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие на Област Кърджали , План за развитие на Южен Централен Район и наличната към момента информация относно действащите и предстоящите европейски политики и тяхното транспониране в Националната стратегическа референтна рамка

С Общинския ПР община Ардино прави сериозна подготовка и заявка за целенасочено и всеобхватно социално и икономическо развитие. Предвидени са комплексни интервенции, обособени в 5 основни мерки и целящи:

1. Укрепване на административния капацитет на местната администрация, качествено административно обслужване на местните хора и бизнеса – мярка Административен капацитет.

2. Осигуряване на равни възможности за достъп до образование и професионална квалификация. Преодоляване на социалните проблеми безработицата – мярка Човешки ресурси и социални дейности.

3. Опазване на околната среда и културно – историческото наследство. Създаване на условия за стопанисване на земните ресурси на територията на общината в съответствие с принципите на устойчивото управление на земите, хармонизирайки целите на икономическата дейност с целите по опазване на околната среда. Подобряване на инфраструктурното осигуряване – мярка Качествена жизнена среда.

4. Стимулиране на инвестиционната атрактивност. Развитие на конкурентоспособни промишлени производства. Развитие на биологично животновъдство и земеделие. Развитие на жизнеспособен туризъм като алтернативен източник на икономически растеж в общината – мярка Конкурентна
икономика, основана на местните условия и ресурси

5. Превръщане на общината в територия за трансгранично сътрудничество и кооперирание – мярка Трансгранично сътрудничество.

При изготвянето на предварителния ОУП за община Ардино са използвани още:

- Интегриран план на Ардино;
- ЛУП на ДЛ Ардино
- Инвестиционна програма на Община Ардино;
- Програма за опазване на Околната среда
- Програма за управление на отпадъците,
- План за действие на Община Ардино в подкрепа на интеграционните политики
- Проект «Пътят на боговете,
- Пътят на виното».
- Проект „Ландшафтен устройствен план“ за част от каскада „Горна Арда” - 2000 г. , Доклад по ОВОС за каскада „Горна Арда” - 1999 г.

Плановете, които са изработени за териториите извън регулационните граници на населените места са Лесоустройствен план (ЛУП) и КВС. Те са послужили основно за извличане данни за състоянието и възможното териториално развитие на общината, в съответствие с потребностите, заявени от анализа на състоянието на населените места.

2.2. ОУП, ПУП и други инвестиционни предложения и проекти

В обхвата на община Ардино са процедирани и реализирани редица ПУП, ЗРП и инвестиционни намерения .

Към настоящия момент за територията няма изготвен Общ устройствен план.

Настоящия план е разработен в изпълнение на решение № 674/04.09.2014 г. за започване процедура по изработването му, и договор за съфинансиране между Община Ардино и МРРБ.

При изготвянето на ОУП наличния сграден фонд и инфраструктура са взети предвид и са включени в територията при определяне параметрите на застрояването й, поради което по отношение на съществуващото биоразнообразие емисиите от тях не следва да се разглеждат като допълнителни комулативни и /или синергийни въздействия.

С приемането на ОУП ще се създаде плановата основа за изграждането на пречиствателни съоръжения за замърсените води , съоръжения за екологосъобразно управление на отпадъците и намаляване на емисиите в атмосферата, чрез въвеждане на алтернативни енергийни източници и оптимизиране на трафика.

Територията на община Ардино заема части от защитени зони:

- BG0001031 „Родопи - Средни” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка от защитени зони, приет с Решение № 661/2007г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 85/2007г.) - общо 8782 ха на територията на община Ардино

Таблица 5

Територия	***Площ (ха)***	***% спрямо общата площ на ЗЗ***
„Родопи Средни”	**154843,53**	**100.00**
Площ от ЗЗ в община Ардино	8782	5.67
Общо площи от ЗЗ ”Родопи Средни” със смяна на предназначение	549.23	0.354

BG0002073 „Добростан” за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-528/26.05.2010г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ бр.47/2010 г.) от нея 6295 ха са на територията на община Ардино ;

Таблица 6

Територия	***Площ (ха)***	***% спрямо общата площ на ЗЗ***
„ Добростан”	**83615,52**	**100.00**
Площ от ЗЗ в община Ардино	6295	3.99
Общо площи от ЗЗ”Добростан” със смяна на предназначение	59.115	0.0707

Забележка :

Процедираните и реализирани планове и инвестиционни предложения, на територията на Защитените зони в обхвата на РИОСВ Смолян, Хасково и Пловдив са посочени в Прил. 1

Със горепосочените заявени инвестиционни предложения се променя предназначението на територията без да са посочени подробни данни за капацитет, инфраструктура, водопотребление. Предвид предмета на инвестиционните намерения и действащата у нас нормативна уредба по разрешаване ползването на строежите следва, че въздействията ще се локализират в рамките на отредената с подробния устройствен план територия.

Съгласно разпоредбите на Наредба 8 за Обема и съдържанието на устройствените планове и схеми Общия устройствен план на община Ардино служи като териториална основа за управление, както и за основен документ уреждащ взаимоотношенията между различните участници във функционирането й при спазването на изискването за равнопоставеност на физическите и юридическите лица при реализиране на инвестиционни инициативи, засягащи тяхната поземлена собственост и при гарантиране на правата им. Определя се макрорамката за изготвяне на ПУП в обхвата на общината с което се постига по- високо ниво на контрол върху дейностите в защитените зони.

Към момента за територията на община Ардино няма осигурена съвременна Планова основа- ККР. Изработените КВС по много причини са с големи грешки и препокриват строителните полигони на населените места. Не за всички населени места има изработени подробни устройствени планове (ПР или ЗРП). ЗРП (ПУП на гр. Ардино е от 80-те години и в последствие са правени много изменения и допълнения, което не се поддържа в единна картна информация. Изработените регулационни планове не са оцифрени и това допълнително затруднява съвременната работа с тях.

Основният конфликт на информационната основа е значителната разлика между горския фонд по КВС и ЛУП. В разработката екипът по изготвяне на ОУП на община Ардино е приел за достоверни данните от ЛУП за размера и видовете горски фондове в община Ардино.

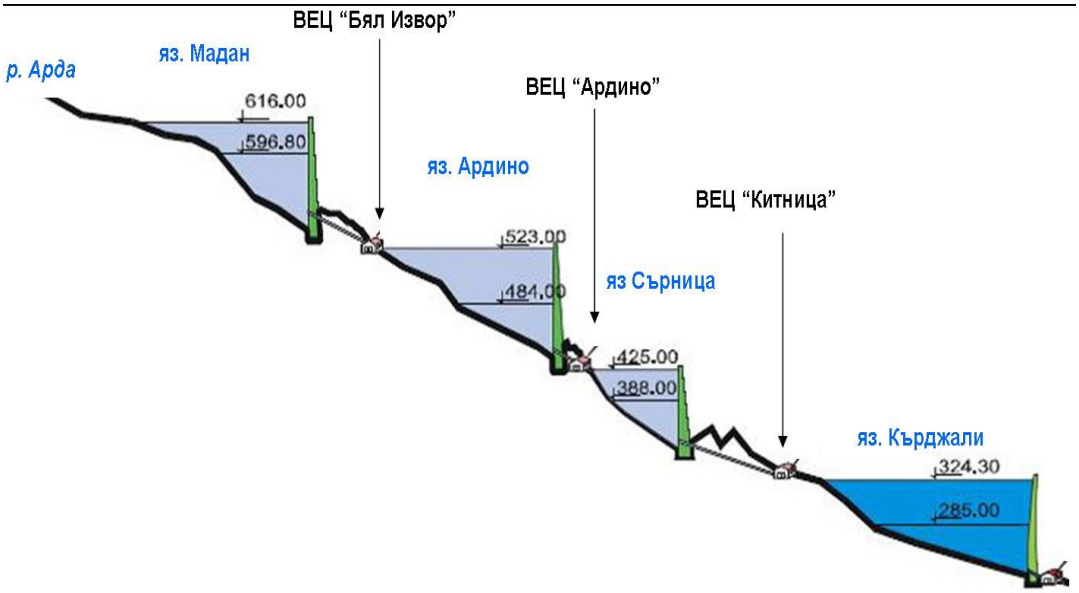
2.3. Съществуващи ВЕЦ / МВЕЦ

За територията е нналице неусвоен хидроенергиен потенциал, на реките Давидковска и Арда. Малкия наклон на тези реки и значителните сезонни вариации на водните маси изискват изграждането на годишни или многогодишни изравнители, като за последните оптимален се явява варианта с каскадно застрояване, каквото е предложението за каскада „Горна Арда”

Таблица 7

Язовир	***ВЕЦ***	***Инсталирана мощност (MW)***	***Годишно производство (GWh)***
„Мадан”,	„Бял извор”	46,0	107,8
„Ардино”	„Ардино”	56,6	160,9
„Сърница”	„Китница”	67,9	185,8
	Общо:	170,5	454,5

Напречен профил на проекта за Каскада Горна Арда

За хидровъзел „Ардино” основните параметри на водосбора са :

Таблица 8

Площ на водосборния басейн	***Средна н.в. на водосборната област***	***Средно многогодишно водно количество***	***Средна многогодишна водна маса***
1104,8 km2	1074 m	21,21 m3/s	666,88.106 m3

Идеята за изграждане на хидроенергийна каскада по горното поречие на река Арда възниква още преди четири десетилетия. Тогава е предвидено да бъдат изградени три язовира – „Мадан”, „Ардино” и „Сърница”, с прилежащи към тях водноелектрически централи. Работата по проекта неколкократно е преустановявана. От 2010 с акционерно споразумение между EVN и НЕК е създадена смесена Българо - Австрийска компания, която да изгради и експлоатира хидрокаскада „Горна Арда”. Към днешна дата обаче все още тече

дебат за целесъобразността на каскадата. Това се потвърждава от понижения инвеститорски интерес, поради което реализацията на обекта продължава да се отлага.

Освен чисто икономическите и социални елементи в дебата за усвояване на хидроенергийния потенциал на р. Арда и притоците й се намесват и аргументите за защита на съществуващите речни трансекти и недвижимото културно-историческо наследство.

Извън каскада „Горна Арда”. р. Арда и притоците й са изградени още редица малки централи като :

- МВЕЦ „Хубча” и МВЕЦ „Устово” реализирани в периода 1950 – 1960 г. на р. Бяла и р. Черна;
- МВЕЦ на горното течение на р. Черна;
- МВЕЦ „Средногорци” I с мощност 2 MW;
- МВЕЦ „Средногорци” II с мощност 1 MW;
- МВЕЦ „Бял Извор”
- МВЕЦ „Сполука ” (в процедура)

На р. Давидковска Малка Арда:

- МВЕЦ „Давидково 1”
- МВЕЦ „Давидково 2
- МВЕЦ „Хладилника”
- МВЕЦ „Гълъбово” (в процедура)

На р. Боровица

- яз. „Боровица”

На р. Марзалиев дол:

- МВЕЦ „Кутела”

До колко е целесъобразно да се поемат рискове за очаквано печелившо енергопроизводство в условията на несигурен енергиен пазар и при заплахата да се засегнат елементи от една добре запазена природна територия не е предмет на плана.

Като цяло се застъпва виждането, че е недопустимо да се планира хидроенергийно строителство в близост до територии с природно или културно-историческо наследство.

Реализацията на ХВ „Ардино” ще бъде свързана с отнемането на територии от приоритетни за ЕО хабитати, поради което допустимостта на инвестиционното предложение би могла да се осигури, само при изпълнение на изискванията поставени с чл. 31 ÷34 на ЗБР.

2.4. Предварителна оценка на въздействията

Посочените в ОУП задачи имат принципен характер Те осигуряват комплексния характер на устройственото решение.

Главната цел на разработката е създаването на оптимална пространствена и функционална структура за развитие, изграждане и

комплексно устройство на туристическата зона в хармонично единство на новите структури и дейности със съществуващите природни и антропогенни елементи при отчитане уникалността на средата в която те се развиват.

Реализацията на ОУП на община Ардино с планираните параметри на застрояване обаче може да причини някои преки и/или косвени въздействия върху растенията и животните , в частност върху птиците и техните местообитания.

⇨ Преките въздействия, които биха могли да възникнат при определени условия са :

- разрушаване на местообитания;
- фрагментация на местообитания;
- влошаване здравния статус на отделни растителни и животински екземпляри;
- физическо унищожаване на растения и животни .

⇨ Косвените въздействия биха могли да се проявяват във влошаване качествата на месторастенията и/или местообитанията при емитиране на различни замърсители в околната среда , като и обезпокояване на видовете от шумови, светлинни и високочестотни въздействия.

Антропогенните въздействия до изготвянето на настоящия ОУП са формирали комплекса от условия за възникване на даден тип местообитание. От своя страна съответното местообитание се заема от определена група организми създаващи система от сложни взаимоотношения по между си.

Така факторите на околната среда, които оказват въздействие и моделират процесите протичащи в местообитанията се класифицират най-често в следните три големи групи:

- Абиотични фактори
- Биотични фактори
- Антропогенни фактори

<u>Абиотични фактори</u>

Състоянието на биоценозите се определя в зависимост от биоценотичната стойност на обектите. В практиката се приема, че факторите от които тя се определя са:

- Степен на антропогенна намеса при формирането на биоценозата.
- Толерантност към антропогенни въздействия и способност за възстановяване.
- Видово разнообразие и уникалност на съобществата и техния видов състав.

Също така се приема, че биоценотичната стойност се повишава с намаляване степента на антропогенна намеса, толерантността на биоценозите към антропогенни въздействия и способността им за възстановяване, както и с повишаване видовото разнообразие и уникалността на флористичните и фаунистични елелменти.

В еднокилометровата зона около границите на обособените по ОУП гори за рекреация, които попадат в защитените зони се установяват следните биоценози:

- Биоценози създадени от човека, както и такива под антропогенно влияние, с висока степен на толерантност и липса на редки флористични и фаунистични елелменти.

- Биоценози с естествено формирала се флора и фауна, толерантни към умерено антропогенно влияние и вероятност за съществувване на редки флористичните и фаунистични елелменти

- Горски биоценози

Биотични фактори

Те се формират от взаимодействията между растенията, животните и микроорганизмите.

Доколкото живите организми се явяват вторични по отношение на средата евентуалните промени в отделните компоненти биха оказали по-малко въздействие върху растителния и животинския свят на територията за оценка.

Настъпващите промени в резултат на повишеното антропогенно присъствие могат да доведат до промени в числеността и видовия състав на някои от животинските видове.

Съществена полза за функционирането на горските екосистеми в района принасят хищните насекоми, които унищожават голяма част от вредните безгръбначни. Измежду насекомите хищници с голяма активност се отличава червената горска мравка Formica rufa, която е често срещан вид за процедираната територия и която има статут на защитен вид.

Преуплътняването на почвите от туристическия поток в близост до мравуняците определено би повлияло негативно върху развитието на вида.

Антропогенни фактори

ОУП на Община Ардино създава предпоставки за по- добро експониране и засилване на туристическия интерес към природните забележителности и паметниците на културното наследство в защитените зони. Плана залага минимален обем устройствени мероприятия и осъществяване на строителни дейности изискващи извършването на променен начина на трайно ползване на терени в защитените зони. С плана се предлага горите около „Дяволския мост” и „Хладилната пещера” да променят статута си от „Дървопроизводителни

гори” на „Гори с рекреационно значение” с което се въвежда по- строг режим на ползването им и намаляване на антропогенния натиск върху тях.

Почвената покривка, върху която се развива естествената растителност е канелена горска излужена с различна мощност, което за по- бедните месторастения може да предизвика засилване на ерозионните процеси в условията на завишено човешко присъствие. Тези територии следва да се изключат от маршрутите за пешеходен туризъм

По отношение на животинските видове , увеличеното човешко присъствие може да доведе до безпокойство върху трайно установилите се в територията видове, като пряко унищожаване на части от местообитания за някои безгръбначни без консервационна стойност. Под фактора безпокойство биха могли да попаднат някои представители на херпетофауната в случай, че за тях територията на учредените с плана Гори с рекреационно занчение попада в територията им за хранене и/или обитание.

Определено устройството на определените с ОУП терени ще доведе до завишаване на антропогенното им натоварване, като площите, които евентуално ще се отнемат за ново пътно строителство настъпва и промяна в характера на текущото им ползване.

Очакваните антропогенни въздействия могат да се обобщят като:

- В случай на осигурено финансиране строителството в горския фонд ще бъде свързано прокарване на двете пътни отсечки Русалско – Безводно и Латинка – Дядовци, като и електропровод 110 кВ. При прокарване на трасетата се очаква да бъдат засегнати около 19 ха гори , което ще доведе до известно нарушаване на защитната им роля в частност на тяхната противоерозионна и водоохранна функция.

- Изграждане на инженерна инфраструктура обслужваща пътните отсечки и генерираните с това строителство отпадъци и емисии от строително – транспортната техника

- Създаване на пътни насипи и отнемане на допълнителни естествени терени с тях .

- Внасяне на фактори предизвикващи безпокойство за голяма част от целевите животински видове и повишаване нивата на смъртността в резултат на стъпкване или сблъсък с МПС .

- Строителните дейности в проектните територии могат да доведат до пряко унищожаване на отделни индивиди от по-бавноподвижните видове, което е свързано с изпълнението на изкопните и взривните работи.

- Фрагментиране на територията за някои от животинските видове.

- Унищожаване на отделни храсти и подтиснати дървета при прокарване на пътеки за пешеходен туризъм.
- Унищожаване на тревна растителност при прокарване на пътеките.
- Преуплътняване на почвите около пътеките.
- Възможно посегателство и отнемане на растителни видове в зоните около пътеките.
- Безпокойство на бозайници, птици, и влечуги , които биха попаднали в близост до туристическите пътеки и зоните за рекреация .
- Вкарване на изкуствени елементи в т.ч. указателни табели, кошчета за отпадъци и др.
- Замърсяване с битови отпадъци.

Съгласно предвижданията на ОУП площите са сравнително малки и с раздвижена конфигурация поради което не се създават непреодолими прегради довеждащи до фрагментиране на ЗЗ.

Неблагоприятните въздействия от антропогенния натиск върху животинските видове обитаващи територията частично се смекчават от очакванията, че туристическия поток ще нараства постепенно във времето при на животните се осигурява един по- дълъг адаптивен период.

Таблица 9

Елемент на плана	***Характер на въздействието***	***Обект на въздействието***	***Продължителност на въздействието***	***Кумулативен ефект***
Ново строителство и ремонт на пътната инфраструктура до туристическите обекти	1. Увреждане на части от местообитания, от пътните насипи. 2. Увеличаване смъртността при отделни видове. 3. Пресичане пътеки на дивите животни 4.Негативни въз-действия върху ландшафта от неукрепени път-	Местообитания; Бозайници; Птици; Безгръбначни; Земноводни и влечуги; Растителни видове	За целия период на експлоатация на пътя	Други строителни обекти на територията Отпадъци

	ни откоси, на-станяване на плевелна растителност. 5. Обезпокояване на видовете от повишаване нивата на шум и вибрации. 6. Улеснен достъп за големи маси от хора във вътрешността на територията			
Инфраструктурни и инженерни съоръжения	1.Пряко засягане на площи от определени местообитания 2. Внасяне на антропогенни елементи в естествения ландшафт. 3. Обезпокояване на видовете от повишаване нивата на шум и вибрации.	Местообитания; Безгръбначни; Земноводни и влечуги; Растителни видове	Негативните въздействия са с най- висока интензивност в периода на строителство. Очаквана продължителност на периода на строителството и до 3 мес. след изпълнение на рекултивационните работи	Строителни отпадъци
Туристически трафик	1.Замърсяване на територии с битови отпадъци 2. Обезпокояване и прогонване на по- плахите видове. 3. Повишена смъртност и/или травматизъм от умишлени или случайни инци-денти с животни) 4. Светлинно замърсяване и свързаното с него дезориентиране на нощно активните видове.) 5. Повишаване риска от горски пожари. 6. Събиране и/ или увреждане на	Местообитания; Бозайници; Птици; Безгръбначни; Земноводни и влечуги; Растителни видове	Риска е налице през целия период на съществуване на зоната. С изготвянето на план за управление на ЗЗ тези рискове, биха могли да бъдат занижени.	Преуплътняване на почвите

	редки растителни видове.			
Ннерегламентиранно извърлане на битови отпадъци	1.Влошаване естетиката на кандшафта . 2. Влошаване здравословното състояние на отделни екземпляри при поглъщане на опаковки или части от тях .	Местообитания; Бозайници Птици	Рисковия период е с продължителност равна на периода на туристическата активност	Линейна и площна ерозия
Благоустройство и озеленяване.	1.Интродуциране на неместни видове.	Местообитания; Безгръбначни; Растителни видове	Очакван период до около 10 – 15 год след извършване на мероприятието	Внасяне на инвазивни и рудерални видове

Въз основа на обобщената оценка и отчетените вероятности за възникването значителни негативни въздействия върху видовете и хабитатите в Защитени зони „Родопи Средни” и „Добростан” , както и съгласно указанията в «Методическото ръководство по разпоредбите на чл. 6 на Директивите за местообитанията и птиците **Е НЕОБХОДИМО ДА СЕ ИЗГОТВИ ПОДРОБНА ЦЕЛЕВА ОЦЕНКА .**

II. ПОДРОБНА ЦЕЛЕВА ОЦЕНКА

3.Описание на елементите на плана, които самостоятелно или в комбинация с други планове биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи.

Характерна особеност за устройственото зониране и оформяне на икономическия облик на община Ардино е наличието на две защитени зони по „Натура 2000” и пет защитени територии

- Защитени зони:
  - „Родопи - Средни” BG 0001031
  - „Добростан” ”- BG 0002073
- Природни забележителности:
  - „Калето”,
  - „Находище на Родопски силивряк”

- „Родопски силивряк”
- „Хладилната пещера”

- Защитена местност:
  - „Дяволския мост”

Територията заета от Директивата за местообитанията „Родопи - Средни” е 8782 ха, което представлява 25,9% от Общата територия на общината. Територията заета от ЗЗ по Директива за птиците „Добростан” е 6295 ха и представлява 18,5% от територията на Общината.

Природните забележителности и защитени местности попадат изцяло в ДГФ.

В рамките на защитените зона попадат селата Песнопой, Русалско, Сполука и Аврамово. В сравнителна близост до южната граница на двете зони , които тук се припокриват са селата Китница, Стар Читак, Рибарци и Сухово , а до границите на ЗЗ „Родопи - Средни” , която на територията на обина Ардино се спуска по терасата на р. Арда са селата Башево и Дядовци разположени до източната страна и селата Любино, Латинка и Стояново – по западната страна.

Планът е изработен с методически подход при който са приложени следните принципи:

- съобразяване на устройството на територията с природозащитните режими по ЗЗТ и ЗБР и ограничаване на урбанизация и строителна интервенция в защитените зони и защитените територии.

- баланс между опазването на природното наследство на територията и реализация на екологическия, стопанския и естетическия потенциал на природно - географските дадености, запазване на пространствената цялост на естествената среда. Опазване устойчивостта на системите от природния комплекс чрез опазване на водите, на атмосферния въздух, на наднормения шум, чрез управление на отпадъците, рекултивация на нарушените територии и опазване на биоразнообразието. Опазване на ценния и ограничен поземлен ресурс, като се въведе забранителни режими за промяна предназначение на земеделските и горските територии за нуждите на урбанизацията.

- създаване режими и условия за опазване обектите на КИН.

- опазване устойчивостта на системите от природния комплекс, чрез определяне на мерки за опазване на водите като специфично местообитание , както и за предпазване от тяхното вредно въздействие при ограничаване риска от възникване на наводнения и активизиране на ерозионни процеси

3.1.Описание на елементите на плана

Съгласно обяснителната записка към предварителния проект на ОУП на община Ардино териториите за устройство и териториите с общо

предназначение се залагат при условията на минимална антропогенна намеса в защитените зони и територии.

Така разширението на жилищните територии в проекта се отнася за включването на нови жилищни територии в гр. Ардино и в селата Млечино, Бял извор, Горно Прахово , Жълтуша и Падина.

Също така с плана са показани устройствени мерки и решения за обособяване на средищни селища. Средищните селища предоставят нужните на гравитиращите към тях населени места елементи на социалната инфраструктура. Това е единствено възможния начин за опит за стабилизиране на мрежата от населени места, някои от които са с подчертано замиращи функции. Определените с ОУП освен град Ардино средищни населени места са Жълтуша, Бял извор , Диамандово, Падина, Горно Прахово, Млечино и Ленище

Териториите с общо предназначение биват горски и земеделски територии за спорт и атракции, за транспорт и комуникации и техническа инфраструктура, като :

- Горските площи (Гп) са възстановените по плана за гораразделяне поземлени имоти държавна общинска и частна собственост.
- Земеделски територии (Зт) в обхвата на защитените зони са нивите, ливадите и пасищата върху които се налага забрана от промяна на предназначението и застрояване.
- Териториите за спорт и атракции са групираните поземлени имоти и части от тях в земеделски земи и горски територии и включват пътеки, места за кратковременен отдих спортни площадни и съоръжения на открито.
- Територии за транспорт и комуникации са част от съществуващите горски и общински пътища до селищата в и около защитените зони, както и предложението за изграждане на две нови пътни отсечки – с. Латинка – Дядовци и отсечка с. Русалско – посока с. Безводно .
- Водни площи са съществуващите водни течения и площи.
- Територии за техническа инфраструктура са групираните имоти и части от тях за разполагане на линейните и площни обекти на системите за водоснабдяване, канализация, електроснабдяване и сметосъбиране на населените места в и около защитените зони

По отношение система „Обитаване"

Проучванията на съществуващото положение показват, че в жилищните територии в настоящите граници на населените места са налице значителни териториални резерви с оглед потребностите на постоянното население и демографските прогнози. Налице е нереализиран потенциал и за развитие на

популярната през последните години система „второ жилище", за ползване от жители и от други общини, включително за „висококатегорийно обитаване". На това основание, планът предвижда екстензивно развитие на жилищните територии в някои от населените места без тези разположени в защитените зони

По отношение система „Труд"

Планът запазва съществуващите територии и обекти, свързани с полагането на труд, отнасящи се и към трите стопански сектора. За стимулиране тяхното развитие в контекста на стратегическите приоритети, позитивните тенденции и инвестиционните интереси, се предвижда и устройство на нови територии за незамърсяващи производствени и складови дейности, в т.ч. разширение на съществуващи промишлени зони в гр. Ардино както и при селата - основно в границите на бившите стопански дворове. Развити са край опорните центрове - Ардино, Бял извор, Млечино, Падина, Горно Прахово, Жълтуша и други села с подходящо разположение в земеделски територии и добра комуникационна обложеност .

Тук не попадат населените места от защитените зони. От тези разположени в относителна близост до тях устройствени мероприятия по системата „Труд” плана предлага да се реализират само в с. Дядовци

Усиленото залесяване през последните десетилетия е ставало за сметка на пасищните площи, което е променило животновъдния профил. От друга страна малоразмерните ниви , разположени предимно на стръмен терени не стимулират развитие на модерно механизирано и поливно обработване на земята. Изоставените земеделски земи са подходящи за пасищни площи в полза на животновъдството.

Планът не предвижда нова урбанизация на земеделските земи, а въвежда охранителен режим за тях. Наличието на свободни площи в бившите стопански дворове и съчетаването на близко достъпна млечна суровина са в основата на развитие на преработвателна промишленост на принципа на „семеен бизнес”.

По отношение системата „Отдих"

Чрез устройственото зониране е планирано развитието на озеленени територии, на територии за рекреационни дейности и територии за спорт и развлечения. Съобразени са местата и териториалният обхват на вече реализираните инвестиции.

За системата планът предвижда:

- Запазване на всички съществуващи и отредени с регулационните планове озеленени площи за широко, ограничено и специфично предназначение. Лесопаркове се предвиждат край селата Бял извор, Жълтуша, Млечино , Ахрянско, Сухово и гр. Ардино. Създават се зони за отдих и условия за стимулиране, риболовния и водните спортове при

язовир Кърджали и на язовира между селата Търнословка и Родопско. В западната част, поречието на река Арда предполага развитието на водни спортове от рода „рафтинг”. Голямото разнообразие от обекти на културния, историческия и познавателния туризъм е в основата на два главни туристически маршрута, подкрепени с необходимата туристическа инфраструктура.

- Запазват се спортните обекти в и край населените места, като например база за професионален и масов спорт в гр. Ардино и с. Бял извор , с.Жълтуша.

От така заложените предвиждания за развитие на система отдих отношение към защитените зони имат:

- Лесопарк край село Сухово – парка не попада в ЗЗ но отстои на около 800 м. от южните граници на ЗЗ ”Родопи Средни” и ЗЗ „Добростан” , които в този район се припокриват.

- Туристически маршрут за пешеходен туризъм : Ардино – Правдолюб – Кроячево – Дядовци - Дяволски мост – Латинка – Любино -Хладилна пещера – Башево - Горно Прахово - Дяволски мост; с обща дължина 21842 м. от който около 42 % или 9174 м преминават през ЗЗ ”Родопи Средни”. За този маршрут се предполага, че отсечката с. Дядовци – „Дяволски мост” ще бъде със силно нитоване , докато другите части от маршрута ще се натоварват незначително по отделни негови сегменти като Дядовци - Башево - Хладилната пещера и - Латинка - Любино - Хладилната пещера

- Поречието на река Арда. ОУП не разработва, но посочва възможности за упражняване на рафтинг и екстремни спортове .

По отношение системата „Обществено обслужване"

В тази си част плановите предвиждания също са адресирани както към местното население, така и към туристите . Запазват се териториите, предназначени за социална инфраструктура, както и такива, заети от други обекти на общественото обслужване в населените места. Като значим ресурс на общината за доразвитие на системата обекти на социалната инфраструктура, както и за изграждане на обслужващи обекти с частни инвестиции се определя свободният общински сграден фонд в селата (не функциониращи училищни и други обществени сгради). Определени са територии за развитие на извънселищни съсредоточия на обекти за периодично и епизодично обслужване, както и за туристическа инфраструктура край основните туристически и културно-исторически обекти. За атрактивните туристически обекти попадащи в защитените зони „Дяволски мост” и „Хладилната пещера” ОУП не предвижда устройствени мероприятия

По отношение развитието на „Зелената система"

Освен описаните по-горе извънселищни паркове, в плана е предвидено развитието на други елементи на зелената система за широко и специфично ползване, в т.ч.:

- Посочени са горските територии, заети от защитни и специални гори (по смисъла на чл. 5, ал.2 и 3 от Закона за горите) за определяне като „зони за защита от урбанизация" в съответствие и по реда на чл. 12, ал. 1, т. 3 и ал. 10 от същия закон;
- Определени са територии и изисквания за изпълнение на защитно и изолационно озеленяване, в т.ч. по протежението на пътища, както и за опазване залесяванията в земеделските земи, поради полезащитните им функции и като елементи на ландшафта;
- Предвиден е режим за опазване на естествените обраствания на крайбрежията на водните обекти, като елемент на ландшафта и с оглед екологичното им значение;
- Определени са изисквания за устройство на гробищните паркове и са посочени места за разширение на гробищата на населени места.
- Предложена е промяна на статута на гори със стопанско предназначение в рекреационни гори. Такива са горите около „Хладилната пещера” и „Дяволския мост”
- Предвидени са територии за ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне

По отношение културното наследство

С плана се създават условия за опазване на недвижимото културното наследство на общината и реализация на потенциала му като фактор на социалното и икономическо развитие. Идентифицирани са обектите на наследството, респективно техните характеристики и статут. Описани са устройствените изисквания, осигуряващи тяхното опазване и социализация, в зависимост от разположението им в и извън населените места. Включени са предложения за последващи действия за актуализация на статута и режимите за опазването им, в съответствие с изискванията на Закона за културното наследство. По отношение археологическите ценности извън населените места са предложени временни режими за опазване на ценностите, за прилагане до окончателно определяне на такива от компетентния орган по ЗКН. Посочени са онези недвижими културни ценности, които имат необходимите качества за експониране и включване в туристическите маршрути. В защитените зони това е само „Дяволския мост” , който се намира в ЗЗ ”Родопи Средни”

По отношение на техническата инфраструктура

Планът създава устройствени условия за:

- Усъвършенстване и доизграждане на пътната мрежа и връзките между населените места, селищни образувания и към зоните за отдих и спорт;
- Предвидени са обходи на общинския център и други населени места като с. Бял извор, с оглед подобряване на екологичната обстановка, подобряване на транспортната обстановка и по-добра транспортна достъпност на производствените зони;
- Реконструкция на съществуващата и изграждане на нова, модерна водоснабдителна, канализационна и електроснабдителна мрежа, както и на телекомуникационна инфраструктура, удовлетворяващи потребностите на системите „Обитаване”, „Труд” и „Отдих”, при пестеливо ползване на ресурсите, незамърсяване на околната среда и прилагане на предписанията за геозащита. Изграждане на ПСОВ - Ардино и определяне подходящи терени за малки пречиствателни съоръжения по места. В защитените зони реконструкцията и /или евентуалното изграждане на нови инфраструктурни елементи ще бъде съсредоточено само в урбанизираните територии.

Допустимото антропогенно натоварване на териториите е определено съгласно регламентите в Наредба № 03/7 от 22 декември 2003г. “ Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони” ДВ бр. 3 2004г. показатели.

3.2. Описание на защитените територии и зони в обхвата на плана .

- *Защитени територии*

На територията на община Ардино има редица защитени територии и недвижими паметници на културното наследство. В границите на територията предмет на Общия устройствен план попадат пет защитени територии, от които в Защитените зони са:

Природни забележителности:

- „Находище на Родопски силивряк”
- „Родопски силивряк”
- „Хладилната пещера”

Защитени местности

- „Дяволския мост”

- ПЗ „Находище на Родопски силивряк” - обявена със Заповед на Председателя КОПС № 531/25.09.1978 г. Находище на Родопски силивряк (Haberlea rhodopensis) . Реликтен вид включен е в Червената книга на България – категория рядък и в Приложение 3 на Закона за биологично разнообразие. Находището е разположено е върху северен

скалист склон с площ по заповед - 0.1ха. намира се край с. Любино (в местноттаГуилич).

- ПЗ„Родопски силивряк” Находището при с. Дядовци се намира по десния сенчест, скалист бряг на река Арда. Заповед за обявяване - № 415 / 12.06.1979 г. на Председателя на КОПС Площта му по заповед е 0.1ха.

- ПЗ „Хладилната пещера” със Заповед за обявяване 531/25.09.1978 г. на Председателя на КОПС . Намира се в района на ловния дом на дивечовъдното стопанство “Гайдарци”, район Русалско край десния бряг на р. Малка Арда (Давидковска река), малко преди вливането й в р. Арда . Представлява карстова пещера с дължина по оста 5-6 м. Поддържа висока влажност през цялата година и постоянна температура без оглед на сезона – от 3-4 ^{o}C. Край нея минава пътят за с. Любино.

- Друго находище на Родопски силивряк, което обаче все още не е регистрирано като ПЗ се намира в близост до крепостта „Кривус” средновековна българска крепост, построена през X век , която е на около 2 км. от с. Башево - северно от гр. Ардино. Вида е установен по стръмните влажни склонове на река Арда.

- ЗМ „Дяволският мост” (обявена е със Заповед № 776/19.10.1979г. на Председателя на КОПС, прекатегоризирано със заповед № 552/07.05.2003г.на МОСВ) Моста е един от най-известните паметници на родопското архитектурно изкуство. Построен е през XIV в. на път, свързващ Беломорието с Горнотракийската низина. Мостът отстои на 10 км от гр. Ардино и до него може да се стигне с автомобил. Мостът е обявен за паметник на културата и се охранява от закона. Под охрана са също и подходите към моста, които представляват стари стръмни пешеходни и животински пътеки.

- *Режим на дейности в защитените територии:*

1. Забраняват се всякакви действия, като нараняване на стъблата, кастрене, чупене на клоните и други, които биха довели до повреждане на дърветата.

2. Забранява се влизането, преминаването и паркирането на моторни превозни средства.

3. Забранява се късането или изкореняването на растенията.

4. Забранява се пашата на домашни животни.

5. Забранява се безпокоенето на диви животни и вземането на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата.

6. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно геоложки и други дейности, с които се повреждa или изменя както естествения облик на местността, така и на водния и режим.

7. Забранява се извеждането на сечи, освен ландшафтни, след съгласуване със съответната районна инспекция за опазване на природната среда.

8. Забранява се всякакво строителство, освен в случаите, когато такова е предвидено в устройствения проект на природната забележителност

Определено регламентирането на статуса на териториите около „Дяволския мост” и „Хладилната пещера” като „Гори със рекреационно значение” ще повиши туристическия интерес към тях и ще предизвика по – висока степен на риск от недобросъвестно и нерегламентирано проникване в посочените територии. В същото време по-големия очакван туристопоток създава предпоставки за организиране охраната на защитените територии на по- високо ниво.

- *Обекти от мрежата Натура 2000*

ОУП на община Ардино е разработен при реализация на идеята за минимално вмешателство в защитените територии и зони при оптимално експониране на природите дадености. Територията на плана засяга части от ЗЗ включени в Европейската екологична мрежа Натура 2000:

- Защитена зона Родопи Средни за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка от защитени зони, приет с Решение № 661/2007г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 85/2007г.)

  Тип I
  Код BG0001031

- Защитена зона „Добростан” за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-528/26.05.2010г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ бр.47/2010 г.).

  Тип J
  Код BG0002073

3.3.Обобщаване и оценка на въздействията върху горския фонд в ЗЗ.

Горските територии заемат 22145 ха. (65,2%)от площта на община Ардино . От тях със стопански функции са 64 ха , със защитни функции са 9,708 ха . Горите със защитни функции са: Защитена зона „Родопи - Средни”- BG 0001031 е 6490,9 ха.; Защитена зона „Добростан”- BG 0002073 е 3338,9 ха; СОЗ Янък панар е 2,2 ха. Горите се стопанисват от Държавно горско стопанство „Ардино” и ДЛС „Боровица” . Преобладава държавната частна

собственост- 86,5%, частната е 2,8% ,а общинската е 10,7% .Залесената горска площ е 20 265,3ха. (91,8% от цялата горска площ); незалесена дървопроизводителна площ е 34,5ха (0,2%) и недървопроизводителната е 1772,4ха. (8%) . От естествено растящите дървесни видове най-широко разпространени са: иглолистни (10446 ха.) - бял бор, черен бор, смърч, ела; широколистни (6896 ха) – келяв габър, габър, бук и зимен дъб. Интересът към горските земи е подсилен и от възможностите за лов.

По отношение горските територии: промяната на площите „съществуващо положение / проект" произлиза от предвиждането за изграждане на горски и други извънселищни паркове, като територии за озеленени площи за широко обществено ползване, съгласно чл. 61 от ЗУТ и чл. 30 от Наредба № 7 / 2003 на МРРБ. В техния обхват попадат общо 123.16 ха лесопаркове (устройствена зона Озс1) и 2073.56 ха рекреационни гори, от които в Защитените зони са 285.43 ха.

В тях ще се допуска съобразена с рекреационната функция стопанска дейност – косене на трева, ограничена паша, преминаване на туристи. За да не се възпрепятства свободното движение на дивите животни следва да не се допуска ограждане на имотите.

Извеждането на сечите за прокарване на пътните отсечки в защитените зони, както и просеката в ЗЗ „Родопи Средни” за далекопровода от втория енергиен пръстен частично засягат целостта на горските масиви и предизвиква следните неблагоприятни въздействия върху гората като екосистема:

- ✓ При обща дължина на транспортната мрежа около 13 км. и далекопровод 110 кВ с дължина 2800 м. инфраструктурните просеки образуват територия на въздействие върху дървесните видове от около 19 ха с което потенциално се ослънчават около 13 000 екз. , които се поставят в състояние на първазни дървета.

  Практиката установява, че първазните дървета са подложени на по-екстремни въздействия в сравнение с тези от насаждението, във резултат на което те развиват по – мощна коренова система, короните им добиват специфичен хабитус , извършва се и редукция в генеративните органи. Когато дърветата от насаждението инцидентно се поставят в периферни условия (какъвто е случаят при прокарването на просеките) те стават силно уязвими от външните въздействия в резултат на което естествения отпад през следващите 10 – 15 год. е по- голям.

- ✓ При среден запас на 1 ха 278 м ^{3} прокарването на просеките ще отнеме около 5282/ м ^{2} (дървесна маса)

- ✓ При среден прираст на 1 ха 4.15 м^3 годишните загуби ще се движат в порядъка на 79 м.куб./год.

- ✓ Известно фрагментиране на горските площи за някои бавно подвижни видове

- ✓ Засилване на ерозионните процеси. По отношение на наклоните около 85 % от разглежданите площи са на стръмни и много стръмни терени. Така разширенията на транспортната инфраструктура с новосъздадените пътни откоси завишават риска от площна и линейна ерозия.

Обстоятелството , че горите в обхвата на района на ОУП са преобладаващо смесени с добре развит подлес и добро естественото самовъзобновяване на насажденията смекчава в известна тези негативи въздействия.

В същото време, предвид фенотипа на белия бор , който в насаждение развива тънки и дълги стебла може да се каже, че вида е уязвим към ветровали и ветроломи.

С извеждането на сечите за нуждите на строителството настъпват промени в подраста и подлеса, както върху самите просеки, така и в новообразуваната периферната зона на насажденията .

Развилата се под склопа на гората сциофитна (сенколюбива) тревиста растителност се заменя с хелофитна (светлолюбива) , което не създава негативни междувидови взаимоотношения. Промяната на тревните видове в посока към по-светлолюбиви се отразява благоприятно върху хранителната база, която в случая се обогатява с горскоплодни растения.

Трябва обаче да се има предвид, че листата, които са се образували при определени характеристики на осветеността асимилират най- добре именно при същите тези условия на осветеност. Ето защо ако подраста или отделните дървета, които са расли на сянка бъдат внезапно открити започват да страдат от прекомерната осветеност

4.Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на плана.

В тази точка са описани местообитанията и видовете предмет на опазване в защитените зони и техните биологични особености, определящи факторите на средата спрямо които растенията и животните могат да покажат по- висока чувствителност:

4.1. Описание на защитените зони

Съгласно стандартния формуляр за специални защитени зони (СЗЗ) за проектотеритории от значение за общността и за специални консервационни зони (СКЗ):

4.1.1. Защитена зона Родопи Средни

- ❖ Местоположение на центъра на ЗЗ:
  - o географска дължина -E 25⁰49' 11"
  - o географска ширина N 41⁰49 ' 50"

- Площ на защитената зона 155170.42 ха.
- Надморска височина:
  - Минимална - 138м.
  - Максимална – 1952 м.
  - Средна – 1022 м
- Административен район:
  - Район за планиране – Южен Централен - код по NUTS BG 05
  - Област – Смолян - код по NUTS BG 055; Кърджали код по NUTS BG 056; Пловдив код по NUTS BG 051

Класове Земно покритие:	**%**
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	15
Храстови съобщества	8
Сухи тревни съобщества, степи	3
Алпийски и субалпийски тревни съобщества	4
Друга орна земя	10
Широколистни листопадни гори	25
Иглолистни гори	4
Смесени гори	4
Изкуствени горски монокултури	8
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност	2
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци	8
Други земи (вкл. градове, села, пътища, сметища, мини	9
Общо Покритие	**100**

Защитената зона включва родопските дялове Добростан-Преспа и Драгоица - Мечковец. Основни хабитати тук са горите, храстовите съобщества, ливадите, пасищата и реките.

Добростанският дял и резерват Червената Стена са с обширен карстов район с много скали и пещери. Средиземноморско климатично влияние (континентално мезо-средиземноморски климат по Rivas-Martinez) се наблюдава по реките Чая, Луковица и в Хасковският хълмист пояс. Зоната опазва една от малкото останали жизнени популации на сухоземни костенурки в района планините ограждащи на Горнотракийската низина. Тя защитава едно от двете малки находища на местообитание 92C0 (Гори с Platanus orientalis)

Зоната защитава единственото известно историческо находище на Elaphe situla. В зоната е северната граница на разпространение на местообитание 9270 (Гръцки букови гори с Abies borisii regis) Зоната също така опазва значителна бройка мечки на тяхната източна граница на разпространение в южна България. Източната ниска част на зоната е едно от най-важните места за

опазване на Elaphe quatorlineata sauromates и Cypripedium calceolus (Венерино пантофче).

По-голямата площ от територията на зоната се заема от горските масиви, които по състав са широколистни, смесени и иглолистни.

В ниските части на зоната най – добре е представен пояса на ксеротермните гори с представителство на термофилни букови гори , Дъбово-габърови гори и космат дъб *(Quercus pubescens)*

Във височина по- значително застъпване имат смесените ксеромезофилни и мезофилни гори от мизийски бук *(Fagus moesiaca),* горун (*Q. dalechampii)* обикновен габър *(Carpinus betulus)*

Ацидофилните гори от Picea заемат високите части на зоната над 1400м.н.в. По заравнените била и по склоновете има открити пространства – ливади, пасища с ксеромезофилна тревна растителност с преобладаване на обикновена полевица *(Agrostis capillaris)* и далматска власатка *(F. dalmatica),* черна садина *(Chrysopogon gryllus)* и др.

4.1.2. <u>Описание на целите на защита на Защитена зона Родопи Средни</u>

- Опазване и поддържане на местообитанията птици съгласно чл. 6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие, по време на гнездене и миграция за постигане на техния благоприятен природозащитен статус;
- Подобряване на местообитанията и осигуряване на условия за възстановяване и стабилизиране на гнездовите популации на местообитание 92C0
- Зоната защитава единственото известно историческо находище на Elaphe situla. В зоната е северната граница на разпространение на местообитание 9270. Зоната също така опазва значителна бройка мечки и съответно най-добрите местообитания за видовете от род *Testudo* и Лалугера *(Spermophilus citellus.)* Опазване местообитанията на мечката , костенурките и различните видове птици, застрашени в Европа, съгласно Бернската конвенция;
- Осигуряване на безопасни въздушни коридори за безпрепятствено предвижване на грабливите птици по време на ежедневните им прелети за търсене на храна и места за почивка;
- Съхраняване на популациите на гнездящи биомно ограничени видове птици, характерни за средиземноморската зона.
- Повишаване естествеността на горските и тревните местообитания;
- Осигуряване на защита на уязвимите места от ключово значение за видовете, обект на опазване;
- Опазване и поддържане на биологичното разнообразие в района, като предпоставка за стабилността на екосистемите, осигуряващи благоприятния природозащитен статус и жизнеспособността на популациите на видовете, обект на опазване;
- Природосъобразно ползване на природните ресурси и устойчиво развитие на общностите, гарантиращо благоприятния природозащитен статус на видовете, обект на опазване.

4.1.3. Защитена зона „Добростан”

- Местоположение на центъра на ЗЗ:
  - географска дължина - E 25 ◦45'43"
  - географска ширина N 41◦45'34"
  - Площ на защитената зона 83615,52 ха
- Надморска височина:
  - Минимална - 258 м.
  - Максимална – 1989 м.
  - Средна – 984 м.
- Административен район:
  - Район за планиране – Южен Централен - код по NUTS BG 05
  - Област – Смолян - код по NUTS BG 055; Кърджали код по NUTS BG 056; Пловдив код по NUTS BG 051
- Био-географски район – Алпийски, Континентален

Класове Земно покритие	**% Покритие**
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1
Храстови съобщества	8
Сухи тревни съобщества, степи	6
Влажни ливади, мезофилни ливади	3
Алпийски и субалпийски тревни съобщества	0
Екстензивни зърнени култури	3
Друга орна земя	2
Широколистни листопадни гори	40
Иглолистни гори	9
Смесени гори	24
Изкуствени горски монокултури	0
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност	2
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	0
Други земи (вкл. селища пътища, мини, индустриални обекти)	2
Общо Покритие	**100**

ЗЗ Добростан се намира в Западни Родопи, Южна България. Носи името на едноименния планински рид. Територията обхваща и няколко съседни рида – Белочерковски рид, Кръстова гора, Черни рид и рида Чуката.

На север Добростан граничи с Горнотракийската низина, като границата преминава над град Асеновград, селата Червен, Долнослав, Орешец, Тополово, Новаково, Узуново и Паничково. От запад за естествена граница служат

долините на река Чепеларска и Манастирска река, а от юг Давидковска река, река Арда и язовир Кърджали. Източната граница на мястото е по реките Боровица и Яйлъдере. Добростан е средно- и високопланинска територия със сложен ридов релеф, прорязан от речни долини. В геоложки аспект планината е изградена от метаморфни скали – гнайси, шисти, амфиболити, мрамори и гранити върху които лежат палеогенски вулканити и седименти. Най-голяма площ от територията заемат горските местообитания предимно от широколистни, иглолистни и смесени гори. В по-ниските части добре изразен е пояса на ксеротермните гори от космат /Quercus pubescens/ и виргилиев дъб /Q. virgiliana/ с представители на кленовите /Acer spp./, също и гори от сребролистна липа /Tilia tomentosa/. Без изключения тези гори имат издънков произход. На по-високите части разпространени смесените ксеромезофилни и мезофилни гори от мизийски бук /Fagus moesiaca/, горун /Q. dalechampii/ обикновен габър /Carpinus betulus/ и воден габър /Ostrya carpinifolia/, както и най-големият защитен масив от черен бор /Pinus nigra/ в страната. Над тях се срещат групи на цар-борисовата ела /Abies borisii-regis/. В южните части се срещат гори от обикновен бук /Fagus sylvatica/ и иглолистни гори от бял бор /Pinus sylvestris/ и смърч /Picea abies/. Смърчовите гори покриват и връх Преспа – най-високата точка в Добростан с около 2000 м.надм.в. По заравнените била и по склоновете има открити пространства – ливади, пасища с ксеромезофилна тревна растителност с преобладаване на валезийска поветица /Festuca valesiaca/, стоянова власатка /F. stojanovii/, /F. panciciana/, далматска власатка /F. dalmatica/, черна садина /Chrysopogon gryllus/, обикновена полевица /Agrostis capillaris/ и др. Голям е процентът и на площите с храстови съобщества. Сред естествените местообитания са разпръснати земеделски земи, създадени на мястото на гори от мизийски бук и горун. В Добростан се срещат над 100 вида ендемични растения.

4.1.3. Описание на целите на защита на Защитена зона Добростан

В границите на Добростан са включени 14 защитени територии - 7 природни забележителности, 5 защитени местности, един поддържан резерват и един резерват. Защитените територии обхващат 4,3 % от ЗЗ „ Добростан” и са обявени с цел опазване на ландшафти, иглолистни гори, скални образувания или местообитания на редки растителни и животинки видове. Резерватът “Червената стена е обявен през 1962 г., през 1977 г. е обявен от UNESCO (по програмата “Човек и биосфера”) за биосферен резерват. Около 57% от територията на ЗЗ „Добростан” попада в Корине място, определено през 1998 г., поради европейското му значение за опазването на редки и застрашени местообитания, растения и животни, включително птици.

През 2005 година територията е обявена от BirdLife International за Орнитологично важно място.

4.2.Описание на типовете местообитания от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС установени в ЗЗ Родопи Средни

Таблица 10

Код	***Наименование на хабитата***	***Площ(ха)***	***Предст.***	***Отн. площ***	***Прир. ст.***	***Цял. оц.***
3260	Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitricho-Batrachion	15.47974	C	C	B	C
4060	Алпийски и бореални ерикоидни съобщества	77.39873	C	C	B	C
4090	Ендемечни оро – средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета	773.98734	C	B	B	C
5130	Съобщества на Juniperus communis върху варовик	107.33451	A	B	B	B
5210	Храсталаци с Juniperus spp.	421.11736	A	B	B	B
6110	*Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi	106.55897	A	B	A	A
6210	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик(Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	3097.50044	A	C	A	A
6230	* Богати на видове картълови съобщества на силикатен терен в планините	0.1551	B	C	A	B
62A0	Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества	154.844	A	C	A	A
62D0	Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества	7742.20003	A	B	A	A
6430	Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс	463.77197	A	B	A	A
6510	Низинни сенокосни ливади	15.47974	A	C	A	A
6520	Планински сенокосни ливади	4490.36744	A	B	A	A
7140	Преходни блата и плаващи подвижни торфища	10.84202	A	C	B	B
7220	Извори с твърда вода и туфести формации *(Cratoneurion)*	0.3738	C	C	B	C
8210	Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	1548.44	A	B	A	A
8220	Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове	15.47974	A	C	A	A
8230	Силикатни скали с пионерна	1115.22424	A	B	A	A

	растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albi-Veronicion dillenii					
8310	Неблагоустроени пещери	385 бр.	A	B	A	A
9110	Букови гори от типа Luzulo-Fagetum	1008.19994	A	B	A	A
9130	Букови гори от типа Asperulo-Fagetum	9077.67718	A	B	B	A
9150	Термофилни букови гори (Cephalanthero- Fagion)	2477.0697	A	B	A	B
9170	Дъбово-габърови гори от типа Galio-Carpinetum	16872.61383	A	B	A	A
9180	*Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове	258.5645	A	C	A	B
91AA	Източни гори от космат дъб	1231.555	A	C	A	B
91BA	Мизийски гори от обикновена ела	922.89071	A	B	A	A
91CA	Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори	4822.29788	A	B	A	A
91E0	*Алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsior (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)	4.28872	A	C	A	A
91M0	Балкано-панонски церово-горунови гори	13303.58603	B	C	A	A
91W0	Мизийски букови гори	2856.30799	A	B	A	A
91Z0	Мизийски гори от сребролистна липа	43.81792	A	C	A	B
9270	Гръцки букови гори с Abies borisii-regis	193.57438	A	A	A	A
92A0	Крайречни галерии от Salix alba и Populus alba	15.47974	A	C	A	A
92C0	Гори от Platanus orientalis	6.76269	B	B	B	B
9410	Ацидофилни гори от Picea в планинския до алпийския пояс (Vaccinio-Piceetea)	4268.56345	A	B	A	A
9530	*Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор	4924.66895	A	B	A	A

На територията на ЗЗ „Родопи Средни” от установените общо 30 хабитата от Приложение I на Директивата за хабитатите най – голяма площ се заема от

Дъбово-габърови гори от типа *Galio- Carpinetum* - 10,896 % от зобата

Разнообразието на хабитатите, както и сумарната им площ (89,23 %) доказват високата консервационна значимост на Защитената зона . С най-ниско представителство 0,0001 % от площта на зоната е хабитата с код 6230- „Богати на видове картълови съобщества върху силикатен терен в планините”

Терените попадащи в ЗЗ „Родопи Средни” , лежат преобладаващо във височинния интервал от 1550 до 2000м. т.е в субалпийския растителен пояс, в който се развиват Субалпийските формации.

Общата площ на териториите предмет на ОУП попадаща в защитени зони „Родопи Средни” е 8782 ха и „Добростан” 6295 ха в т.ч такива със смяна предназначение каквито са пътните отсечки и далекопровода и тези без смяна напредназначение (гори за рекреация и терени с предвидени ландшдфтноустройствени мероприятия и естстизация .

Процентно териториите на планиране в общия устройствен план на община Ардино представляват следните части от зоните:

Таблица 11

Защитена Зона	***„Родопи Средни”***		***„Добростан”***	
	хектари	**%**	**хектари**	**%**
Площ на ЗЗ	**155170.42**		**83615,52**	
Площ от ЗЗ в община Ардино	8782	5.67	6295	3.99
Обща площ на териториите в ЗЗ засегнати от ОУП	829.735	0.535	532.155	0.636
Площи с промяна на предназначение в ЗЗ по ОУП	18.475	0.00	7.625	0.00

Проекта предвижда промяна в статута на 285.43 ха гори, които от Дърводобивни гори се превръщат в Гори с рекереационно значение, при което обаче не се променя предназначението на територията

Предварителния проект разработва рекреационния потенциал на стопанските гори в общината като предлага обявяването горски територии за такива „с рекреационно значение" и „с висока консервационна стойност" съгласно чл.5, ал.3, т.3 от Закон за горите., както и включването в Областния план за развитие на горските територии на „зони за защита от урбанизация" съгласно чл. 12, ал.1, т.3 от същия закон

Тези земи запазват физикохимичните си показатели и добиват по- високо ниво на охрана с което косвено се ограничават и негативните въздействия върху биоразнообразието

От посочените в Таблица 10 местообитания идентифицирани на територията на ЗЗ „Родопи Западни” с предвижданията на ОУП в ЗЗ в т.ч районите около „Дяволския мост” и около „Хладилната пещера” се засягат общо 4 хабитата :

Таблица 12

Код	***Наименование на хабитата***
6520	*Планински сенокосни ливади*
9170	*Дъбово - габърови гори от типа galio-carpinetum*
91W0	*Мизийски букови гори*
91M0	*Балкано –панонски церово-горунови гори*

Природно местообитание 6520 Планински сенокосни ливади

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 6520 е представено в ЗЗ „Родопи - Средни“ с обща площ от 4098,08 ха. Това се равнява на 2,64 % от актуалната площ на зоната (155086,24 ха). В него са установени следните типични видове:

Обикновена полевица (Agrostis capillaries), Обикновена миризливка (Anthoxanthum odoratum), Средна сълзица (Briza media), Обикновен сеноклас (Cynosurus cristatus), Ливадна власатка (Festuca pratensis),Същинско еньовче (Galium verum), Лечебна звънарка (Hypericum perforatum) , Петниста звънарка (H. Maculatum) ,Полско черноглавче(Knautia arvensis) , Обикновен звездан (Lotus corniculatus) , род Шапиче (Alchemilla spp)., Achillea millefolium, род Живовляк (Plantago spp.), Румелийска клопачка (Rhinanthus rumelicus) , Киселец (Rumex acetosa), Кози киселец (R. Acetosella) ,род детелина (Trifolium spp.)

ОУП не засяга този хабитат, но пътната отсечка от с. Русалско в посока с. Безводно след с. Русалско преминава през територии, които са заети от пасища и мери и преминава в близост (на около 100 м от картирана територия на този хабитат.

За подобряване състоянието на местообитанието е необходимо да се поддържа режим на редовно косене.

Природно местообитание 9170 дъбово - габърови гори от типа galio-carpinetum

Референтната стойност за разпространението на местообитание 9170 в защитена зона „Родопи - Средни” е посочената стойност в Стандартния формуляр на зоната, а именно 10.896 % от площта на зоната или 16900,53 ха. В резултат на извършеното верифициране по Проект на МОСВ ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове” е установено , че местообитание 9170 се разпростира върху

площ от 17971,50 ха.

Преобладаващите насаждения в границите на местообитанието са смесени, което оценява параметъра като благоприятен. Освен габър и зимен дъб тях са установени и обикновен бук, ясени, явори, келяв габър и др.

Видовия състав на тревната покривка е характерен за типа местообитание. Като например Lamiastrum galeobdolon, Brachypodium sylvaticum, Dactylis glomerata, Poa nemoralis, Melica uniflora .

По отношение на количество мъртва дървесина в горите на природно местообитание 9170 около 60% от територията отговаря на изискванията на този показател с което се осигуряват подходящите условия за развитие на съответните целеви безгръбначни в зоната.

В местообитанието е отчетено засилено човешко присъствие, което може да е резултат от близостта му до населени места и това че през него преминават асфалтови пътища и туристически пътеки

Обща оценка на местообитание 9170 в защитена зона „Родопи - Средни” е „благоприятно” .

Пътната отсечка от с Русалско в посока с. Безводно се очаква да отнеме около 2,75 ха в местобитанието

Мизийски букови гори код 91W0

Референтната стойност за разпространение на природно местообитание 91W0 в Стандартния формуляр за защитена зона “Родопи - Средни” е 2861,12 ха (1, 8446 % от площта на защитената зона) При извършеното проучване по Проект на МОСВ ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове” е установена площ от 2484,59 ха. за която се препоръчва да бъде приета като референтна .

Проективно покритие на дървесния етаж е 70 % и се доминира от Обикновения бук (*Fagus sylvatica)* . Като основен съдоминиращ вид е Полски клен (*Acer campestre)* . В насажденията не се наблюдава сложна вертикална структура на дървостоя.

По параметър склопеност състоянието е оценено като благоприятно.

По параметър количество мъртва дървесина и наличие на стари дървета състоянието е оценено като незадоволително.

Обща оценка на местообитание 91W0 в защитена зона “Родопи - Средни” по трите критерия: Неблагоприятно - лошо състояние.

Предвижданията на ОУП ще засегнат около 0,5 ха от площта на местообитанието около Рекреационната зона при „Хладилната пещера”. Съгласно ЛУП / 2014 на ТП ДГС Ардино горите в рекреационната зона са смесени с участието на Зимен дъб, Бял бор, Келяв габър и Габър. Средната възраст на насажденията в рекреционната зона, които се доминират от *Fagus*

sylvatica са 60 год. (отдел 155 „г” и „д”). В нито един от загнатите от зоните за рекреация подотдели не е установено наличието на Полски клен

Балкано –панонски церово-горунови гори – код 91М0

По време на извършеното картиране е установена площ от 10501,29 ха. , което е с 2824,63 ха (21,2%) по-малко от референтната стойност посочена в стандартния формуляр за зоната.

Проективно покритие на дървесния етаж е 70 %. В гората не се наблюдава сложна вертикална структура на горите. По параметър склопеност състоянието е оценено като благоприятно.

Състава на първия дървесен етаж е доминиран от Благун *(Quercus frainetto).* Като основен съдоминиращ вид е Зимния дъб (*Quercus petraea).* Средната възраст на гората 55год. е оценена въз основа на теренни данни и последващ анализ на ЛУП. Площта от местообитанието която заемат горите във фаза на старост. е под 1 % поради което оценката по този параметър е определена като „неблагоприятна”.

Обща оценка на местообитание 91М0 в защитена зона “Родопи - Средни” по трите критерия: Неблагоприятно - лошо състояние.

Неблагоприятната обща оценка на природното местообитание е заради цялостното му състояние в зоната.

В структурата на първия дървесен етаж не се разграничат разновъзрастни групи. Насажденията са от млади до средновъзрастни

С реализацията на ОУП части от хабитата попадат в зоните за рекреация при „Дяволския мост” (около 25 ха.) и при „Хладилната пещера” (0,56 ха) . По данни от ЛУП / 2014г. горите при „Дяволския мост” са смесени с представителство на Зимен дъб , Черен бор, Келяв габър, Бял бор и Трепетлика, а тези при „Хладилната пещера”(западно от с. Башево) с представителство на Обикновения бук.

Приридно местообитание 8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове

Площта на местообитанието съгласно стандартния формуляр за ЗЗ „Родопи Средни” е около 15.5 ха .

На окончателната карта на разпространение на местообитанието, получена чрез индуктивен модел общата му площ границите на защитената зона е посочена като 533,50 ха.

ОУП не засяга този хабитат, но е сравнително близко (на около 250 м.) от най - южната

точка на зоната за рекреация при „Хладилната пещера”

4.3.Описание на растенията обект на опазване в зоната

В стандартния формуляр за защитената зона „Родопи – Средни” са включени 2 растителни вида от Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС.

Сем. Салепови (Orchidacea)
Венерино пантофче (Cypripedium calceolus)

Среща се много рядко в иглолистни, смесени и широколистни гори, храсталаци и горски поляни, по-често на богати на варовик почви. У нас основно в смесени гори. Наблюдаваната след 1990 г. популация по склоновете на вр. Червената стена в Добростанския масив е с критично ниска численост – под 25 индивида, разположени на големи разстояния едни от други, с много нисък процент на цъфтящите и плодоносящи индивиди. Биосферният резерват „Червената стена“ е най – южното находище на вида. Територията на ОУП се намира значително по - на юг (над 20 км) от северните склонове на Червената стена, където са открити единични представители на вида.

Сем. Салепови (Orchidacea)
Калописиева дактилориза (Dactylorhiza kalopissii)

Находища на тази орхидея са открити в пределеите на ЗЗ „Родопи – Средни” около района на с. Горнослав – община Асеновград, което отстои на повече от 50 км. от оценяваната територия.

Заедно с тях, в Приложение 3.3 на стандартния формуляр са включени още 69 вида растения, от които като емблематични за Родопите са следните видовете

Сем. Геснериеви (Gesneriaceae)
Родопски силивряк (Haberlea rhodopensis)

Освен по-горе посчените в община Ардино находища на Родопски силивряк такива са установени още и по р. Чаирска, при селата Лилково, Устина и Бачково, Чепеларе, Смолян, с. Триград.

Местообитание. По силикатни и варовити скални терени, най- вече по пукнатини на скални разкрития предимно на засенчени места с висока въздушна влага в дъбовия и буковия пояс (от 250 до 1400м. надм. в.)

Сем. Сенникоцветни (Apiaceae)
Гръцки кимион (Carum graecum)

Биологичен тип**.** Многогодишно тревисто растение.
Състояние на застрашеност**.** Рядък вид. Балкански ендемит.

Разпространение. Предбалкана (с. Скобелево, Ловешки окръг), Средна Стара планина Средни Родопи (с. Бачково, Пловдивски окръг- местн. Червената стена, селата Триград и Турян, Смолянски окръг), Славянка
Местообитание**.** По сухи каменливи места на варовити терени в планините от 900 до 2500м. надм. в. Популациите са малочислени.
Размножаване**.** Със семена. Цъфти юни- юли, плодоноси юли- септември.

Сем. Кремови (Liliaceae)
Родопски крем (Lilium rhodopaeum)

В Западните Родопи са описани 10 находища, като 8 от тях са на територията на РИОСВ – Смолян. С цел опазването на вида голяма част от тях са обявени за защитени територии. Такива са защитена местност „Ливадите” в землището на село Сивино, защитена местност „Куцинско блато” в землището на село Проглед и резерват „Сосковчето”, землище на гр. Смолян. Освен там, Родопският крем се среща и в района на гр. Рудозем, над с. Пловдивци, местността „Циганско градище”, село Стойките, с Манастир.

Сем. Сенникоцветни (Apiaceae)
Родопски скален копър (Seseli rhodopaeum)

Биологичен тип. Многогодишно тревисто растение.Състояние на застрашеност. Рядък вид. Български ендемит.
Разпространение. Западни и Средни Родопи, Североизточна България (Дервентски пролом), Източен Предбалкан (Великотърновско).

Местообитание. По скалисти тераси и пукнатини, тревисти места, еродирани петна край шосета предимно на варовик и хумусно- карбонатни и кафяви горски почви (от 200 до 1200м. надм. в.). Популациите имат мозаична структура. Индивидите са разпръснати на сравнително голямо разстояние един от друг.
Размножаване. Със семена. Цъфти юли- септември, плодоноси септември-октомври.

Сем. Кремови (Liliaceae)
Tulipa rhodopea

Расте по каменисти тревисти места, отворени места в храсталаци, на канелени горски почви с варовита скална основа. Образува фрагментирани популации с няколкостотин до няколко хиляди индивида, срещащи се поединично или на малки групи.
Находището на вида в местността Лале баир над Асеновград е обявено за защитена местност и попада в защитената зона

Сем. Карамфилови (Caryophyllaceae)
Родопска песъчарка Arenaria rhodopaea

Расте по варовити отвесни скали в Триградско ждрело, в буковия пояс между 1200–1250 m н. в., на почти 100 км разстояние от коментирания обект.

Сем. Моринови (Morinaceae)
Персийска морина (Morina persica)

Биологичен тип. Многогодишно тревисто растение. Състояние на застрашеност. Рядък вид.
Разпространение. Средни Родопи(резервата „Червената стена” и селата Хвойна, Орехово, Триград и Кестен, с. Ситово, Пловдивски окръг, местн. Бяла черква). Местообитание. По варовити скалисти места с плитки кафяви горски и хумусно- карбонатни почви в планински места(между 700 и 1500 м. надм. в.). В зависимост от условията расте единично или в популации със сравнително добра плътност.
Размножаване. Със семена. Цъфти юни- юли, плодоноси юли- август.

Сем. Брошови (Rubiaceae)
Родопско еньовче Galium rhodopeum

Расте по сухи варовити каменисти склонове, предимно на южни изложения върху хумусно - карбонатни, ерозирани и неразвити почви от пояса на ксеротермните дъбови гори до буковия пояс. Родопи (Зап. − над гр. Пещера, Ср. − в района на гр. Асеновград, между с. Бачково и с. Наречен, с. Бяла Черква), Тракийска низина (Бесапарски ридове); между 300 и 1450 m н. в.

Семейство Adianthaceae
Венерин косъм Adiantum capillus veneris

Хазмофитни ценози с Adiantum capillus veneris се срещат само в най-южните региони на България – Източни и Средни Родопи и Славянка. Фитоценозите на венериния косъм се срещат на повече или по-малко продължително овлажнявани отвесни карбонатни скали. Овлажнението е най-често повърхностно и идва от разположени над скалите водоизточници – малки потоци, карстови извори, оттичащи се скатови води, при което се създават условия и за образуване на шуплест варовик (бигор). Находища на вида са описани около гр. Кърджали, Кьошк дере и околностите на с. Наречен, Асеновградско. Известните най- близки находища отстоят на минимум 25 километра от обекта.

Сем. Дебелецови (Crassulaceae)
Костова тлъстига (Sedum kostovii)

Обитава песъчливи и каменисти места и сухи поляни, главно в иглолистния и субалпийския пояс. Участва в състава на смесени хазмофитни съобщества.

4.4. Описание на животните предмет на опазване в зоната

Релефа на територията в защитената зона може да бъде охарактеризиран като сложен ридов релеф, прорязан от речни долини, съчетан с благоприятни

климатични условия, което е предпоставка за възникване на подходящи местообитания за многобройни животински видове. Урвестите и много стръмните терени в границите на ЗЗ „Родопи Средни” обхванати от общ. Ардино и които по правило се избягват от повечето бозайници тук са със значителна представителност .

Разнообразието на насажденията определя благоприятна за развитието на подлеса структура на сколпа, която от своя страна предоставя богата хранителна среда за редица птици и бозайници.

По типология животинските видове обитаващи Среднородопската област са с преобладаване на средноевропейски животински видове с алпийски произход и някои преходно средиземноморски видове. Алпийските животински видове населяват планинския и високопланински пояс на областта, а преходно средиземноморските видове обитават ниския пояс на прехода със съседните низинни земи и в обсега на закътаните по-топли места.

Видовете включени в Приложение I на Дир.79/409/ЕЕС и Приложение II на Дир. 92/43/ЕЕС обект на защита в ЗЗ „Родопи Средни”

4.4.1 Безгръбначни – (Invertebrates) включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

Ручеен рак *(Austropotamobius torrentium)*
Клас: Ракообразни *(Crustacea)*
Разред: Десетоноги *(Decapoda)*
Семейство: Сладководни прави раци *(Astacidae)*
Вид: Ручеен рак *(Austropotamobius torrentium)*

Среща се в недълбоки реки и потоци с песъчливо дъно. Вида е установен само за р. река Сърнена (Караджа дере) и нейни притоци, на територията на община Доспат.

Бисерна мида *(Unio crassus*).
Клас: Миди *(Bivalviaa)*
Разред: Сладководни миди *(Unionoida)*
Семейство: *(Uninidae)*
Вид: Бисерна мида *(Unio crassus)*

Обитава предимно дълбоки богати на кислород чисти течащи водоеми с пясъчно дъно.

Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides)*
Клас: Насекоми *(Insecta)*
Разред: Правокрили *(Orthoptera)*
Семейство: Обикновени дългопипални скакалци (Tettigoniidae)
Вид: Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides)*

Среща се на слънчеви и припечни каменисти места, сухи, добре огрени поляни и открити пространства, най-често върху варовити терени и места с бедна растителност в периода Юли – Октомври вкл.

Обикновен сечко *(Cerambyx cerdo)*

Клас: Насекоми *(Insecta)*
Разред: Твърдокрили *(Coleoptera)*
Семейство: Сечковци *(Cerambycidae)*
Вид: Обикновен сечко *(Cerambyx cerdo)*

Един от най-едрите бръмбъри в България Имагото се среща през юли-август по стари дъбови дървета, по-рядко други широколистни видове. Активно е вечер. Цикълът на развитието им е дълъг и трае 3-4 години. След какавидирането (през юли) младото насекомо остава в дървесината и зимува.

Буков сечко *(Morimus funereus)*

Клас: Насекоми *(Insecta)*
Разред: Твърдокрили *(Coleoptera)*
Семейство: Сечковци *(Cerambycidae)*
Род: *Morimus*
Вид: Буков сечко ***(Morimus funereus)***

Разпространен е в централна и югоизточна Европа. Среща се в цяла България.

Вида не може да лети, поради което местата където може да се срещне са строго локализирани. Обитава мъртвата дървесина в букови и дъбови гори. Вида е активен през нощта. Жизненият му цикъл продължава 3 – 4 години, а възрастните индивиди се появяват през април – август.

Алпийска розалиа *(Rosalia alpina)*

Клас: Насекоми *(Insecta)*
Разред: Твърдокрили *(Coleoptera)*
Семейство: Сечковци *(Cerambycidae)*
Вид: Алпийска розалиа *(Rosalia alpina)*

Среща се в Европа , Крим , Кавказ , Палестина и Сирия. Живее предимно в стари букови гори на височина 500-1000 метра. Жизнения й цикъл е: 2-3 години. Ларвите й се развиват в мъртва букова дървесина. Превръщане във възрастна форма: Юни - Август.

Еленов рогач *(Lucanus cervus)*

Клас - Насекоми – *(Insecta)*
Разред – Твърдокрили - *(Coleoptera)*
Семейство – Бръмбари рогачи – *(Lucanidae)*
Вид – Еленов рогач - *(Lucanus cervus)*

Ларвите се развиват в гнила дървесина няколко години (до 6) . В Родопите се среща само в пояса на дъба.

Тигров молец на Джърси *(Euplagia quadripunctaria)*

Клас: Насекоми *(Insecta)*

Разред: Пеперуди *(Lepidoptera)*
Семейство: *(Arctiidae)*
Род: (Euplagia)
Вид: Тигров молец на Джърси *(E. quadripunctaria)*

В България и Европа е често срещан вид. Имагото е най-масово от края на Май- до Юли. Гъсениците и имагото обитават различни местообитания засолени степи, засолени равнини, засолени блата и плитки засолени езера, силно повлияни от панонския климат с високи температури и засушаване през лятото тип местообитания, покрайнини на гори, като не се отдалечава от водни обекти реки и потоци. Долината на р. Арда е важен район за пеперудата.

Ларвите и се срещат по често разпространени и рудерални растения по влажни места, като коприва (Urtica dioica) , мъртва коприва (Lamium purpureum) самобайка (Glechoma hederacea) , малини (Rubus idaeus) , бял равнец (Achillea millefolium).

Полиоматус (Polyommatus eroides)
Клас: Насекоми *(Insecta)*
Разред: Пеперуди *(Lepidoptera)*
Семейство: Синевки *(Licenidae)*
Вид: Полиоматус *(Polyommatus eroides)*

Включен в Приложение II на Директивата за местообитанията 92/43 на Европейския съюз. Видът се среща в Източна Европа, Турция, Урал, северен Казахстан и западен Сибир. В България разпространен предимно в планините до 2300—2400 m (Рила: Седемте рилски езера)

Phengaris nausithous
Клас: Насекоми *(Insecta)*
Разред: Пеперуди *(Lepidoptera)*
Семейство: Синевки *(Licenidae)*
Вид: *Phengaris nausithous*

Дневни пеперуди. В Европа вида се среща и в Австрия, Румъния, Русия, Гърция, Германия, Франция, Сърбия , Испания и др. У нас е установен в южните покрайнини на София, по склоновете на Люлин в тревисти ливади около 750-800 м надм. вис. Обитава влажни биотопи. Видът е застрашен от изчезване.

Dioszeghyana schmidti
Клас: Насекоми *(Insecta)*
Разред: Пеперуди *(Lepidoptera)*
Семейство: *(Noctuidae)*
Вид: ***Dioszeghyana schmidti***

Освен у нас в Европа вида се среща още и в Австрия, Унгария, Румъния, Гърция. Нощна пеперуда която обитава зоната на дъбовите гори чисти и смесени с представители на род Явор *(Acer)*

Еуфидриас *(Euphydryas aurina)*
Клас: Насекоми *(Insecta)*
Разред: Пеперуди *(Lepidoptera)*
Семейство: Многоцветници *(Nymphalidae)*
Вид: Еуфидриас *(Euphydryas aurina)*

Дневни пеперуди . Срещат се до горната граница на гората. Обитава мезофилните тревни пространства. Имат две поколения през годината – Първо поколение м. Май – Юни и второ поколение Септември – Октомври.

4.4.2. Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС (Таблица 3.2.е в стандартния формуляр за ЗЗ „Родопи- Средни)

Barbus bergi - Приморска мряна

Видът Barbus bergi не присъства в зоната. В зоната присъства друг вид – *Barbus cyclolepis.*

Маришка мряна *(Barbus cyclolepis.*)
Клас: Лъчеперки *(Actinopterygii)*
Разред: Шараноподобни *(Cypriniformes)*
Семейство: Шаранови *(Cyprinidae)*
Род: Барбуси *(Barbus)*
Вид: Маришка мряна (*B. Cyclolepis)*

Вида е разпространен в България , Гърция и Турция. Маришката мряна B. Cyclolepis обитава горните и средните течения на бързо течащите реки богати на кислород с пясъчно – чакълесто дъно. Полово съзрява след 2 -3 год. живее до 10 год. Мръсти се от април до юни.

Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus)*
Клас: Лъчеперки *(Actinopterygii)*
Разред: Шараноподобни *(Cypriniformes)*
Семейство: Шаранови *(Cyprinidae)*
Род: *(Rhodeus))*
Вид: Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus)*

Дребна (6–8 см), красиво оцветена речна рибка. Среща се в долните и средни течения на повечето реки в България

Балкански щипок *(Sabanejewia aurata*)
Клас: Лъчеперки *(Actinopterygii)*
Разред: Шараноподобни *(Cypriniformes)*
Семейство: Щипоци *(*Cobitidae*)*
Род: (*Sabanejewia*)
Вид: Балкански щипок *(Sabanejewia aurata*)

В миналото е установен в горните и средните течения на повечето дунавски притоци, както и в много от притоците на р. Марица. Постепенно изчезва от реките в Егейския басейн. В басейна на р. Марица е потвърден само за р. Мечка, Бяла река, р. Арда и притоците й . Обитава средните и горните течения на постоянни реки с пясъчно - чакълесто дъно и бързо течение. Размножителният период е от края на април до началото на юни.

Обикновен щипок *(Cobitis taenia)*
Клас: Лъчеперки *(Actinopterygii)*
Разред: Шараноподобни *(Cypriniformes)*
Семейство: Щипоци *(*Cobitidae*)*
Род: Щипоци (Cobitis)
Вид: Обикновен щипок *(Cobitis taenia*)

Разпространен е в почти цяла Европа и Азия до Япония. У нас навсякъде, с изключение на горните течения на реките. Предпочита бавнотечащи и стоящи води с тинесто песъкливо дъно. Вида е активен през нощта. Храни се с дребни дънни безгръбначни. Понася остър недостиг на разтворен във водата кислород. Живее 3 - 4 години. Полово съзрява на 2 г. Размножава се през април до юни.

4.4.3 Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС (Таблица 3.2.d в стандартния формуляр за ЗЗ „Родопи- Средни”)

Голям гребенест тритон *(T. supersp. Karelinii)*
Клас: Земноводни *(Amphibia)*
Разред: Опашати зеноводни *(Caudata)*
Семейство: Саламандрови *(Salamandridae)*
Род: Тритони *(Triturus)*
Надвид: Голям гребенест тритон *(T. supersp. Karelinii)*

Обитава застояли води обрасли с водорасли . Размножава се месеците Април – Май . Среща се до към 1350 м. н.в.

Жълтокоремна бумка *(Bombina variegata).*
Клас: Земноводни *(Amphibia)*
Разред: Безопащати земноводни *(Anura)*
Семейство: Бумкови *(Bombinatoridae)*
Род: Бумки *(Bombina)*
Вид: Жълтокоремна бумка *(B. variegata).*

Обитава застояли водоеми. Не излиза от водата. В планините се среща до 1400 м.н.в.

Обикновенна (Европейска) блатна костенурка *(Emys Orbicularis)*
Клас: Влечуги *(Reptilia)*
Разред: Костенурки *(Testudines)*
Семейство: Блатни костенурки *(Emydidae)*

Род: Европейски блатни костенурки *(Emys)*
Вид: Обикновена блатна костенурка *(Orbicularis)*

Среща се във водоеми със стояща или бавно течаща вода Женските снасят от 3 - 12 яйца, най – вече през втората половина на месец май. Малките костенурчета се излюпват след 2 – 3 месеца, но остават в почвата до следната пролет. Среща се до 600 – 700 м.н.в, рядко се изкачва и до 900 м.

Леопардов смок *(Elaphe situla)*
Клас: Влечуги *(Reptilia)*
Разред: Люспести *(Squamata)*
Семейство: Смокообразни *(Colubridae)*
Род: *(Zamenis)*
Вид: Леопардов смок *(Situla)*

Леопардовият смок (Zamenis situla) е познат в две форми, петниста и ивичеста, които в някои класификации са разглеждани като отделни подвидове (Z. s. leopardina и Z. s. situla). Обитава обрасли с треви и храсти сухи и топли скалисти местности. Активен е през нощта. Включен е в европейската и българската "Червена книга". По данни на стандартния формуляр.

Пъстър смок *(Elaphe sauromates)*
Клас: Влечуги *(Reptilia)*
Разред:Люспести *(Squamata)*
Семейство: Смокообразни *(Colubridae)*
Род: Пъстри смокове *(Elaphe)*
Вид: Пъстър смок *(Quatuorlineata)*

Предпочита гористи местности. Активен е през деня. В стандартния формуляр за ЗЗ Родопи Средни” е посочен като типичен вид „С”

Шипобедрена костенурка (Testudo graeca)
Клас: Влечуги *(Reptilia)*
Разред: Костенурки *(Testudines)*
Семейство: Сухоземни костенурки *(Testudinidae)*
Род: Обикновени костенурки *(Testudo)*
Вид: Шипобедрена костенурка *(Graeca)*

Активна е през деня. Снася на 2-3 пъти по 2-8 бели почти сферични яйца, които заравя в почвата на сухи и топли места. Малките се излюпват след 70-100 дни. Разпространена е в цялата страна в областите с надморска височина до 1300 m, с изключение на Северозападна България.

Шипоопашата костенурка (Testudo hermanni)
Клас: Влечуги *(Reptilia)*
Разред: Костенурки *(Testudines)*
Семейство: Сухоземни костенурки *(Testudinidae)*
Род: Обикновени костенурки *(Testudo)*
Вид: Шипоопашата костенурка *(Hermanni)*

Активна е през деня. Зимува в дупки с дълбочина до 90 cm, които изкопава в сухи склонове с рохкава почва. Снася на 2-3 пъти по 2-5 яйца, които заравя в почвата на сухи и топли места. Малките се излюпват след 100-120 дни. В България се среща подвидът Източна шипоопашата костенурка (T. h. boettgeri). Тя е разпространена в цялата страна в областите с надморска височина до 1400 m, с изключение на Добруджа, планинските местности в Западна България и равнинните райони с интензивно земеделие.

4.4.4. Птици

За орнитофауната в тази част на Родопите има сравнително добре систематизирана информация. От установените 130 вида птици, 21 са включени в Червената книга на България (1985). Съгласно категоризацията на европейските птици по Tucker & Heath (1994) от срещащите се видове 43 са от европейско природозащитно значение (SPEC). От птиците концентрирани в Европа и с неблагоприятен природозащитен статус SPEC2 са 15 вида а от видовете неконцентрирани в Европа но с неблагоприятен природозащитен статус SPEC3 представителите са 28.

Конкретни проучвания върху разнообразието на птиците в проектотериторията на ОУП на община Ардино не са извършвани.

За ЗЗ „Родопи Средни” е изпълнен проект ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове- Фаза 1” Проектът е финансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България чрез оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г. В хода на проучването и картирането на гнездовата орнитофауната през 2012 г. в защитената зона са установени общо 946 индивида от 71 вида, представители на орнитофауната.

Въз основа на проведените проучвания през 2012 г. и на база резултатите от целенасочени проучвания на орнитофауната проведени в предходни години е установено, че Египетският лешояд, Ловният сокол, Белошипата ветрушка и Кръстатият орел са изчезнали като гнездящи видове в защитена зона „Добростан” .

Проучването определя цялостното състояние на местообитанията на видовете предмет на опазване в защитената зона като добро, с изключения на сукцесията на постоянно затревените площи.

На много места сукцесията на изоставените ливади е много силна и в някои квадрати на практика няма безлесни територии.

В рамките на защитената зона неса установени нива на безпокойство за птиците , което да е довело до изоставяне на подходящоти местообитания. Не е установено нарушаване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, включително и на естествения за тези местообитания видов състав.

Предвид на сходните условия на местоообитаниата по долината на р. Арда, които попадат на територията на ЗЗ „Родопи Средни” с тези по южната

граница на ЗЗ „Добростан” е възможно отделни представители на целевите видове птици да бъдат установени и на територията на ЗЗ „Родопи Средни”

Като видове, за които в стандартния формуляр е посочено, че обитават територията на ЗЗ „Добростан” и които потенциално биха могли да се срещнат на територията на община Ардино са тези отбелязани в долната Таблица 13.

Таблица 13

Вид	***Численост на гнездовата популация (дв.) Оценка 2007***	***Данни от пробни площадки –проучване 2012 (дв)***	***Бележки***
Черен щъркел *(Ciconia nigra)*	11	1-3	
Бял щъркел *(Ciconia cicon)*	4		
Осояд *(Pernis apivorus)*	9	1-2	
Египетски лешояд *(Neophron percnopterus)*	6		изчезнал
Белоглав лешояд *(Gyps fulvus)*	--	--	
Орел змияр *(Circaetus gallicus)*	5	0-1	
Късопръст ястреб *(Accipiter brevipes)*	1		
Белоопашат мишелов *(Buteo rufinus)*	7	1-3	
Малък креслив орел *(Aquila pomarina)*	2		
Кръстат орел *(Aquila heliaca)*	3		Видът е изчезнал като гнездящ от ЗЗ
Скален орел *(Aquila chrysaetos)*	5	0-1	
Малък о рел *(Aquila pennata)*	3		
Ястребов орел *(Hieraaetus fasciatus)*	2		
Белошипа ветрушка *(Falco naumanni)*	3-11		Видът е изчезнал като гнездящ от ЗЗ
Черношипа ветрушка *(Falco tinnunculus)*	54 - 72	4-9	
Ловен сокол *(Falco cherrug)*	1		Видът е изчезнал като гнездящ от ЗЗ.
Сокол скитник *(Falco peregrinus)*	4	1	
Лещарка *(Bonasa bonasia)*	91 - 570		
Глухар *(Tetrao urogallus)*	9-83		
Планински кеклик *(Alectoris graeca)*	25-92		
Ливаден дърдавец *(Crex crex)*	1-5		
Бухал *(Bubo bubo)*	7		
Пернатонога кукумявка *(Aegolius funereus)*	1-15		
Козодой *(Caprimulgus europaeus)*	100 - 842		
Земородно рибарче *(Alcedo atthis)*	14-22		
Синявица *(Coracias garrulus)*	0-2		
Сив кълвач *(Picus canus)*	12-33		
Черен кълвач *(Dryocopus martius)*	16 -67	4-8	
Сирийски пъстър кълвач *(Dendrocopos yriacus)*	70 -350	1-3	
Среден пъстър кълвач *(Dendrocopos medius)*	41-404		
Белогърб кълвач *(Dendrocopos leucotos)*	9-83		
Късопръста чучулига *(Calandrella brachydactyla)*	1-9		
Горска чучулига *(Lullula arborea)*	263 - 827	1-2	
Испанско каменарче *(Oenanthe hispanica)*	7-25		
Ястребог ушо коприварче *(Sylvia nisoria)*	21- 25		
Полубеловрата мухоловка *(Ficedula semitorquata)*	1-3		
Червеногърба сврачка *(Lanius collurio)*	473 - 2568	18 -27	
Градинска овесарка *(Emberiza hortulana)*	41 -407	7 – 17	

Следва да се отбележи, че територията на ЗЗ „ Добростан ” се населява от голям брой други горски птици, които обаче не са целеви видове за защитената зона

Малък креслив орел *(Aquila pomarina)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Орли *(Aquila)*
вид: Малък креслив *(A. pomarina)*

Моногамна птица. Снася 1-3 (най-често 2) яйца, които мътят и двамата родители в продължение на около 33 - 43 дни. Малките напускат гнездото на 49 - 56 дневна възраст. Годишно отглежда едно люпило. Птиците от европейската популация са прелетни. Гнезди в гори в гористи или открити равнини.

Обикновен осояд *(Pernis apivorus)*
разред:Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Осояди *(Pernis)*
вид: Осояд *(P. apivorus)*

Гнезди в гори с открити участъци, поляни малки водоеми. Снасят обикновено 2, рядко 3 яйца, които започват да мътят края на май, началото на юни. Мътенето трае 30-33 дни. Малките се излюпват в началото на Юли. Много ярко изявена прелетна птица. През лятото се среща в почти цяла Европа, с изключение на най-южните и най-северните части. Предпочита иглолистните гори от планинските области.

Орел змияр *(Circaetus gallicus)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Орли змияри *(Circaetus)*
вид: Орел змияр *(C. gallicus)*

Обитава сухи каменисти райони с разпръснати горички, речни долини и гори в близост до мочурища и блата. Храна – влечуги . Рядък вид.

Малък орел *(Hieraaetus pennatus)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Ястребови орли *(Hieraaetus)*
вид: Малък *(H. Pennatus)*

Обитава широколистни и смесени гори. Заселва се в близост до колонии на лалугери. Мътилото е от 2-3 яйца. инкубационния период е 36 – 39 дни. Младите напускат гнездото след 45 – 55 дни. За България изключително рядък включен в ЧКБ.

Ястребов орел *(Hieraaetus fasciatus)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Ястребови орли *(Hieraaetus)*
вид: Ястребов орел *(H. fasciatus)*

Обитава изредени гори . Гнезди в кищи или скални корнизи. Радко на високо дърво. Ловува основно птици, но също така и дребни бозайници . Женската снася — 1-3 яйца, мъти 37- 40 дни. Малките напускат гнездото на около 60-65-дневна възраст. Ястребовия орел отглежда едно люпило годишно. Непрелетна птица. На територията на България е изключително рядък вид.

Кръстат /Царски / орел *(Aquila heliaca)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Орли *(Aquila)*
вид: Кръстат *(A. heliaca)*

Обитава равнини, предпланински райони и открити пространства. През Април женската снася 1 - 3 яйца. Инкубационният период е около 43 дни. Малките излитат след 65 – 77 дни.

Белошипа ветрушка *(Falco naumani)*
разред: Дневни грабливи птици *(Falkoniformes)*
семейство: Соколови *(Falconidae)*
род: Соколи (Falco)
вид: Белошипа ветрушка (F. naumani)

Обитава колониално селища, руини, лесо-степи. Гнезди под покривите на стари сгради и изоставени стопански постройки, рядко в дупки по стръмни откоси и брегове. Снася 3 – 6 яйца. Младите птици излитат от гнездото третото десетдневие на м. Юни. Изчезнал на гнездене от България.

Черношипа ветрушка *(Falco tinnunculus)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Соколови *(Falconidae)*
род: Соколи *(Falco)*
вид: Черношипа ветрушка (Керкенез) *(F. tinnunculus)*

Широко разпространен в Европа, Азия и Африка вид, но с ниска плътност на популацията. Предпочита открити местности и избягва гъсти и затворени гори. Често може да се види да лети над поляни, ниви и ливади. Понякога се среща в градска среда.Храни се основно с едри скакалци, мишки гущери жаби, млади птици. Гнезди най-често в изоставени гнезда на врани , свраки или други по-едри птици. Понякога в градовете гнезди по високи сгради, като избира обикновено отвор в стена, защитен от вятъра. Започва да снася в края на Април и Май.

Сокол скитник *(Falco peregrinus)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Соколови *(Falconidae)*
род: Соколи *(Falco)*
вид: Скитник *(F. peregrinus)*

Предпочита открити пространства с малки гори. Гнезди обикновено по скални корнизи, рядко на дърво. В края на Март женската снася 3-5 яйца. Мътенето продължава 34 дни. У нас е разпространен в цялата страна.

Глухар *(Tetrao urogallu)s*
разред:Кокошкоподобни *(Galliformes)*
семейство: Фазанови *(Phasianidae)*
род: Тетреви *(Tetrao)*
вид: Глухар *(T. urogallus)*

Гнездящо постоянен в стари иглолистни гори особено борови с изобилие на боровинки . Размножителния период започва през Март. Женската снася до 10 яйца Гнездото се намира на земята. Обитава иглолистните гори от 1000 до 2000 м.н.в.

Лещарка *(Tetrastes bonasia)*
разред: Кокошоподобни *(Galliformes)*
семейство: Фазанови *(Phasianidae)*
род: Лещарки *(Tetrastes)*
вид: Лещарка *(T. bonasia)*

Биотоп на лещарката са иглолистните гори с участие а смърч и ела смесени с бреза и трепетлика. Предпочита ниските части на планините. Размножителен период започва от м. Април. Женската снася от 8 до 14 яйца . Мътенето трае 21-25 дни .

Планински кеклик *(Alectoris graeca)*
разред: Кокошкоподобни *(Galliformes)*
семейство: Фазанови *(Phasianidae)*
род: Кеклици *(Alectoris)*
вид: П.кеклик *(A. graeca)*

Рядък за България със статус на застрашен вид . Има характерна окраска. Обитава скалисти склонове с храстова и тревна растителност и сипеи във високите части на планините. Избягва северните склонове. Храни се със семена, зелени части на растения и насекоми. Периодът на инкубация е 24-26 дни. Малките са гнездобегълци Гнезди на земята. Снася 12 – 15 яйца, има едно поколение годишно през периода април -юни. Неприятели на планинския кеклик са лисицата, бялката, дивата котка, скитащите кучета и котки, някои грабливи птици и др. Яйцата му се унищожават от дивата свиня, таралежа, язовеца, сивите врани и свраките. Неблагоприятно влияние върху числеността

му в нашата страна са оказали унищожаването на планинското земеделие и скотовъдство Постоянен вид.

Бухал *(Bubo bubo)*
разред: Совоподобни *(Strigiformes)*
семейство: Совови *(Strigidae)*
род: Бухали *(Bubo)*
вид:Бухал *(B. bubo)*

Брачният период на бухала започва през м. Февруари. В края на Март женската снася 2-4 яйца. Мъти 35 дни. Бухала обитава стари широколистни и иглолистни гори. Гнезди в хралупи или стари гнезда на други птици , често по скалисти островчена или в близост до вода.

Европейски козодой *(Caprimulgus europaeus)*
разред: Козодоеподобни *(Caprimulgiformes)*
семейство: Козодоеви*(Caprimulgidae)*
род:Козодои *(Caprimulgus)*
вид: Козодой *(C. europaeus)*

Нощна прелетна птица. Обитава редки иглолистни гори на песъклива почва, сухи смесени гори с поляни и сечища. Храна едри летящи насекоми при сумрак.

Червеногърба сврачка Lanius collurio
разред: Врабчоподобни *(Passeriformes)*
семейство: Сврачкови *(Laniidae)*
род: Сврачки *(Lanius)*
вид: Червеногърба *(Lanius collurio)*

Дребна птица Дължината на тялото 17–20 см, размахът на крилете — 30 см Има добре изразен полов диморфизъм. Храни с дребни птици, мишки, земеровки, гущери, дребни змии, дребни жаби, тритони, едри насекоми, попови прасета, скакалци и др. Женската снася 5–6 яйца, които мъти 12–15 дни. Малките напускат гнездото след около 2 седмици.

Прелетна птица. Обитава предимно открити, обрасли с храсти местности и покрайнини на гори, до горната граница на гората. Широко разпространен в България вид.

Обикновено земеродно рибарче *(Alcedo attis)*
разред: Синявицоподобни *(Coraciiformes)*
семейство: Рибарчета *(Alcedinidae)*
род: Земеродни рибарчета *(Alcedo)*
вид: Земеродно рибарче *(Alcedo attis)*

Обитава стръмни, обрасли с храсти брегове на планински потоци, блата и езера и др. водоеми с бистри води и богати на риба. Годишно отглежда две

поколения . Женската снася 4 – 8 яйца . Мътят и двете птици 18 – 21 дни. Малките излитат на 23 – 27 дневна възраст.

Черен кълвач *(Dryocopus martius)*
разред: Кълвачоподобни *(Piciformes)*
семейство: Кълвачови *(Picidae)*
род: Кълвачи *(Dryocopus)*
вид: Черен кълвач *(D. martius)*

Обитава предимно стари иглолистни и смесени, както и букови . Вида е предпазлив, моможе да се появи и на оживени места.

Сив кълвач *(Picus canus)*
разред: Кълвачоподобни *(Piciformes)*
семейство: Кълвачови *(Picidae)*
род: Picus
вид: Сив кълвач *(P. canus)*

Средно голяма постоянна птица. Дължина на тялото: 25-28 см. тегло: 125-180 гр.
Главата и вратът са сиви. Крилете достигат дължина до 15 cm.. Моногамна птица. Отглежда едно люпило годишно. Размножителният период е май-юни . Женската снася от 5 до 10 бели яйца, които двамата родители мътят 14-17 дена. Храни се с насекоми - основно мравки и техните ларви, както и с плодове и семена. Обитава зрели широколистни и смесени гори.

Белогръб кълвач (Dendrocopos leucotos)
разред: Кълвачоподобни *(Piciformes)*
семейство: Кълвачови *(Picidae)*
род: Кълвачи *(Dryocopus)*
вид: Белогръб кълвач (D. leucotos)

Това е най-едрия сред пъстрите кълвачи у нас. Рядък вид . Обитава обширните планински иглолистни комплекси . Женската снася 3 - 4 бели яйца в дървесни дупки.

Сирийски пъстър кълвач *(Dendrocopos Syriacus)*
разред: Кълвачоподобни *(Piciformes)*
семейство: Кълвачови *(Picidae)*
род: Пъстри кълвачи *(Dendrocopos)*
вид: Сирийски пъстър кълвач *(D. syriacus)*

Dendrocopos syriacus (остар. *Picoides syriacus*) Обитава широколистни смесени (по рядко иглолистни) заляти и влажни гори градини, паркове лозя и др култивирани терени. Брачното барабанене и викове започват от Февруари и продължават до Май . През Април женската снася 3 – 8 яйца . Инкубационният

период трае 9 – 14 дни , а гнездовия на малките е от 17 до 24 дни .Храни се с насекоми и дребни плодове. Защитен вид.

Горска чучулига *(Lullula arborea)*
разред: Врабчоподобни *(Passeriformes)*
семейство: Чучулигови *(Alaudidae)*
род: (*Lullula*)
вид: Горска чучулига *(L.arborea)*

Води наземен начин на живот. Снася 4–6 яйца. Мъти 13–15 дни. Малките се развиват бързо и след около 14–15 дни напускат гнездото. Годишно може да отгледа до 2 люпила. Обитава гористи, планински и открити райони, предпочита боровите гори.

Ястребогушо копривarче *(Sylvia nisoria)*
разред: Врабчоподобни *(Passeriformes)*
семейство: Копривarчета *(Sylviidae)*
род: Копривarчета *(Sylvia)*
вид: Ястребогушо *(S.nisoria)*

Среща се във високи храсти с редки дървета и по открити места. Гнездото си строи в ниските храсти. Женската снася 3- 7 яйца. У нас е мигрираща птица.

Градинска овесарка (Emberiza hortulana)
разред: Врабчоподобни *(Passeriformes)*
семейство: Овесаркови *(Emberizidae)*
вид: Градинска овесарка *(Emberiza hortulana)*

Дължина на тялото 16 – 17 см. . Повсеместно разпространен вид във културния ландшафт , край пътища и по склонове с редки дървета и храсти. Среща се целогодишно до 2000 м.н.в. Отглежда две поколения в еди сезон . Мъжкият завзема територията през Март - Май. Строи наземно гнездо. Първите яйца се появяват в края на Април . Женската снася 3- 6 яйца . Мъти 11 – 14 дни . Малките напускат гнездото на 9 – 14 дневна възраст. Основна храна гъсеници, скакалци, хоботници , пеперуди . Защитен вид.

Испанско каменарче *(Oenanthe hispanica)*
разред: Врабчоподобни *(Passeriformes)*
семейство: Мухоловки *(Muscicapidae)*
род: Каменарчета *(Oenanthe)*
вид: Испанско каменарче *(Oenanthe hispanica)*

У нас се среща основно в Източните Родопи, долината на р. Струма, около Сливен и Черноморското крайбрежие около Емине и Калиакра. Има изолирани находища и в Дунавската равнина, северните склонове на Родопите,

Бесапарските ридове и др. Насекомояден вид Обитава скали, сипеи, каменисти терени в близост до пасища и степи с единични храсти. Гнездото най-често е под камъни или в основата на храст. Снася 4 – 5 яйца, има 1 – 2 поколения годишно през периода Април - Юни. Зимува в Африка. Пролетната миграция е през Април - Май, есенната – през Август - Септември. Заплахи - увреждане на местообитанията при разработване на каменни кариери и строителство. Безпокойство през периода на размножаване.

Полубеловрата мухоловка *(Ficedula semitorquata)*

разред: Врабчоподобни *(Passeriformes)*
семейство: Мухоловки *(Muscicapidae)*
род: Жалобни мухоловки *(Ficedula)*
вид: Полубеловрата мухоловка *(Ficedula semitorquata)*

У нас се среща в по-голяма численост в Източна Стара планина, Странджа и поречието на р. Тунджа. Среща се още в Централна и Западна Стара планина, Витоша, Средна гора, Добруджа, южната част на долината на р. Струма и северните склонове на Родопите. Храни се с мухи , паячета и дребни насекоми. Обитава разредени широколистни гори, по изключение се среща и в паркове и градини и окрайнини на населени места. Гнезди в хралупи по дървета, но често заема и специално поставени къщички. Снася 4 – 7 яйца, има едно поколение годишно през периода Май - Юли. Зимува в Африка. Пролетната миграция е Април, а есенната – през Август - Септември. Заплахи - интензификация на горското стопанство, изсичане на равнинните дъбови и крайречните гори.

вид: Ливаден дърдавец *(Crex crex)*
разред: Жеравоподобни *(Gruiformes)*
семейство: Дърдавцови *(Rallidae)*
род: Ливадни дърдавци *(Crex)*
вид: Ливаден дърдавец ***(C.crex)***

Обитава обработваеми площи – сенокосни ливади , влажни ливади, предпланински плата и хълмисти райони с тревна растителност.

Пернатонога кукумявка *(Aegolius funereus)*
семейство: Совови *(Strigidae)*
род: Пернатоноги кукумявки *(Aegolius)*
вид: Пернатонога кукумявка *(A. funereus)*

Обитава Иглолистни и смесени гори предоставящи обилна храна. През м. Април женската снася 3 – 7 яйца , мътенето трае 25 – 32 дни. Младите порастват и излитат след 28 – 36 дни. Гнезди в хралупи обикновено изоставени от черен кълвач.

Черен щъркел *(Ciconia nigra)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Щъркелови *(Ciconiidae)*
род: Щъркели *(Ciconia)*
вид: *(C. nigra)*

Живее в обширни блатисти гори , особено стари смесени иглолистни със скали до реки и влажни зони. Гнезди в короните на високи дървета или скални ниши. Размножителният период започва през Май. Женската снася обикновено от 3 до 5 яйца. Мътенето продължава 35-38 дни Малките остават в гнездото 63-71 дни. Достигат полова зрялост на 3-годишна възраст.

Обикновена синявица *(Coracias Garrulus)*
разред: Синявцоподобни *(Coraciiformes)*
семейство: Синявцови *(Coraciidae)*
род: Синявци *(Coracias)*
вид: Синявица *(C. Garrulus)*

Гнезди в хралупи и скални дупки в изредени гори с голямо количество приземно живеещи едри насекоми. През Май женската снася 2 – 7 яйца . Мъти 17 – 20 дни. Младите излитат след 25 – 30 дни .

Среден пъстър кълвач *(Dendrocopos medius)*
разред: Кълвачоподобни *(Piciformes)*
семейство: Кълвачови *(Picidae)*
род: Пъстри кълвачи *(Dendrocopos)*
вид: Среден пъстър кълвач *(D. medius)*

Обитава широколистните и смесените гори, паркове селски дворове овощни градини и др. Брачното му поведение започва от края на зимата . Женската снася в хралупа 4- 8 яйца. Мътят и двете птици в продължение на 11 – 14 дни. Малките напускат хралупата на 22 – 23 дневна възраст .

Късопръста чучулига *(Calandrella brachydactyla)*
разред: Врабчоподобни (*Passeriformes)*
семейство: Чучулигови (*Alaudidae)*
род: *(Calandrella)*
вид: Късопръста чучулига (*C. brachydactyla*)

Прелетен вид. Води наземен начин на живот Обитава открити и сухи равнини пространства. Среща се и в култивирани площи. Снася 2–яйца. Малките са типични гнездобегълци и след около 10 дни напускат гнездото.

Белоопашат мишелов *(Buteo rufinus)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Мишелови *(Buteo)*
вид: Белоопашат *(B. rufinus)*

Гнездото си строи на земята, скали и на дърветата. Снася 2-5 (обикновено 3) яйца. Мътят и двамата родители в продължение на около 28 дни. Малките напускат гнездото на 42 дневна възраст.

Белоглав лешояд *(Gyps Fulvus)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Белоглави лешояди *(Gyps)*
вид: Белоглав лешояд *(G. Fulvus)*

По-голямата част от популациите са непрелетни. Мъти колониално или на отделни двойки През Февруари – Март женската снася едно яйце. Мътенето трае 48-54 дни. Малкото напуска гнездото след около 4 месеца - от средата на Юли до средата на Август. За България с увеличаваща се численост благодарение на целеносечени дейности в Източните Родопи .

Египетски лешояд *(Neophron percnopterus)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Египетски лешояди (*Neophron)*
вид:Египетски лешояд *(N. percnopterus)*

Обитава скалисти места , льосови стени и всякакъв тип равнини и хълмисти райони подходящи за гнездата му. Строи гнездото си на скални площадки , ниши пещери и по- рядко по дървета. През Април – Май женската снася 1 -2 яйца. Мътенето трае 40-42 дни. Малките напускат гнездото на около 70-96 дневна възраст. Силно намаляващ , застрашен от изчезване

Бял щъркел: *(Ciconia ciconia)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Щъркелови *(Ciconiidae)*
род: Щъркели *(Ciconia)*
вид: Бял *(C. ciconia)*

Размножава се в отворени селскостопански области с достъп до мочурливи блата. Женската снася от 2 до 8 яйца. Видът е мигриращ .

Скален орел *(Aquila chrysaetos)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Ястребови *(Accipitridae)*
род: Орли *(Aquila)*
вид: Скален орел *(A. chrysaetos)*

Скалният орел образува гнездови двойки на 5 – 6 годишна възраст с настъпването на половата му зрялост Женската снася 1 – 2 яйца . Започва да мъти през Март или Април и мътенето продължава около 43 дни.

Ловен сокол *(Falco cherrug)*
разред: Щъркелоподобни *(Ciconiiformes)*
семейство: Соколови *Falconidae*

род: Соколи *(Falco)*
вид: Ловен *(F. cherrug)*

Дневна граблива птица. Обикновено се заселва в области с по-голямо изобилие на птици.

4.4.5. Бозайници

По типология животинските видове обитаващи Среднородопската област са с преобладаване на средноевропейски видове с алпийски произход и някои преходно средиземноморски видове.

Алпийските животни населяват планинския и високопланинския пояс на областта, а преходно средиземноморските видове обитават ниския пояс и закътаните по-топли места каквито са долините на реките В числото на бозайниците попадат 26 вида прилепи, 23 вида гризачи, 11 вида хищници, 7 вида насекомоядни, 6 чифтокопитни и 1 зайцеподобен

Популациите на бозайниците в обхвата на община Ардино са със сравнително малка плътност, особено едрите бозайници. Хищниците също са с много променлива численост и постоянна смяна на територията на обитание.

В стандартния формуляр за ЗЗ „Родопи Средни” като видове с висока консервационна стойност и включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС са посочени :

Таблица 14

N	Вид	Разпр. в България	Разпр. в Родопите	Катего -рия в ЧКБ	Защитен по ЗЗП	Между - народни конвенции	Статус по ЗЛОД
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	Голям подковонос прилеп *Rhinolophus ferrumequinum*)	Обик	Обик		*	IUCN,Bern, CITES	
2	Малък подковонос прилеп (*Rh. Hipposideros*)	Обик	Обик		*	IUCN,Bern, CITES	
3	Южен подковонос прилеп (*Rh.euryale*)	Обик	Обик		*	IUCN,Bern, CITES	
4	Дългокрил прилеп (Miniopterus schreibersi) *Myotis capaccinii*	Обик	Обик		*	IUCN,Bern, CITES	
5	Остроух нощник (*Myotis blythii*)	Обик	Обик		*	IUCN,Bern , CITES	
6	Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*)	Обик	Обик		*	IUCN,Bern , CITES	
7	Голям нощник (Myotis myotis)	Обик	Обик		*	IUCN,Bern , CITES	
8	Дългопръст нощник (*M.capaccini*)	Обик	Обик		*	IUCN,Bern , CITES	
9	Пещерен дългокрил (*Miniopterus scherberei)*	Обик	Обик		*	IUCN,Bern , CITES	

10	Лалугер *(Spermophilus citellus)*	Обик	Обик		*		
11	Европейски Вълк *(Canis lupus)*	Обик	Масов	Рядък		IUCN,Bern ,	Ловен
12	Кафява мечка *(Ursus arctos)*	Обик	Обик.	Рядък	*	IUCN,Bern CITES	Особ. ста-тут
13	Пъстър пор *(Vormela peregusna)*	Ограничен	Ограничен	Застрашен	*		
14	Видра *(Lutra lutra)*	Ограничен	Обик	Застрашен	*	IUCN,Bern CITES	
15	Дива коза *(Rupicapra rupicapra)*	Ограничен	Ограничен	Застрашен			Особ. ста-тут

Голям подковонос прилеп *(Rhinolophus ferrume)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Подковоноси прилепи *(Rhinolophidae)*
род: Подковоноси прилепи *(Rhinolophus)*
вид: *(Ferrume)*

За България е повсеместен вид. Обитава пещери, куполи на черкви, тавани и други. Копулацията е през Септември, а раждането на малките - през пролетта.

Малък подковонос прилеп *(Rhinolophus hipposideros)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Подковоноси прилепи *(Rhinolophidae)*
род: Подковоноси *(Rhinolophus)*
вид: Малък подковонос *(Hipposideros)*

Събужда се в периода Март – Април, в зависимост от температурата. Достига половата зрялост на 1 година. През Юни – Юли женската ражда по едно малко

Южен подковонос прилеп *(Rhinolophus euryale)*
разред: Прилепи*(Chiroptera)*
семейство: Подковоноси прилепи *(Rhinolophidae)*
род: Подковоноси*(Rhinolophus)*
вид:Южен подковонос *(R. Euryale)*

Хваща плячката си от кората на дървета и храсталаци. През м. Май женската ражда едно малко За ЗЗ е посочен като Много рядък вид „V”

Дългокрил прилеп *(Miniopterus schreibersi)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Гладконоси *(Vespertilionidae)*
род: Дългокрили *(Miniopterus)*

вид: Дългокрил прилеп *(Miniopterus schreibersi)*

В България е разпространен в цялата страна, като е най-често срещания вид прилеп в пещерите. Дългокрилите прилепи са много издръжливи летци и често се хранят на голямо разстояние от убежищата си. Дългокрилите прилепи извършват сезонни миграции на разстояние до 750 km. Женските раждат по едно малко в края на юни или началото на юли.

Остроух нощник *(Myotis blythii)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Гладконоси *(Vespertilionidae)*
род: Нощници *(Myotis)*
вид: Остроух нощник *(Myotis blythii)*

В България се среща подвидът M. b. oxygnathus, разпространен в цялата страна до надморска височина от 1400 m, най-често в карстови райони. Остроухият нощник извършва сезонни миграции между летни и зимни местообиталища, които може да са разположени на разстояние 60-70 до 160 km едно от друго . Женските раждат по едно малко в края на май или началото на юни.

Широкоух прилеп *(Barbastella barbastellus)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Гладконоси *(Vespertilionidae)*
род: Широкоухи прилепи *(Barbastella)*
вид: Широкоух прилеп *(Barbastella barbastellus)*

В Българиясе среща рядко, главно в гористи местности в планините. Лятото прекарва в хралупи на дървета или подпокривни пространства, като женските образуват малки колонии, а мъжките обикновено живеят поединично. През лятото женските раждат по две малки. За ЗЗ „Родопи Средни”, липсват данни за популацията – „Р”.

Дългоух нощник *(Myotis bechsteini)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Гладконоси *(Vespertilionidae)*
род: Нощници *(Myotis)*
вид: Дългоух нощник *(Myotis bechsteini)*

В България се срещат рядко, главно в равнинните и хълмисти области. Дългоухият нощник живее главно в горите, като извършва кратки миграции между летните и зимните убежища - до 35 km. През лятото живее в хралупи на дървета, по-рядко постройки и пещери, като често сменя жилището си. Малките се раждат през юни За ЗЗ „Родопи Средни”, липсват данни за популацията – „Р”.

Трицветен нощник *(Myotis emarginatus)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Гладконоси *(Vespertilionidae)*
род: Нощници *(Myotis)*
вид: Трицветен нощник *(Myotis emarginatus)*

В България се срещат в цялата страна. Смята се, че трицветният нощник не извършва дълги миграции. Най-дългата известна е на разстояние 106 km, като най-често летните и зимните жилища са на разстояние до около 40 km. За убежища използва пещери подпокривни пространства. Малките се раждат през юни, а в края на юли започват да летят, като в средата на Август колониите се разпадат.

Дългопръст нощник *(M.capaccini)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Гладконоси *(Vespertilionidae)*
род: Нощници *(Myotis)*
вид: Дългопръст нощник *(M.capaccini)*

У нас се среща главно в карстови райони с надморска височина до 400 m. Дългопръстият нощник живее главно в гористи карстови местности в близост до водоеми. Дългопръстият нощник извършва големи миграции между летните и зимните си убежища. През лятото живее в малки и сухи пещери, а през зимата - в големи водни пещери. Женските раждат по едно малко през юни. За ЗЗ е посочен като Рядък вид „R”

Средиземноморски подковонос *(Rhinolophus blasii)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Подковоноси прилепи *(Rhinolophidae)*
род: Подковоноси *(Rhinolophus)*
вид: Средиземноморски подковонос *(Rhinolophus blasii)*

В България се среща в цялата страна, но с по-голяма концентрация в южните райони. Обитава обрасли с храсти открити райони, савани и саванни гори. Намира убежища в пещери и минни галерии. Води уседнал начин на живот. През август се ражда едно малко. ЗЗ „Родопи Средни”, липсват данни за популацията – „P”.

Подковонос на Мехели *(Rhinolophus mehelyi*)
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Подковоноси прилепи *(Rhinolophidae)*
род: Подковоноси *(Rhinolophus)*
вид: Подковонос на Мехели *(Rhinolophus mehelyi*)

България се среща рядко, главно в райони с малка надморска височина. Ловува през нощта, основно над ливади и пасища и по-рядко в гори и покрайнините им. Основна заплаха за оцеляването му представляват

безпокойството и унищожаването на местообитания от човека. За ЗЗ е посочен като Рядък вид „R”

Голям нощник *(Myotis myotis)*
разред: Прилепи *(Chiroptera)*
семейство: Гладконоси прилепи *(Vespertilionidae)*
Род Нощници *(Myotis)*
вид: Малък подковонос *((Myotis)*

Копулацията е през Септември – Октомври , а раждането на малките рано през пролетта.

Лалугер *(Spermophilus citellus)*
разред: Гризачи *(Rodentia)*
семейство: Ккатерицови *(Sciuridae)*
род: Лалугери *(Spermophilus)*
вид: Европейски лалугер *(Citellus)*

У нас Европейския лалугер спи зимен сън . Събужда се през втората половина на Март и първите дни на Април. Активният период на жизнената дейност продължава до началото на Октомври. Веднага след събуждането започва периодът на размножаването. Бременността при лалугерите трае малко по – малко от 1месец, като женските раждат до 8 малки. За ЗЗ е посочен като Рядък вид „R”

Европейски Вълк *(Canis lupus)*
разред: Хищници *(Carnivora)*
семейство: Кучета *(Canidae)*
род: Кучета *(Canis)*

Чифтосването става веднъж годишно, между Февруари и Май. Бременността продължава от 60 до 63 дни. Раждат по 1–12 малки. Зоната се обитава от 32 – 33 екземпяра

Кафява мечка *(Ursus arctos)*
разред: Хищници *(Carnivora)*
семейство: Мечкови *(Ursidae)*
род: Мечки *(Ursus)*
вид: Кафява мечка *(arctos)*

Брачният й период е през Май - Юни. След 7 месеца женската ражда 1 - 2 малки през 2 – 3 години. В ЗЗ «Родопи срдни « е с висока чиленост – 34 индивида съгласно стандартния формуляр

Пъстър пор *(Vormela peregusna)*
разред: Хищници *(Carnivora)*
семейство: *(Mustelidae)*
род: Пъстри порове*(Vormela)*

вид: Пъстър пор *(peregusna)*

Пъстрият пор е нощно животно. Размножаването му у нас не е проучено. Според чужди източници разгонването започва на някои места в началото на Февруари. Бременността продължава повече от пет месеца. Броя на малките в кучилото е от четири до осем. За ЗЗ е посочен като Рядък вид „R”

Видра *(Lutra lutra)*
разред: Хищници *(Carnivora)*
семейство: Порови *(Mustelidae)*
род: Видри *(Lutra)*
вид: Видра *(Lutra)*

Размножителният период е през Март - Април. Женската ражда от 2 до 5 малки. В ЗЗ „Родопи Средни” се предполага, че живеят около 30 – 35 индивида

Дива коза *(Rupicapra rupicapra)*
разред: Чифтокопитни *(Artiodactyla)*
семейство: Кухороги *(Bovidae)*
род: Диви кози *(Rupicapra)*
вид: Дива коза *(Rupicapra)*

Половата зрялост на дивата коза настъпва на 2,5 год при женските и на 3,5 – 4 год при мъжките индивиди. Бременността трае около 25-27 седмици. Ражда се едно, много рядко две малки. Кърменето трае около 6 месеца. Популацията е сравнително добре представена с около 220 – 350 индивида.

5.Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху предмета и целите на опазване на защитените зони.

Въздействията във и около Защитени зони „Родопи Срдни” и „ Добростан” . констатирани и отразени в стандартните формуляри са посочени в Таблица 15.

С Общия устроиствен план на община Ардино не се залагат мероприятия, които биха довели до преустановяване на някое от посочените въздействия в зоната. Промяната в стстута на част от дорите и превръщането им в гори за рекреация води до намаляване на част възействията върху тези територии.

Таблица 15

N по ред	***Код***	***Вид дейност***
1	141	Изоставяне на пасторални системи
2	160	Общо управление на горите
3	162	Изкуствено залесяване
4	163	Повторно засаждане

5	230	Лов
6	243	Залавяне с капани, отравяне, бракониерство
7	164	Горскостопански сечи
8	165	Отстраняване на подраст
9	166	Отстраняване на мъртви и загиващи дървета
10	167	Експлоатация без повторно засаждане
11	180	Изгаряне
12	241	Колекционерство (насекоми, влечуги, земноводни.....)
13	400	Урбанизирани райони, обитавани от човека области
14	410	Индустриални или комерсиални зони
15	421	Изхвърляне на битови отпадъци
16	423	Изхвърляне на инертни материали
17	623	Моторизирани превозни средства
18	701	Замърсяване на водите
19	101	Модифициране на култивационните практики
20	110	Използване на пестициди
21	120	Наторяване
22	240	Събиране / унищожаване на животни
23	250	Събиране / унищожаване на растения, общо
24	511	Електропроводи
25	709	Други форми на замърсяване
26	502	Пътища, автомобилни пътища
27	602	Скиорски комплекс
28	850	Изменения в хидрографските функции, общо
29	890	Други причинени от човека изменения в хидравличните условия
30	530	Подобрен достъп до обекта
31	830	Канализация

Площите от защитените зони заключени в контура на община Ардино попадат в Среднородопска подобласт – Южна крайгранична горскорастителна област. В тази територия се намират и 4 села – Песнопой, Русалско, Сполука и Аврамово, а до границите на зоните още 9 села : Китница, Стар Читак, Рибарци, Сухово, Любино, Латинка, Стояново, Башево и Дядовци.

ОУП определя допустимите застроителни параметри в регулационните граници (Табл. 6) чието надвишаване е недопустимо.

За защитените зони се предлага:

- Промяна в статута на част от дървопроизводителните гори около ЗМ „Дяволсия мост” и ПЗ „Хладилната пещера” с което те се превръщат в рекреационни гори.

- Прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне на определени територии посочени в графичната част на ОУП

- Маркиране на туристически маршрут за пешеходен туризъм: Дядовци → Башево → Хладилната пещера → Любино → Латинка → Дяволски мост → Дядовци с обща дължина около 22км. от който около 42 % или около 9,2 км. преминават през ЗЗ ”Родопи Средни”.

- Съгласно заложеното в Общинския план за развитие, ОУП разглежда възможните маршрути за :

  → Пътна връзка към с. Русалско –посока с. Безводно
  → Нов път между селата Любино - Латинка – Дядовци.

- Създаване на втори електроенергиен пръстен 110 кВ с два варианта:
  → Алтренатива 1- свързване на ВЕЦ „Китница” с ВЕЦ „Ардино” и подстанция „Ардино”
  → Алтренатива 2 - свързване на подстанция „Баните” с ВЕЦ „Ардино” и подстанция „Ардино”

при което през ЗЗ „Родопи Средни” ще бъде създадена просека с дължина 2800 м. и ширина 20 м.

- Разгледана е и възможността за упражняване на рафтинг и екстремни спортове по поречието на река Арда в т.ч . и в обхвата на ЗЗ „Родопи Средни” без от това да следват изисквания за прилагане на устройствени мероприятия.

5.1 Описание и анализ на въздействието на Общия устройствен върху типовете природни местообитания и видове предмет на опазване в ЗЗ «Родопи Средни» и «Добростан»

Устройствените режими на териториите, защитени по Закона за защитените територии и Закона за биологичното разнообразие залагат следните решения и предложения:

За земеделските територии, попадащи в защитени зони по ЗБР, се установява режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройството на територията, с който се запазва фактическото им ползване без да се влошават качествата им.

Също така планът запазва предназначението на горските територии. По смисъла на чл. 5, ал. 3, т. 1 от Закона за горите, горските територии, попадащи в защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР са специални горски територии. За специалните горски територии ОУП също установява режим за превантивна устройствена защита по чл. 10, ал.3 от ЗУТ,

В тях не се допуска извършването на строителство, с изключение на елементи от техническата инфраструктура и хидротехнически съоръжения, на съоръжения, свързани с управлението на горските територии, както и на съоръжения за опазване на културни ценности, на архитектурни елементи за обслужване на отдиха и туризма и др., които не се смятат за строежи по

смисъла на т. 28 от § 5 на ДР на ЗУТ и се изпълняват без смяна предназначението на горите, съгласно чл. 153, ал. 1 от ЗГ.

В тях може да се предвиди само изграждане на техническа инфраструктура, разполагане на преместваеми обекти, на детски площадки, на мемориални обекти и на информационни елементи по чл. 32, ал. 1, т. 1, 2, 4, 5 и 6 от Наредба № 7/2003 г. на МРРБ, както и поставяне на архитектурни елементи за обслужване на отдиха и туризма, за които не се изисква промяна на предназначението, съгласно разпоредбите на Закона за горите.

В картите - схема ”Зелена система , спорт, отдих и културно наследство“ и схема „Природно и културно наследство”, туристическите маршрути са сигнирани схематично. Планът предлага маркирането на няколко туристически маршрута, от които Защитените зони се засягат само от маршрута:

- ⇨ Ардино – Правдолюб – Кроячево – Дядовци - Дяволски мост – Латинка – Любино -Хладилна пещера – Башево - Горно Прахово - Дяволски мост;

Планът предвижда достъпът до защитените местности и природните забележителности да се осъществява изцяло по съществуващи горски и полски пътища.

Глава XIII от ОУП – „Комуникации и транспорт” отчита , че 1% от баланса на площта на Община Ардино е с предназначение транспортна инфраструктура. Основна пътна артерия за общината, която осигурява връзките с Републиканската пътна мрежа е третокласния път III - 867 Кърджали – Ардино - Смолян.

Съгласно т. 13.3. на ОУП „Прогноза. Насоки за развитие” общинската мрежа в Община Ардино е с гъстота, достатъчна за обслужване на населението. Има осигурен достъп до всяко населено място, с изключение на селата Дойранци и Аврамово, поради което ОУП залага само няколко отсечки със сравнително малка дължина. От тях в Защитените зони попадат:

- → Пътна връзка към с. Русалско – посока с. Безводно
- → Нов път между селата Любино - Латинка – Дядовци. От тази пътна отсечка само участъка Латинка - Дядояци преминава през ЗЗ „Родопи Средни”.

С реализацията на това трасе би се осигурила по – къса алтернативна пътна връзка в посоката изток –запад.

- ◘ ***По отношение на новото пътно строителство***

На национално ниво новоприетите общински пътища са посочени „*Решение № 236/13.04.2007 г. на Министерския съвет за утвърждаване списък на общинските пътища изменено и допълнено с решения на*

Министерския съвет № 155 от 2009 г., № 301 и 677 от 2011 г., № 807, 871 и 1117 от 2012 г. и др. - последно № 148 от 02.03.2016г. ”

Списъкът включва пътища, които отговарят по функции на изискванията за местен общински път, съгласно чл. 3 от Правилника за прилагане на Закона за пътищата и на критериите приети от Националния експертен съвет по устройство на територията и регионална политика за категоризация .

Категорията на един местен общински път се формира на базата на :

1. Брой на жителите на населените места през които той минава.

2. Брой обслужвано население – приоритетност : ученици и работещо население.

3. Брой курсове на организирания превоз.

4. Характер на обекта, към който пътят обезпечава връзка – административен център, производствено предприятие, туристически обект от местно или национално значение, връзка за достъп до друг вид транспорт.

5. Начин на ползване на пътя – сезонно, постоянна връзка, дублираща връзка, връзка за скъсяване на разстоянието.

6. Доказан публичен интерес , съгласно ППЗП - изисква се пътя да е изцяло публична общинска собственост.

Към момента горепосочените пътни отсечки не фигурират в Решение № 236/13.04.2007 и допълненията му.

Разпределението на целевата субсидия за капиталови разходи за изграждане и основен ремонт на общински пътища е в съответствие с изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 6 от Закона за публичните финанси. Критериите за разпределяне на средствата по общини са: население, брой населени места, територия и дължина на трасето.

Предвид много малката численост на населението, които тези пътища ще обслужват,

Таблица 16

Населено място	***Бр. жители***
Русалско	90 души
Любино	84 души
Латинка	64 души
Дядовци	229 души

липсата на икономически интерес за реализацията на организиран превоз, налична пътна връзка Дядовци – Ардино и др. вероятността за национално финансиране включително и с европейски средства на тези пътни отсечки е минимална. Това следва и от изключително тежкия терен за осъществяването

на тези предложения , които макар и с не голяма дължина ще изискат инвестиции надхвърлящи значително възможностите на община Ардино. Съгласно критериите за Допустими разходи по мярка 7.2 от ПРСР 2014-2020 *„ Допустими са авансови плащания в размер до 50% от публичната помощ, свързана с одобрените допустими разходи”.*

Тези обстоятелства свързани със спецификата на предложените пътни участъци са основание по отношение на биоразнообразието същитите да бъдат оценени само като потенциална възможност, а не като предстоящо инвестиционно намерение.

- ***По отношение на техническата инфраструктура :***

Населените места в Защитените зони са водоснабдени. СОЗ /санитарно охранителна зона/ , пояс I на обслужваните от «ВиК» съоръжения са оградени и се облужват. Не са актуализирани другите пояси за което е необходимо да се изготвят хидро-геоложки доклади. По отношение на биоразнообразието маркирането на зони II и III не е свързано със негативни въздействия върху природни местообитания и видове.

По данни на Началник район „В и К” Ардино в рамките на плановия период на ОУП за селищата в ЗЗ не се предвиждат ремонтни работи и реконструкции. ПСОВ Ардино (която ще бъде с капацитет 3664 ЕЖ) няма възможност за свързване в агломерация с други селища.

- ***По отношение на електропотреблението***:

Извършените анализи показват очаквано намаление в бъдеще на общия товар на комунално - битовите консуматори, поради установената тенденция към намаляване общия брой жителите на населените места, на обитателите на едно жилище, внедряване на енерго - спестяващи битови електроуреди и осветителни тела, използването възобновяеми енергоизточиници за битово приложение. Очаква се подобен спад и в селата от Защитените зони поради намаляване на населението и увеличаване броя на необитаваните жилища.

Прогнозите за промишлеността сочат запазване потреблението на електрическа енергия на сегашното си ниво.

В тази връзка следва да се посочи, че към настоящия момент текат идейни проучвания, по отношение на икономическата и пазарна целесъобразност от изграждането на ХВ „Горна Арда”. В този случай по- горе коментирания втория електроенергиен пръстен би свързал двете нови електоцентрали „Ардино” и „Китница”.

В случай, че ХВ „Ардино” не се реализира с втория енергиен пръстен само ще се подсигури резервното захранване на града.

Също така ОУП, разглежда и землищата с потенциал за изграждане на фотоволтаични електроцентрали , чрез соларни паркове. За Защитените зони това са землищата на селата Русалско и Любино.

Основа за евентуалното реализиране на соларните паркове са наличните неизползваеми, непродуктивни земи от земеделския фонд - от остатъчния фонд, част от ерозиралите пасища и мери.

Също така в ОУП се посочва, че чрез отреждане на теренни с надморска височина над 800-900 метра, по ридовете в близост до връх Синчец в района на с. Русалско съществуват природни дадености за реализацията ветрогенераторен парк с мощност около 50 мегавата.

Предварителния проект за ОУП посочва само потенциалната възможност за реализацията на ВЕИ парковете, базирана върху съществуващите природни дадености в съответните землища без да определя местоположението на конкретните площадки за разполагане на съоръженията , както и без да регламентира съответната устройствена зона.

И за двата типа ВЕИ – (соларните и ветроенергийните паркове) преди започване на процедурите по уведомление за инвестиционните намерения следва да се изготвят съответните прединвестиционни проучвания за доказване на икономическата им целесъобразност в т.ч. и като алтернатива на хидровъзел Ардино.

Поради тези причини възможните терени за енергийните обекти са разгледани в обяснителната записка на ОУП само като потенциални възможности, без да са определени съответните устройствени зони (Табл. 2). Поради тази причина същите не са разглеждани в настоящата Оценка за съвместимост с предмета и целите на Защитени зони „Родопи Средни” и „Добростан”.

Предварителния проект разработва рекреационния потенциал на част от стопанските гори в общината като предлага обявяването дървопроизводителни горски територии за такива „с рекреационно значение" и „с висока консервационна стойност" съгласно чл.5, ал.3, т.3 от Закон за горите.

Такива са горите около „Хладилната пещера” и „Дяволския мост”. В тях се допуска очертаване на екомаршрути, респ. изграждане на пешеходни и велоалеи, на съоръжения за опазване на културни ценности, както и на архитектурни елементи за обслужване на отдиха и туризма.

Архитектурните елементи за обслужване на отдиха и туризма (алеи, заслони, водни площи, поставяеми елементи на парковото оборудване - пейки, маси, огнища, детски съоръжения и др., са определени в §1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗГ. Същите не се смятат за строежи и се изпълняват без смяна предназначението на горите, съгласно чл. 153, ал. 1 от същия закон.

5.1.1. Преки въздействия.

5.1.1.1. Разрушаване на местообитанията от:

А./ Урбанизация

Съгласно предвижданията на плана в границите на Защитените зони не се предвижда отнемането на допълнителни терени за изпълнението на урбанистични мероприятия и застрояване.

ОУП създава нормативната основа за за закосъобразното управление на местните водоизточници, чиито ресурси към момента се използват при решаване водоснабдяването на населените места в защитените зони без да са обособени съответните вододайни зони.

Оценката на територите по отношение предмета и целите на на европейската екологична мрежа „Натура 2000” без прилагането на плана показва, че върху тях и сега се оказва определен антропогенен натиск следващ от жизнената и стоанска дейност в населените места и техните землища, както и от предвидените с лесоустройствения проект мероприятия и туристическото присъствие на територията на ЗМ „Дяволския мост”.

Най-осезателни са въздействията върху флората в резултат на трудностите по контролира върху събирането на билки и горски плодове.Също така в защитените зони отделни елементи на фауната се преексплоатират като например практикуването на спортен риболов и най-вече бракониерството. Тези негативи в голама степен възникват поради невъзможността за уражняване на достатъчен контрол и ниско ниво на доходите за голяма част от населението в района. Земеделските заеми в защитените зони се изоставят и запустяват което довежда до загубата на специфични местообитания, каквито са Планинските сенокосни ливади и Родопски съобщества на *Potentilla fruticosa*.

Б./ Строителство

Реализацията на Общия Устройствен план на Община Ардино би изискала изпълнението на определен обем строителни работи в Защитените зони. Такива са предложените пътни отсечки Латинка – Дядовци, с дължина около 5250 м. , Русалско – Безводно с дължина около 7625 м.. като и част от електропровода на втория енергиен пръстен, който в зоната ще бъде с дължина около 2800 м. Тук прякото унищожаване на части от местообитания се свързва с изпълнение на просеките, различните изкопни и насипни и взривните работи при подготовката на пътните трасета и изграждане на инженерните съоръжения. Заедно с унищожаването на почвения слой и / или нарушаване на генетичните хоризонти по почвения профил се унищожават още подлеса и в значителна част съществуващата почвената фауна.

С изпълнението в последствие на рекултивация на нарушените терени генетичния почвен профил не се възстановява, въпреки, че площите отново се заемат от различни животински и растителни видове.

Нормативната уредба у нас позволява извършването на строителни работи в урбанизираните територии на Защитените зони. Тези дейности обаче при определени условия биха могли да предизвикат негативни въздействия върху целеви местообитания и видове.

Така например земните тела, които се ситуират върху наклонените терени затрупват естествените почви, което също довежда до тяхното унищожаване. Едновременно с това възникват рискове от протичане на земните насипи при преовлажняването им , както и активизиране интензивни ерозионни процеси. Тези рискове остават налице до биологично укрепване на откосите и образуването на плътен чим .

При неспазването на ограничителните условия на строителство регламентирани с настоящия Общ устройствен план, (такива могат да бъдат допълнителни инфраструктурни обекти , временното строителството и др.) би могло да възникне значително въздействие върху отделни елементи в защитената зона.

На нивото на подробност на ОУП е невъзможно тази степен на въздействие да се определи предварително. Това се обуславя от липсата на информация за инженерните съоръжения, характера и технологията на строителство, използваните материали и др.

Предвид спазването на принципа на предпазливостта, обаче се приема, че тези въздействия могат да бъдат значителни, поради което е необходимо преди да се разреши реализацията им да се проведе процедура по ЗООС за оценка на евентуалните въздействия в т.ч. и да се планират смекчаващи и/или компенсиращи мерки в случй на необходимост.

В./ Туристическо присъствие

Извън горските територии представляващ държавна или частна собственост, ползването се определя с настоящия проект като “рекреационна територия”.

В нея се допуска съобразено с рекреационната функция стопанска дейност – косене на трева, ограничена паша, преминаване на туристи. Не се разрешава строителство и ограждане с огради.

Допустимите натоварвания на териториите по този показател са:

- естествени ливади и пасища, поляни – 400 м ^{2}/посетител;
- горски паркове – 600 м ^{2}/посетител;

При посочената нормативна плътност, антропогенно присъствие в територията на рекреационните гори не следва да надхвърля порядъка от около 3000 души за района на „Дяволския мост” и около 1600 души за района на „Хладилната пещера”

Горепосочените наворвания се отнасят, както към посочните в ОУП рекреационни гори , а така също и за контактуващите тях територии, които и към момента попадат под засилено антропогенно въздействие от концентриран туристически поток .

5.1.1.2.Фрагментация и влошаване качествата на местообитанията

В обхвата на териториите за „Гори с рекреационно предназначение не са установени ключови местообитания за видовете обект на защита. Също така

няма установени миграционни коридори или месата на които животните се концентрират при хранене, водопой, миграция и др. В известен аспект като места на концентрация на видовете биха могли да се разглеждат поддържаните калища и водопоища, каквито в засегнатите от ОУП територии не бяха установени.

Изграждането на новите пътни участъци, предвидени по ОУП би създало по- разчленена линейна структура със значителна за бавноподвижните видове дължина и непрекъснатост. Това поставя известни рискове и затруднения пред тях, както и пред младите птици гнездобегълци. Тези рискове, обаче са на ниво индивид и не са свързани с оцеляването на дадена популация установила в рамките на съответната територия.

Установено е , че, някои от птиците обект на защита от ЗЗ „Добростан” като Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Скален орел, (*Aquila chrysaetos)*, Бухал (*Bubo bubo*) поддържат значителни по площ ловни територии и следователно отделни екземпляри е възможно да ловуват в обхвата на ЗЗ „Родопи Средни”. За тях изпълнението на строителните работи по пътните отсечки, и просеката за електропровода не би следвало да предизвика безпокойство.

По отношение ловната територия на повечето от дневните грабливи птици изпълнението на плана по принцип не създава ефект на фрагментиране на територията. Реализацията на маршрута за пешеходен туризъм, би могла да отблъсне от някои от немигриращите видове, които евентуално са се настанили в близост него.

5.1.1.3 Замърсяване с отпадъци

Най – висок риск от замърсяване с отпадъци носят пътните осечки в етапа на строителството. Предвид действащата у нас нормативна уредба с която не се допуска издаването на строително разрешение без да бъде уреден въпроса с управлението на отпадъците, този риск остава само в сферата на потенциалните възможности.

Наблюденията върху туристическите обекти у нас показват че около , определените места за краткотраен отдих периметъра на замърсяването с битови отпадъци е много сериозен и може да достигне до няколко стотици метра.

Паралелно с това ограниченото движение и контрол по наличната пътна инфраструктура до „Дявокския мост” и „Хладилната пещера” създават предпоставки за нерегламентирано депониране на строителни и отпадъци и земни маси в пътните сервитути.

Това емитиране на замърсители може да има комулативен характер с туристическото присъствие до степен която да причини влошаване на части от местообитания.

5.1.2.Косвени въздействия

Косвените въздействия са свързани преди всичко с промяна на обичаните ползвания на териториите. Към косвените въздействия следва да се

отнесат и настъпващите промени в качествата на средата на обитание в резултат на повишеното антропогенно присъствие при което настъпват промени числеността и видовия състав преди всичко на птиците и бойниците.

5.1.2.1.Преуплътняване на повърхностния почвен слой

Косвеното въздействие върху почвите се изразява в изменение на естествения почвообразувателен процес без нарушаване на почвения профил.

Увеличеното човешко присъствие в тематичните паркове, туристическите пътеки и контактните територии около тях водят до преуплътняване на горния почвен слой , разрушаване на почвената структура и промени в газовия режим . Променените почвени условия от своя страна довеждат до промяна на коренната растителност и замяната й с плевелни и инвазивни видове.

5.1.2.2. Употреба на хербициди и пестициди в горското и селско стопанство.

Изпълнението на ОУП не следва да доведе до промени в съществуващия режим на употреба на хербициди и пестициди в горското и селско стопанство.

Може да се очаква известно завишаване в употребата на препарати в някои лични стопанства произвеждащи земеделска продукция за разрастващия с развитие на туризма пазар. Тези стопанства, обаче ще бъдат концентрирани около структурните населени места и не биха оказали влияние върху ЗЗ.

5.1.2.3. Пожари

Проучванията извършени през последните няколко години показват, че пожарите са значим лимитиращ фактор, оказващ отрицателно въздействие върху популациите от бавно подвижните видове, особено херпетофауната.

Това се потвърждава от направените терени наблюдения по Проект ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове”. Привличането на по- голям брой туристи повишава риска от възникване на горски пожари в Зоните. Поради това борбата с пожарите се явява , като основен приоритет и основна смекчаваща мярка.

5.1.2.4. Интензифициране на селското стопанство

Фактор с ограничено значение за региона поради липсата на условия за разгръщането на едро земеделие . Традициите в района са свързани с екстензивното селско стопанство, което играе по- скоро положителна роля при опазване и обогатяване на биоразнообразието.

5.1.2.5. Безпокойство

Косвената загуба на местообитания се свързва и с вероятността от безпокойството на представители на фауната в местата с повишена концентрация на туристи – коментираните ЗТ, пътеката за пешеходен туризъм

евентуалното по интензивно полване на части от поречието на р. Арда за екстремни спортове.

Тези въздействия са локални и видово специфични и следват от начина, по който конкретните животни използват засегнатите местообитания. Негативните въздействия биха имали по- голямо проявление върху тези екземпляри, които използват засегнатите местообитания за размножаване и хранене, и при условие, че те се явяват единствените места в границите на ловните им територии.

5.1.3. Описание и анализ на въздействието на плана върху типовете природни местообитания предмет на опазване в защитените зони.

Във връзка с поставена задача за разкриване на аргументи на хабитатно и флористично ниво за обособяване на проектозоните от мрежата NATURA – 2000 в България, са извършени проучвания върху видовете в обхвата на обл. Смолян и Кърджали. Публикуваните в стандартния формуляр за ЗЗ „Родопи Средни” данни определят източната ниска част на зоната като едно от най-важните места за опазване на влечугите. Зоната също така опазва значителен брой мечки на тяхната източна граница на разпространение в Южна България.

При реализацията на ОУП в зависимост от степента на застъпване на съответния хабитат в границите на територията предмет на плана могат да се очакват известни въздействия, които биха се изразили в:

- Отнемане на части от местообитания при евентуалното изграждане на двете пътни отсечки и електропровода 110 кВ.
- Навлизане на по- голям човешки поток във връзка с регламентиране на територииите „ за рекреация” .
- Замърсяване компонентите на околната среда с битови отпадъци от туристите.
- Активизиране на вторични сукцесии в една или друга посока в резултат на косвените въздействия .
- Увреждания от пожари

В частност очакваните въздействия върху хабитатите в ЗЗ „Родопи Средни” които имат отношение към предвидените с ОУП мероприятия са:

5.1.3.1. Дъбово – габърови гори от типа Galio Carpinetum - код 9170

В резултат на извършеното верифициране по Проект на МОСВ ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове” е установено , че местообитание 9170 се разпростира върху площ от 17971,50 ха.

Общата площ от този хабитат, която попада в обхвата на предвидените по ОУП инициативи е 2,75 ха и се заема от пътната отсечка от с. Русалско в посока с. Безводно.

Като цяло за ЗЗ „Родопи Средни в местообитанието е отчетено засилено човешко присъствие, което се способства от съществуващата пътна мрежа и

туристическо присъствие. По параметър «рекреация и туризъм» въздействието е локално и не оказва влияние върху общото състояние на местообитанието.

По отношение на количество мъртва дървесина в горите на природно местообитание 9170 около 60% от територията отговаря на изискванията на този показател с което се осигуряват подходящите условия за развитие на съответните целеви безгръбначни в зоната.

Обща оценка на местообитание 9170 в защитена зона „Родопи - Средни” е „благоприятно” .

Оценката на общите въздействия е посочена в Таблица 17

Таблица 17

Площ на хабитата в ОУП (ха)	*% на отнета-та с ОУП територия от хабитата в ЗЗ*	*Естество на въздействие-то*	*Площ на въздействието (ха)*	*Площ на въздей-ствието като % от площта на ЗЗ „Родопи Средни.*
2.75	0.00153	Строителство	2.25	0.00145
Площ на хабитата в ЗЗ Родопи Средни (ха)		Химическо замърсяване на местообитание то	Не се очаква	Не се очаква
		Замърсяване със строителни отпадъци	0.5 ха.	0.000322
17971,50		Замърсяване с битови отпадъци по границата на хабитата	Не се очаква	Не се очаква
		Косвени въздействия	Не се очаква	Не се очаква

Необходимо е ограничаване на антропогенните действия на територията хабитата и засилване на контрола. Необходимо е правилно отглеждане на насажденията за повишаване на средната им възраст като цяло.

5.1.3.2. Балкано –панонски церово-горунови гори – код 91M0

По време на извършеното картиране е установена площ от 10501,29 ха. , което е с 2824,63 ха (21,2%) по-малко от референтната стойност посочена в стандартния формуляр за зоната.

Местообитанието в ЗЗ „Родопи Средни” не е повлияно негативно от строителство, инфраструктура, рекреация и туризъм. За хабитата в ЗЗ не са установени природни нарушения и тенденции, като и наличие на сукцесионни процеси.

С реализацията на ОУП части от хабитата попадат в зоните за рекреация при „Дяволския мост” (около 25 ха.) и при „Хладилната пещера” (0,56 ха) . По данни от ЛУП / 2014г., горите при „Дяволския мост” са смесени с представителство на Зимен дъб , Черен бор, Келяв габър, Бял бор и Трепетлика, а тези при „Хладилната пещера”(западно от с. Башево) с представителство на Обикновения бук.

Оценката на общите въздействия е посочена в Таблица 18

Таблица 18

Площ на хабитата в ОУП (ха)	*% на отнета- та с ОУП територия от хабитата в ЗЗ*	*Естество на въздействието*	*Площ на въздействието (ха)*	*Площ на въздействието като % от площта на ЗЗ „Родопи Средни*
25,56	С изпълнение на зоните за рекреация не се променя предназначението на територията и не отнемат части от местообитанието	Строителство	Не се разрешава	Не се очаква
		Фрагментация	Не се очаква	Не се очаква
Площ на хабитата в ЗЗ Родопи Средни (ха)		Химическо замърсяване на местообитанието	Не се очаква	Не се очаква
		Замърсяване със строителни отпадъци	Не се очаква	Не се очаква
10501,29		Замърсяване с битови отпадъци по границата на хабитата	Около 0.5 ха.	0.000322
		Косвени въздействия	Експертно върху 10 % от площта на ОУП в хабитата	0.00165

Общата площ на този хабитат попадаща в териториите предмет на устройство от ОУП е както следва

- За района около „Дяволския мост” 25 ха
- За района около „Хладилната пещера” 0.56 ха

Общо заети площи от хабитата 25.56 ха .

За запазване и подобряване на състоянието му се препоръчва:

- Елиминирането на заплахата от липса на семена в почвата. Това може да стане чрез предварително събиране и последващо засяване на жълъдите под склопа.
- Изсичане на храстовата растителност около старите дъбови дървета. Тази мярка е временно решение, но води до пропускане на повърхностните води по-дълбоко в почвата където са разположени

корените на дъбовите дървета. Това ще доведе до подобряване на състоянието.

5.1.3.3. Мизийски букови гори код 91W0

По параметри строителство, инфраструктура , туризъм и рекреация не са отчетени заплахи за местообитанието и състоянието му е оценено като благоприятно.

За него в ЗЗ «Родопи Средни» не са установени природни нарушения и тенденции, като оценката му по този показател е свързана със запазване на еколого - биологичните особености на първичната структура на месторастението. Не са установени индикации за сукцесионни процеси.

В горите определени по ОУП за рекреация не е сигнализирано посегателство от страна на бракониери. Редовно планираните лесовъдски мероприятия се извеждат съгласно ЛУП. Оценката на общите въздействия е посочена в Таблица 19

Таблица 19

Площ на хабитата в ОУП (ха)	*% на отнета-та с ОУП територия от хабитата в ЗЗ*	*Естество на въздействие-то*	*Площ на въздействието (ха)*	*Площ на въздействието като % от площта на ЗЗ „Родопи Средни*
0.5	0.00	Строителство	Не се разрешава	Не се очаква
		Фрагментация	Не се очаква	Не се очаква
Площ на хабитата в ЗЗ Родопи Средни (ха)		Химическо замърсяване на местообитанието	Не се очаква	Не се очаква
		Замърсяване със строителни отпадъци	Не се очаква	Не се очаква
		Замърсяване с битови отпадъци по границата на хабитата	Не се очакват	Не се очаква
2484,59		Косвени въздействия	Не се очакват	Не се очаква

Промяната на статута на горите в зоните за рекреация от Дървопроизводителни в защитни и специални гори (по смисъла на чл. 5, ал.2 и 3 от Закона за горите) е в полза на опазване на хабитата.

5.1.3.4.Планински сенокосни ливади

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 6520 е представено в ЗЗ „Родопи - Средни“ с обща площ от 4098,08 ха. или 2,64 % от актуалната площ на ЗЗ „Родопи Средни”

Тези местообитания обикновено обрастват с храстова и дървесна растителност главно бял бор (Pinus sylvestris), черен бор (Pinus nigra), бук

(Fagus sylvatica) и род шипка (Rosa spp.). Повлияната площ в ЗЗ Родопи Средни” е малко над 10 % от общата площ на местообитанието, като оценката му по този параметър е „неблагоприятно – незадоволително състояние”

В около 15 %. От местообитанието е установена рудерализация в резултат от паша. В тях е увеличено участието на картъл (Nardus stricta) за сметка на обикновена Полевица (Agrostis capillaries). Установени са следните рудерални видове: Безстъблена решетка (Carlina acanthifolia), Канадска злолетица (Conyza Canadensis),Сива турия (Berteroa incana),Обикновен морков (Daucus carota), Киселец (Rumex acetosa), Дълголистен лопен (Verbascum longifolium), Коприва (Urtica dioica).

Общата повлияна площ от местообитанието е около 15 %, а общата оценка за състоянието на природно местообитание 6520 в зона BG0001031 „Родопи - Средни“ е неблагоприятно – незадоволително състояние”.

ОУП не засяга този хабитат, но пътната отсечка от с. Русалско в посока с. Безводно след с. Русалско преминава през територии, които са заети от пасища и мери и преминава в близост (на около 100 м от картирана територия на този хабитат.

Таблица 20

Площ на хабитата (ха) в ОУП	*% на отнета-та с ОУП територия от хабитата в ЗЗ*	Естество на въздействието	Площ на въздействието (ха)	Площ на въздействието като % от площта на ЗЗ „Родопи Средни
0,0	0.00	Строителство	Не се допуска	Не се допуска
		Фрагментация	Не се очаква	Не се очаква
Площ на хабитата в ЗЗ Родопи Средни (ха)		Химическо замърсяване на местообитанието	Не се очаква	Не се очаква
		Замърсяване със строителни отпадъци	Не се допуска	Не се допуска
4098,08		Замърсяване с битови отпадъци	Не се очаква	Не се очаква
		Косвени въздействия	Не се очаква	Не се очаква

Характерна особеност за района е, че в последните 20 год. съществуващите сенокосни ливади масово се изоставят при което те постепенно се заемат от плевелна тревна и храстова растителност. Сенокосните ливади в района на въздействие на ОУП са мозаечно разпръснати и разделени от горскостопански и други предимно изоставени земеделски площи.

За подобряване състоянието на местообитанието е необходимо да се поддържа режим на редовно косене.

При осъществяването на ОУП типичните сенокосни ливади които в момента се поддържат въпреки че не покриват критериите на код 6520 не се засягат.

Екотона на тези месторастения може да се разглежда като стъпков биокоридор за съществуващата в обхвата на плана херпетофауната.

5.1.3.4. Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове - код 8220

Площта на местообитанието съгласно стандартния формуляр за ЗЗ „Родопи Средни” е около 15.5 ха . На окончателната карта на разпространение на местообитанието, общата му площ границите на защитената зона е посочена като 533,50 ха.

Растителноста по пукнатините на силикатните скали се отнася към съюз Silenion lerchenfeldianae и разред Androsacetalia vandelii. За района растителността по скалните комплекси варира в зависимост от изложението. Тя е съставена от отворени скални групировки с разнообразен флористичен състав.

Инициативите по ОУП не засягат този хабитат, но негово представителство е регистрирано сравнително близко (на около 250 м.) от най - южната точка на зоната за рекреация при „Хладилната пещера”

Таблица 21

Площ на хабитата в ОУП (ха)	*% от площта на хабитата в ОУП спрямо ЗЗ „Родопи Средни”*	*Естество на въздействието*	*Площ на въздействието (ха)*	*Площ на въздействието като % от площта на ЗЗ „Родопи Средни*
0,00	0.00	Строителство	Не се разрешава	Не се очаква
		Фрагментация	Не се очаква	Не се очаква
Площ на хабитата в ЗЗ Родопи Средни (ха)		Химическо замърсяване на местообитанието	Не се очаква	Не се очаква
		Замърсяване със строителни отпадъци	Не се очаква	Не се очаква
533.50		Замърсяване с битови отпадъци по границата на хабитата	Не се очаква	Не се очаква
		Косвени въздействия	Не се очаква	Не се очаква

Описаните хабитати в рамките на проектотериторията на ОУП имат сравнително ниска консервационна стойност, поради граничното си местоположение и значителното антропогенно въздействие, което се е проявявало върху тях в продължение на десетки години.

Точни количествени оценки върху тези въздействия не могат да бъдат направени, тъй като липсва първоначалната информация за състоянието биоразнообразието в началото на миналия век както и проучвания върху консервационно значимите видове в границите на проектотериторията за ОУП.

Концепцията за развитие на ОУП извън ЗЗ значително намалява риска от евентуално унищожаване на площи от хабитатите предмет на опазване от европейската екологична мрежа „Натура 2000”

В заключение може да се обобщи, че при реализацията на ОУП се очаква да възникнат само частични въздействия върху природните местообитания извън ЗЗ „Родопи Средни”

5.1.4. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху защитените растителни видове предмет на опазване в защитената зона.

От растенията , включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС предмет на опазване в ЗЗ „Родопи Средни” са:

- Най- едроцветната наша орхидея Cypripedium calceolus (Венерино пантофче) Най – близкото установено находище е в резервата "Червената стена". Резервата се намира на около 30 км. северно от проекто територията на ОУП. Терена по посока находището е силно пресечен, което в съчетание със значителната му отдалеченост от границите на община Ардино напълно елиминира вероятността от възникване на негативни въздействия при изпълнение вижданията на Общия устройствен план .

- Орхидеята Калописиева дактилориза (Dactylorhiza kalopissii) в границите на ЗЗ Родопи - Средни е открита около с. Горнослав общ. Асеновград, което е на значително разстояние от коментирания обект.

От установените в Родопите „емблематични” за планината видове могат да се посочат: Родопски силивряк *(Haberlea rhodopensis)*, Родопски крем *(Lilium rhodopaeum)*, Родопско лале *(Tulipa rhodopea)*, Родопска песъчарка *(Arenaria rhodopaea)*, Родопско еньовче *(Galium rhodopeum)*, Венерин косъм *(Adiantum capillus veneris)*, Костова тлъстига *(Sedum kostovii)*.

Възможността за установяването на тези видове в границите на попадащите в ЗЗ части от ОУП са минимални, което следва от биологическите особености на тези видове и реалните дадености на разглежданите месторастения:

- Находищата на Родопския силивряк *(Haberlea rhodopensis)* в района са добре проучени и картирани и определено не се засягат от предвижданията на ОУП

- Всички известни находища на вида Родопски крем *(Lilium rhodopaeum)* са далече (над 40 км)от мястото планиране. Не е известно местообитание на вида по бреговете на Давидковска Малка Арда.

- Територията на ОУП е далече от мястото на находището на вида Родопско лале *(Tulipa rhodopea)* в местността Лале баир над Асеновград (над 40 км).

- Родопска песъчарка *(Arenaria rhodopaea)* расте по варовити отвесни скали в Триградско ждрело, в буковия пояс между 1200–1250 m н. в., на почти 100 км разстояние от коментирания обект.

- Родопско еньовче (Galium rhodopeum) е намирано в Средните Родопи в района на гр. Асеновград, между с. Бачково и с. Наречен, с. Бяла Черква) Не съществуват литературини данни за намирането му в коментирания район, който отстои от посоченото находище на около 45- 50 км.

- Известните най- близки находища на папрата Венерин косъм *(Adiantum capillus veneris)* са описани около гр. Кърджали, Кьошк дере и околностите на Наречен. Същите отстоят на повече от 20 километра от разглежданите територии.

- Костовата тлъстига *(Sedum kostovii)* обитава песъчливи и каменисти места и сухи поляни, главно в иглолистния и субалпийския пояс. Участва в състава на смесени хазмофитни съобщества. В границите на предложените за рекреация гори по време на полевите огледи не бха установени подходящи месторастения за вида.

В тази връзка може да се заключи, че реализацията на предвидените по ОУП предложения няма да засегне защитени и ендемични растителни видове в ЗЗ „Родопи – Средни”.

5.1.5. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху защитените животински видове предмет на опазване в защитената зона.

А. / ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПОПУЛАЦИИТЕ

5.1.5.1. Преки въздействия

А./ Увеличаване смъртността.

Извършването на строителни работи по пътните отсечки може да доведе до увеличаване на смъртността при дадени видове.

Особено уязвими са младите животни и нощно активните гризачи, които стават жертва на автомобилния трафик . Трафика крие рискове и за хищниците, които често биват привлечени върху пътното платно от видовете обект на ловните им предпочитания.

Също така има данни за убити птици от сблъсък с автомобили. Така например установено е че някои пойни птици които се хранят с летящи насекоми се концентрират ниско над пътните платна, където се събират повече насекоми привлечени от топлината на пътната настилка. Смъртността е най-висока привечер, когато и зрението на птиците отслабва.

Известни са случай на сблъсък на автомобили с нощни птици, когато последните биват заслепени и дезориентирани от светлината на фаровете.

Генерирането на по- голямо количество битови отпадъци с нарастването на туристическия поток може да привлече определени животински видове по пътя на хранителната верига до териториите с повишено човешко присъствие при което в известна степен се увеличава и риска от нарастване на тяхната смъртност.

Териториите за „Рекреация” са с дневен характер на посещенията, поради което не възникват рисове за нощно активните видове.

Б./ Изсичане на нискостъблена и храстова растителност при прокарването на туристическия маршрут.

Свързано е с прокарването на трасето за пешеходен туризъм. Като предпочитано местообитание за сухоземните костенурки и някои пойни птици изсичането ще доведе до намаляване на територията за обитание. Фактора е с ниска степен на риск , поради сравнително малката площ и линейната структура на маршрута (1,38 ха в зоната) . За другите видове предмет на защита в зоната изсичането неопределен брой храсти и маломерни дървета е без практическо значение.

Реализацията на просеката за електропровода от втория енергиен пръстен за гр. Ардино, ще създаде в зоната около 5,6 ха. нови площи от нискостъблена и храстова растителност с което се създават допълнителни местообитния отговарящи на изискванията на сухоземните костенурки и пойните птици и се подобрява хранителната база в района

В./ Събиране на животински видове в т. ч. и защитени такива за храна.

Има информация, че у нас във връзка с някой религиозни нагласи периодично се провеждат масирани бракониерски акции за улов на костенурки.

Използването на костенурките за храна е традиционно приемливо явление и за някой общини в близост до южната ни граница: Кърджалийска, , Ивайловградска Крумовградска Харманлийска и др. Част от населението в тези общини счита за допустима и консумацията на яйца от костенурки.

Освен за костенурките има и неофициална информация, че за храна но в значително по-ограничени количества са използвани и др. видове, като таралеж, смок, някои жаби и др.

Това явление е особено характерно за малцинствените групи, които сезонно се събират за бране на билки, гъби и дърводобив, след което в обсега на тези временно обитавани територии се установява рязко снижаване

числеността на видовете, влошаване на възрастовата структура и в много случай настъпване на срив във репродуктивния потенциал на популациите.

Може да се приеме, че по този показател регламентирането на статут „гори със рекереационно значение” ще намали интереса към територията за посещаването й организирани групи събирачи.

Г./ Събиране и търговия за лечебни и др. цели

Обект на посегателство тук също са предимно костенурките, за които съществува вярване, че кръвта им е средство за лечение на рак, левкемия, импотентност и други тежки заболявания. Тук в числото на уязвимите видове попадат и прилепите.

Събирането на сухоземни костенурки за домашно отглеждане е много често явление, интереса е насочен предимно към младите екземпляри. В тази случай се явява и последващ проблем, свързан с освобождаването на тези животни на неподходящи за тях места, като градски паркове, околоблокови пространства и др.

В тази аспект обособяването на рекреационните зони може да има двустранно проявление:

От една страна увеличеното човешко присъствие увеличава риска от нерегламентирани посегателства, а от друга се подобрява охранния статус, и очакването за нарастване на организираните посещения при които нивото на посегателствата и бракониерските набези е значително по- ниско.

Д./ Нелегална търговия и износ от България

Незаконната търговия и износ на редки и защитени видове е явление, за чиито мащаби липсва точна информация. По отношение на биоразнообразието може да се приеме, че значимо въздействие би могла да окаже организираната дейност, ако такава съществува.

На този етап информацията за наличие на организиран канал за износ на защитени видове е все още непотвърдена.

В тези случаи практиката е екземплярите да се събират от значими находища за които има достатъчна информация за видовете и възможностите за тяхното събиране и транспортиране.

В този аспект промяната на статуса на териториите в Гори с рекереационно значение би намалил интереса към тях.

5.1.5.2. Косвени въздействия

А./ Замърсяване от физически фактори. Безпокойство на видовете.

Строителните работи по прокарването на пътните отсечки, , и автомобилният трафик, свързан със строителството и туристическото присъствие са източник на шум и вибрации които са причинител на безпокойство както за голяма част от бозайниците обект на защита в зоната , а така също и за част от птиците обитаващи територията предмет на ОУП.

Шумовото замърсяване има изразен комулативен ефект . Съчетаването му със засилено човешко присъствие може напълно да пропъди по- плахите видове така, че тези местообитания да станат негодни за тях, въпреки запазването на всички останали параметри на средата.

Б./ Изоставяне на земеделски земи.

През последните години се установява ясна тенденция за намаляване на стопанския интерес към земеделските земи, с изключение на тези заети от трайни насаждения.

По отношение на консервационната им значимост за биологичното разнообразие може да се почертае, че предишното им ползване предимно като тютюневи и картофени ниви е било без практическа значимост за опазване на биоразнообразието. Тук видовете са само преминаващи и са пряко свързани с етапите на цъфтеж и плодоносене. Това се отнася и за животинските видове формиращи второто трофично ниво за повечето от хищниците.

Като местообитания на консервационно значими животински видове от значение са преди всичко високопланинските сенокосни ливади, голяма част от които през последните 20 год. запустяват и се заемат от храстова и дървесна растителност.

Анализа на въздействието при изоставяне на земеделските земи води до установяване на сукцесионни промени в различни направления :

- заплевяване и захрастяване при изоставянето на земеделската дейност.
- настаняване на рудерална и ивазивна растителност

В този аспект засилването на туризма косвено би могло да окаже положителен ефект за възраждане на някои земеделски практики, като например тези свързани с зеленчукопроизводството, като и съживяване на пасищното животновъдство.

В./ Хищничество

От видовете обект на защита в зоната, прилепите, лалугера, костенурките и змиите попадат в хранителния спектър на едрите дневни и нощни грабливи птици и хищниците. Влиянието на хищничеството върху числеността на популациите на защитените видове, не е проучено, но като естествен фактор на средата то може да бъде прието. Съчетаването му обаче с увеличената смъртност на видовете в териториите попадащи под влиянието на засилена човешка дейност , може да предизвика комулативен ефект .

Б./ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ВИДОВЕТЕ ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗЗ

Оценката на факторите на влияние върху видовете обект на защита е изготвена в табличен вид при следната:

Легенда:

„ + „ – съществува опасност от негативни въздействия
„ - „ - не съществува опасност от негативни въздействия
„ 0 ” - вида е консервативен към фактора

- **Безгръбначни**

Ручеен рак *(Austropotamobius torrentium)*

Таблица 22

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ″	‟ -‟	„-″	‟ - ‟	„ + ”	„ - ″	‟ + ‟	‟ + ‟	„+″

По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 1166,29 ha. Тази стойност е приета за референтна и благоприятна. Поради ограничената му подвижност моделът на хранителния потенциал изцяло съвпада с потенциалните местообитания.

Предвижданията по ОУП не засягат местообитания на вида. Най близко находище на вида е в река Сърнена, Караджа дере и нейни притоци. За ЗЗ „Родопи Средни” е посочен като типичен вид „С”.

Бисерна мида *(Unio crassus*)

Таблица 23

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ″	‟ -‟	„-″	‟ - ‟	„ - ”	„ - ″	‟ - ‟	‟ - ‟	„+″

ОУП засяга само потенциални местообитания на вида. По проучванията във връзка с изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове” предложенията на Плана не засягат установени местообитания на вида. Най близкото картирано находище е извън ЗЗ на р. Мечка в блзост до с. Искра. За ЗЗ „Родопи Средни” е посочен като Рядък вид „R”

Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides)*

Таблица 24

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ″	‟ -‟	„+″	‟ - ‟	„ - ”	„ + ″	‟ + ‟	‟ + ‟	„+″

Общата площ на потенциалните местообитания е 18964.30 ха. Стойността е приета за референтна и благоприятна, като установената площ, съответстваща

на територии с оптимално местообитание, е оценена на 6173.51 ха.. , а площта на ефективно заетите местообитания е определена на 1013.32 ха.

На основата на база данни на проекта и МОСВ е определено увреждане на местообитанията от пожари в размер на 0.1%. Състоянието по този параметър е прието за благоприятно..

Увреждания на местообитанията от застрояване е определено на 0.5% от находищата на вида. Състоянието по този параметър е прието за благоприятно.

ОУП на община Ардино не засяга местообитания на вида. Следва обаче да се има предвид, че предвидената по план пътната отсечка от с. Русалско в посока с. Безводно преминава в близост до местообитание с регистрирани представители на вида, което поставя повишени изисквания при работното проектиране. Тук не трябва да се допускат отклонения в западна посока на проектното трасе спрямо предложеното с ОУП. За ЗЗ е Рядък вид „R”.

Обикновен сечко *(Cerambyx cerdo)*

Таблица 25

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ - ”	„ + ”	“ +“	“ - “	„+”

Общата площ на потенциалните местообитания е 21436,26 хектара. Стойността е приета за референтна и благоприятна в т.ч. попадат и подходящите местообитания, които са 13986,44 хектара. Зоната е съществено повлияна в неблагоприятен аспект от пожари засегнали потенциални местообитания на вида.

Зоните за рекреация при „Дяволския мост” и „Хладилната пещера” засягат около 1.5 ха от територия картирана като потенциално местообитание на вида.

Тъй като видът е характерен за зоната на дъба има вероятност да се срещне в горските територии с предвидена промяна на стауса, както и по единични дървета попадащи в обхвата на пътното трасе и електропровода.

Буков сечко *(Morimus funereus)*

Таблица 26

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ + ”	“ +“	„+”	“ - “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ - “	„+”

Общата площ на потенциалните местообитания е 71003.07 ха от които подходящите заемат 55590.61 ха по данни от крайната карта на вида за зоната. Стойността се приема за референтна и благоприятна.

Опожарените територии са 0.4 % от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната. Състоянието по този параметър е определено на неблагоприятно - незадоволително

Зоната за рекреация при „Хладилната пещера” и пътната отсечка от с. Русалско в посока с. Безводно засягат 3,6 ха територии картирани като оптимални и потенциални местообитания.

Понеже вида не може да лети, местата където може да се срещне са строго локализирани. Това улеснява регистрирането на евентуално находище на буковия сечко, в случай, че такова се засяга при изпълнение на предвидените по ОУП инициативи .

Алпийска розалиа (Rosalia alpina)

Таблица 27

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ - “	„+”

Общата площ на подходящите местообитания за *Rosalia alpina в* ЗЗ „Родопи Средни” е 17995,18 хектара от които на потенциалните се падат 37051,67 хектара.

При съпоставка на предложенията на ОУП на община Ардино с публикуваната информация от изпълнение на проекта на МОСВ по Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове, се установи, че Общия устройствен план не засяга картирани местообитания на Алпийската розалина. Плана засяга само потенциални нейни местообитания.

По време на теренното проучване във връзка с изготвянето на настоящата Оценка за съвместимост беше установено наличието на гниеща буква дървесина в горските насаждения . При всички случай обаче това бяха сравнително тънки дървета ($d_{1,3}$ < до 10 см.) Въпреки това наличието на отделни екземпляри на територията която би се засегнала от предвижданията на ОУП е вероятно Като цяло промяната в статуса на дърводобивните гори в горите за рекреация подобрява условията за опазване на вида в тях . За ЗЗ е посочен като Рядък вид „R”

Опожарените територии са 0.1 % от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната. Състоянието по този параметър е благоприятно – увредени са незначителни площи от потенциалното местообитание на вида.

Еленов рогач *(Lucanus Cervus)*

Таблица 28

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Събиране	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ - “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Общата площ на потенциалните местообитания е 50477.10 ha от тях подходящите местообитания заемат 11411.24 ha . Установените опожарени територии са 0.6 % от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната. Състоянието по този параметър е неблагоприятно - незадоволително.

Пътната отсечка Дядовци – Латинка и зоната за рекреация при „Дяволския мост” навлизат в потенциални местообитания на вида. Същото се отнася и за пътната отсечка от с. Русалско в посока с. Безводно. Зоната за рекреация при „Хладилната пещера” засяга и около 2 ха територия картирана като оптимално местообитание. Вида е обект на колекционерство, поради което засиленото туристическо присъствие в района го поставя под известна степен на риск. За ЗЗ „Родопи Средни” е посочен като Рядък вид „R”

Тигров молец на Джърси *(Euplagia quadripunctaria)*

Таблица 29

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Събиране	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ - “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Общата площ на териториите с потенциални условия за популациите на вида според крайната карта е 80 660.56 ha, респективно 52.01% от площта на зоната от които 9994.12 ha. са с оптимални условия. Състоянието по този параметър може да се оцени като благоприятно поради обилно представените на места хранителни растения – леска и коприна и поради подвижността на целевия вид.

ОУП засяга само потенциални местообитания на *Euplagia quadripunctaria.* По проучванията във връзка с изпълнение на проекта на МОСВ „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове” предложенията на Плана не засягат установени местообитания на вида.

Според крайната карта на териториите с влошено качество замърсяванията засягат участъци от реки с малка площ – 0,01% от потенциалните местообитания. За *Euplagia quadripunctaria* състоянието по този параметър в ЗЗ „Родопи Средни” е благоприятно. В обходените територии от ОУП във

връзка с изготвянето на настоящия доклад за ОС не бяха установени опасности за вида

Въпреки това предвид обстоятелството, че долината на р. Арда е важен район за пеперудата съществува вероятност върху терените на рекреационните зони, които контактуват с терасата на реката да бъдат установени определени представители на вида.

Ларвите и се срещат по често разпространени и рудерални растения по влажни места, като коприва (Urtica dioica) , мъртва коприва (Lamium purpureum) самобайка (Glechoma hederacea) , малини (Rubus idaeus) , бял равнец (Achillea millefolium), които са налични в разглежданите територии.

Полиоматус (Polyommatus eroides)

Таблица 30

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ - ”	„ + ”	“ - “	“ - “	„+”

Общата площ на потенциалните местообитания е 6 478,79 ha по данни от крайната карта на вида за зоната. Стойността е приета за референтна и благоприятна. Общата площ на териториите с оптимални условия за популациите е 2 096,56 ha. Теренните изследвания в зоната показват, че в нея липсват територии с влошено качество

Предвижданията по ОУП не засягат местообитания на вида . Предвид обстоятелството, че предложенията на ОУП в ЗЗ не засягат влажни ливади вероятността да възникне негативно въздействие върху *Polyommatus eroides* е малка. За ЗЗ липсват данни за популацията – „Р”.

Phengaris nausithous

Таблица 31

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Събиране	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ - ”	„ - ”	“ - “	“ 0 “	„-”

Резултатите от проведените проучвания по проект ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове” са показали, че в ЗЗ BG001031 няма като оптимални, а така също и потенциални местообитания.

В България видът е локален и малоброен с изключително ограничен ареал. Липсват съобщения за установени екземпляри на територията на община Ардино.

Dioszeghyana schmidti

Таблица 32

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Събиране	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„+”

Вида се среща в територии с добра представителност на Мекиш (*Acer tataricum).* За ЗЗ общата площ на потенциалните местообитания е 10207.70 ha, или 6.58% от площта на зоната. От тях като територии оптимални за *Dioszeghyana schmidti* са 2490.72 ha, което се приема за благоприятно състояние за вида.

В зоната не са установени непосредствени заплахи за вида, но определени нейни местообитания са застрашени от човешка дейност – изхвърляне на боклуци и нерегламентирани сметища – под 0.2%. Състоянието по този параметър е благоприятно, тъй като застрояването е извън оптималните и потенциалните местообитания на вида По данни от Проект ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - Фаза 1” ОУП не засяга оптимални или потенциални местообитания на вида

Дневни пеперуди. В Европа вида се среща и в Австрия, Румъния, Русия, Гърция, Германия, Франция, Сърбия , Испания и др. У нас е установен в южните покрайнини на София, по склоновете на Люлин в тревисти ливади около 750-800 м надм. вис. Обитава влажни биотопи. Видът е застрашен от изчезване.

Еуфидриас *(Euphydryas aurina)*

Таблица 33

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на инсектициди	Събиране	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„-”

Общата площ на потенциалните местообитания е 17 005,21 ha по данни от крайната карта на вида за зоната. Стойността е приета за референтна и благоприятна.

Предвижданията по ОУП не засягат територии картирани като оптимални и/или потенциални местообитания на вида.

Пеперудата е възможно да бъде обект на посегателство от колекционери поради което риска се увеличава с увеличаване на човешкото присъствие в Защитените зони. За ЗЗ е посочен като Рядък вид „R”

Оценката на предвидените по ОУП мероприятия в Защитените зони в светлината на биологичните и екологични изисквания на включените в стандартния формуляр видове налага заключението, че предвижданията на ОУП не засягат установени местообитания на консервационно значимите безгръбначни в ЗЗ „Родопи Средни ” . За Буковия сечко (Morimus funereus) пътната отсечка Русалско - Безводно засяга 3,6 ха територии картирани като оптимални и потенциални местообитания, а за Еленовия рогач (Lucanus Cervus), зоната за рекреация при „Хладилната пещера” засяга и около 2 ха територия картирана като оптимално местообитание. По отношение на Тигровия молец на Джърси (Euplagia quadripunctaria) се приема, че съществува вероятност от засягане на отделни екземпляри които биха могли да се установят върху терени от рекреационните зони контактуващи с терасата на река Арда.

▫ Ихтиофауна

Маришка мряна *(Barbus cyclolepis.*)

Таблица 34

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ + ”	„ - ”	“ + “	“ + “	„+”

Реализацията на предвидените по ОУП мероприятия (след приключване на строителните работи по пътните отсечки) в защитените зони косвено може да доведе до подобряване условията за опазване на вида чрез облекчаване на възможностите за изкуствено разселване и контрол върху бракониерството, което пряко би произтекло от разширяването на пътната инфраструктура в района. У нас популацията на вида е стабилна. За ЗЗ Родопи Средни” е посочен като типичен вид „С”.

Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus)*

Таблица 35

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ - “	„ - ”	„ - ”	“ + “	“ + “	„+”

ОУП не засяга бавно течащи или стоящи води , както и общи или потенциални местообитания на вида. При съставяне на картите за разпространение на вида в ЗЗ „Родопи Средни” тази на хранителния потенциал съвпада с потенциалното разпространение на горчивката.

В обхвата на въздействието на заложените с ОУП активности, „бариери” и „влошено качество” на местообитания са установени по речните участъци, които очертават западните граници на зоните за рекреация при „Дяволския мост” и „Хладилната пещера” За ЗЗ вида е посочен като Рядък „R”

Балкански щипок *(Sabanejewia aurata*)

Таблица 36

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ - ”	„ - ”	“ + “	“ + “	„+”

По данни от Проект ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - Фаза 1” ОУП не засяга оптимални или потенциални местообитания на вида. При съставяне на картите за разпространение на вида в ЗЗ „Родопи Средни” тази за хранителния потенциал съвпада с потенциалното разпространение на балканския щипок. В обхвата на въздействието на заложените с ОУП активности не са установени речни участъци „с влошено качество” както и „бариери” за *S. aurata*

Реализацията на ОУП не създава предпоставки за трайно уреждане на местообитания на Балканския щипок. За ЗЗ вида е посочен като Много рядък вид „V”

Обикновен щипок *(Cobitis taenia)*

Таблица 37

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ - “	„ - ”	„ - ”	“ + “	“ + “	„+”

ОУП не засяга общи или потенциални местообитания на вида, както и бавнотечащи и стоящи води с тинесто песъкливо дъно . При изграждане на картите за разпространение на Обикновения щипок в ЗЗ „Родопи Средни” картата на хранителния потенциал съвпада с потенциалното разпространение на Обикновения щипок .

По западните граници на зоните за рекреация при „Дяволския мост” и „Хладилната пещера” има речни участъци със средна скорост на течението (0.2 до 0.6 м/с) в които потенциално биха могли да се установят отделни представители на вида. Тези участъци обаче са оценени като местообитания с „влошено качество”

▫ Земноводни

Голям гребенест тритон *(Triturus karelinii)*

Таблица 38

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни природни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„ + ”	“ + “	„ 0 ”	„+”	“ + “	“ - “	„+”

Общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 77661,42 ha Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

1) Отсъствие (клас 0): 77424,82 ha (49,92% от цялата територия на зоната);
2) Слабо пригодни (клас 1): 50731,40 ha (32,71%);
3) Пригодни (клас 2): 22736,90 ha (14,66%);
4) Оптимални(клас 3): 4193,12 ha (2,70%).

Площта на речните участъци, изкуствените канали, и прилежащите им територии до 30 м от оста на реката заемат 17,39% от площта на потенциалните местообитания.

Площта на горските територии в потенциалните местообитания, които представляват места за преживяване на сухоземната фаза на вида е приета на 87,64% от площта на потенциалните местообитания.

В рамките на проекта в зоната са установени 8 находища. В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 47 екземпляра, от които 46 възрастни (28 мъжки и 18 женски) и 1 ларва

Посочените стойности са приети за референтни

По данни от Проект ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове- Фаза 1” ОУП не засяга

Оптимални или пригодни местообитания на вида. В обхвата на въздействието на заложените с ОУП активности са посочени единствено „слабо пригодни терени”

Пътната мрежа е възприета, като основна бариера. Бариерният ефект от преминаващ през ЗЗ основен път въз основа на критериите по проекта на МОСВ ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове е приет като „неблагоприятен”.

По показателя смъртност в резултат от пътен трафик в изследваната зона не са установени мъртви екземпляри в резултат на прегазване от МПС.

Риск от увреждане на местообитание на вида може да възникне в случай, че се вземе решение за извеждане на отпадните битови води с общ за съответното селище в ЗЗ колектор , при условие, че същия засегне водна площ в обитавана от представители на вида.

При съществуващото ниво на подробност на плана такава оценка не може да се извърши, поради липсата на информация за трасетата на съответните тръбопроводи. Във плановата територия за „Гори с рекреационна стойност” не съществуват басейни със застояли води обрасли с водорасли (подходящ хабитат за големият гребенест тритон) В стандартния формуляр за ЗЗ Родопи Средни” е посочен като типичен вид „С”

Заплахите за вида в зоната са:

1) Замърсявания с локален характер;
2) Сечи с локален характер;
3) Мини ВЕЦ;
4) Зарибяване с инвазивни видове;
5) Бракониерство.

Жълтокоремна бумка *(Bombina variegata)*

Таблица 39

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събиране	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ - ”	„ - ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Обща площ на потенциалното местообитание по класове на пригодност на местообитанията в зоната са:

1) Отсъствие (клас 0): 48467,94 ha (31,25% от цялата територия на зоната);
2) Слабо пригодни (клас 1): 79936,67 ha (51,54%);
3) Пригодни (клас 2): 19527,30 ha (12,59%);
4) Оптимални(клас 3): 7154,39 ha (4,61%).

Като площ на подходящите за обитаване стоящи водоеми в зоната е определена 1,17% от площта на потенциалните местообитания .
Площта на речните участъци и изкуствените канали, подходящи за обитаване, и прилежащите им територии до 30 м от оста на реката са определени на 13,71% от площта на потенциалните местообитания.

Площта на откритите сухоземни територии в потенциалните местообитания е определена 67,38% от площта на потенциалните местообитания.

В ЗЗ „Родопи Средни” са установени 31 находища. Установено обилие - 0,97 екз. на 1000 м.

В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 417 екземпляра, от които 376 възрастни и 41 неполово зрели.

Стойностите са приети за референтни. Състоянието на жълтокоремната бумка в ЗЗ „Родопи Средни” е благоприятно

За жълтокоремната бумка бариери са линейните обекти (пътища) или големи компактни територии с неблагоприятни за вида местообитания (големи населени места, големи горски територии и др.) Като цяло местообитанията на вида в защитената зона не са свързани

В зоната са установени следните заплахи за вида и/или местообитанията му:

1) Замърсявания с локален характер;
2) Сечи с локален характер;
3) Зарибяване;
4) Бракониерство.

Предвиденото от ОУП в Защитените зони не засяга ефективното заети местообитания на Bombina variegata Извън Защитената зона като потенциално местообитание за жълтокоремната бумка могат да се посочат естествените разливи и уширения по реките Арда и Давидковска и притоците им. На ниво ОУП оценката е , че по време на строителството на инженерните съоръжения при евентуалното реализиране на пътните отсечки е възможно временно да бъде засегнат участък в който се срещат представители на вида. В стандартния формуляр за ЗЗ Родопи Средни” жълтокоремната бумка е посочен като типичен вид „С”

▫ Влечуги

Обикновена блатна костенурка *(Emys orbicularis)*

Таблица 40

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събиране	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„ - ”	“ - “	„ + ”	„-”	“ + “	“ - “	„+”

Обща площ на потенциалното местообитание (пригодни площи)

1) Отсъствие (клас 0): 130391,02 ha (84,08% от цялата ЗЗ);
2) Слабо пригодни (клас 1): 18463,70 ha (11,91%);
3) Пригодни (клас 2): 5501,19 ha (3,55%);
4) Оптимални(клас 3): 730,33 ha (0,47%

Площта на подходящите за обитаване стоящи водоеми в зоната е определена на 0,79% от площта на потенциалните местообитания.
Площ на речните участъци и изкуствените канали, подходящи за обитаване, и прилежащите им територии до 30 м от оста на реката е установена на 3,35% , а площта на откритите сухоземни местообитания в зоната е определена на 78,23% от площта на потенциалното местообитание

По отношение на общата фрагментация в местообитанията на вида от линейни съоръжения е прието пътната мрежа да се разглежда , като основна бариера. През изследваната зона минава основен път което определя показателя като „неблагоприятен – незадоволително състояние”.

В ЗЗ „Родопи Средни” не са установени представители на *(Trachemys scripta)*

Общия устройствен план на община Ардино не засяга територии на ефективно заето местообитание от вида. Тези площи се разполагат в близост до северната граница на Защитената зона.

Заплахите за възникване на негативни въздействия върху отделни екземпляри са общите за района заплахи за херпетофауната и не са свързани с изпълнението на ОУП. В стандартния формуляр за ЗЗ Родопи Средни” е посочен като типичен вид „С”

Шипобедрена костенурка *(Testudo graeca)*

Таблица 41

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Строителство	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ + ”	“ -“	„+”	“ - “	„ + ”	„+”	“ + “	“ 0 “	„+”

Общата площ на потенциалното местообитание на Testudo graeca в ЗЗ „Родопи Средни” по класове на пригодност се разпределя както следва:

1) Отсъствие (клас 0): 102406,69 ha (66,03% от цялата територия на зоната);
2) Слабо пригодни (клас 1): 27911,51 ha (18,00%);
3) Пригодни (клас 2): 22699,80 ha (14,64%);
4) Оптимални(клас 3): 2068,24 ha (1,33%).

Площта на разредени гори и храсталаци, пасища, ливади и запустели земеделски земи с дървета и храсти (Площ на потенциалните места за снасяне на яйца) е определена на 41488,30 ha (78,73%) от подходящите местообитания

в зоната и представляват разредени гори и храсталаци, пасища, ливади и запустели земеделски земи с дървета и храсти.

Площ на откритите местообитания в горите е определена на 3852,24 ha (7,31%) Показателя нефрагментиран екотон открити местообитания / гори и храсталаци определен като съотношение на площите на откритите местообитания спрямо тези на горите и храсталаците е определен на 0,2642 , което го класифицира като „благоприятно състояние”.

Дървесно - храстова растителност в градини, лозя и екстензивни ниви заема 51,70 ha (0,10% от площта на потенциалните местообитания)

Обща фрагментация в местообитанията на вида от линейни съоръжения се определя от наличието на основен път , което определя оценката по този показател като „неблагоприятно – лошо състояние.”

В обхвата на потенциалните местообитания за Шипобедрената костенурка не е установено разораване на пасища, разчистване на храсти от пасища. По показателя интензивност на пожарите в изследваната зона има установени 17 пожара (в периода 2009-2012 г.), което „неблагоприятно – незадоволително състояние по показателя .

В изследваната зона не са установени мъртви екземпляри в резултат на прегазване от МПС. Показателя бракониерство и събиране с оценка „неблагоприятно – лошо състояние” поради установено нерегламентирано посегателство

На територията на община Ардино не са установени ефективно заети от вида местообитания. Предвижданията на ОУП засягат „пригодни” местообитания на вида само със ситуираната при „Хладилната пещера” зона за рекреация.

По информация от населението в землищата на населените места в защитените зони са срещани отделни екземпляри. За така срещаните екземпляри обаче не можа да се уточни видовата им принадлежност.

Това обстоятелство изисква прилагането на по- предпазлива оценка за въздействието на плана върху сухоземните костенурки в района.

Предвид биологията и ограничената двигателна способност костенурките прекарват живота си върху една ограничена по площ територия.

За малките особено голяма е заплахата от стъпкване, и тя нараства с увеличаване на антропогенното присъствие. Евентуалното изграждане на пътните отсечки, не е в мащаб, който би могъл да фрагментира миграционни пътища на популацията в рамките на Защитената зона.

Създаването на просеката за далекопровода на втория енергиен пръстен на гр. Ардино подобрява условията за трайно настаняване на отделни екземпляри от вида.

В стандартния формуляр за ЗЗ Родопи Средни” шипобедрената костенурка е посочена като типичен вид „С”

Шипоопашата костенурка *(Testudo hermanni)*

Таблица 42

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Събиричество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ + ”	“ -“	„+”	“ - “	„ + ”	„+”	“ + “	“ 0 “	„+”

Общата площ на потенциалното местообитание (Пригодни площи) по класове на пригодност на местообитанията се разпределя както следва: :

1) Отсъствие (клас 0): 92680,92 ha (59,76% от ЗЗ);
2) Слабо пригодни (клас 1): 19949,66 ha (12,86%);
3) Пригодни (клас 2): 35655,14 ha (22,99%);
4) Оптимални(клас 3): 6800,51 ha (4,38%).

Площта на разредените гори и храсталаци, пасища, ливади и запустели земеделски земи с дървета и храсти (Площ на потенциалните места за снасяне на яйца), предвид екологичните изисквания на *T. hermanni е* определена на 75,14% от подходящите местообитания в зоната. Площта на откритите местообитания в горите е установена на 4439,64 ha. Показателя нефрагментиран екотон открити местообитания / гори и храсталаци изчислен като съотношение на площите на откритите местообитания спрямо горите и храсталаците е със стойност 0,25 от зоната и е приет за референтен.Площта заета от дървесно - храстова растителност в градини, лозя и екстензивни ниви възлиза на 52,08 ha (0,08 % от площта на потенциалните местообитания), което определя благоприятното състояние на показателя **.**

Общата фрагментация в местообитанията на вида от линейни съоръжения се определя от наличието на второкласни пътища в зоната , което определя състоянието в нея като „неблагоприятно – незадоволително” .

За зоната не е установено разораване на пасища и разчистване на храсти от пасища, което благоприятства устойчивостта на популацията в защитената зона

По показателя интензивност на пожарите оценката е „неблагоприятно – незадоволително състояние” поради установени 17 пожара за последните 3 години с обща площ 222,57 ha, което е 0,4% от пригодните местообитания. Регистрирани са и други над 30 пожара с неизвестна площ..

По показателите смъртност в резултат от пътен трафик, бракониерство и събиране, оценката е за „благоприятно състояние” на зоната

На територията на община Ардино не са установени ефективно заети от вида местообитания. Предвижданията на ОУП засягат „пригодни” местообитания на вида със предвидените пътна отсечка с. Дядовци - с. Латинка, електропровод 110 кВ, и рекреационните зони при „Дяволския мост” и „Хладилната пещера”. От тях само евентуалната реализация на пътната отсечка би отнела ефективно около 2 ха от „пригодно” местообитание на вида ,

Горната граница на ариела Шипоопашата костенурка достига до 1400 м. н.в. , което прави по- вероятно присъствието ѝ в района и особено в буковите и смесените буково – иглолистни гори особено в подотделите където насажденията са по изредени отдел 145 подотдели (а, к, ф , х, е1 и к1) .

Шипоопашатата костенурка зимува в дупки с дълбочина до 90 см., което поставя условия за повишено внимание при започването на изкопни работи в началото на пролетта. Обект на опазване трябва да бъдат не само отделните екземпляри но и техните яйца, още повече, че те са обект на нападение и от всички хищници и някои от насекомоядните видове обитаващи проектотериторията на ядрото.

Хищничеството в проектната територия, въпреки че се явява като елемент на естествения отбор може да окаже съществено влияние върху числеността на вида който тук се намира при плътност под критичната за установяване на устойчива популация. Естествени врагове на шипоопащатата костенурка са Дивата свиня , Враната, дневните грабливи птици и др

Вида реагира слабо на физичните въздействия на външната среда, поради което те не представляват фактор за безпокойството му . В стандартния формуляр за ЗЗ Родопи Средни” е посочен като типичен вид „С”

Леопардов смок *(Elaphe situla)*

Таблица 43

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„-”

Общото ефективно заето местообитание на вида в ЗЗ „Родопи - Средни“ е 263,57 ha. Разпределението на местообитанието по степен на пригодност е както следва:

1) Отсъствие: 154822,67 ha (99,83% от цялата територия на зоната);
2) Слабо пригодни: 247,24 ha (0,16%);
3) Пригодни: 16,22 ha (0,01%);
4) Оптимални: 0,10 ha (0,00%).

Площта на разредените гори и храсталаци, пасища, ливади и запустели земеделски земи с дървета и храсти (площ на потенциалните места за снасяне на яйца) е определена на 95,69% , площта на откритите местообитания в горите е определена на 39,84% . Нефрагментирания екотон - открити местообитания / гори и храсталаци е приет за 3,3075 % .

Пътната мрежа се възприема като основна бариера и причина за фрагментация в местообитанията на вида от линейни съоръжения. През изследваната зона минава основен път, което определя показателя като „неблагоприятен – лошо състояние”.

В изследваната зона не е констатирано разчистване на храсти от пасища и бракониерство което определя благоприятното състояние на защитената зона по тези показатели

ОУП на община Ардино не засяга ефективно заето местообитание на *Elaphe situla* в ЗЗ „Родопи - Средни“ .

За зоната са установени следните заплахи за вида и/или местообитанията му:

1) Бракониери;
2) Замърсяване;
3) Инвазивни видове;
4) Мини ВЕЦ;
5) Пожари;
6) Сечи.

Пъстър смок (*Elaphe sauromates*)

Таблица 44

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“-“	„-”	“ - “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Общата площ на потенциалното местообитание (пригодни площи) е установена като следва:

1) Отсъствие (клас 0): 101528,70 ha (65,47% от цялата територия на зоната);

2) Слабо пригодни (клас 1): 25671,59 ha (16,55%);
3) Пригодни (клас 2): 21167,15 ha (13,65%);
4) Оптимални(клас 3): 6718,80 ha (4,33%).

Площта на разредени гори и храсталаци, пасища, ливади и запустели земеделски земи с дървета и храсти (площ на потенциалните места за снасяне на яйца) е определена на 74,54% от площта на потенциалното местообитание.

Площта на откритите местообитания в горите е определена на 8,55%.

Нефрагментиран екотон открити местообитания / гори и храсталаци е определен на 0,31% от площта на потенциалното местообитание

Тези стойности за местообитанието са приети за референтни.

По показателя обща фрагментация в местообитанията на вида от линейни съоръжения е прието, че пътната мрежа представлява основна бариера. При извършеното проучване по проекта на МОСВ е установено, че през изследваната зона не минава основен път.

В обхвата потенциалните местообитания за вида в Защитената зона не е констатирано разораване на пасища и разчистване на храсти от пасища

В изследваната зоната има установени 11 пожара (в периода 2009-2012 г.) с обща площ 51,22 ha, което е 0,18% от площта на пригодните местообитания. Показателя се определя като „неблагоприятен – незадоволително състояние” .

По отношение смъртността в резултат от пътен трафик, в изследваната зона не са установени мъртви екземпляри в резултат на прегазване от МПС, както и като резултат от бракониерско посегателство

На територията на община Ардино не са установени ефективно заети от вида местообитания. Предвижданията на ОУП засягат „слабо пригодни” и „пригодни” местообитания на вида само със ситуираната при „Хладилната пещера” зона за рекреация с която не се променя начина на трайно ползване на територията.

Доколкото Леопардовия *(Elaphe situla)* и Пъстрия *(Elaphe sauromates)* смок имат сходни екологически изисквания към територията двата вида са разгледани заедно по отношение на вероятността и степента на въздействие на плана върху тях .

Основни местообитания на вида са влажните долове и дерета. Отделни екземпляри са срещани в разнообразни хабитати: - екотони на пасища и ливади, зрели горски насаждения, влажни и мочурливи ливади и др.

ОУП не залага мероприятия, които биха могли да увредят местообитания на разглежданите видове. При спазване на принципа на предпазливостта обаче следва да се приеме, че риск от възникване на неблагоприятни последици при извършването на строителните работи по пътните отсечки, като и при ремонтни и строителни работи в урбанизираните територии на населените места в ЗЗ биха могли да възникнат рискове за отделни индивиди.. Освен това екотона между мезофилни ливади и повърхностни водоизточници е важен и за

двата вида, и там може да се очаква тяхната поява. Такива екотони са характерни за землищата на селата Песнопой, Русалско и Сполука.

Предвид биотопа на териториите може да се приеме, че съществува вероятност за придвижвания на Пъстрия смок към територии разложени към горната им граница на обитание, а границата между сухите горски територии и терасите на притоците на реките Давидковска и Арда се явяват като тесен коридор за движение в посока север - юг.

В рамките на проектната площ на ОУП , водосборите на реките Давидковска и Арда могат да се разглеждат , като биотопи изграждащи подходящи местообитания за *Elaphe situla* и *Elaphe sauromates*

И двата вида , които са редки и застрашени представляват колекционерски интерес, поради което засилването на антропогенното присъствие може да създаде предпоставки за незаконно улавяне и изнасяне на отделни индивиди.

Разрастването на трафика от туристическия поток , извежда друга група рискове свързани с прякото унищожаване или нараняване на екземпляри пресичащи пътните платна.

При проведени разговори с местното население беше установено, че в района през летния период отделни представители на род Elaphe стават жертва на автомобилния трафик. Видовата принадлежност на тези екземпляри обаче не може да бъде установена.

- Птици

Както беше посочено по-горе птиците са обект на защита от ЗЗ «Добростан»

Малък креслив орел *(Aquila pomarina)*

Таблица 45

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни природни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	" -"	„+”	" + "	„ +”	„ + ”	" + "	" 0 "	„+”

Защитен от закона вид Проектотериторията на ОУП предоставя много добри условия за лятно убежище на малкия креслив орел. Вида няма естествени врагове в района. При запазването на наличната трофична база шансовете за успешно репродуциране на вида са много благоприятни.

Рисковете за малкия креслив орел при увеличаване на човешкото присъствие са свързани преди всичко с безпокойството му и следват от

съвпадането на летния туристически максимум с периода на излюпването и отглеждането на малките.

Неблагоприятно въздействие върху вида може да окаже евентуалното интензифициране на селскостопанската дейност и свързаната с нея употреба на препарати за борба с вредителите. Евентуалното изпълнение на пътните отсечки би въвело елемента безпокойство и по време на строителните работи.

Осояд *(Pernis apivorus)*

Таблица 46

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни природни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ -”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Защитен вид, тясно свързан с иглолистните гори. Много ярко изявена прелетна птица. Територията на ОУП предоставя много добри условия за обитание и размножаване на вида. Неблагоприятните въздействия са свързани със засилване на антропогенното присъствие в района и фактора безпокойство.

Орел змияр *(Circaetus gallicus)*

Таблица 47

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни природни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Няма съобщения за установени екземпляри на територията на Община Ардино . Защитен от закона вид.

Малък орел *(Hieraaetus pennatus)*

Таблица 48

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Защитен вид, свързан с широколистните и смесените гори, посещава и открити пространства . Територията на ОУП предоставя много добри условия за обитание и размножаване на вида. Неблагоприятните въздействия са свързани с безпокойство му особено в периода на мътене и отглеждане на малките. Реализацията на плана създава предпоставки за увеличаване популациите на мишевидните гризачи, които са основната храна на малкия орел.

Ястребов орел *(Hieraaetus fasciatus)*

Таблица 49

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„-”

Изключително рядък за страната вид. Няма съобщения за срещнати екземпляри в района на Община Ардино . Посочените в Табл. 49 въздействия са с потенциален характер.

Кръстат орел *(Aquila Heliaca)*

Таблица 50

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„-”

Обитава открити пространства. Териториите на ОУП в Защитените зони не отговарят на предпочитанията на вида.

Белошипа ветрушка *(Falco naumani)*

Таблица 51

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ -”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Защитен вид. Понася добре човешко присъствие. Изчезнал на гнездене от България. Реализацията на обекта няма отношение към опазването на вида.

Черношипа ветрушка *(Falco tinnunculus)*

Таблица 52

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ -”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Широко разпространен вид, но с ниска плътност на популацията. Понася добре човешко присъствие. Предпочита открити местности и избягва гъсти и затворени гори. Изпълнението на ОУП не внася негативни въздействия върху вида.

Сокол скитник *(Falco peregrinus)*

Таблица 53

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Проектотериторията на ОУП предоставя добри условия за обитание на Сокола скитник. Рисковете за вида при реализацията на предвижданията по ОУП са свързани преди всичко с безпокойството му. Неблагоприятно въздействие може да възникне при употребата на препарати за борба с вредителите по земеделските култури.

Глухар *(Tetrao urogallus)*

Таблица 54

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на прпарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ - “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„+”

Ловен вид Височинна граница на разпространение на вида 1000 – 2000 м. . Територията на ДГС „Ардино” предоставя добри условия за обитание на глухаря . Въпреки това плътността на популацията е ниска , което вероятно се дължи на обширния спектър от рискове за вида. С изпълнението на ОУП тези рискове се запазват, като вероятността от възникване на негативни въздействия дори може да нарасне. Превръщането на глухаря в ловно –

туристическа атракция може да спомогне за изкуствено разселване, устойчиво разрастване на популацията и въвеждането на редица мерки за контрол и борба с бракониерството в т. ч и монтирането на устройства за регистриране на изстрели.

Лещарка *(Tetrastes bonasia)*

Таблица 55

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„+”

Въпреки, че преобладаващите месторастения в обхвата ОУП се доминират от смесени гори територията предмет на процедиране не е типично местообитание за Лещарката, поради силно пресечения терен, значителни наклони и липсата на достатъчна храстова растителност.

За територията на плана няма данни за установени екземпляри през последните 30 год. Към настоящия момент лещарката е защитен от ЗБР вид, така че въпреки липсата й, предвид на това, че представлява интересен ловен обект, при евентуалната й поява може да възникне реална опасност от бракониерски посегателства върху нея.

Малките на Tetrastes bonasia са типични гнездобегълци и в ранна възраст са особено уязвими към проявленията на повишеното антропогенно присъствие.

Планински кеклик *(Alectoris graeca)*

Таблица 56

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„+”

Рядък за България със статус на застрашен вид . Кеклика има предпочитания към скалисти склонове с храстова и тревна растителност и сипеи във високите части на планините, поради което ОУП не засяга потенциални местообитания на вида.

Бухал *(Bubo bubo)*

Таблица 57

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ + ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Традиционно високото антропогенно присъствие в териториите, които са предмет на ОУП го изключват като типично местообитание за Бухала. Последното се подсилва и преобладаването в района на средновъзрастните насаждения. Предвид големия периметър на ловната му територия възможно е отделни екземпляри периодично да попадат в територията на плана Това обаче не го поставя под риск за оцеляване или размножаване. Бухала е включен в Червената книга на България за застрашените видове.

Козодой *(Caprimulgus europaeus)*

Таблица 58

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„ 0 ”	“ + “	„ 0 ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Няма съобщения за наличието на вида в района на устройственото планиране. Реализацията на предвижданията по плана не следва да окажат влияние върху числеността и здравния статус на популацията в защитената зона. Посочените въздействия са с потенциален характер.

Червеногърба сврачка Lanius collurio

Таблица 59

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„ 0 ”	“ + “	„ 0 ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„-”

Широко разпространен в България вид. Прелетна птица. Обитава предимно открити, обрасли с храсти местности и покрайнини на гори, до горната граница на гората. Изграждането на пътната отсечка Русалско –

Безводно ще засегне терени, които имат качествата на потенциално местообитание на червеногърбата сврачка. Подходящите за *Lanius collurio* местобитания (открити, обрасли с храсти местности и покрайнини на гори, до горната граница на гората) в територията на община Ардино са с висока представителност – над 20 % в т.ч. и такива , които са извън защитените зони, поради което реализацията на пътя не би следвала да окаже съществено влияние върху популацията на вида в ЗЗ „Добростан”

Земеродно рибарче *(Alcedo attis)*

Таблица 60

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ - ”	„ - ”	“ + “	“ - “	„+”

В територията на горите с предвидена смяна на статуса липсват стръмни песъчливи брегове, в които Земеродното рибарче устройва гнездото си. По бреговете на р. Арда в границите на ЗЗ съществуват вирове богати на риба, които са подходяща ловна територия за вида. В тези терени обаче плана не залага устройствени мероприятия и те изцяло запазват състоянието си. В този аспект въздействията посочени в Табл. 60 имат само потенциален характер.

Черен кълвач (Dryocopus martius)

Таблица 61

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препатаи	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Сив кълвач *(Picus canus)*

Таблица 62

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препатаи	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Белогръб кълвач *(Dendrocopos leucotos)*

Таблица 63

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Сирийски пъстър кълвач *(Dendrocopos Syriacus)*

Таблица 64

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Среден пъстър кълвач *(Dendrocopos medius)*

Таблица 65

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ + ”	“ -“	„+”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Поради сходните екологични и биологични изисквания на целевите кълвачи които потенциално биха могли да се срещнат в рамките на проектната територия оценката на въздействието е обобщена и за четирите вида.

Видовете са защитени от Българското природозащитно законодателство. Доколкото предпочитат различни по вид биотопи , територията на ОУП предоставя възможност тук едновременно да се срещнат и четирите вида без да влизат в силна конкуренция по между си. Кълвачите са умерено чувствителен към антропогенно присъствие , поради което реализацията на проектните предвиждания ще окаже несъществено влияние върху числеността и структурата на популациите. Чувствителността им се изостря през брачния период, който трае от средата на Февруари до Май. Необходимо е обаче преди извеждане на сечите за евентуалното изграждане на пътните отсечки и просеката за електропровода да се извършва внимателен оглед на дърветата и ако има съмнение за това, че някое от тях представлява убежище на кълвач същото при възможност да бъде запазено.

Горска чучулига *(Lullula arborea)*

Таблица 67

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„+”

Вида е с висока степен на уязвимост. Силно чувствителна към антропогенното присъствие, което до голяма степен се дължи на наземения начин на живот който води. Вида обитава окрайнините на гори и земеделски площи, т.е. местата, които се намират около населените места в зоната. Въпреки , че в плана не предвижда мероприятия засягащи подходящи за горската чучулига местообитания, оценката за вида е, че ОУП носи рискове за него. Това заключение произтича от ниската плътност популацията в Защитената зона (545 двойки и плътност на поулацията „С” съгласно Приложение I на Дир. 79/409/ЕЕС).
Ниската плътност на вида около населените територии в общината и в частност в ЗЗ се дължи основно на традиционно високото антропогенно присъствие в тях. Като цяло реализацията на ОУП има неутрално положение спрямо качествата на съществуващите хабитати подходящи за Lullula arborea. Природно климатичните условия на района и фенотипа на вида позволяват предприемането на адекватни мерки свързани както с борбата с бракониерството, а така също и при провеждане на традиционните земеделски практики , които също носят риск за вида, особено в периода на излюпване и отглеждане на малките. Предприемането на такива мерки на територията на община Ардиноби дало положителни резултати поради широкия обхват на разпространение на вида в ЗЗ „Добростан”

Ястребогушо копривarче *(Sylvia nisoria)*

Таблица 68

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„-”

Попадащите в рамките на община Ардино гори от ЗЗ „Добростан” не отговарят в достатъчна степен на изискванията на вида, порди липсата на обособени територии заети от храсталачна растителност. Това определя и ниската численост на популацията в зоната (21 – 25 двойки) съгласно Приложение I на Дир. 79/409/ЕЕС . направата на просеката за електропровода 110 кВ ще създаде около 6 ха , върху които се очаква да възникнат подходящи за вида местообитания

Градинска овесарка (Emberiza hortulana)

Таблица 69

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„+

Повсеместно разпространен вид във културния ландшафт , край пътища и по склонове с редки дървета и храсти. Инициативите по ОУП не въвеждат заплахи за вида.

Испанско каменарче *(Oenanthe hispanica)*

Таблица 70

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„+

Обитава скали, сипеи, каменисти терени в близост до пасища и степи с единични храсти. Предвижданията на общия устройствен план на община Ардино не засягат потенциални местообитания на вида.

Полубеловрата мухоловка *(Ficedula semitorquata)*

Таблица 71

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„+

Няма съобщения за наличие на вида на територията на община Ардино .

Полубеловрата мухоловка обитава разредени широколистни гори, каквито не се засягат от предвидените с Плана строителните дейности в Защитените зони. Вида е умерено чувствителен към антропогенно присъствие.

Предвид предпочитанията на вида да гнезди в хралупи по дървета, е необходимо преди извеждане на сечите за евентуалното изграждане на пътните отсечки и просеката за електропровода да се извършва внимателен

оглед на дърветата и ако има съмнение за това, че някое от тях е убежище на полубеловрата мухоловка същото при възможност да бъде запазено.

Ливаден дърдавец *(Crex crex)*

Таблица 72

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ + “	„+”

В проектотериторията на ОУП няма установена популация на Ливаден дърдавец. Посочените в Табл. 72 въздействия имат потенциален характер.

Пернатонога кукумявка *(Aegolius funereus)*

Таблица 73

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ - “	„+”

Обитава иглолистни и смесени гори предоставящи обилна храна. Вида е умерено чувствителен към антропогенно присъствие . Негативните въздействия върху пернатоногата кукумявка се проявяват по отношение фактора безпокойство, които е с по – висока степен на проявление по време на сватбуването – м. Март. Този период съвпада с минимума на човешкото присъствие в територията. Активизирането на туристическия поток може да стимулира разрастването на популациите на мишевидните гризачи, които са основната храна на Aegolius funereus. Като цяло изпълнението на предвижданията на ОУП няма да окаже негативно въздействие върху живота и репродуцирането на вида.

Черен щъркел *(Ciconia nigra)*

Таблица 74

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни прир. условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„+”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Плътността на популацията в Защитената зона е средна (11 двойки), като популацията е изолирана „А” , което се дължи на предпочитанията му

към стари блатисти смесени борови гори. В обхвата на ОУП такива липсват, порди което вероятността за заселването на определена двойка на територията на община Ардино е малко вероятна.

Бял щъркел *(Ciconia ciconia)*

Таблица 75

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ - ”	“ + “	“ 0 “	„+”

ОУП в Защитената зона се разполага при горната граница на обитание на вида . Териториите на община Ардино попадащи в ЗЗ „ Добростан” не отговарят на типичните местообитания на белия щъркел, който за зоната е много ниска плътност (4 двойки) , поради което посочените в табл. 74 въздействия са само потенциални.

Територията на ОУП не лежи в трасето на прелетните пътища на двата вида и не включва територии където те се концентрират при хранене и преди миграция.

Синявица *(Coracias Garrulus)*

Таблица 76

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ - “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„-”

Вид с ниска плътност в района. Територията на ЗЗ в обхвата на община Ардино осигурява предпочитаните за гнездене на синявицата места като отвесни брегове, дефилета и ждрела. Вида е слабо чувствителен към човешко присъствие. Мероприятията по ОУП няма да окажат негативни въздействия върху биологията и екологията на Coracias Garrulus.

Късопръста чучулига *(Calandrella brachydactyla)*

Таблица 77

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„-”

Обитава открити и сухи равнини пространства. Територията с заложени мероприятия по ОУП не осигурява типичните местообитания за вида. На територията на община Ардино няма съобщени места за концентриране на Късопръста чучулига преди прелети

Белоопашат мишелов *(Buteo rufinus)*

Таблица 78

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ -”	“ -“	„-”	“ + “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Проектотериторията на ОУП предоставя много добри условия за лятно убежище на белоопашатия мишелов. Вида няма естествени врагове в района. Района осигурява добра хранителна база. Рисковете са свързани преди всичко с безпокойството, и унищожаване на малките му когато гнездото е изградено на земята.

Неблагоприятно въздействие върху мишелова може да възникне при употребата на химични препарати в земеделието за борба с мишевидните гризачи , които са основна съставка в менюто на белоопашатия мишелов.

Белоглав лешояд *(Gyps Fulvus)*

Таблица 79

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ -”	“ -“	„0”	“ - “	„ - ”	„ + ”	“ + “	“ 0 “	„+”

Няма съобщения за гнездящи двойки в границите на ОУП. Предвид голямата ловна територия, която вида поддържа е много вероятно да бъде забелязан в района на Община Ардино. Плана не засяга скални ниши , които биха могли да представляват интерес за установяването на отделна двойка или колония.

Египетски лешояд *(Neophron Percnopterus)*

Таблица 80

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на препарати	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ -”	“ -“	„0”	“ - “	„ - ”	„ + ”	“ - “	“ 0 “	„-”

Рядък силно намаляващ вид. Вероятността да бъде срещнат в ЗЗ предмет на разработка от ОУП е минимална.

Скален орел *(Aquila chrysaetos)*

Таблица 81

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	" -"	„-”	" + "	„ + ”	„ + ”	" + "	" 0 "	„+”

Рядък и защитен от закона вид Плана не засяга местообитания на Скалния орел. Въздействията върху вида могат да бъдат само косвени и с ниска степен на проявление и са свързани с възможни незначителни промени в част от ловната му територия, в случай, че отделна двойка се засели в района.

Ловен сокол *(Falco cherrug)*

Таблица 82

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербициди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	" -"	„-”	" + "	„ + ”	„ + ”	" + "	" 0 "	„+”

Изключително рядък и защитен за територията на България вид. Липсват съобщения за наличието му в обхвата на проектотериторията на плана.

▫ Бозайници

От целевите видове в ЗЗ „Родопи Средни” очакваните въздействия ще се проявят най- осезателно при бозайниците. Това се дължи на по- голямата им подвижност и обитаване на по- обширни територии с което вероятността да попаднат под антропогенно въздействие възникнало при осъществяване на плана е по- голяма.

Голям подковонос прилеп *(Rhinolophus ferrumequinum)*

Таблица 83

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събиричество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
" – "	" – "	„- ”	„+”	„0”	„+”	" + "	" – "	Затруднена

Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 22130 ha (14,3% от площта на защитената зона) в т.ч. потенциално най-благоприятни 3744 ha или 2.4% от площта на ЗЗ. Тези стойности са приети за референтни, като оценката по този параметър е „благоприятна”. На територията на ЗЗ „Родопи Средни” са установени са общо 21 находища. Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 45444 ha (29,3% от площта на защитената зона).

Предвижданията на ОУП в ЗЗ ”Родопи Средни” не засягат установено местообитание на вида. Най- близкото посочено находище е до с. Стояново. По отношение на Общия устройствен план потенциално местообитание е посочено в зона която се засяга частично от рекреационната зона при „Хладилната пещера”. Като потенциални ловни местообитания са посочени територии по терасата на р. Арда. Като потенциални коридори със слаба свързаност са посочени площи по течението на р. Арда , които обаче не се засягат от рекреационната зона около „Дяволския мост” и отсечката с. Дядовци – с. Латинка

Малък подковонос прилеп *(Rh. Hipposideros)*

Таблица 84

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събирачество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
“ – “	“ – “	„- ”	„+”	„0”	„+”	„+”	“ – “	Затруднена

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания в ЗЗ „Родопи Средни” е оценена на 4254.3 ha (2.7% от площта й) а, тази на потенциално подходящите ловни местообитания е 24882,0 ha (16,0% от площта на защитената зона).

В ЗЗ са установени 27 находища (пещери, минни галерии, бункери или други убежища), от които в зимните са били установени общо 10 екземпляра, а в летните 316. Посочените стойности са приети за референтни и благоприятни.

Най – близките находища до предвидените по ОУП инициативи са тези до с. Стояново и с. Сърница. От картираните потенциални местообитания, ОУП засяга около 0,3 ха с рекреационната зона при „Хладилната пещера”. Като потенциални ловни местообитания са посочени територии по терасата на р. Арда, а като потенциални миграционни територии по течението на р. Арда , които се разпростират от рекреационната зона при „Дяволския мост” до най-южната точка на Защитената зона, като предвижданията на ОУП не ги засягат.

Южен подковонос прилеп *(Rh.euryale)*

Таблица 85

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събирачество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
" – "	" – "	„- ″	„+″	„0″	„+″	„+″	" – "	Затруднена

Площта на потенциално подходящите ловни местообитания Южния подковонос в ЗЗ е 18742 ha (12,1% от ЗЗ) , като най-благоприятните местообитания заемат 1826.9 ha (1.2% от ЗЗ). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 39603 ha (25,5% от площта на защитената зона).

В границите на ЗЗ „Родопи Средни” са установени са общо 4 находища (пещери, минни галерии, бункери и др.) в т.ч находища за зимуване с установени общо 35 екземпляра, и летни с 76 екземпляра.

На територията на община Ардино не са установени местообитания на Южния подковонос прилеп . Като потенциални местообитания със средна пригодност са посочени територии малка част от които се засягат от рекреационната зона около „Хладилната пещера” . Като потенциални ловни местообитания на вида са посочени териториите по терасата на р. Арда. Като потенциален коридор за миграция със слаба свързаност е отбелязан участъка от „Дяволския мост” до зоната за рекреация при „Хладилната пещера” . По този начин ОУП не засяга потенциални коридори за миграция . Териториите на плана са посочени като такива с влошено качество.

Остроух нощник *(Myotis blythii)*

Таблица 86

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събирачество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
" – "	" – "	„- ″	„+″	„0″	„+″	" – "	" – "	Умерена

Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 106345 ha (68,6% от площта на защитената зона) от които площта на потенциално най-благоприятните е оценена на 2122.2 ha. (1.4% от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 1944 ha (1,3% от ЗЗ).Стойностите са приети за референтни. В Защитената зона са установени са общо 7 находища (пещери, минни галерии, бункери или други убежища), като в тези за зимуване са били преброени общо 2970 екземпляра, а в летните 797бр. Стойностите са приети като референтни и благоприятни.

ОУП не засяга установени или потенциални местообитания на вида. Като потенциални ловни местообитания са посочени терените по терасата на р. Арда. Като потенциални миграционни коридори със слаба свързаност са посочени площи по течението на р. Арда , които се разпростират от рекреационната зона при „Дяволския мост” до с. Комунига , като по този начин в потенциалните миграционни коридори попадат рекреационната зона около „Хладилната пещера” и пътната отсечка от с. Русалско към с. Безводно

Трицветен нощник *(Myotis emarginatus)*

Таблица 87

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събирачество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
" – "	" – "	„- ″	„+″	„0″	„+″	„+″	" – "	Затруднена

Площта на потенциално най-подходящите за трицветния нощник ловни местообитания е оценена на 68669 ha (44,3 % от площта на защитената зона) в т.ч. площта на потенциално най-благоприятните е 2976.2 ha (1.9 % от ЗЗ). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е 36464 ha. или 23,5 % от площта на защитената зона. А Защитената зона са установени са общо 6 находища. В известните летни находища в зоната са били установени общо 328 екземпляра, а в зимните само единични екземпляри. Тези стойности са приети за референтни.

На територията на община Ардино не са установени местообитания на Трицветния нощник . Като потенциални местообитания със средна пригодност са отбелязани територии около „Хладилната пещера” , а като потенциални ловни местообитания територииите по терасата на р. Арда. Потенциален коридор за миграция със слаба свързаност е посочен около „Дяволския мост”. Територииите на плана са посочени като такива с влошено качество.

Голям нощник *(Myotis myotis)*

Таблица 88

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събирачество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
" – "	" – "	„- ″	„+″	„0″	„+″	„+″	" – "	Добра

В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 2970 екземпляра. Стойността е приета като референтна и благоприятна. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на

106345 ha (68,6% от площта на защитената зона). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 1944 ha (1,3% от площта на защитената зона). На територията на общината не са установени представителки на вида. Потенциално местообитание е посочено в зона която се засяга частично от рекреационната зона при „Хладилната пещера”. Като потенциални ловни местообитания са посочени териториите по терасата на р. Арда. Като потенциални коридори със слаба свързаност са посочени площите, които се засягат от рекреационната зона около „Хладилната пещера”

Дългопръст нощник *(M. capaccini)*

Таблица 89

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събирачество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
" – "	" – "	„- ”	„+”	„0”	„+”	" – "	" – "	Умерена

В Защитената зона са установени са общо 5 находища, които не попадат на територията на общината .

Площта на потенциално подходящите ловни местообитания на територията на ЗЗ „Родопи Средни е 32538 ha (21,0% от площта на защитената зона), от които, като най-благоприятни са оценени 1584.7 ha. Тези стойности са приети за референтни. Състоянието по този параметър е оценено като благоприятно. В известните находища за зимуване в зоната са установени средно 11 000 екземпляра, а в летните около 100 екземпляра. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 296 ha (0,2% от площта на защитената зона).

По отношение на ОУП, потенциално местообитание със средна пригодност е посочено в зона която се засяга частично от територията за рекреация при „Хладилната пещера”. Като потенциални ловни местообитания са посочени териториите по терасата на р. Арда. Като потенциални коридори със слаба свързаност са площите, които се засягат от рекреационната зона около „Дяволския мост”

Пещерен дългокрил прилеп (Miniopterus scherberei)

Таблица 90

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събирачество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
" – "	" – "	„- ”	„+”	„0”	„+”	" – "	" – "	Умерена

Площта на потенциалните подходящите ловни местообитания е оценена на 40322 ha (26,0% от площта на защитената зона) от които 1836.2 ha са определени като „потенциално най-благоприятните местообитания” .В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 3201 екземпляра, а в летните 4044. Стойностите са приети като референтни и благоприятни.

На територията на общината не са регистрирани местообитания на вида. Рекреационната зона при „Хладилната пещера” засяга част от потенциално местообитание с висока пригодност. Като потенциални ловни местообитания са посочени териториите по терасата на р. Арда.

Като потенциални коридори със слаба свързаност са посочени площите, които се засягат от рекреационните зони около „Дяволския мост” и „Хладилната пещера”

Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 429 ha или 0,3% от площта на защитената зона. По параметъра безпокойство в убежищата оценката е „ неблагоприятно - незадоволително.

Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*)

Таблица 91

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събиране	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
“ – “	“ – “	„- ”	„+”	„0”	„+”	„+”	“ – “	Умерена

Площта на потенциално подходящите за вида ловни местообитания е оценена на 11975 ha (7,7 % от площта на ЗЗ) в т.ч. най-благоприятните местообитания заемат 1092.4 ha (0.7 % от площта на зоната). Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 17582 ha (11,3 % от площта на защитената зона).

На територията на „Родопи Средни” е установено 1 находище. В зоната не са открити находища за зимуване на вида. В известните летни обиталища в зоната са били установени общо 7 екземпляра. Посочените стойности са приети като референтни.

Общата оценка за състоянието на вида в защитената зона е „неблагоприятно –незадоволително” .

На територията на община Ардино не са установени местообитания заети от вида. Като потенциални местообитания със средна пригодност са посочени територии около „Хладилната пещера” Предвижданията по ОУП не засягат потенциални ловни местообитания на *Rhinolophus mehelyi* . Потенциален коридор за миграция със слаба свързаност е посочен около „Дяволския мост”.

Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*)

Таблица 92

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събиране	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
“ – “	“ – “	„- ”	„+”	„0”	„+”	„+”	“ – “	Умерена

Площта на потенциално подходящите за средизенмоморския подковонос прилеп ловни местообитания е оценена на 52467 ha (33,8% от площта на защитената зона), като тази на потенциално най-благоприятните е оценена на 1673.7 ha (1.1% от ЗЗ).

Площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 24797 ha (16% от площта на защитената зона).

В границите на ЗЗ „Родопи Средни е установено 1 находище. В зоната не са установени находища за зимуване на вида, а в известните летни находища са били установени общо 2 екземпляра.

Общата оценка за състоянието на вида в защитената зона е „неблагоприятно –незадоволително” .

Не са установени местообитания на територията на общината . Като потенциални местообитания със средна и висока пригодност са посочени територии около „Хладилната пещера” . Като потенциални ловни местообитания на вида са посочени териториите по терасата на р. Арда. . Потенциален коридор за миграция със слаба свързаност е посочен около „Дяволския мост”. Териториите на плана са посочени като такива с влошено качество.

Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)

Таблица 93

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събиране	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
“ – “	“ – “	„- ”	„+”	„0”	„+”	“ – “	“ – “	Умерена

Площта на потенциалните местообитания е оценена на 28614 ha (18.45% от площта на защитената зона) от тях тези с високо качество по индуктивния модел са 5435 ha. или (3.5% от ЗЗ).

На територията на „Родопи средни” е установено е 1 находище. В зоната не са установени места за струпване на вида (swarming sites).

Вида обитава изоставени хралупи в стари дървета като летни убежища. Средно за зоната за референтна стойност е прието наличие на средно 5 стари дървета на 1 ha.

За територията на защитената зона няма данни за третирани с инсектициди площи в местообитанията на вида

ОУП не засяга установени местообитания на вида. Като потенциални метообитания с високо качество са посочени терени по терасата на р. Арда , като рекреационната заона около „Дяволския мост”, пътната отсечка Дядовци – Латинка и електропровода 110 кВ ги засягат в т.ч. и ловни местообитания по терасата на р. Арда. ОУП не засяга миграционни коридори на вида

Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*)

Таблица 94

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Събиране чество	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
" – "	" – "	„- "	„+"	„0"	„+"	„+"	" – "	Умерена

Площта на потенциалните местообитания е оценена на 18720 ha (12,1 % от площта на защитената зона) от тях тези с високо качество заемат оценена на 2066.3 ha (1.3 % от площта на защитената зона). На територията на ЗЗ „Родопи Средни са установени са общо 2 находища. Тази стойност е приета за референтна.

На територията на община Ардино не са установени местообитания на вида . В обхвата на ОУП като местообитание с високо качество са посочени участъци по терасата на р. Арда в т.ч. и такива които частично се засягат от рекреационната зона при „Дяволския мост”

Видът е изключително хралупоживеещ. Териториите в които попадат предвижданията по ОУП засягат единствено млади и средновъзрастни насаждения, които не представляват потенциални ловни местообитания на Дългоухия нощник . ОУП не засяга потенциални коридори за миграция. Териториите на плана са посочени като такива с влошено качество.

В рамките на защитената зона не са установени площи с използване на инсектициди в горското и селското стопанство

В обобщение може да се посочи, че прилепите обект на защита в зона „Родопи Средни” са облигатно или факултативно пещеролюбиви.

Тъй като с плана не се засягат пещери не съществува опасност от пряко унищожаване на местообитания при реализацията му .

Предвид екологията и биологията на групата предмет на защита в зоната, площите свързани с реализация на предложенията по ОУП може да

се разглеждат като ловна територия и потенциални коридори за миграция на целевите видове прилепи.

Така например Големия нощник (Myotis myotis) открива плячката си в горските ценози . Другите като Големия подковонос (Rhinolophus ferrumequinum), Малкия подковонос (Rh. Hipposideros) Южния подковонос (Rh.euryale) Трицветения нощник (Myotis emarginatus) и Дългопръстят нощник (M.capaccini) ловуват в откритите пространства - ливади, пасища , брегови територии .

По тази причина за конкретния случай се приема , че изпълнението на Плана е с неутрално проявление върху тези видове, като е възможно да засегне в минимална степен потенциални хранителните хабитати на Дългопръстия нощник и Средиземноморски подковонос при рекреационните зони. С изпълнението на Плана тези територии запазват предназначението си с което запазват и потенциала си на ловни територии за тези видове .
Рекреационните зони са с дневен аспект на ползване от туристите поради което, фактора безпокойство в резултат от завишено човешко присъствие в тях също остава незначителен .

От направените констатации може да се направи заключението, че въпреки различните екологични изисквания на прилепите реализацията на ОУП не въвежда обстоятелства, които биха могли да се отразят неблагоприятно върху целевите видове обект на защита в ЗЗ „Родопи Средни”

Лалугер *(Spermophilus citellus)*

Таблица 95

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„-”	" – "	„-”	„-”	" – "	" – "	„0”	" + "	" – "

Съгласно приложение 2 към чл 6 ал.1. т.2 към ЗБР вида е включен в приложението към Резолюция N 6/ 1998г. на постоянния комитет на Бернската конвенция . Също така е посочен като вид изискващ приоритетно съхранение на местообитанието му.

Общата площ на регистрираните находища на Европейския лалугер в потенциални местообитания е 12620,6 ха. в т.ч. оптимални 1227,8 ха. Тревна покривка в тях е с преобладаване на семейство Житни (Poaceae) (над 50 %) и предоставя добра ресурсна обезпеченост за вида
На територията на община Ардино няма регистрации на вида.
Предвижданията по ОУП не засягат потенциални или ефективно заети местообитания на вида. Малка част от рекреационната зона при „Хладилната пещера” е посочена като потенциален биокоридор за лалугера. В защитената

зона съществуват достатъчно на брой биокоридори между заселените и потенциалните местообитания на вида.

Като бариери за разпространението на вида се посочват горските масиви определяни като „ естествени” и антропогенните бариери - пътища, урбанизирани структури и др. За ЗЗ „Родопи Средни” бариерите възпрепятстват миграцията на вида и заемането на потенциално подходящи местообитания.

Европейски Вълк *(Canis lupus)*

Таблица 96

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ″	" – "	„-″	" – "	„ 0 ”	„+″	" + "	" – "	" – "

Вида е включен в приложението към Резолюция N 6/ 1998г. на постоянния комитет на Бернската конвенция.

Според модела на потенциално пригодните местообитания за вида в зоната, общата площ на оптималните такива е 961,5 км^2, което е 62 % от площта на зоната, като ефективно заетите местообитания, покриват 950,7 км^2 или почти 99 % от оптималните, т.е. вълкът използва почти всички пригодни за него местообитания. Общата площ на местообитанията, подходящи за сърцевинни зони е 57,72 км^2 или 6 % от общата площ на оптималните за вида местообитания в зоната.

Европейския вълк предпочита горските биоценози доминирани от зрели дървесни видове. Избягва откритите пространства и човешкото присъствие. По данни от карта на регистрациите на европейски вълк в ЗЗ „Родопи - Средни“ на територията на община Ардино няма регистрации на вида.

Територията на предвидените по Плана инициативи лежи върху площи, които са определени като потенциални и ефективно заети местообитания . Плана не засяга територии определени като сърцевинни.

Община Ардино се намира в източната половина на зоната, където плътността на вида е по-ниска. Населените места тук са разпръснати из района в множество селца и махали.

Ниската плътност на урбанизираните територии в ЗЗ повтаря исторически установените земеделски практики за района при които площта е накъсана на отделни парцели с различно селско и горскостопанско предназначение.

Фактора безпокойство от човешко присъствие ограничава вълка в завземането на всички пригодни за него местообитания

Участъка от ЗЗ „Родопи Средни” , който на територията на община Ардино се спуска по р. Арда е посочен като биокоридор на Европейския вълк.

Налице е много добра свързаност на отделните полигони с пригодни местообитания. Потенциално пригодните местообитания са изцяло свързани и позволяват свободното придвижване на вида през зоната и до съседни пригодни местообитания

Проектотериторията за промяна на статуса на горите в „гори за рекреация” не осигурява подходящи условия за постоянно установяване на отделни екземпляри

Периодично през нея преминават отделни екземпляри. Оптималната численост за видовете обитаващи територията на ДГС Ардино заложена в ловно устройствения проект не предвижда наличието на Европейски вълк в нея.

На територията на община Ардино се провеждат активни горскостопански мероприятия, които въвеждат елемент на безпокойство, а при висока интензивност на сечите довеждат до отнемане на местообитания на вълка. При извършеното проучване на територията в рамките на проекта ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове” оценката по параметър „прогонване от МПС” е определена като „благоприятна”

Реализацията на пътните отсечки не представлява непреодолима преграда за вида, поради което оценката е, че инвестиционното намерение не фрагментира територията или отделни части от нея по отношение европейския вълк.

Очаква се известен елемент на фрагментация да се получи по отношение хранителната база. Предпочитаната от вълка плячка е силно чувствителна към човешкото присъствие и ще се държи на определена дистанция спрямо границите на рекереационните гори при условие, че към тях се прояви повишен туристически интерес .

Фактора безпокойство ще възникне и в периода на строителство на пътните отсечки и прокарването на електропровода в случай че бъде осигурено финансиране за тези инвестиционни намерения.

Като цяло реализацията на предвижданията по ОУП не е свързана с внасянето на значителни промени в територията по отношение биологичните и екологичните изисквания на вида.

Кафява мечка *(Ursus arctos)*

Таблица 97

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	" -"	„-”	" – "	„ 0 ”	„+”	" + "	" 0 "	„+”

Вида фигурира в приложението към Резолюция N 6/ 1998г. на постоянния комитет на Бернската конвенция. В ЗБР е посочен като вид изискващ приоритетно съхранение на местообитанието му.

По извършеното проучване в защитената зона е прието, че цялата територия на потенциалното местообитание - 50000 ха. (около 32 % от общата територия) е ефективно обитавана от мечката В нея попадат над 26000 ха територии подходящи за бърлоги и укрития и около 19000 ха стари гори от първи и втори бонитет, с което се определя благоприятно природозащитно състояние на параметъра. Общият анализ на територията сочи наличие на 13-15 възрастни индивида в зоната и не повече на 33-35 екземпляра

По данни от Проект ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове” - Карта на регистрациите на кафявата мечка в ЗЗ „Родопи - Средни“ на територията на община Ардино няма регистрации на вида.

Съгласно Карта потенциалните местообитания в ЗЗ „Родопи - Средни“ площите , ОУП не засяга потенциални местообитания на кафявата мечка, но в териториите предвидени от инициативите на плана съществуват места пригодни за установяване на бърлоги и укрития .

По параметъра плътността на пътищата природозащитно състояние е оценено като „неблагоприятно – незадоволително” В тази връзка реализацията на предвидените по ОУП пътни отсечки ще се отрази неблагоприятно върху общата оценка на параметъра в защитената зона.

Като вид силно влияещ се от фактора безпокойство евентуалното строителство на пътните отсечки и електропровода 110 кВ в ЗЗ, както и повишеното туристическо присъствие създават предпоставки за временно отблъскване на мечката от определени участъци от територията на общината.

Вида е силно чувствителен към екстремните природни условия , които влияят косвено както върху биологичния му ритъм , така и върху ресурсната му база.

Въпреки, че не са регистрирани, като защитени зони , териториите на изток от общинските граници биха могли да се разглеждат като свързващи елементи към Защитените зони Родопи Западни и „Родопи Източни ” с което територията на общината изпълнява ролята на стъпков биокоридор за мечката и вълка .

При установяването на териториите около „Дяволския мост” и „Хладилната пещера” , като зони за рекреация повишеното човешко присъствие в известен смисъл ще функционира като бариера срещу слизането на мечката към общинския център и населените места около него .

След приключване строителството на електропровода от втория енергиен пръстен на гр. Ардино създадената просека под него с площ в ЗЗ «Родопи Средни» около 6 ха. Ще създде условия за обогатяване на хранителната база в района в т.ч. и на мечката.

Пъстър пор *(Vormela peregusna)*

Таблица 98

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ + ”	“ -“	„-”	“ + “	„ + ”	„+”	“ + “	“ 0 “	„-”

Площта на потенциалните местообитания на пъстрия пор на територията на ЗЗ „Родопи - Средни възлиза на 14 472,5 хектара Подходящите местообитания представляват приблизително 9 % от общата площ на зоната и са разположени предимно в източната и североизточната част от територията й.

Въпреки че между ядрата с пригодни за пъстрия пор местообитания няма биокоридори, извършените проучвания са показали, че е налице относително добра свързаност между тях.Природозащитното състояние по този параметър е благоприятно.

На територията на община Ардино няма регистрации на вида.

ОУП не засяга потенциални местообитания на пъстрия пор. По отношение на заплахите реализацията на пътните отсечки се явява като фактор за тяхното увеличаване.

Тук заплахите за Пъстрия пор са типичните за геофилните видове и произтичат преди всичко от изкопните работи. Риска се засилва и от съвпадението на периода за активно строителство с времето за раждане и отглеждане на малките. Предвид обстоятелството, че трофичната база на Пъстрия пор включва предимно синантропни видове извършването на строителни работи в населените места в Защитената зона може да доведе до засягането на определен екземпляр

Пътеката за пешеходен туризъм, както и периода на строителство на пътните отсечки може да се разглежда като източник на безпокойство в случай, че в зоните на тяхното въздействие се установи даден екземпляр.

Като цяло с реализацията на предвидените инициативи по ОУП въздействието върху евентуални представители на Пъстрия пор ще бъде незначително и ще се възниква случайно, когато при обхождането на територията отделни екземпляри се доближат до населените места където да попаднат под влияние на шум, изкуствено осветление и вибрации и др.

Предвид обстоятелството, че за ЗЗ „Родопи Средни” няма информация за установени представители на вида, оценката по табл. 98 е за „възможни въздействия”, които обаче трябва да се вземат предвид поради класифицирането на пъстрия пор в стандартния формуляр за защитената зона като рядък вид „R”

Видра *(Lutra lutra)*

Таблица 99

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„ - ”	“ 0 “	„ 0 ”	„0”	“ - “	“ 0 “	„+”

Видрата е включена в приложението към Резолюция N 6/ 1998г. на постоянния комитет на Бернската конвенция . Съгласно приложение 2 към чл 6 ал.1. т.2 към ЗБР вида е посочен като изискващ приоритетно съхранение на местообитанието му.

Местата подходящи за укрития и бърлоги са бреговете покрити с дървесно - храстова растителност. Видрата издълбава своите дупки в кореновата система на върбата и бряста . В трансектите е установено 100% покритие на брега с дървесна растителност. Природозащитното състояние в Защитената зона по този параметър е благоприятно.

Инициативите по ОУП не засягат местообитания и не пресичат биокоридори на вида.

Предвижданията на плана не засягат местообитания на видрата. Повърхностните водоизточници в територията на защитените зони остават незасегнати от плана.

Евентуални заплахи за видрата биха могли да възникнат при силно замърсяване с битово – фекални води на водоприемниците от населените места в Защитените зони, които чрез притоци се вливат в реките Арда и Давидковска.

Туристическия маршрут които се предвижда в ОУП не пресича местообитания на видрата.

Дива коза *(Rupicapra rupicapra)*

Таблица 100

Антропогенни и подлежащи на управление фактори						***Природни и случайни фактори***		
Разрушаване на местообитания	Фрагментация на местообитанията	Урбанизация	Интензивно земеделие и употреба на хербециди	Бракониерство	Горски пожари	Екстремни условия	Хищничество	Приспособимост на вида
„ - ”	“ -“	„ - ”	“ - “	“ + “	„+”	“ + “	“ + “	„+”

Дивата коза фигурира в приложението към Резолюция N 6/ 1998г. на постоянния комитет на Бернската конвенция и посочена като вид изискващ приоритетно съхранение на местообитанието му.

Площта на ключовите местообитания в ЗЗ Родопи - Средни е 2111.36 ха., което е 15 % от потенциалните местообитания на вида в зоната (14152.21 ха).

Площта на ефективно заетите местообитания е 8316.91 ха, което е 58% от пригодните за вида площи в зоната.

Природозащитното състояние по този параметър е благоприятно. Оценката на числеността на вида е общо 260 – 350 индивида. По този критерии установената численост е по-малко от 1/2 от потенциал в защитената зона.

По отношение на горските пътища е, че те са с покритие от 0,01 км/км^{2,} което определя природозащитното състояние по този параметър като благоприятно.

Неблагоприятните фактори определящи плътността на популацията в зоната са свързани със скитащите кучета и бракониерството

На територията на община Ардино няма регистрации на вида. Предвижданията по ОУП не засягат потенциални или ефективно заети местообитания на вида и не прекъсват биокоридори на дивата коза. По параметъра свързаност / коридори между местообитанията състоянието в зоната е „благоприятно” .

В рамките общината не попадат типични за дивата коза местообитания.. Района се доближава до Северната граница за *Rupicapra rupicapraa* По данни на ловноустройствения проект на територията на ДГС Ардино вида не се среща, поради което оценката по Табл. 100 е изготвена не като фактическо , а като потенциално въздействие.

Обобщаване на резултатите от анализа на ОУП и възможните въздействия върху местообитанията и видовете в неговите граници.

А. За територията обект на застрояване:

За Защитените зони предмет на настоящия Доклад за оценка на въздействието предварителния проект за ОУП на Община Ардино предвижда изпълнение на ограничен обем застроителни решения, реализацията на които би била възможна само след осигуряване на външно финансиране.

С предварителния проект са определени допустимите устройствени зони в урбанизираните, горските и земеделски територии (Табл 1, 2 и 3), които са изцяло извън защитените територии и зоните по „Натура 2000”. За защитените зони строителни работи по смисъла на § 5 т. 38 от ЗУТ се допускат само в регулационните граници на населените места (имоти с трайно предназначение на територията „Урбанизирана”) . Това са селата Песнопой, Русалско, Сполука и Аврамово. За гранично разположените спрямо Защитените зони села Китница, Сар Читак, Рибарци, Сухово, Любино, Латинка , Стояново, Башево и Дадовци, при които части от землищата попаднат в защитените зони за всяко инвестиционно намерение следва да се изготвя преценка за съответствието с предмета и целите на европейската екологична мрежа „Натура 2000”. За тях може да се посочи, че по отношение на вероятното въздействие на инвестиционните намерения върху природните местообитания в случай, че не бъдат предприети мерки за смекчаване на въздействията

съществува риск от възникването на негативни проявления върху някои от целевите обекти на защита.

В конкретния случай за проектната територия могат да се направят следните обобщения :

→ Раздвиженият релеф е особено благоприятен за развитие на туризма, и преди всичко на летните форми в т.ч. пешеходен, селски и конен туризъм , планински велосипедизъм и др.

i С реализацията на ОУП в ЗЗ се засягат единствено горски територии, при което за част от тях се променя статуса им – от гори функционална група за „Дървопроизводство” те се превръщат в гори с „Рекреационно значение”. Въздействието на плана върху тях ще бъде незначително и се дължи преди всичко на ограниченото им включване – само за спортно - туристическите активности.

i Строителните работи в Защитените зони се допускат единствено в урбанизираните територии, които са в регулационните граници на населените места Песнопой, Русалско, Сполука и Аврамово . В случай че бъде осигурено финансиране е възможна реализацията една или двете пътни отсечки Русалско → Безводно и Латинка → Дядовци с дължини съответно 7625 и 5250 м. Предвид обаче очакваната много високата стойност на отсечката Русалско → Безводно и ниската численост на населението, която тя ще обслужва вероятността за получаването на целева субсидия за капиталови разходи за строителство е малко вероятна. В случай на строителство обаче с реализацията на пътните отсечки от ЗЗ „Родопи Средни” ще бъдат отнети около 13 ха.

i ОУП не залага изграждането на инженерни съоръжения, които биха се оказали миграционна преграда за целевите видове в района.

i С увеличаване на антропогенното натоварване на територията около „Дяволския мост” и „Хладилната пещера” нараства и риска от възникване на инцидентни пожари.

Б. За биоразнообразието:

Към настоящият момент липсват достатъчно данни за разпространението, числеността състоянието на субпопулациите и тенденциите в тях, естествените местообитания и тяхното значение , както и анализ на антропогенните фактори оказващи влияние върху видовете в рамките на община Ардино . В тази връзка за площите регламентирани като ЗЗ от Европейската екологична мрежа Натура 2000 е възприет принципа на предпазливостта. Другите територии на общината предмет на устройство като се имат предвид разработените с плана предложения , не следва да се разглеждат като рискови по отношение на биоразнообразието.

По отношение на фауната в Защитените зони , реализацията на ОУП може да доведе до следните ефекти:

→ Възможност за локализиране на местообитанията на консервационно значими видове които допълнително е възможно да бъдат открити при разработването на ПУП. В тези случай при детайлното проектиране тези местообитания следва да бъдат избегнати от предмета на инвестиционното предложение.

- Реализацията на плана в пълния му обем може да доведе до трайно отнемане на около 13 ха. от Защитените зони, като с реализацията на електропровода за ВН ще се създаде около 6 ха просека , която по изкуствен или естествен път да доведе до известно обогатяване на хранителната база за целевите видове трайно обитаващи територията на общ. Ардино.
- С реализация на просеката за изграждане далекопровода 110 кВ (част от втория енергиен кръг за гр. Ардино) се създават условия за увеличаване на места за гнездене на голяма част от пойните птици попадащи в приложенията на ЗБР, които към настоящия момент обитават централните части територията на общината
- Реализацията на предложените с плана намерения не води до унищожаване на приоритетни за ЕО местообитания и видове , обект на опазване от Защитени зони „Родопи Средни” и „Добростан” .
- Горите с предложена промяна във функционалната им група лежат в територии за миграция на Европейския вълк и Кафявата мечка.
- Възниква риск от обезпокояване на птиците и бозайниците в резултат на влошаване на акустичната среда от нарастване на туристическия трафик и в периода на строителство на пътните отсечки и електропровода.
- По – високото антропогенно натоварване на територите около „Дяволския мост” и „Хладилната пещера” може да отблъсне някои от по- плахите видове като Малък креслив орел, Осояд, Белошипа ветрушка, Малък сокол и др. В същото време може да настъпи известно повишение в числеността на синантропните видове птици. Може да се очаква нарастване броя на Планинската стърчиопашка , Орехчето, Сивогушата завирушка, Червеногрудката и др. Тази промяна в числеността на популациите може доведе до известни промени и във вътревидовите взаимоотношения, които обаче няма да причинят драстични промени на популационно ниво за птиците трайно обитаващи територията.
- Възможно е планирането на подходящо управление на територите към които има повишен туристически интерес.

Освен съществуващите въздействия, в защитените зони (установени със

стандартния формуляр – Табл. 15), които ще се запазят с реализацията на предвижданията по предварителния план за ОУП в Защитената зона могат да възникнат още:

Таблица 101 :

N по ред	***Код***	***Име***
1	164	Горскостопански сечи
2	420	Изхвърляне на отпадъци
3	501	Пътеки, маршрути, велосипедни маршрути
4	502.	Пътища, автомобилни пътища
5	511	Електропроводи
6	600	Структури за спорт и отдих
7	622	Пешеходен туризъм, езда и немоторизирани превозни средства
8	703	Замърсяване на почвите

5.2.Описание и анализ на въздействието на плана върху целостта на защитените зони с оглед тяхната структура, функции и природозащитни цели/загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видовете, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени по време на реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение.

От извършения анализ на въздействието върху типовете природни местообитания и видовете предмет на опазване в ЗЗ „Родопи Средни” (т 5.1. от настоящия доклад) се установи, че върху някои от целевите хабитати и видове могат да възникнат негативни проявления. В предходната (т. 5.1.) е оценена възможността за възникване на потенциални въздействия по окрупнени групи за всичките целеви видове в Защитените зони и хабитатите в границите на предложенията по ОУП.

При нормативно определената степен на подробност на ОУП нивото на представителност на настоящата оценка на въздействието е съгласно Табл. 102.

Таблица 102

Ниво на представителност			
В защитената зона	***Въздей-ствие***	***В засегнатата от ОУП територия на Защитените зони***	***Въздей-ствие***
Биорегион	-	Биорегион	-
Ландшафт	-	Ландшафт	-
Екосистема	+	Екосистема	-
Хабитат	+	Хабитат	+
Общност	+	Общност	-
Вид	+	Вид	+
Популация	+	Популация	+

Степента на въздействието е оценена по 4 бална скала и е само за потенциално засегнатите видове при по – високо ниво на конкретизация на въздействието, като са отчетени и другите функции на ЗЗ (средообразуваща , биотопна, биокоридорна и др.)

Четирибалната скала приета за да има съпоставимост с подходите към смекчаващите мерки (т. 6 от настоящия доклад)

.

Таблица 103

Бал	***Критерии за оценка***
1	Минимално или липсващо отрицателно въздействие
2	Възникват косвени и възвратими въздействия
3	Възникват преки и трудно възвратими въздействия
4	Възникват невъзвратими отрицателни въздействия

В обобщение са разгледани взаимоотношенията между отделните елементи на биологичното разнообразие и тенденциите в промените на биотопите , които могат да настъпят с реализацията на ОУП

За защитените зони Предварителния проект за Общ устройствен план залага изпълнението на следните инициативи:

1. Промяната в статута на 285,43 ха гори от дървопроизводителни в гори за рекреация.
2. Територии за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне – 524,53 ха
2. Маркиране на пешеходен маршрут с обща дължина в ЗЗ от 9,2 км.
3. Изграждане на пътни отсечки от с. Русалско в посока с. Безводно с дълж. 7625 м и отсечка с. Латинка – с. Дядовци с дълж. 5250 м.
4. Изграждане на електроенергиен пръстен в две алтернативи - 2800 м.
5. Допустимост за ползване на част от водното течение на р. Арда за рафтинг спортове.

Проявлението на допълнителните въздействия посочени в Табл. 101 по отношение на целостта и структурата на зоните, оценено в светлината на данните по Приложение 4 на Стандартния формуляр се очаква да бъде :

Код 164 - Горскостопански сечи Това въздействие е със средна отрицателна степен върху 65% от територията на ЗЗ „Родопи-Средни“ и 55% от територията на ЗЗ „Добростан“. Както е отбелязано в гл. 5.2 горските сечи ще бъдат извършени за прокарване на трасетата на пътните отсечки Русалско → Безводно и Латинка → Дядовци в случай, че бъде осигурена целева субсидия за капиталови разходи за изграждането им в съответствие с изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 6 от Закона за публичните финанси Въздействието се препокрива с въздействие 502 - Пътища, автомобилни пътища , разгледано по – долу.

Код 420 - Изхвърляне на отпадъци - интензивността на въздействието в ЗЗ „Добростан” е седна „В” , а процентното покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната – 1% . С реализация на плана това би могло да се запази

само като „потенциално” при положение , че в местата с концентрация на туристи се монтират кошчета и съдове за смет, които редовно да бъдат обслужвани. Сам по себе си плана не залага предвиждания свързани с изхвърлянето на отпадъци в ЗЗ , поради което оценката е, че фактора не води до увеличаване на процента на площно покритие в Зоните.

Код 501- Пътеки, маршрути, велосипедни маршрути - интензивност седна „В” , процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната – 4% . За обекта по отношение на предвидените активности този код се припокрива напълно с код 622. Тъй като последния е с по- висок % покритие и при спазване на принципа на предпазливостта за оценка на въздействието е приет именно той. Освен това на база информация от общинска администрация Ардино за туристическия интерес към „Хладилната пещера” очакванията за посетителския поток към нея са, че същия ще бъде със случаен характер и слаба интензивност. Значително по- висока интензивност може да се очаква само по отсечката с. Дядовци – „Дяволски мост”

Код 502 Пътища, автомобилни пътища Това въздействие е с ниска степен на отрицателно въздействие (С) върху 5 % от територията на ЗЗ “Родопи - Средни” и със средна отрицателна степен (В) върху ЗЗ „Добростан“. Дължината на пътните отсечки ще бъде:

- Русалско → Безводно 7625 м. в ЗЗ „Родопи Средни” + „Добростан”
- Латинка → Дядовци 5250 м. само в „Родопи Средни”

и ще преминават през гори от държавния горски фонд.

Общата дължина на новите пътни участъци ще бъде около 12,875 км. Те ще се използват и от ДГС Ардино с което ще отпадне необходимостта от бъдещо прокарване на нови горски пътища в района. Като обща оценка изграждането пътните отсечки ще дадат допълнителен сумарен ефект към въздействие код 502 Пътища, автомобилни пътища с което фактора ще нарасне с 0.0083 % за ЗЗ “Родопи - Средни” и със 0.0091 % за ЗЗ „Добростан“.

Код 511. Въздействието е със сравнително ниска степен на интензивност за ЗЗ „Родопи – Средни” и засяга 5 % от територията на зоната.

Плана залага изграждането на електропровод ВН 110 kV с два варианта:

- Алтренатива 1- свързване на ВЕЦ „Китница” с ВЕЦ „Ардино” и подстанция „Ардино”
- Алтренатива 2 - свързване на подстанция „Баните” с ВЕЦ „Ардино” и подстанция „Ардино”

Алтернатива 1 ще възникне само при реализацията на ХВ „Ардино” . Алтренатива 2 може да се изпълни и като възможност за резервно електрозахранване на гр.Ардино. Въздействието върху ЗЗ „Родопи Средни” ще се изрази с прокарването на просека с дължина около 2800 м. което ще доведе до увеличението му с 0,072 %. По отношение на биоразнообразието територията на просеката запазва значението си.

Код 600 - Структури за спорт и отдих интензивност ниска „С” , процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната – 0,0%. На нормативното ниво на подробност на ОУП не се генерира информация за вида и площта на структурите за спорт и отдих. В практиката това обикновено са беседки и малки спортни площадки (ненедвишаващи 50 – 100 м.кв.) в които се монтират леки спортни уреди изпълнени от естествени материали . В този аспект на прогнозиране общата сумарна площ на Структурите за спорт и отдих в двете обособени по ОУП зони не следва да надвиши 0,5 дка. , което би представлявало 0,000322 % от ЗЗ „Родопи Срени” и 0,0000597 % от ЗЗ „Добростан” . Това процентно проявление на фактора го определя като „без практическа стойност”

Код 622 - Пешеходен туризъм, езда и немоторизирани превозни средства - интензивност ниска „С” , процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната – 6% или общо 9290,58 ха
Ползването на трасетата обуславя очаквания за повишаване на антропогенното натоварване, което би могло да окаже извести негативни въздействия на биоранообразието в обхвата на маршрута, като под по- високо ниво на уязвимост са растителните видове. От цялата си дължина предвидения по ОУП маршрут за пешеходен туризъм попада в ЗЗ „Родопи Средни” с около 42 % което представлява около 20 дка Като процентно представителство спрямо Защитената зона то се явява като увеличение с 0.0013 % , а спрямо общата площ на кода 0.021 % . Това процентно нарастване на фактора с реализацията на ОУП го определя като „незначително”

Код 703 - Замърсяване на почвите интензивност седна „В” % процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната – 1% . Замърсяването на почвите в Защитените зони от реализацията на предвижданията по ОУП може да възникне само при несъздаването на организация за събиране и извозване на битовите отпадъци, генерирани от евентуалното нарастване на туристическия поток към зоните за рекреация. Въздействието е с потенциален характер и не следва от предвижданията на плана , поради което се оценява, като несъществено за защитените зони

5.2.1. Хабитати

5.2.1.1. Дъбово – габърови гори от типа Galio Carpinetum - код 9170

Този хабитат заема 17971,50 ха. от общата площ на защитена зона Родопи Средни

Общата площ от този хабитат, която попада в обхвата на предвидените по ОУП инициативи е 2,75 ха и се заема от пътната отсечка от с. Русалско в посока с. Безводно, което съставлява само 0.00153 % от площта на този хабитат в обхвата на ЗЗ Родопи- Средни.

При реализацията на инвестиционното намерение не следва отпадъците от строителството да засегнат допълнителни територии, но при

спазването на принципа на предпазливостта е прието , 1е около 0,5 ха от хабитата ще бъдат увредни от тях.

Оценката на общите въздействия върху хабитата е извършена по точковата скала с долната таблица

Таблица 104

Строителство	Фрагментация	Хим. замърсяване	Замърсяване със строи. отпадъци	Замърсяване с битови отпадъци	Комулативни въздействия
А	Б	В	Г	Д	Е
2	***1***	***1***	***2***	***1***	**1**

5.2.1.2. Балкано – панонски церово-горунови гори – код 91M0

Хабитата заема 10501,29 ха. от общата площ на защитена зона Родопи Средни

С реализацията на ОУП части от хабитата попадат в зоните за рекреация при „Дяволския мост” (около 25 ха.) и при „Хладилната пещера” (0,56 ха) . Учредяването на териториите в зони за рекреация не е свързано със смяна предназначението на заемите и следователно не е свързано с отнемане на територии от хабитата.

Таблица 105

Строителство	Фраг-мен тация	Хим. замърсяване	Замърсяване със строи. отпадъци	Замърсяване с битови отпадъци	Комулативни въздействия
А	Б	В	Г	Д	Е
0	***0***	***0***	***0***	***2***	**1**

Евентуално в зоните за рекреация могат да възникнат замърсявания с битови отпадъци от туристическия поток Това въздействие би могло да се намали с организирането на дейностите по сметосъбиране и доставката на съдове за битови отпадъци

5.2.1.3. Мизийски букови гори код 91W0

Площта на хабитата в ЗЗ „Родопи Средни” заема 2484,59 ха. от общата площ на защитена зона

Предвижданията на ОУП ще засегнат около 0,5 ха от територията на местообитанието около Рекреационната зона при „Хладилната пещера”.

Таблица 106

Строителство	Фраг-мен тация	Хим. замърсяване	Замърсяване със строи. отпадъци	Замърсяване с битови отпадъци	Комулативни въздействия
А	Б	В	Г	Д	Е
0	***0***	***0***	***0***	***1***	**1**

Промяната на статута на горите в зоните за рекреация от Дървопроизводителни в защитни и специални гори (по смисъла на чл. 5, ал.2 и 3 от Закона за горите) е в полза на опазване на хабитата.

5.2.1.4. Планински сенокосни ливади

Крайречни гори в низините и планините. Развиват се на богати алувиални почви, периодично наводнявани от сезонното приждане на реката. За това местообитание в ЗЗ „Родопи Среднии” е посочени 2,64 % покритие, което съответства на площ от 4098,08 ха.

Теренните проучвания показаха , че при реализация на ОУП не се засягат части от хабитата, но пътната отсечка от с. Русалско - с. Безводно преминава през територии, които са заети от пасища и мери и в близост (на около 100 м от картирана територия на този хабитат.

Таблица 107

Строителство	Фрагментация	Хим. замърсяване	Замърсяване със строи. отпадъци	Замърсяване с битови отпадъци	Комулативни въздействия
А	Б	В	Г	Д	Е
0	***0***	***0***	***1***	***0***	**1**

5.2.1.5. Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове - код 8220

Хабитатът е с ограничено представителство в Защитената зона - съгласно стандартния формуляр за ЗЗ „Родопи Средни” е около 15.5 ха но при извършеното подробно проучване на зоната е посочена площ от 533,50 ха.

Инициативите по ОУП не засягат този хабитат, но негово представителство е регистрирано сравнително близко (на около 250 м.) от най - южната точка на зоната за рекреация при „Хладилната пещера”

Оценката на общите въздействия е посочена в Таблица 108

Таблица 108

Строителство	Фрагментация	Хим. замърсяване	Замърсяване със строи. отпадъци	Замърсяване с битови отпадъци	Комулативни въздействия
А	Б	В	Г	Д	Е
0	***0***	***0***	***0***	***1***	**1**

Заключение:

Хабитатите са стабилни , възникнали са в условията на многовековно антропогенно въздействие с ниска интензивност.

При осъществяването на плана се очаква известно нарастване на

човешкото присъствие, в плановите територии което да доведе до известно завишаване в потреблението на местни горски ресурси (най – вече събиране и консумация на диви плодове и гъби).

Пътят на въздействие върху Защитените зони ще бъде основно по направленията генерирани битови отпадъци и безпокойство на видовете. Този тип въздействия при изпълнението на комплекс от организационни и административни мерки на местно ниво могат да бъдат сведени до нивата на поносимост.

5.2.2. Растителни видове с консервационна значимост

Реализацията на ОУП на община Ардино (във предложения вариант – предварителен проект) не засяга пряко или косвено растителни видове фигуриращи в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

В обхвата на площите с предложение за промяна в статуса на горите се срещат единствено обичайните за района видове

Дървета и храсти

- Бял бор *(Pinus sylvestris)*
- Обикновен бук *(Fagus silvatica)*
- Бяла бреза *(Betula alba)*
- Трепетлика *(Populus tremula)*
- Черна елша *(Alnus glutinosa*)
- Келяв габър *(Carpinus orientalis)*
- род върба *(p.Salix*)
- Червен глог (*Crataegus monogyna*)
- Обикновена шипка (*Rosa canina)*

Тревните видове :

- Бухалковиден плаун *(Licopodium clavatum L.)*
- Копитник *(Asarum europaeum)*
- Тристълбчест рожец *(Cerastium cerastioides (L) Britton)*
- Кокошчица *(Isopyrun thalictroides L.)*
- Бяла съсънка *(Anemone nemorosa L.)*
- Гълъбови очички *(Hepatica nobilis Mill.)*
- Кръглолисно наваличе *(Pyrola rotudifolia L.)*
- Средно наваличе (*Pyrola media*),
- Малко наваличе (*Pyrola minor*) ,
- Горска ягода (*Fragaria vesca*),
- Бяла чобанка (*Petasites albus*),
- Обикновено зарасличе *(Symphytum officinale*),
- Зловонен здравец (*Geranium robertianum*)
- Жълта какула (*Salvia glutinosa*),
- Обикновена коприва (*Urtica dioica*)

- Сребролистно прозорче (*Potentila argentea*),
- Обикновена млечка (*Euphorbia cyparissias*) и др.
- различни представители на сем.*Fabaceae* и др.

5.2.3. Животински видове с консервационна значимост върху които евентуалното нарастване на туристическия поток би могло да окаже влияние.

Като цяло териториите в Защитените зони , които се засягат от плановите предложения лежат в оптимума на ареалите на преобладаващите целеви видове. И двете площи (около „Дяволския мост” и около „Хладилната пещера” са антропогенно натоварени и към момента , поради което с плана практически не се въвеждат нови обстоятелства в териториите.

В предходната (5.1.5) точка беше оценена вероятността от възникване на негативни въздействия върху всеки един от целевите за защитените зони видове. При тази оценка беше установено, че за голяма част от тях плановата територията е негодна за трайно заселване, а за други, които са изключително редки и за които няма съобщения някога да са откривани в района тя е само потенциално местообитание .

Поради тази причина в настоящата точка са разгледани само тези консервационно значими видове , за които съществува вероятност да се установят трайно в териториите предложени за промяна в статуса им

- **Безгръбначни**

Буков сечко *(Morimus funereus)*

За Буковия сечко (Morimus funereus) пътната отсечка Русалско - Безводно засяга 3,6 ха територии картирани като оптимални и потенциални местообитания . Възможно е при евентуалното строителство на пътя да бъдат засегнати и дървета, които са местообитание на вида. При прокарване на просеката за електропровода на терена могат да бъдат оставени известен брой отсечени дървета, които да се превърнат в място за настаняване на ларвите на Cerambyx cerdo.

Таблица 109

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагмен-тация***	***Засягане на Биокоридори***
Буков сечко *(Morimus funereus)*	2	1	1

Еленов рогач *(Lucanus Cervus)*

Общата площ на подходящите местообитания в ЗЗ „Родопи Средни” е 11411.24 ha , като зоната за рекреация при „Хладилната пещера” засяга около 2 ха от него или 0,0013 % . Вида е обект на колекционерство, поради което

засиленото туристическо присъствие в района го поставя под известна степен на риск.

Таблица 110

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Еленов рогач *(Lucanus Cervus)*	1	1	1

Тигров молец на Джърси *(Euplagia quadripunctaria)*
Еуфидриас *(Euphydryas aurina)*

Таблица 111

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Тигров молец на Джърси *(Euplagia quadripunctaria)*	1	1	1

Таблица 112

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Еуфидриас *(Euphydryas aurina)*	1	1	1

Предвижданията по ОУП не засягат територии картирани като оптимални и/или потенциални местообитания за двата вида.

И двата вида обитават мезофилните тревни пространства. Заплахата от разрушаване на техни местообитания е минимална, тъй като горски поляни са налични само западните граници на териториите за рекреационни гори. В техния обхват по бреговите ивици на р. Арда има малки (до около 100 – 200 м.кв.) площи заети от треви , мъхове и ниски храсти, така, че отделни екземпляри биха могли да се отзоват на тези терени. Поради малката им площ трайно зселвне на тези пеперуди във въпросните площи е малко вероятно.

- **Риби**

Таблица 113

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на Биокоридори***
Маришка мряна *(Barbus cyclolepis.*)	***1***	***1***	***1***

Предвижданията на ОУП не засягат повърхностни водни тела в ЗЗ . Неблагоприятното въздействие върху вида е потенциално и се свързва преди всичко с възможностите за бракониерство. Реализацията на ОУП подобрява условията за контрол върху териториите с очаквано повишаване на човешкото присъствие.

- **Земноводни**

Таблица 114

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагмен тация***	***Засягане на Биокоридори***
Жълтокоремна бумка (Bombina variegata)	***1***	***1***	***1***

Жълтокоремната бумка обитава речното течение на реките Давидковска и Арда. На територията още могат да се срещнат Горска жаба *(Rana dalmatina)*, Планинска жаба. *(R. temporaria) и* Обикновен дъждовник *(Salamandra salamandra)* , които у нас се считат за обикновени , а популациите им са с плътности надвишаващи прага на застрашеност .

Видовете са слабо чувствителни към човешко присъствие и към естеството на въздействията, които биха се генерирали при завишен туристически поток.

- **Влечуги**

Шипобедрена костенурка *(Testudo graeca)*

На територията на община Ардино не са установени ефективно заети от вида местообитания. Предвижданията на ОУП засягат „пригодни” местообитания на вида само със ситуираната при „Хладилната пещера” зона за рекреация.

Шипоопашата костенурка *(Testudo hermanni)*

На територията на община Ардино не са установени ефективно заети от вида местообитания. Предвижданията на ОУП засягат „пригодни” местообитания на вида със предвидените пътна отсечка с. Дядовци - с. Латинка, електропровод 110 кВ, и рекреационните зони при „Дяволския мост” и „Хладилната пещера”. От тях само евентуалната реализация на пътната отсечка би отнела ефективно около 2 ха или 0,00561 % от „пригодно” местообитание на вида.

Таблица 115

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на Биокоридори***
Шипобедрена костенурка *(Testudo graeca)* Шипоопашата костенурка *(Testudo hermanni)*	***2***	***2***	***1***

В границите на оценяваните територии биха могли да се срещнат само отделни екземпляри. Поради високата консервационна значимост на вида , следва да се набележат мерки за опазване на всеки открит индивид. Предвид

ограничената двигателна способност на костенурките по интензивния туристически поток, увеличава риска от засягането на отделни екземпляри

Около площите по ОУП няма установени миграционни пътища за сухоземните костенурки

Пъстрия смок (*Elaphe sauromates*), като вид обитаващ окрайнините на земеделските терени и водните обекти се приема, че все пак има вероятност даден екземпляр да бъде установен на територията около „Хладилната пещера” . Освен видовете обект на опазване в ЗЗ „Родопи Средни тук още могат да се срещнат и Стенен гущер (*Podarcis muralis)* , Зелен гущер *(Lacerta viridis)* и Слепок *(Angius fragilis),* които у нас се считат за обикновени , а популациите им са с плътности надвишаващи прага на застрашеност .

- **Птици**
-

Таблица 116

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагмен тация***	***Засягане на биокоридори***
Малък креслив орел *(Aquila pomarina)*	***1***	***1***	***1***

Реализацията на ОУП в заложения от предварителния проект формат не е свързана със загуба на местообитание. Възможно е да се установяват въздействия предизвикващи безпокойство върху вида. В обобщение засегнатата площ по размер е по- малка от ловната територия на отделния индивид, поради което фактора безпокойство не е от значение за стабилността на популацията.

Таблица 117

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Осояд *(Pernis apivorus)*	***3***	***1***	***1***

Защитен вид. Неблагоприятните въздействия ще са свързани с евентуална загуба на местообитание, в случай на заселване в терените предвидени за Рекреация. Засиленото антропогенното присъствие и евентуална употребата на инсектициди за прогонването на осите, които биха били нежелани в територииите за рекреация биха стеснили хранителната база за отделни екземпляри от този вид.

Таблица 118

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Малък орел *(Hieraaetus pennatus)*	***1***	***1***	***1***

Като вид с предпочитание към широколистните и смесените гори, територията за рекреация определено се явява подходящо местообитание за Малкия орел. Неблагоприятните въздействия могат да се проявят в безпокойство на вида особено в периода на мътене и отглеждане на малките за ограничаването на които следва да се предвидят смекчаващи мерки. Повишеното туристическо присъствие създава предпоставки за увеличаване популациите на мишевидните гризачи, които са основната храна на малкия орел.

Таблица 119

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Сокол скитник *(Falco peregrinus)*	***1***	***1***	***1***

Проектотериторията предоставя добри условия за обитание на Сокола скитник. Рисковете за вида са свързани преди всичко с безпокойството му. Видът е включен в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция

Таблица 120

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Черен кълвач *(Dryocopus martius)*	***1***	***1***	***1***

Таблица 121

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Белогръб кълвач *(Dendrocopos leucotos)*	***1***	***1***	***1***

Таблица 122

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Среден пъстър кълвач *(Dendrocopos medius*	***1***	***1***	***1***

Таблица 123

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Сирийски пъстър кълвач *(Dendrocopos Syriacus)*	***1***	***1***	***1***

Посочените кълвачи са защитени от Българското природозащитно законодателство. Обитават предимно широколистни и по рядко смесени широколистно – иглолистни гори , поради което територията отговаря в достатъчна степен на изискванията за местообитание на разглежданите тук кълвачи. Видовете са с умерена толерантност към човешко присъствие, поради което евентуалното нарастване на туристическия поток, не следва да бъде фактор водещ до промяна в условията им на живот. Изграждането на

пътните отсечки и електропровода създава условия за обезпокояване на кълвачите в периода на строителство.

Таблица 124

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Горска чучулига *(Lullula arborea)*	***2***	***1***	***2***

Популацията и е с сравнително ниска плътност, което съчетано с висока степен на уязвимост на вида, поставя въпроса за предприемане на мерки за опазването на наличните екземпляри.

ОУП не засяга местообитания на вида. Такива обаче има по границите на населените места в Защитените зони и землищата на селата разположени по границите на Защитените зони Като цяло проектотериторията за застрояване по ОУП не предоставя типичните местообитания на вида, поради което компенсаторните мерки трябва да се предпишат само в случай на конкретно засягане на отделни екземпляри, което на нивото на подробност на плана не може да бъде оценено в достатъчна степен.

Таблица 125

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагмен тация***	***Засягане на биокоридори***
Градинска овесарка *(Emberiza hortulana)*	***2***	***1***	***1***

Защитен вид. Рисковете за вида са аналогични с тези за Горската чучулига. В проектотериторията на ОУП установяването на вида е малко вероятно.

Таблица 126

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагмен тация***	***Засягане на биокоридори***
Белоопашат мишелов *(Buteo rufinus)*	***2***	***1***	***1***

Видът е включен в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция

Не се предвижда застрояване на територии отговарящи на изискванията за местообитание на Белоопашатия мишелов. Рисковете произтичат от високата консервационна стойност и особеността на вида понякога да изгражда гнездото си на земята.

Таблица 127

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагмен тация***	***Засягане на Биокоридори***
Ястребогушо коприварче (Sylvia nisoria)	***2***	***1***	***1***

Прокарването на пътеката за пешеходен туризъм ще бъде свързано с отсичането на определено количество храсталачна и нискодървесна растителност, която е предпочитано местообитание на вида. Възможно е също

така при преминаването на туристите определени екземпляри да попаднат под фактора безпокойство. Линейната структура на трасето и наличието на достатъчно горски площи заети от храстова и нискостеблена горска растителност няма да променят трайно условията при които се е установила местната популация на *Sylvia nisoria* .

.**Бозайници**

Таблица 128

Вид :	*Загуба на местообитание*	*Фрагментация*	*Засягане на биокоридори*
Малък подковонос *(Rh. Hipposideros)*	***1***	***1***	***1***

От картираните потенциални местообитания, ОУП засяга около 0,3 ха с рекреационната зона при „Хладилната пещера”.

Таблица 129

Вид :	*Загуба на местообитание*	*Фрагментация*	*Засягане на биокоридори*
Южен подковонос *(Rh.euryale)*	***1***	***1***	***1***

Като потенциални местообитания със средна пригодност са посочени територии малка част от които се засягат от рекреационната зона около „Хладилната пещера”

Таблица 130

Вид :	*Загуба на местообитание*	*Фрагментация*	*Засягане на биокоридори*
Дългокрил прилеп *(Miniopterus schreibersi)*	***2***	***1***	***1***

На територията на общината не са регистрирани местообитания на вида. Рекреационната зона при „Хладилната пещера” засяга част от потенциално местообитание с висока пригодност. Като потенциални ловни местообитания са посочени териториите по терасата на р. Арда.

Като потенциални коридори със слаба свързаност са посочени площите, които се засягат от рекреационните зони около „Дяволския мост” и „Хладилната пещера”

Таблица 131

Вид :	*Загуба на местообитание*	*Фрагмен-тация*	*Засягане на биокоридори*
Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*)	***1***	***1***	***1***

На територията на община Ардино не са установени местообитания заети от вида. Като потенциални местообитания със средна пригодност са посочени територии около „Хладилната пещера”

Таблица 132

Вид :	*Загуба на местообитание*	*Фрагментация*	*Засягане на биокоридори*
Остроух нощник *(Myotis blythii)*	***2***	***1***	***1***

ОУП не засяга установени или потенциални местообитания на вида. Като потенциални ловни местообитания са посочени терените по терасата на р. Арда. Като потенциални миграционни коридори със слаба свързаност са посочени площи по течението на р. Арда , които се разпростират от рекреационната зона при „Дяволския мост” до с. Комунига , като по този начин в потенциалните миграционни коридори попадат рекреационната зона около „Хладилната пещера” и пътната отсечка от с. Русалско към с. Безводно

Таблица 133

Вид :	*Загуба на местообитание*	*Фрагментация*	*Засягане на биокоридори*
Голям нощник *(Myotis myotis)*	***2***	***1***	***1***

Потенциално местообитание е посочено в зона която се засяга частично от рекреационната зона при „Хладилната пещера”. Като потенциални ловни местообитания са посочени териториите по терасата на р. Арда. Като потенциални коридори със слаба свързаност са посочени площите, които се засягат от рекреационната зона около „Хладилната пещера”

Таблица 134

Вид :	*Загуба на местообитание*	*Фрагментация*	*Засягане на биокоридори*
Дългопръст нощник *(M.capaccini)*	***2***	***1***	***1***

По отношение на ОУП, потенциално местообитание със средна пригодност е посочено в зона която се засяга частично от територията за рекреация при „Хладилната пещера”. Като потенциални ловни местообитания са посочени териториите по терасата на р. Арда. Като потенциални коридори със слаба свързаност са площите, които се засягат от рекреационната зона около „Дяволския мост”

В обобщение може да се посочи, че за видовете синурбанисти като Подковоносите и Трицветния прилеп повишеното човешко присъствие

косвено би могло да подобри хранителната база. Това може да се прояви най – вече , ако в местата с очаквана по- висока концентрация на туристи се реализира изкуствено осветление, което да привлече нощните насекоми.

Освен това зоните за рекреация са с дневен режим на посещение, т.е. когато прилепите не са активни.

От направените констатации може да се обобщи , че въпреки различните екологични изисквания на прилепите реализацията на предложеното по ОУП няма да се отрази негативно върху целевите видове обект на защита в ЗЗ „Родопи Средни”.

Таблица 135

Вид :	*Загуба на местообитание*	*Фрагментация*	*Засягане на биокоридори*
Европейски Вълк *(Canis lupus)*	***1***	***1***	***1***

Проектотериторията на ОУП не осигурява подходящи условия за установяването на постоянна популация на вида. Тя представлява част от биокоридор, в които отделни екземпляри могат да се настанят краткосрочно.

Поради сравнително високата степен на урбанизация на района заселването на европейския вълк в нея е исторически нежелано и не кореспондира с предмета на трайно ползване на земите

ОУП не предвижда застроителни решения, които да фрагментират района, до ниво предизвикващо затруднения в миграциите на вълка. Като цяло се запазват установените характеристики на териториите за земеделско и горскостопанско ползване.

Таблица 136

Вид :	*Загуба на местообитание*	*Фрагментация*	*Засягане на биокоридори*
Кафява мечка *(Ursus arctos)*	***1***	***2***	***2***

Високата плътност на популацията в ЗЗ „Родопи Средни” и значителната индивидуална територия от която се нуждае всеки отделен индивид (за Родопите около 200 км ^{2}) поставят мечката в състояние на пренаселеност.

На този фон оценката на оптималната численост на кафявата мечка в района става особено актуална. Липсата на индивидуални маркери на мечките посещаващи територията поставя въпроса за установяване реалната плътност на популацията.

Независимо обаче от реалната им численост, предвид способността на вида за адаптация към фактора безпокойство и възможността му да осъществява дълги преходи, реализацията на предвижданията по ОУП не създават реални предпоставки за отблъскването на Кафявата мечка от територията .

Таблица 137

Вид :	***Загуба на местообитание***	***Фрагментация***	***Засягане на биокоридори***
Пъстър пор *(Vormela peregusna)*	***2***	***1***	***1***

Заплахите за Пъстрия пор са типичните за геофилните видове и биха могли да произтекат преди всичко от изкопните работи за пътните трасета Вероятността от възникването на такова сабите, е сравнително малка и се дължи на предпочитанията на вида, който избира като местообитание речните брегове, окрайнините на водоеми със стоящи води и др. такива места, които в Защитените зони не се засягат от ОУП .

Таблица 138

N по ред	***Животински вид***	***Бална оценка***
1	Буков сечко *(Morimus funereus)*	4
2	Еленов рогач *(Lucanus Cervus)*	3
3	Тигров молец на Джърси *(Euplagia quadripunctaria)*	3
4	Еуфидриас *(Euphydryas aurina)*	3
5	Маришката мряна*(Barbus cyclolepis.))*	3
6	Жълтокоремна бумка *(Bombina variegata)*	3
7	Шипобедрена костенурка *(Testudo graeca)*	5
8	Шипоопашата костенурка *(Testudo hermanni)*	5
9	Малък креслив орел *(Aquila pomarina)*	3
10	*Осояд (Pernis apivorus)*	5
11	*Малък орел (Hieraaetus pennatus)*	3
12	*Черен кълвач (Dryocopus martius)*	3
13	*Белогръб кълвач (Dendrocopos leucotos)*	3
14	*Среден пъстър кълвач (Dendrocopos medius)*	3
15	*Сирийски пъстър кълвач (Dendrocopos Syriacus)*	3
16	*Сокол скитник Falco peregrinus*	3
17	*Горска чучулига Lullula arborea*	5
18	*Белоопашат мишелов (Buteo rufinus)*	4
19	Градинска овесарка *(Emberiza hortulana)*	4
20	Ястребогушо коприварче *(Sylvia nisoria)*	4
21	Малък подковонос прилеп *(Rh. Hipposideros)*	3
22	Южен подковонос прилеп *(Rh.euryale)*	3
23	Дългокрил прилеп *(Miniopterus schreibersi)*	4
24	Подковонос на Мехели (Rhinolophus mehelyi)	3
25	Остроух нощник *(Myotis blythii)*	4
26	*Голям нощник (Myotis myotis)*	4
27	*Дългопръст нощник (M.capaccini)*	4
28	*Пещерен дългокрил прилеп (Miniopterus scherberei)*	3
29	*Европейски Вълк (Canis lupus)*	3
30	*Кафява мечка (Ursus arctos)*	5
31	*Пъстър пор (Vormela peregusna)*	4

При така извършената бална оценка за потенциалните въздействия които биха могли да възникнат при реализацията на предвижданията по предварителния проект за ОУП под най-висока степен на риск попадат 5 вида. (Табл 138)

5.3.1. Химически, хидроложки и геоложки промени

Потенциален източник на химическо замърсяване на територии попадащи в рамките на защитените зони може да бъде строителството в урбанизираните територии, по пътните отсечки и електропровода при което се генерират отпадъци от нефтопродукти, циментов прах, изолационни материали, бои, лакове и разтворители.

Друг източник на замърсяване с опасни вещества могат да бъдат и нерегламентираните сметища, които често възникват около населените места, особено ако в тях изхвърлят луминесцентни лампи с живак, отпадъчни нефтени масла, стари батерии, лекарства и др.

На територията на селищата разположени в ЗЗ на община Ардино няма изградени бензиностанции и други обекти свързани с обслужване на автомобилите, които също са сериозен източник на замърсители.

В границите на общината няма депо за временно съхранение на опасни отпадъци, което създава предпоставки за тяхното неконтролирано изхвърляне.

Контрола върху химическите замърсявания в Ардино е решен с инвентаризация на всички потенциални потребители на устойчиви органични замърсители , и отчетност за тяхната дейност.

Предварителния проект на ОУП на Община Ардино, предвид нормативно определеното ниво на подробност не предвижда изпълнение на строителни работи в урбанизираните територии разположени в защитените зони, а само определя допустимите застроителни параметри, с които се регламентира допустимост само за ниско строителство (Табл. 4)

По отношение на хидроложките условия на нивото ОУП не предоставя необходимата информация за изготвяне на по- точна оценка.

Проекта залага категоричното изискване обектите за обществено ползване да бъдат снабдени с пречиствателни съоръжения за замърсените битово – фекални води с което водният баланс на територията практически няма да претърпи сериозни промени.

Ограничителен фактор които регламентира водоползването и ползването на водните обекти е Закона за водите и процедурите по чл. 44 и чл. 46 , които гарантират опазването на водните течения и хидроложкия режим на повърхностните водоизточници. Установения ред по разрешаване на строителството в община Ардино изисква стриктно спазване на Закона за водите, поради което заключението по този елемент, е че изпълнението на ограничителните условия по ОУП няма да предизвика промени в хидроложкия режим на повърхностните водоизточници в района от порядък, който да доведе до значителни промени в БР.

При така определените устройствени параметри и изисквания въздействието върху геоложките условия в Защитените зони ще бъде минимално.

Обобщаване на резултатите от анализа на въздействието на плана върху целостта на защитените зони с оглед тяхната структура, функции и природозащитни цели

А. По отношение загуба на местообитания, фрагментация

Таблица 139

N по ред	Хабитат	Загуба на местообитание	Замърсяване на местообитание	Фрагмен-тация
1	Дъбово – габърови гори от типа Galio Carpinetum - код 9170	2,25 ха	0,5 ха	Не се очаква
2	Балкано – панонски церово-горунови гори – код 91M0	Не се очаква	Не се очаква	Не се очаква
3	Мизийски букови гори код 91W0	Не се очаква	Не се очаква	Не се очаква
4	Планински сенокосни ливади	Не се очаква	Не се очаква	Естествено фрагментиран
5	Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове - код 8220	Не се очаква	Не се очаква	Не се очаква
СУМА		2,25 ха.	до 0,5 ха	

Б./ По отношение обезпокояване на видовете, нарушаване на видовия състав.

Формалното определяне на защитените зони се базира на ниво вид. Поради малката площ на горите в Защитените зони, за които ОУП предлага промяна в статута, както и поради по - високото ниво на охрана което Закона за горите регламентира за рекреационните гори и при спазването принципа на предпазливостта настоящата оценка е извършена на ниво отделен екземпляр от целевите видове.

От проведеното проучване и последващия анализ на резултатите от него се формира становището, че предвижданията в предварителния план за ОУП на Община Ардино не водят до отнемане и не предизвикват промени във видовия състав на целевите растителни видове в ЗЗ.

Въздействието върху коренната и производната растителност е е съпоставимо с обичайните ползвания в горите. Спецификата на месторастенията които попадат в терените за процедиране не дават основание, да се предполага, че ще бъдат засегнати растителни видове с висока консервационна стойност.

Харизматичните за Родопите ни видове като Родопски крем (*Lilium rhodopaeum*), Родопска теменуга (*Viola rhodopaea*), Родопска горска майка (*Lathrea rhodopaea),* Родопска пясъчница (*Arenaria rhdopaea*) Костова тлъстига (*Sedum kostovii*), Родопски скален копър (Carium rhodopacum) и др. се опазват в Защитени територии и не се засягат от ОУП

По отношение на целевите животински видове реализацията на плана потенциално може да предизвика известни негативни въздействия за следните от тях :

Таблица 140

Nпо ред	***Вид :***	***Оценено в :***
1	Шипобедрена костенурка *(Testudo graeca)*	*Табл.115*
2	Шипоопашата костенурка *(Testudo hermanni)*	*Табл.115*
3	Осояд *(Pernis apivorus)*	*Табл.117*
4	Горска чучулига *Lullula arborea*	*Табл.124*
5	Кафява мечка *(Ursus arctos)*	*Табл.136*

В Таблица 141 са обобщени данните за разпространението и размножаването на тези видове, с посочване на периодите през който те са най-чувствителни към фактора безпокойство.

Таблица 141

N	***Биологичен вид***	***Разпространение***	***Период на Размножаване***	***Времетраене на безпокойството***	***Заплахи***	***Природозащитен статус***
1	***2***	***3***	***4***	***5***	***6***	***7***
1	Шипобедрена костенурка *(Testudo graeca)*	Разпространена е в Южна Европа югоизточната част на Балканския п-ов. Корсика, Сицилия, Сардиния, Малта, Мала Азия района на Кавказ, Западен Иран..У нас в цялата страна изключение на Северозападна България.	Снася на 2-3 пъти по 2-8 бели почти сферични яйца, които заравя в почвата на сухи и топли места. Малките се излюпват след 70-100 дни.	Май - Август	Скален орел, Дива свиня	Защитена е от Приложение II на Бернската конвенция и от Приложения II и III на ЗБР

2	Шипоопашата костенурка *Testudo hermanni)*	Среща се в Южна Европа (с изключение на вътрешните области в Хърватия, Сърбия) У нас се среща навсякъде с изключение на Западна България и Добруджа,	Снася на 2-3 пъти по 2-5 яйца Малките се излюпват след 100-120 дни.	Май – Август	Скален орел, Дива свиня	Защитена е от Приложение II на Бернската конвенция и от Приложения II и III на ЗБР
3	Осояд *(Pernis apivorus)*	Свързан е със смесените и широколистните гори	Снася обикновено 2 - 3 яйца. Мътенето започва края на май, началото на юни и трае 30-33 дни. Малките се излюпват в началото на юли	мес. Май – мес. Август	У нас няма естествени неприятели	Защитен вид включен в Червената книга като „застрашен”
4	*Горска чучулига (Lullula arborea)*	Среща се в Европа, Азия Северна Африка. В България е повсеместен вид, където местообитанията отговарят на изискванията й За нашите условия е прелетна птица.	Снася 4–6 яйца ст размери 21x16 мм. Мъти 13–15 дни. Малките се развиват бързо и след около 14–15 дни напускат гнездото. Може да изгледа две люпила	Май – Юли	Всички хищници, но най-вече Сокола скитник Златката, Бялката Пъстрия и черния пор и др.	Защитен вид
5	Кафява мечка *(Ursus arctos)*	Среща се в Стара планина, Рила, Пирин и Витоша. В Родопите заема централните и западните дялове на планината. На изток достига до Златоград, Ардино – Новаково. На Запад преминават в Рила и Пирин. Обитава обширните горски комплекси.	Брачният период е от края на м. Май до средата на Юли. Ражда през първата половина на Януари по време на зимния сън . Ражда по 1 или 2 малки.	Януари – Юли	У нас няма естествени неприятели	Защитен за ловуване вид. Разрешава се отстрел само на стръвници след процедура по издаване на разрешително.

За посочените в Табл. 140 видове, за които е възможно да попаднат под негативни на въздействия при реализацията на ОУП , оценката също е извършена по 4 балната скала (*Таблица 103*).

Шипобедрена костенурка *(Testudo graeca)*

Таблица 142

Вид на въздействието	***Безпокойство на вида***			**Обща оценка**
	При сватбуване	При отглеждане на малките	През онтогенезиса	
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Физическо	1	2	1	4
Химическо	1	1	1	3
Инвазивно	1	1	1	3
Събирачество	3	3	3	9

Шипоопашата костенурка *(Testudo hermanni)*

Таблица 143

Вид на въздействието	***Безпокойство на вида***			**Обща оценка**
	При сватбуване	При отглеждане на малките	През онтогенезиса	
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Физическо	1	2	1	4
Химическо	1	1	1	3
Инвазивно	1	1	1	3
Събирачество	3	3	3	9

Заплахите за сухоземните костенурки са насочени преди всичко към младите екземпляри.

Възможно е на подходящи припечни изложения една или няколко женски да заложат гнездата си. Вероятността от това се увеличава и с установено настъпващата ксерофитизация на района при която костенурките се изкачват във височина и следователно биха могли да попаднат в зоните с повишено антропогенно присъствие.

Там отделни екземпляри от младите животни ще попадат под заплахата от стъпкване, събиране и нерегламентирано преместване на неподходящи за тях места.

Екстремалните климатични проявления, които се установяват за последните 10 год са с по- изразени температурни амплитуди и също могат да вземат своите жертви.

Като цяло обаче въздействието върху сухоземните костенурки при реализация на заложените в предварителния проект за ОУП инициативи ще

бъде незначително тъй като проявлението им ще бъде само върху отделни екземпляри , чието попадне върху плановата територия ще бъде случайно и не свързано с развитието на популациите.

Осояд *(Pernis apivorus)*

Таблица 144

Вид на въздействието	***Безпокойство на вида***			**Обща оценка**
	При сватбуване	При отглеждане на малките	През онтогенезиса	
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Физическо	1	2	2	5
Химическо	2	2	2	6
Инвазивно	1	1	1	3
Бракониерство	1	1	2	4

Въздействията върху вида са основно косвени от вторичен характер тъй като реализацията на плана не засяга пряко негово местообитание. В случай обаче на установяване на гнезда на диви пчели или оси в периметъра на туристическите зони, е възможно да бъдат използвани химически вещества за прогонването им.

Горска чучулига (Lullula arborea)

Таблица 145

	Безпокойство на вида			**Обща оценка**
	При сватбуване	При отглеждане на малките	През онтогенезиса	
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Физическо	2	2	2	6
Химическо	1	1	2	4
Инвазивно	1	3	3	7
Бракониерство	2	2	2	6

Горската чучулига е силно уязвим вид , което се определя от неземния начин на живот, които води. Заплахите за вида са по две направления :

1. Като вид обитаващ полуестествените местообитания сукцесията, която настъпва след изоставяне на пасищата и ливадите води до постепенно изтласкване на вида от територията.
2. Засиленото антропогенно присъствие освен че представлява сериозен фактор за безпокойство на горската чучулига привлича и множество инвазивни видове които са естествени врагове на чучулигата

или които са нейни конкуренти по отношение на хранителна база или местообитание.

Кафява мечка *(Ursus arctos)*

Таблица 146

Вид на въздействието	***Безпокойство на вида***			**Обща оценка**
	При сватбуване	При отглеждане на малките	През онтогенезиса	
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Физическо	2	3	3	8
Химическо	1	1	1	3
Инвазивно	1	1	2	4
Бракониерство	1	1	1	3

Териториите предмет на плана са със сравнително малка площ спрямо тази на Защитените зони и не създават непреодолима преграда за кафявата мечка, включително и за нейните малки.

Въпреки, че промяната в статуса на част горите в ЗЗ не възниква ефект на фрагментация на местообитание, все пак с реализацията на предвижданията по ОУП се създават зони на безпокойство, към които най-чувствителни са майките, когато отглеждат малките си.

Мястото има роля и на стъпков биокоридор и е важно за миграцията на вида в посока изток – запад. Повишеното антропогенно присъствие в зоната може да се отрази неблагоприятно върху хранителната база на мечките в района . Очаква се значителна част от горските плодове около пекеходния маршрут да се обират от туристите , което може да предизвика напускането на територията от мечките.

На регламентираното ниво на подробност на общите устройствени планове горепосочените въздействия имат само прогнозен характер.

След извършването на балната оценка за въздействието върху видовете получава следните числени стойности:

Таблица 147

Nпо ред	***Вид :***	***Бална оценка***
1	Шипобедрена костенурка *(Testudo graeca)*	*19*
2	Шипоопашата костенурка *(Testudo hermanni)*	*19*
3	Осояд *(Pernis apivorus)*	*18*
4	Горска чучулига *(Lullula arborea)*	*23*
5	Кафява мечка *(Ursus arctos)*	*18*

От тях се установява , че най високи потенциални заплахи възникват за Горската чучулига. След тях се нареждат сухоземните костенурки , Кафявата мечка и Осояда.

Рисковете за Горската чучулига произтичат преди всичко от неземния й начин на хранене, и мътене , поради което тя лесно става жертва на хищници и хора в различните етапи от живота си. Особено уязвими са малките, които са типични гнездобегълци.

Риска при род Testudo основно се носи от възможността за бракониерско отнемане на отделни екземпляри с търговска цел и за храна.

Неблагоприятните климатични проявления като екстремални температури, неустойчив характер на сезоните, засушавания или преовлажнявания се отразяват пряко върху здравословния статус на животните а за тези които изпадат в хибернация през зимата дори и върху физическото им оцеляване.

От харизматичните за региона видове под такава заплаха попада Кафявата (европейска) мечка, като тези въздействия могат да бъдат засилени при евентуалното обедняване на хранителните ресурси.

Друг фактор от общ характер, които оказва въздействие върху животинските видовете е настъпващата ксерофитизация , като ефект от глобалното затопляне. Детайлни проучвания върху процеса на местно ниво засега липсват. В този аспект може да се препоръча наблюдението, върху някои индикаторни видове, като земеровките и др.

Директна информация за засушаването носят данните от ХМС в района и особено данните за средно дългогодишният отток на реките

В./ По отношение на химически, хидроложки и геоложки промени по време на реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение

При спазването на действащата нормативна уредба и общинските наредби регламентиращи опазването на околната среда, изпълнението на предвижданията по ОУП не следва да предизвика химически, хидрогеоложки и геоложки промени в предвидената за устройство територия или в отделни нейни фрагменти. Нещо повече, чрез плана се постига регулиране на урбанизационните процеси на територията на общината, без да се накърняват целостта, стабилността и качествените характеристики на природната и среда.

Действащото законодателство задължително изисква осигуряването на съгласуваност с предвижданията за социално-икономическо и пространствено развитие , залегнали в основните стратегически и планови документи на национално, областно и общинско ниво и това се постига чрез настоящия ОУП

По отношение на живите организми може да се обобщи, че тъй като те се явяват вторични по отношение на средата, евентуалните промени в

отделните компоненти като атмосферен въздух, води и почви биха оказали върху тях по-забавено въздействие в сравнение с това което възниква върху абиотичните фактори. Така при спазването на условията по опазване на околната среда за територията на ОУП се гарантира запазването на видовото разнообразие, здравния статус и репродуктивните възможности на биоразнообразието в Защитените зони . При възникване на евентуални нарушения в компонентите и факторите на средата в резултат на човешката дейност природния комплекс на община Ардино разполага с ресурс за известно буфериране на негативните въздействия преди те да се проявят върху стабилността и числеността на популациите.

По отношение на евентуална фрагментация на територията от фактора безпокойство заключението е , че въздействията при строителството на двете пътни отсечки и електропровода ще бъдат временни, а останалите ще имат случен хартактер и ще бъдат с ниско ниво на проявление. Това заключение се подкрепя и от обстоятелството, че в рамките на ЗЗ емитерите ще бъдат с малко площно покритие, което не представлява непреодолимо препятствие пред целевите видове.

Освен това в териториите обект на въздействие винаги е имало човешко присъствие, кето е емитирало определени смущения по отношение на животинските видове и последните са се адаптирали в известна степен към тях.

Също така като елемент намаляващ натиска върху зоните може да се посочи и обстоятелството, че засягащите се от проекта територии са разположени по периферията на зоната, така, че не обособяват затворени басейни.

Другите потенциални негативни проявления , които, за разглеждания план са с ниска интензивност на въздействие са:

- ✓ Обезпокояване на птиците и бозайниците в резултат на влошаване на акустичната среда при строителството на пътните отсечки, а в последствие и от преминаващите автомобили.
- ✓ Използването на сол или препарати за зимно поддържане на пътищата и паркингите към населените места в защитените зони рекреационните територии по ОУП би могло да доведе до влошаване на качеството и намаляване на количеството хранителните ресурси в контактните територии.
- ✓ По – високото антропогенно натоварване на територията може да отблъсне някои от по- плахите видове. В същото време ще се повиши числеността в популациите на синантропните видове. Тези въздействия са концентрирани в местата около съществуващите антропогенно повлияни територии. Тази промени не следва да причинят значителни отклонения както в състава така и в

регенеративните способности на животните трайно заселени в Защитените зони.

- ✓ Изграждането на електропровода е свързано с временни въздействия които след приключване периода на строителство не въвеждат негативни обстоятелства за биоразнообразието в засегната територия .
- ✓ Към настоящия момент се забелязва ясна тенденция за изоставяне използваните пасища и ливади, както и от западане на екстензивната паша което в течение на времето води до загуба на биоразнообразие,

От така посочените възможни негативни въздействия следват препоръките намаляване и евентуално отстраняване на неблагоприятните въздействия

6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на плана върху защитените зони. Определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.

В контекста на оценените взаимоотношения между отделните елементи на биологичното разнообразие и тенденциите в промените на биотопите , които е възможно да настъпят с реализацията на ОУП могат да се направят някои препоръки за смекчаване на въздействията при съобразяване с допустимото увреждане на БР и осигуряване на конкурентно ниво на рекреацията.

Предмет на плана е създаването на законова основа за изграждането на твърде разнородни по своята същност обекти, при запазване или подобряване състоянието на отделните компоненти на околната среда на територията на община Ардино.

Предвижданията на плана за Защитените зони и територии в рамките на общината са в посока ненакърняване на околната среда и в частност на установилото се биоразнообразие.

Въпреки това за спазване принципа на предпазливост в настоящия доклад се посочват някои смекчаващи мерки, реализацията на които, би подобрила още повече условията за обитание на целевите видове.

Част от смекчаващите мерки са заложени още в самия устройствен план, който предвижда натоварване преди всичко на наличния сграден фонд, като строителството е насочено преди всичко в оптимизация на инфраструктурата.

Съществена особеност е че около ЗЗ „Родопи Средни няма определена буферна зона. Своеобразна роля на такава може да изпълняват предвидените

територии за рекреация част от които се разполагат в Защитените зони но-голямата част от които са извън тях.

Като цяло предложенията за смекчаващи мерки могат да се групират в 5 подточки.

6.1. Предложения свързани с устройственото планиране:

- В рамките на устройственото планиране съгласно разпорежданията на Наредба N 8 / 14.06.2001г. за Обема и съдържанието на устройствените схеми и планове да се обособят териториите за които ще се изготвя ПУП по групи за инвестиционно проектиране. За тези територии следва да се изготвят ОВОС (ЕО) и оценка за съвместимост по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми проекти и инвестиционни предложение с предмета и целите на опазване на защитените зони. (ДВ бр. 73/2007г.)

- За населените места в и в близост до границите на Защитените зони ситуирането на сградите върху терена може да окаже влияние върху интензивността и посоката на въздействие на газовите емисии с което някои от посочените в Таблица 10 хабитати да попаднат под засилено негативно въздействие. При изготвянето на доклада за ОВОС (ЕО) на Плана за устройство на съответната територия задължително трябва да се изчертае и розата на ветровете през различните сезони експонирана върху картна основа с подходящ мащаб.

- За смекчаване на въздействието и привързване на застроителните зони към доминиращия ландшафт, плана предвижда минималната озеленена площ в тях да не бъде по – малко от 30% (Табл. 4) от площта на урегулирания поземлен имот.

- При изготвяне на ПУП и в последствие на работните проекти на различните зони за застрояване строежите да се разполагат така, че съществуващата естествена растителност в максимална степен да бъде включена в зелена система на устройствената територия.

- Поетапно изграждане, мониторинг на промените и периодични проверки за спазване концепцията за устройство на територията с внасяне на корекции при необходимост.

6.2. Предложения свързани с управлението на плана

6.2.1. Препоръки

- Увеличеното предлагане на туристически продукти от съставните села на общината да бъде концентрирано преди всичко в обхвата на

регулационния план. По този начин населените места се превръщат в естествен център който ще задържи в границите си по- голяма част от туристическата маса чрез по- големия обем на предлаганите атракции и услуги . Постигнатия ефект ще бъде намаляване на строителство върху нови терени ССФ и ГФ .

- Благоприятен момент свързан с приемането на ОУП за общината е възможността за създаване на една по- действена система за контрол и опазване територията.

- Изготвяне и приемане на финансово обезпечен общински план за управление на туристическия поток и реализиране на финансови постъпления от него .

- От емитиращите в околната среда въздействия най – високи нива на риск носят битовите отпадъци от туристите. За преодоляването на този проблем би следвало в местата с концентрация на туристи (около Дяволския мост и Хладилната пещера да се поставят съдове за смет, които периодически да се почистват, като и кошчета на определените места за почивка по пешеходния маршрут.

- Препоръчително е изготвянето на специална общинска наредба, която да регламентира извършването на строителните работи в урбанизираните територии на населените места разположени в Защитените зони при минимално ниво на емисиите.

- За населените места в близост до границите на Защитените територии, когато инвестиционните намерения ще се реализират в близост (по-малко от 300 м.) от местообитание на някой от посочените в табл. 140 видове, строителните работи (груб строеж) да се допускат само извън посочените в табл. 141 кол. 5 периоди на повишена чувствителност към фактора безпокойство.

- За изпълнение на строителството да се наемат фирми , които имат достатъчен опит по отношение опазването на околната средата , което да се регламентира в тръжните условия за възлагане на поръчката , когато тя е „Обществена” или във Разрешението за строеж, когато то се извършва от частен инвеститор.

- Препоръчва се прилагащият ОУП орган да набележи мерки за наблюдение и контрол върху изпълнението на плана, като изготвя годишен доклад за състоянието на БР в Защитените зони включваща и информация за общото състояние на видовете и хабитатите

- Разработване на концепция за съчетаване на туризма с изграждането на екологично селско стопанство при устойчиво опазване на БР и финансовото му обезпечаване , като се използват действащите механизми на Европейския съюз за компенсации и поощрения при

опазването на консервационно значимите видове и хабитати.

- Изготвяне на рекламни и информационни материали разясняващи режима на стопанисване и защитените видове и хабитати на територията на ЗЗ „Родопи Средни„ и „Добростан”.

- Препоръчително е новото строителство да използва за отопление предимно електрическа енергия или пелети .

- За смекчаване на неблагоприятните въздействия върху компонента почви в плановете за организация на строителството на всеки отделен обект следва да се заложи комплекс от мерки за намаляване енергията на повърхностния воден отток.

  Като такива следва да се имат предвид следните мерки :

  - Запазване на пъните в просеките и по пътните откоси при евентуалното изграждане на двете нови пътни отсечки и електропровода, които до създаването на стабилен тревен чим ще имат почвозадържаща роля..

  - При планировката на терена хумусните материали се депонират временно в близост до мястото на строителните работи, като след това се ползват за рекултивация на нарушените при подравняването терени.

  - Проучване и укрепване на местата с концентрация на повърхностни води при интензивни валежи и снеготопене, в т.ч. и изграждане на водоотвеждащи канавки, заскаляване на терена, изграждане на укрепителни плетчета и др.

  - На местата с по-голям наклон (25˚ и нагоре) трябва да се предвидят мерки за противоерозийно укрепване на насипаните почвени материали. За целта могат да се използват геосинтетични мрежи, и клетъчни системи с последващо затревяване на склона .

6.2.2. Забрани

- Забрана за добив на инертни материали в рамките Защитените зони

- За инвестиционните инициативи в Защитените зони - забрана за дългосрочно (повече от 6 мес.) депониране на скални и почвени материали в границите на строителните площадки.

6.3. Предложения свързани с хабитатите

6.3.1. Препоръки

- Установените в обхвата на териториите за процедиране хабитати (Табл.12) имат сравнително ниска консервационна стойност, поради

значителното антропогенно въздействие, което традиционно се е проявявало върху тях

- Включване на Алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsor (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicon albae, подтип крайречни съобщества на Alnus glutinosa и/или Alnus incana в горните и средни течения на (код 91EO) в проекти за субсидиране по Европейските механизми за поддържане на хабитати с висока консервационна стойност
- Мониторинг върху хабитатите . Природните и антропогенни сукцесии които ще възникнат в тях могат да бъдат , като положителни така и отрицателни за видовете, които ги населяват. Мониторинга следва да бъде преди всичко върху индикаторните видове.

6.3.2. Забрани

Спазване на забраните по хабитати заложени в стандартния формуляр :

Таблица 148

Забрана	***Код на хабитата***
- Забрана за добив на листников фураж; *- Забрана за ограждане, включително за бази за интензивно развъждане на дивеч;* *- Забрана за паша;* *- Запазване на ключови елементи на биоразнообразието - острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н;.* *- Увеличаване на турнуса на сеч с 20 години;* *- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи при издънкови насаждения, с изключение на постепенни сечи с възобновителен период не по - малък от 10 години. Разрешените сечи се допускат при предварително естествено възобновяване или при съчетаване на естественото с изкуственото възобновяване;* *- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи с изключение на изборните при високостблените насаждения.*	9170 Дъбово – габърови гори от типа Galio Carpinetum
- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи с изключение на изборните при високостъблени насаждения. *- Забрана за промяна предназначението на земята, освен в интерес на общественото здраве и безопасност или по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива от социален или икономически характер или изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда.* *Забрана за внасяне на неместни произходи и видове при*	Мизийски букови гори код 91W0

воденето на краткосрочно-постепенни сечи със съчетаване на естественото с изкуствено възобновяване	
- Забрана за водене на действия свързани с промяна на хидрологичния режим; *- Забрана за водене на всички видове сечи;* *- Забрана за промяна предназначението на земята, освен в интерес на общественото здраве и безопасност или по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда*	91 ЕО Алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsor (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicon albae
За хабитата не са посочени конкретни ограничителни режими	8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове

По отношение на посочените в Приложение 7-1 към Плана за управление на речните басейни в Източно Беломорски район (ПУРБ на ИБР) в терасата на р. Давидковска са налични пет хабитата, за които е необходимо да се набележат смекчаващи мерки (91ЕО*, 7140, 7230*, 3260 и 6510). От тях в границите ОУП не попада нито един от тях.

Алувиалните гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsor контактуват с териториите за рекреация около „Дяволски мост „ и „Хладилната пещера” Останалите 4 типа местообитания (7140 Преходни блата и плаващи подвижни торфища, 7230 Алкални блата, 3260 Равнинни или планински реки с растителност Ranunculion fluitantis и Callitricho-Batrachion, 6510 Низинни сенокосни ливади) не се срещат в или в близост до предвидените за процедиране територии от ЗЗ

6.4. Предложения свързани с растителния свят

6.4.1. Препоръки

Проучванията, които се извършват в последните 15 – 20 год. показват че от стопанска и екологична гледна точка с по- добри показатели са смесените, разновъзрастни насаждения.

В този аспект за смекчаване на негативните въздействия при извеждането на сечите в горите за рекреация може да се препоръча:

→ По периферията на предложените по ОУП гори за рекреация, пътните откоси в случай, че бъдат реализирани пътните отсечки Русалско – Безводно и Латинка – Дядовци и просеката за електропровода да се залесят изкуствено горскоплодни дървета и храсти с които ще се обогати видовото разнообразие и хранителна база в засегнатите насаждения.

→ При извеждане на главините сечи в горите със специално предназначение да не се допуска рязко изменение на екологичната среда като се дава предимство на сечите с предварително естествено възобновяване.

i Сенчестите и светлите листа имат нееднакъв баланс на асимилация и дишане . Сенчестите листа изразходват при дишане повече органични вещества , от колкото те са в състояние да асимилират. Това явление е по- изразено при засенчване на листата на светлолюбивите видове. Това показва, че е необходимо да се регулира съотношението между сенчестите и осветените листа. Листата, които са се образували при определени характеристики на осветеността асимилират най- добре именно при тези условия на осветеност. Ето защо ако подраста или отделните дървета, които са расли на сянка бъдат внезапно открити започват да страдат от прекомерната осветеност. Особено трудно понасят внезапното откриване иглолистните видове с многогодишни листа , тъй като сенчестите иглолиста не могат да прераснат в светлинни. Поради тази причина извършването на сечите трябва да се извършва на етапи с постепенно прореждане, така че дърветата оставащи като периферни по просеките за пътните отсечки и електропровода да могат да се адаптират към новите нива на осветеност.

i Важна част в съхраняването на екологичното равновесие е опазването на тревната растителност и създаването на плътен, надежден тревен чим, специално пригоден за неблагоприятните условия и натоварване по трасетата за пешеходен туризъм . В състава на тревните смески се препоръчва да доминират местни видове, с по-голяма устойчивост на отъпкване и с изразена студоустойчивост.

i След приключване на активния туристически сезон е необходимо да се извършва проверка за наличие на оголени места по пътеките и да се провеждат съответните мероприятия за възстановяване и заздравяване на тревния чим.

i Покрай пътищата и местата за паркиране е добре да бъдат изградени буфери от подходяща храстова или дървесна растителност, за да се ограничи разпространението на аерозолните емисии от автомобилите.

i Трасето на пътеката за пешеходен туризъм необходимо да бъде съгласувано с Лесоустройствениия и Противопожарния планове.

i Където е възможно короните на оставащите периферни дървета по зоните за рекреация, новите пътни отсечки и електропровода да се редуцират с оглед намаляване риска от ветровали и снеговали.

i При извеждане на сечите следва да се положат максимални грижи за запазване на подраста и подлеса. Извозването на сортиментите до горските складове да се извършва с животинска сила „на самар”

→ За компенсиране на извеждащите се сечи в горите за рекреация да се залагат съответните лесокултурни мероприятия в обем не по-малък от този на сечта

6.4.2. Забрани

→ Забрана за внасяне на не - местни произходи и видове при воденето на краткосрочно - постепенни сечи със съчетаване на естественото с изкуствено възобновяване.

→ Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи с изключение на изборните при високостъблени насаждения.

6.5. Предложения свързани с животинския свят

От оценката на въздействията т. 5 от настоящия доклад негативните ефекти при реализация на инициативите по ОУП биха могли да се изразят преди всичко в обедняване на хранителните ресурси и отчасти на безпокойството на видовете.

Общия устройствен план предвижда промяна в статуса на 285,43 ha. гори , прокарване на маршрут за пешеходен туризъм с обща дължина в защитените зони от около 9.2 км. и две пътни отсечки с обща дължина 12,875 км. с което се засягат около 19 ха. от дърводобивните гори в на територията на общината. Характерна особеност е че в тях животинските видове са се установили при по – високо ниво на антропогенно присъствие, към което са придобили известна адаптация.

По отношение на животинския свят остава препоръката в рамките на общинската територия да се създаде цялостна система за управление и контрол на околната среда която да извършва необходимите наблюдения за състоянието и промените , които настъпват в екосистемите при реализацията на плана, както и за приоритизиране на ограничителните и управленческите мерки в защитените зони. Набелязване на мероприятия за подпомагане на естественото самовъзстановяване на горите където то е затруднено поради абиотични или биотични фактори.

От изготвената бална оценка на въздействията (Табл 140) се установява, че при реализацията на Плана с най- голяма вероятност да попаднат под негативни въздействия са Горска чучулига Сухоземните костенурки и Кафявата мечка

6.5.1 Горска чучулига (Lullula arborea)

Въздействията върху горската чучулига са основно по пътя на местообитанието. В този аспект с изпълнението на мерките по т. 6.4 в голяма степен ще смекчат негативните проявления върху вида.

Като допълнителни мерки могат да се посочат още:

- Идентифициране на местата с концентрация на Горска чучулига в рамките на защитените зони на територията на общината .
- Забрана за използване на инсектициди и репеленти в районите в които е установен вида.

Освен това може да се препоръча налагането на ограничения за човешко присъствие в рамките на тревните съобщества при които са установени представители на вида в периода когато Горската чучулига мъти и отглежда малките си – месеците Май – Юли

При запазване на „нулевата алтернатива” се очаква засилване на доминиращите в момента въздействия свързани със засилваща се сукцесия на тревните съобщества. Западащото пасищно животновъдство води до промяна в структурата на тревните биотопи. Като противовес с активизирането на туризма се очаква увеличаване търсенето на екологически чисти продукти с което да се съживят някои от традиционните практики свързани с пасищното животновъдство.

6.5.2. Сухоземни костенурки

- → Обстойно претърсване на трасетата за пътните отсечки и това за пешеходен туризъм непосредствено преди започването на изкопните работи и изнасяне на откритите екземпляри на подходящи за тях места.
- → Повишаване контрола срещу бракониерско присъствие в територията през пролетно – летния период.
- → Привличане на общественото внимание - НПО и граждани, сдружения на хотелиери и др. върху значимостта на двата вида и включването им в инициативи по опазване на костенурките.

6.5.3. Кафява мечка (Ursus arctos)

Въздействието върху мечката е косвено и се изразява в евентуално обедняване на трофичната база в района и безпокойство на вида.

По отношение на хранителните ресурси , които могат да бъдат накърнени при евентуалното разрастване на туристическия поток, като смекчаващи мерки могат да се препоръчат:

- Включване на общината (кметствата) в направата и поддържането на изкуствени хранилки в районите където присъствието на мечката е приемливо
- Засаждане на горскоплодни видове в отдалечени от населените места и подходящи на кафявата мечка територии.
- Идентифициране на зимовищата и забрана за човешко присъствие в зона от 500м. около тях.

- Забрана за посещение на горски територии доказано обитавани от мечките в периода м. Март – м. Юли.
- Като вид силно зависещ от факторите на средата и сравнително лесен за маркиране и контрол по показателите численост, динамика и жизненост на популациите или отделните субпопулации, степен на изолираност, контрол върху на генетическата му чистота др. Кафявата мечка може да бъде избрана за биоиндикатор отчитащ посоката на изменение на средата с реализацията на ОУП .

6.5.4. Осояд (Pernis apivorus)

→ Периодичен контрол върху територията за установени в нея представители на вида.

Смекчаващите мерки могат да се реализират както при източника, така и при приемника. Определено при възможност тези мерки е най – добре да бъдат приложени при източника, с което се предотвратяват рисковете и негативните въздействия върху компонентите на околната среда, респ. видовете и хабитатите.

Таблица 149

Подход към смекчаващите мерки	***Предимство***	
	Оценка	***Бал***
Предотвратяване на въздействията при източника	Най – голямо	1
Намаляване на въздействията при източника	Голямо	2
Понижаване на въздействията при обекта	Средно	3
Понижаване на въздействията при приемника	Най- малко	4

Таблица 150

Мярка	***Подход към мярката***	***Предимство***
Атмосферен въздух		
Използване на електроенергия за отоплителните инсталации	Предотвратяване на въздействията при източника	1
Изпълнение на оросителни системи и шумоотразяващи екрани при строителните площадки	Предотвратяване на въздействията при източника	1
Изготвяне на Наредба за извършване на строителните работи	Намаляване въздействията при източника	2
Създаване на пунктове за мониторинг	Понижаване на въздействията при обекта	3

Геоложка основа		
Проучване на конкретните геоморфоложки, геоложки, тектонски и климатични условия и залагането им работните проекти	Предотвратяване на въздействията при източника	1
Почви		
Създаване на временни депонии за хумусните материали от изкопите.	Понижаване на въздействията при приемника	4
Изграждане на водоотвеждащи канавки, заскаляване на терени, изграждане на плетчета и др. укрепителни работи .	Намаляване въздействията при източника	2
Използване на геосинтетични мрежи, и клетъчни системи с последващо затревяване на склона	Понижаване на въздействията при обекта	3
Изграждане на депа за хумусните почви добити при строителството на сгрдния фонд в Ардино	Понижаване на въздействията при приемника	4
Води		
Изграждане на централизирани водопроводни и канализационни мрежи	Предотвратяване на въздействията при източника	1
Забрана за изграждане на автомивки, и автосервизи на територията на населените места в Защитените зони	Предотвратяване на въздействията при източника	1
Растителност		
Засаждане на горскоплодни видове.	Намаляване въздействията при източника	2
Съхраняване на тревния чим при туристическите маршрути и тематичните зони .	Понижаване на въздействията при приемника	4
Извеждане на сечи с предварително естест-вено възобновяване	Понижаване на въздействията при приемника	4
Възстановяване и заздравяване на тревния чим след приключване на активния туристически сезон	Понижаване на въздействията при приемника	4
Редуциране короните на периферните дървета.	Понижаване на въздействията при приемника	4
Полагане грижи за запазване на подраста и подлеса.	Понижаване на въздействията при приемника	4
Засилен контрол върху произхода на видовете при озеленяване на териториите с оглед недопускане на неместни такива.	Намаляване въздействията при източника	2
Забрана за провеждане на санитарни сечи с интензивност над 5 % .	Понижаване на въздействията при приемника	4
Забрана за водене на всички видове	Понижаване на	4

възобновителни сечи с изключение на изборните при високостъблени насаждения.	въздействията при приемника	
Ландшафт		
Изпълнение на изискванията за естетизация, устойчиво развитие и подчертаване на височинната диференциация на ландшафтната макроструктура в следващите фази на проектиране.	Намаляване въздействията при източника	2
Животни		
Създаване на цялостна система за управление и контрол на околната среда.	Намаляване въздействията при източника	2
Подпомагане на естественото самовъзстановяване където то е затруднено поради абиотични или биотични фактори.	Предотвратяване на въздействията при източника	1
Забрана за всякаква човешка дейност свързана с промяна на природните местообитания в Защитените зони .	Предотвратяване на въздействията при източника	1
Забрана за ограждане, включително за бази за интензивно развъждане на дивеча.	Предотвратяване на въздействията при източника	1
Забрана за свободна паша на кози в ЗЗ.	Предотвратяване на въздействията при източника	1
Изграждане на хранилки	Понижаване на въздействията при обекта	3
Запазването на ключови елементи на биоразнообразието	Предотвратяване на въздействията при източника	1

Средни бални оценки за предвидените смекчаващи мерки:

Таблица 151

N по ред	***Компонент***	***Средна бална оценка***
1	Атмосферен въздух	1.75
2	Геоложка основа	1,00
3	Почви	3,25
4	Води	1,00
5	Растителност	3.56
6	Ландшафт	2,00
7	Животни	1.43

Освен тук изложените предложения за смекчаващи мерки към съответните ПУП или работни проекти биха могли да се посочат и други при по- високо ниво на конкретност мерки , което ще следват от характера на конкретното инвестиционно предложение.

III. ОЦЕНКА НА АЛТЕРНАТИВИТЕ

7. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони включително и нулева алтернатива.

Съгласно текстовете на Наредба N 8 за Обема и съдържанието на устройствените планове и схеми (ДВ бр. 57/2001г. изм. и доп.)

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 68 от 2004 г.) Разпоредбите на наредбата са задължителни за всички физически и юридически лица, които разработват устройствени схеми и планове, наричани накратко "изпълнители", за органите и лицата, които възлагат изработването им, наричани накратко "възложители", както и за органите, които съгласуват, приемат и одобряват устройствени схеми и планове. Изпълнителите са правоспособни физически и юридически лица съгласно чл. 229 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) и Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране.

Чл. 3. (1) Устройствените схеми и планове в съответствие с изискванията на чл. 7 и 10 ЗУТ имат за цел:

1. (изм. - ДВ, бр. 68 от 2004 г.) да създават планова основа за дългосрочно, устойчиво устройствено развитие на урбанизираните територии и на териториите извън тях, обвързано с Националната стратегия за регионално развитие и с областните и общинските планове за развитие;

2. да създават условия за живеене и реализация на дейности за приоритетно социално-икономическо развитие;

3. да осигуряват равнопоставеност на физическите и юридическите лица при реализиране на инвестиционни инициативи, засягащи тяхната поземлена собственост, при гарантиране на правата им;

4. да определят границите на териториите, в зависимост от основното или конкретното им предназначение, както и допустимите и забранените дейности в тях и изискванията при използването, опазването и застрояването им;

5. да определят насоките за териториалното развитие на урбанизираните територии и екологичното им съвместяване със земеделските, горските и защитените територии с оглед постигане на оптимална териториална структура;

6. да създават възможност за възстановяване на нарушените територии и определяне на последващото им предназначение;

7. да предвиждат подходящо развитие на техническата инфраструктура и обвързването на националните инфраструктурни коридори с европейските;

8. да определят устройството на поземлените имоти съобразно конкретното им предназначение и да осигуряват опазването на културно-историческото наследство;

9. да определят правила и нормативи за прилагане на устройствените планове съобразно местните и регионални характеристики на териториите - предмет на устройственото планиране, както и специфични правила и нормативи към тях.

Във връзка с изпълнение разпоредбите на Наредба N 8 изготвянето на документация регламентираща правилата и нормативите за устройство на територията е без алтернатива и се явява, като база определяща най – рационалното използване на природните ресурси за устойчиво подобряване качеството на живот при съблюдаване принципа за постигане на социална справедливост и лимитираната поемна възможност на естествения ландшафт.

7.1. Оценка на алтернативите:

7.1.1.От социално – икономическа гледна точка

Туризмът като силно конкурентна индустрия поставя изискването за , внимателното планиране на инициативите при максимално запазване на природните дадености. Световните тенденции налагат включването на природата , които основен туристически продукт, който обаче изисква създаването на механизми за устойчивото му използване. По този начин се насърчава постигането на по-добра интеграция между туристическите и другите дейности в селските райони. Проучванията върху развитието на туристическия пазар сочат, че вниманието на инвеститорите трябва да се насочи към развитието на екотуризма. По този начин уникалните за България дадености и богато биологично разнообразие предоставят редица предимства на страната ни за развитието на този туристически сектор. Освен това обединяването на активна туристическа дейност с предоставянето на информационно – атрактивни и опознавателни услуги базирани на съществуващото биоразнообразие отговарят на новите нагласи в потребителското търсене изградени върху положително отношение към опазването на природата .

Развитието на екстензивното земеделие , като фактор за поддържане на естествената околна среда сега е признато на най-високо политическо равнище и се потвърждава от последните промени в общата селскостопанска политика. Чрез тях се премахва обвързаността на земеделските плащания с производството и вместо това се обвързва със запазването на земеделската земя в добро агро и екологично състояние. Последното от своя страна изисква създаването на устойчив пазар на екологически чиста продукция в близост до производителя, което се явява като основен аргумент за развитието на сектора на услугите в община Ардино.

По отношение на двете пътни отсечки :

- Пътна връзка с. Русалско – с. Безводно.
- Нов път между селата Любино - Латинка – Дядовци който осигурява алтернатива в посоката изток – запад.

реализацията им е свързана преди всичко с подобряване на комуникацията между съставните селища от северозападната част на общината с общинския център. Към момента населението на тези селища ползва обходен път през с. Баните и „Стоянов мост”, което значително увеличава транспортното разстояние Също така тези отсечки могат да бъдат включени в реализацията на пътна връзка между път III - 867 Кърджали – Ардино – Смолян с шосе III – 58 Пловдив - Асеновград – Кърджали.

Тук аргументите срещу реализацията на тези пътни отсечки могат да бъдат преди всичко от икономически характер и произтичат от много високата финансова стойност, която биха имали, предвид тежките теренни условия.

Високата цена на това строителство е възможно да се окаже неприемлива за финансиращия орган, предвид малката численост на населението, което тези пътни връзки ще обслужват.

ОУП разглежда изграждането на втори електроенергиен пръстен 110 кВ за който съществуват два варианта:

> Алтернатива 1- за свързване на ВЕЦ „Китница” с ВЕЦ „Ардино” и подстанция „Ардино”
> Алтернатива 2 – за свързване на подстанция „Баните” с ВЕЦ „Ардино” и подстанция „Ардино”

Алтернатива 1 е осъществима при реализацията на ХВ „Ардино” и в този случай ще има , като стопански, така и социални функции. Алтернатива 2 може да се изпълни и без строителството на новите енергийни мощности, като в този случай ще играе само ролята на резервно електрозахранване на Ардино.

Изложените в обяснителната записка на ОУП данни за демографските процеси протичащи в обхвата на община Ардино показват трайни тенденции на депопулация и застаряване на населението. Причините за тези процеси са единствено от икономически характер и са свързани със прекратяване работата на редица предприятия след 1990г. Голяма част от тях емитираха различни замърсители с което оказваха подчертано негативно въздействие върху почти всички компоненти на околната среда. С преустановяване дейността им екологичната картина в общината видимо се подобрява, но паралелно с това започват и процесите на обезлюдяване на района. За преустановяването на тези тенденции очевидно възниква необходимостта от създаването на икономически условия , които да задържат хората по места.

Във връзка с проучванията върху региона са направени следните обобщения:

- „Демографското развитие в региона следва европейските тенденции за застаряване на населението. Слабата икономика и липсата на перспективи в селските райони карат хората да се преместват в градовете. Последиците са обезлюдяване и по- малко човешки ресурси”
- Проучванията в тази насока сочат туризма и неговите разновидности селски, екологичен, културен и т.н. като една от стопанските дейности с най – малки негативни въздействия върху околната среда при осигуряване на доходи съпоставими с тези от другите сектори на икономиката.
- Настоящият ОУП е необходим за определяне на оптималните застроителни параметри на територията и регламентиране на допустимите инвестиционни дейности и хармонизиране взаимоотношенията между природните компоненти и реакцията им при условията на човешка намеса.

Предвид значителния дял на частните имоти, изготвянето на Общ устройствен план за територията е без алтернатива по отношение недопускането на незаконно строителство и дейности при осигуряване равнопоставеност на всички собственици.

При реализацията на плана е необходимо съблюдаване на следните принципни постановки.

- Спазване концепцията на ОУП за икономическо развитие на община Ардино при оптимално използване на наличния сграден фонд и инфраструктура.
- Изпълнение на вижданията за умерено натоварване на средата, поетапно изграждане, мониторинг на промените и проверка на концепцията и внасяне на корекции при необходимост.
- Персонална оценка върху естетическия капацитет на всеки отделен имот и влиянието му върху съседните такива на ниво идеен проект , която да се извърши в рамките на отделен доклад за ОС за всеки конкретен обект.

7.1.2. От екологична гледна точка.

Предварителния проект за Общ устройствен план на община Ардино налага забрана за застрояване и промяна на предназначението производителните земеделски площи.

Предвид засилващите се депопулационни процеси и деградирането на установилите се в района полуестествени горски и аграрни биоценози алтернативите за развитие на територията следва да се насочат преди всичко

към оптимизиране на характера и степента на тяхното антропогенно натоварване.

Така като алтернатива на индустриализацията за района могат да се посочат различните видове туризъм като екотуризма, селски, здравен, етнографски, фолклорен в т.ч. и различните комбинации от тях при запазване функционалната характеристика на територията. Тук абоитичните елементи – релеф , хидрография, скални образувания и др. се установяват като фактори от определящо значение .

Съществена особеност на ОУП е че в зависимост от преобладаващите елменти в границите на проектотериторията могат да се обособят два ландшафта :

- природно –културен
- културно – природен

При приемане на концепцията за максимално запазване на съществуващите и установилите се с времето природни и антропогенни елементи на територията , като алтернатива срещу създаването на единна визия на общината може да се посочи вариант при който за отделните населени места да доминират културните елементи, а за останалите територии природните. Така при общинския център и средищните населени места се установява културно – природен ландшафт , а за останалите ландшафта се запазва като природно –културен

Предвид заложената концепция при изготвянето на настоящия ОУП да се използват максимално съществуващите пътища в границите на плана както и съществуващата промишлена инфраструктура алтернативите могат да бъдат свързани преди всичко с насоките на икономическата активност по населените места.

По отношение на пътните участъци - с. Русалско → с. Безводно и между селата Любино → Латинка → Дядовци заложените по ОУП трасета са оптималните, като осигуряват най - кратката пътна връзка с минимално навлизане в защитените зони (общо 12875 м.). Въпреки това реализацията им по време на строителството ще бъде свързана със значителни въздействия върху животните в района и с трайно отнемане на площи от защитените зони в т.ч. и целеви хабитати (т.5.1.3. от настоящия доклад)

Изграждането на електропровода и при двете алтернативи ще бъде свързано с изсичане на около 5,6 ха смесени широколистни –иглолисни гори в ЗЗ „Родопи Средни” при което не се затягат целеви хабитати (т.5.1.3. от настоящия доклад). Просеката, обаче, която ще трябва да се поддържа под електропровода остава напълно достъпна за животинските видове ще внесе по- голямо разнообразие в съществуващите местообитания.

При оценката на алтернативите, критерий се явява екологичният капацитет на територията, който е свързан със запазване на екологичното й равновесие. Последното следва да се разглежда не като устойчиво и абсолютно , т.е. не възстановяване на първоначалното състояние, а като динамично при което въздействията и връзките в пространството и времето между отделните

компоненти се промянят заедно с условията на средата и установяват ново равновесие , което позволява екологичните системи да се саморегулират и пригаждат към променените условия.

Недостатъчната проученост върху БР в района затруднява изготвянето на прогноза за насоките и интензивността на протичане на сукцесионните процеси при реализацията на проектните решения по ОУП вкл. и при „нулева „ алтернатива.

По принцип в горските екосистеми на тази надморска височина естествените процеси протичат в посока установяване на коренните видове Бял бор, Обикновен бук и Зимен дъб. Това обикновено се предшества от настаняването на някои сенкоиздържливи видове, като отклоненията могат да бъдат причинени от екстремни природни въздействия – снеголоми, ветровали , градушки , екстремни температури и др.

Опита в района показва, че в полуестествените екосистеми към които могат да се отнесат също пасищата и ливадите след тяхното изоставяне , възникват вторични сукцесии, довеждащи до деградация на растителната покривка както в структурно отношение, така и по отношение на здравословното й състояние. Постепенно след изоставянето на тези места в тях се настанява рудерална и много често плевелна храстова растителност от родовете *Sambucus, Clematis Crategus Berberis* и др. която е без значение за животинските видове обитаващи територията.

В тази връзка с подобряването на контрола и икономическата обстановка, която се очаква да настъпят с изготвянето и приемането на ОУП на община ще се изведат на по- високо ниво поддръжката на природните местообитания и устойчивото запазване на благоприятния им статус.

На фона на трайно изразените депопулационни процеси с прилагането на „нулевата алтернатива” определено ще се запазят тенденциите за деградация и загуба на полуестествени хабитати и фитоценози.

При прилагането на „нулева алтернатива” и дестабилизирането на установилото се равновесие между екосистемите в района , се очаква инвазия на гората към тревните хабитати около населените места в защитените зони. Предвид значително по- слабото им представителство в ЗЗ „Родопи Средни” (т. 4.1. – класове земно покритие) напредването на горите определено ще доведе до загуба на биоразнообразие в района .

Очаква се реализацията на плана да привлече значителен финансов ресурс, част от който би могъл да подобри създаването и поддържането на смесени гори, както и внасяне на горскоплодни видове в естествените фитоценози, което ще придаде допълнителна устойчивост на биоразнообразието в района.

Смекчаващите мерки осигуряват запазване на съществуващото биоразнообразие в неговата численост и здравен статус. С изпълнението на плана не настъпват проблеми с регенеративната способност на видовете предмет на защита в ЗЗ „Родопи Средни” .

Вероятност от проявление на негативни въздействия има само върху 5 вида . Тези проявления вероятно съществуват и сега но в границите на общината няма внедрена система за контрол върху Биоразнообразието.

За по- точна оценка на въздействието на ОУП върху посочените в Табл 140 видове е необходимо да се установи бройката на постоянно пребиваващите в територията индивиди, както и маршрутите на тяхното движение.

В обобщен вид в долната таблица са изложени ***алтернативните решения***

Таблица 152

Алтернативно решение	***Въздействие върху местообитанията***	***Въздействие върху видовете***	***Съответствие с изискванията на чл. 6 на Директива 92/43/ЕЕС***
I Реализация на заложените в предварителния проект за ОУП мероприятия в Защитените зони	Природните местообитания и хранителни ресур- си от естествен произход в ЗЗ се намаляват незначително . Възниват нови зони генерираши допълнителни безпокойства за отделни видове.	Отделни инди-види напускат зоните на въздействие на факторите шум, светлина, вибра-ции и завишено човешко при-съствие	Не съответства
II - Нулева алтернатива	Отнемане на местообита-ния, чрез извършено незаконно строителство. Постепенна промяна в структурата на полуесте-ствените местообитания в резултат на депопулационните процеси	Намаляване числеността на популациите обитаващи полуестествените местообитания и промени във видовия състав	Не съответства

В обобщение на анализа от ОЦЕНКАТА НА АЛТЕРНАТИВИТЕ , може да се посочи, че „нулевата алтернатива „ е свързана с постепенно деградиране на съществуващите полуестествени местообитания в резултат на депопулационните процеси в общината .

Общия устройствен план за всяка една територия се явява базов документ регламентиращ максимално допустимите параметри за нейното застрояване и като такъв действа като регулаторен и ограничителен фактор за антропогенно й натоварване. Нормативната уредба налага изготвянето на ОУП за териториите обект на потенциален инвеститорски интерес, но не задължава собствениците на имоти непременно да ги застроят. Последното може да се случи само при условие, че възникне достатъчно силен

инвеститорски интерес, за който екологичното законодателство поставя определени регламенти и ограничения.

Предвид обстоятелството, че този интерес възниква само за конкретни дадени територии носители на определен стопански потенциал, посочването на други терени за реализация на предвижданията по ОУП е без практически смисъл.

8.Картен материал с местоположението на обектите спрямо защитената зона.

Предварителен проект за Общ устройствен план на Община Ардино М 1:25000

Карта на Обшина Ардино с посочени граници на Защитените зони М 1:150 000

Карта на алтернативите за изграждане на втори лектроенергиен пръстен за гр. Ардино 1:10 000

9. Заключение за вида и степента на отрицателното въздействие съобразно критериите по чл. 22

С ОУП е намерен оптималният баланс между природна и урбанизирана среда. Предложената концепция за застрояване на територията е разработена като дългосрочна перспектива, която ще се реализира поетапно, в зависимост от социално-икономическите условия, допустимите промени в околната среда и при съчетаване на интересите на всички участници – собственици на земи и имоти, инвеститори, община, местни жители, туристи и посетители

9.1.Пълна характеристика на плана

- Обхват

На основание на чл. 21 ал. 1 т. 11 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 124 ÷ 126 от Закона за устройство на територията плана обхваща едновременно изработване, съобщаване и одобряване на Общия устройствен план.

Обединяването на процедурите позволява извършването на по-пълна и комплексна оценка на плана от заинтересованите страни.

- Обем

Плана съдържа изискваните от Наредба N 8 / 14.06.2001г. за „Обема и съдържанието на устройствените схеми и планове” графични приложения и обяснителна записка със обособени зони в Урбанизираните, Горските и Земеделските територии – Табл. 1, 2 и 3 .

ОУП е разработен така, че в максимална степен да се използва съществуващата инфраструктура, като основната част от съоръженията, и сградния фонд за обществено ползване остава извън обхвата на Защитените зони

Посочено е допустимото застрояване с оптимални устройствени параметри плътност, интензивност, етажност и височина на сградите при запазване на традиционните облик и колорит на съществуващите урбанизирани територии.

Структурата на ОУП осигурява възможност да се обособят териториите за които да се изготвят ПУП - ПЗ по групи със съответните ДОВОС (ЕО) и Доклади за оценка на въздействието при по-високо ниво на подробност.

- Ключови разстояния до Защитените зони

ОУП **засяга около 829,735** ха. от Защитени Зони „Родопи Средни” и „Добростан”, от които без смяна на предназначение на земите са 809.96 ха в т.ч. 524,53 ха са за ландшафтно устрийствени мероприятия , 285,43 за промяна статута на дърводобивни гори в рекреационни, 1.3 ха за туристически маршрут, 12,875 за пътища и 5,6 за елктропровод .

Другите защитените зони в района са разположени спрямо общинския център както следва:

- ⇨ ЗЗ „Триград – Мурсалица” с идентификационен код BG 0002113 се намира на около 36 км Западно от Ардино
- ⇨ ЗЗ „Родопи Западни” код BG0001030 – на 33.6 км Западно от територията
- ⇨ ЗЗ „Студен кладенец ” код BG0002013 – на 16.8 км Източно от обекта
- ⇨ ЗЗ„Циганско градище” – код BG 0000372 – разположена е на около 19 км южно от гр. Ардино

9.2. Характеристика на други планове и програми , които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.

В обхвата на община Ардино са реализирани редица стопански инициативи.

Целта на ОУП като основополагащ документ е да хармонизира взаимоотношенията между участниците в инвестиционния процес, в т.ч. и на тези, които ще се реализират в Защитените зони. В тази връзка се налага заключението, че приемането на ОУП на общината не следва да окаже неблагоприятно въздействие върху защитените зони.

При изготвянето на предварителния проект за ОУП наличния сграден фонд и инфраструктура са взети предвид и са включени в територията при определяне параметрите на застрояването й, поради което по отношение на съществуващото биоразнообразие не следва да се разглеждат като нови източници на комулативни и /или синергийни въздействия.

В защитените зони през РИОСВ са процедирани и реализирани редица инвестиционни предложения в т.ч. :

А. / в ЗЗ „Родопи Средни”

- ⇨ РИОСВ Смолян - 348,16 ха
- ⇨ РИОСВ Хасково - 200,47 ха
- ⇨ РИОСВ Пловдив – 0.601 ха .

ОБЩО ОТНЕТИ ПЛОЩИ В ЗЗ - 549.23 ха

Б./ в ЗЗ «Добростан»

- ⇨ РИОСВ Смолян 38.18 ха
- ⇨ РИОСВ Хасково 20.70 ха
- ⇨ РИОСВ Пловдив 0.275 ха

ОБЩО ОТНЕТИ ПЛОЩИ В ЗЗ - 59.155 ха

На този етап са реализирани част от така заявените инвестиционни предложения. Предвид разпоредбите на чл. 93 ал. 8 от ЗООС за започване на строителните работи не по- късно от 5 след получаване на решението може да се прогнозира, че реално ще бъдат осъществени само част от тях.

Т.е. до настоящия момент предложените площи от Защитените зони за промяна на предназначението им са под 1 % с което се запазва критерия за минималност на въздействието.

Предвид предмета на инвестиционните намерения и действащата у нас нормативна уредба по разрешаване ползването на строежите следва, че въздействията от процедираните инвестиционни предложения се локализират в рамките на отредената със съответния Подробен устройствен план територия.

Освен това при настоящата оценката на въздействието „Общ устройствен план на курортно-туристическо ядро Момчиловци, план за улична регулация – Ахматица и ОУП на община Черноочене са взети с цялата им допустима за застрояване площ, която е собственост на различни лица, по-голямата част от които не разполагат с необходимия финансов ресурс и нямат инвеститорски интерес за осъществяване на максимално допустимото по плана строителство.

Очакванията тук са, че реално възникващите въздействия ще бъдат под нивото на посочените в настоящия доклад.

При спазване принципа на предпазливостта при и недостатъчната информация за нивата на емисиите, от процедираните и реализираните инвестиционни намерения в Защитените зони, комулативния ефект, който би възникнал с приемането на ОУП на община Ардино е оценен по общоприетите за Общността критерии, съгласно които ефектите върху зоните се подразделят на преки и непреки, като:

Преки ефекти :

- загуба на хабитат от интерес за Общността
- загуба на хабитати на видове от интерес за Общността
- загуба на индивиди от видове от интерес за Общността

Непреки ефекти :

- промени в нивата на подпочвените води
- натоварване с биогенни или вредни вещества
- прах от строителните дейности
- замърсители от пътя (пясък и/или хлориди)
- бариерен ефект
- безпокойство от :
    - светлина
    - шум
    - човешко присъствие

А./ Земи:

Общата площ, която се очаква да бъде отнета от ЗЗ „ Родопи Средни” при реализацията на инвестиционните намерения (в т.ч. и ОУП на Община Ардино – пътни отсечки и електропровод) ще възлезе ***на 568.23 ха***., а от ЗЗ „Добростан” **на 66,78 ха**

Забележка:

Просеката за електропровода, въпреки, че следва да бъде извършена с промяна предназначението на земите, на практика не отнема биоразннобразие.

Освен тях около застроените терени с нарастването на туристическия поток определено възникнат и зони с повишено антропогенно въздействие. Степента на въздействията върху тях ще бъде с различна интензивност в зависимост от характера на ползването им, като най- високи ще бъдат за урбанизираните територии. С по- ниска степен въздействията ще се проявят при терените за рекреация.

При запазване екстензивния характер на съществуващите селскостопански практики антропогенните въздействия ще останат с най – ниско проявление при земеделските площи за които устройствените планове налагат забрани за смяна на предназначението.

В обобщение по отношение на възприетите от Общността критерии оценката върху земите в Защитените зони, след изпълнение на предложените с ОУП на Община Ардино инициативи е:

Преки ефекти

загуба на части от хабитати от интерес за Общността	да
загуба на хабитати на видове от интерес за Общността	да
загуба на индивиди от видове от интерес за Общността	не

Непреки ефекти

промени в нивата на подпочвените води	не
натоварване с биогенни или вредни вещества	да
прах от строителните дейности	да
бариерен ефект	не

Заключение:

В случай , че инвестиционните намерения за които са започнали процедури по смяна предназначението на земите бъдат реализирани дори на 100 % (вероятността за което е минимална поради огромния финансов ресурс , който ще бъде необходим) въздействията върху компонента Земи в Защитените зони при отчитане на синергийния ефект от другите заявени и реализирани планове и инвестиционни предложения все още остава под прага на значимост.

Б./ Транспорт:

В редица изследвания са правени опити да се конкретизират характеристиките на въздействията от транспортния трафик – инженерни, технически, екологични, метеорологични, физикогеографски и др при които се увеличава риска от сблъсък, между транспортните средства и животните , но еднозначен и конкретен отговор все още няма. Това се дължи на недостатъчния обем на натрупаните статистически данни, съотнесен към отделните категории на тези характеристики, както и сравнително високата адаптивност на по-голямата част от животинските видове, към новосъздаващите се условия.

Отговор на тези въпроси може да бъде даден едва след натрупването на достсъчно по обем фактически материал на чиято основа да бъдат установени статистически достоверни зависимости, които да бъдат отнесени към всяка една от предложените с ОУП пътни отсечки в случай, че строителството им бъде финасово обезпечено

Също така не установено и съществуването на линейни зависимости между интензифицирането на пътния трафик (плътност на автомобилите на

единица пътен участък и повишаване на средната скорост (за планинските терени до 50 км./ч) и загубата на биоразнообразие.

Тук е логично да се допусне, че смъртността ще е правопропорционална на степента на заемане на терена от пътната мрежа, като с нейното увеличение нараства и вероятността от възникване на инциденти с животните.

В същото време с разрастванрто на пътната мржа намалява интензивността на движение (изразена в бр. автомобили/ км.^{2} .), с което обратно пък се намалва риска от сблъсък с отделни представители на местната фауна.

Степента на използване на пътната мрежа също има отношение към смъртността на видовете въпреки, че липсват научно установени зависимости между този показател и числеността на популациите обитаващи крайпътните територии.

Предвижда зоните за отдих на територията на ОУП да бъдат със различен акцент на туристическото ползване, което предопределя различен максимум на антропогенното присъствие:

- Зона за отдих „Язовир „Ахрянско” в землищата на Родопско и Търнословка - м. Април – м. Септември.
- Курорт „Белите брези” - максимално натоварване м. Май – м. Август.
- Зона за отдих - Сухово. За ваканционното селище се очаква максималното натоварване да бъде през месеците м. Юни – м. Септември (с капацитет и вид доказани с конкретен проект).
- Климатична база за отдих - „Еньовче” – максимално натоварване м. Септември – м. Октомври

Несъвпадането на максимумите на ползване на курортните зони води до известно разсредоточване на транспортния поток в т.ч. и на този преминаващ през Защитените зони.

Лисата на достоверни статистически данни за смъртността на животните по планинските пътища затруднява изготвянето на еднозначна оценка. В тази връзка в случай, че по пътищата към „Дяволския мост” и „Хладилната пещера” бъдат установени инциденти с консервационно значими за защитените зони видове в повторяемости над естествената смъртност опасността може да бъде указана и ограничена със съответните пътни знаци, каквато практика съществува в редица страни. Същото се отнася и за новопредложените с ОУП пътни отсечки в случай, че бъде осигурено финансиране за реализацията им.

По отношение на възприетите от Общността критерии оценката върху транспорта в т ч. с отчитане на комулативните и синергийни въздействия е :

Преки ефекти

загуба на части от хабитати от интерес за Общността	да
загуба на хабитати на видове от интерес за Общността	не
загуба на индивиди от видове от интерес за Общността	не

Непреки ефекти

промени в нивата на подпочвените води	не
натоварване с биогенни или вредни вещества	да
прах от строителните дейности	да
бариерен ефект	не

Заключение:

В случай на реализация на на пътните отсечки се очаква да бъдат отнети около 2,75 ха. от код 9170 - Дъбово – габърови гори от типа Galio Carpinetum . Експлоатацията на пътищата носи риск от нараняване или убиване на отделни екземпляри в т.ч. и на представители на целевите за ЗЗ видове. Поради отдалечеността на урбанизираните територии от предложените с ОУП пътни отсечки не следва да възникнат синергийни и / или комулативни въздействия.

В./ Шум

Поради способността на шума да се разпространява на големи разстояния е прието всички останали влияния да бъдат отчитани за зоната засегната от шума.
На този етап все още няма утвърдени норми за въздействието на шума върху животинския свят.

Немския опит по изработването на методология за определяне на въздействието на шума (Институт по ландшафтна екология в Кил) е свързан с иницииране на работна среща през 2001г. на която е предложен общ инструмент за оценка на всички влияния върху птиците.

Приети са следните стойности за шума по отношение загубата на хабитати:

- ◇ Критично ниво 47 dB (A)
- ◇ При 47 – 54 dB (A) има до 25 % ЗХ
- ◇ При 54 – 59 dB (A) има до 40 % ЗХ
- ◇ При 70 – 90 dB (A) има до 85 % ЗХ
- ◇ При > 90 dB (A) има до 100 % ЗХ

Нивата на шума при холандските проучвания и според германската Директива RLS 90 се различават с по около 5 – 15 dB (A)

Също така е установено е , че различните видове птици реагират различно на шума. За видовете, които биха могли да се срещнат на територията на ОУП разделението е както следва:

◇ *Видове с висока уязвимост :*

- Козодой *(Caprimulgus europaeus)*
- Глухар *(Tetrao urogallus)*
- Пернатонога кукумявка *(Aegolius funeraeus)*

◇ *Видове с висока към средна уязвимост*

- Лещарка *(Bonasia bonasia)*

◇ *Видове със средна уязвимост*

- Черен кълвач *(Dryocopus martius)*
- Домашна кукумявка *(Athene noctua)*

◇ *Видове със средна към ниска уязвимост*

- Горска чучулига *(Lullula arborea)*
- Брезов певец *(Phylloscopus trochillus)*
- Обикновена чинка *(Fringilla coelebus)*

◇ *Видове с ниска уязвимост*

- Пчелояд *(Merops apiaster)*
- Земеродно рибарче *(Alcedo atthis)*
- Бял щъркел *(Ciconia ciconia)*

В района на предложените с ОУП решения основен източник на шум ще бъдат, временно пътните отсечки и електропровода в етапа на строителството им, транспортният поток и териториите с концентрация на туристи.

Предвид ниската интензивност на туристическия поток , поради липсата на шумни процеси в тези територии, очакваните нива в зоните за рекреация не следва да надвишават нормативно определените с Наредба № 6/ 26.06.2006г. за показателите за шум в околната среда (ДВ бр. 58/2006г.)

По отношение загубата на биоразнообразие проявлението на фактора шум свързан с евентуално повишаване на туристическото присъствие ще бъде с ниска вероятност, тъй като обособените зони не се обитават постоянно от видове със значима консервационна стойност.

По отношение на възприетите от Общността критерии оценката по отношение на шума е:

Преки ефекти

загуба на хабитат от интерес за Общността	не
загуба на хабитати на видове от интерес за Общността	не
загуба на индивиди от видове от интерес за Общността	не

Непреки ефекти

бариерен ефект	не
безпокойство от шум	да
безпокойство от човешко присъствие	да

Заключение:

Изпълнението на предложените с ОУП инициативи ще доведе временно до генерирането на високи нива на шум при новоизграждащите се пътни отсечки. За терените свързани с промяна в статуса на част от дърводобивните гори в гори за рекреация е възможно да възникне известно увеличаване на шума, като въздействието се очаква бъде под прага на значимост. В практиката се приема, че фактора придобива значимост за териториите при натоварвания над 1000 души. Очевидно , че вероятността шума в разглежданите зони да достигне до този праг е минимална, поради което заключението по показателя е, че не се очакват значителни негативни въздействия върху биоразнообразието.

Г./ Светлинно замърсяване

Тук светлинно въздействие от изкуствени източници може да се прояви в случай, че се вземе решение за инсталиране на такова в района на площите за паркиране при подходите към „Дяволския мост” и „Хладилната пещера”. Инициативи от подобен характер обаче на са предмет на ОУП.

При реализирането им евентуално би могло да възникне известно преразпределение на хранителната база най-вече за прилепите.

Така по отношение на преките ефекти върху прилепите при реализация на изкуствено осветление по показателя „светлинно замърсяване” не следва да възникне комулативен ефект довеждащ до завишаване на естествения отпад.

По отношение на възприетите от Общността критерии оценката за светлинното замърсяване е:

Преки ефекти

загуба на хабитат от интерес за Общността	не
загуба на хабитати на видове от интерес за Общността	не
загуба на индивиди от видове от интерес за Общността	не

Непреки ефекти

бариерен ефект	не
безпокойство от светлина	да
безпокойство от човешко присъствие	да

Заключение:

Реализацията на инициативите по ОУП би могло да увеличи на светлинното замърсяване , като въздействието остава под прага на значимост.

Обобщаване на резултатите от комулативните и синергийни въздействия

Показател	***Преки ефекти***			***Непреки ефекти***					
	загуба на хабитат от интерес за Общността	загуба на хабитати на видове от интерес за Общността	загуба на индивиди от видове от интерес за Общността	промени в нивата на подпочвените води	внасяне на биогенни вещества	прах и шум от строителните дейности	замърсители от пътя	Бариерен ефект	Безпокойство
земи	да	не	не	не	не	не	-	не	да
транспорт	да	не	да	не	не	да	да	не	да
шум	не	не	не	--	--	не	--	не	да
светлина	не	не	не	---	--	--	--	не	да
човешко присъствие	не	не	не	---	---	не	---	не	да

Заключение:

При прилагане на дефиницията че „Един ефект е значителен, когато благоприятното състояние на дадена консервационна цел бъде повлияно така, че целостта на зоната да е негативно засегната (Kieler institute für Ladschaftsökologie) ” следва , че с реализацията на предложените с предварителния проект на ОУП на Община Ардино инициативи възникващите негативни въздействия в т.ч. и при отчитане на комулативните и синергийни въздействия не променят целостта и консервационните цели на ЗЗ „Родопи Средни ” и „Добростан”

9.3. Характеристика на защитените зони

- ЗЗ „Родопи Средни” е създадена в отговор на разпоредбите на Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания, местообитанията и видовете.
- ЗЗ „Добростан” е създадена в отговор на изискванията на Директива 79 / 409 /ЕЕС

9.4. Област на въздействие :

- типове природни местообитания

В ЗЗ „Родопи Средни „ са установени 36 типа местообитания . В обхвата на въздействие на ОУП попадат 5 от тях.

- площ

✓ Площ на защитена зона „Родопи Средни” – 155170,42 ха от нея при 100 % реализация на допустимите по ОУП инвестиционни намерения трайно ще бъдат отнети от зоната 18.6 ха или 0.01198 % , а тези, които ще попаднат под завишено антропогенно натоварване (зони за рекреация) ще бъдат 285.43 ха или 0.184 % от ЗЗ

✓ Площ на ЗЗ „Добростан” – 83615, 52 ха от нея при 100 % реализация на предвидените по ОУП инициативи, площите, които ще бъдат отнети от зоната ще възлезнат на 7,625 ха или 0,0091 %, , а тези, които ще попаднат под завишено антропогенно натоварване (зони за рекреация) ще бъдат 98.48 ха или 0.118 % от ЗЗ

- местоположение

Ангажираните с ОУП на Община Ардино територии заемат площи от най- южните части от Защитените зони.

- приоритетност

От приоритетните за опазване в Защитените зони видове и хабитати с реализацията на ОУП по- значителни въздействия могат да възникнат само върху местната популация на Горската чучулига

- уязвимост

Природните местообитания на територията на общината са се формирали под значително антропогенно въздействие. За стотиците години през които тази територия е била населявана местообитанията и видовете в нея са придобили устойчивост към човешкото присъствие и свързаните с него дейности. Със западането на традиционното земеделие и пасищното животновъдство съществува риск от деградиране на съществуващите полуестествени местообитания.

- Състояние

Включването на местообитанията и видовете във стандартните формуляри за определяне целите и границите на защитените зони е указание за благоприятното им състояние по отношение на БР

Заключението по степента на въздействие върху местообитанията и популациите е, че в случай на започване на строителството на пътните отсечки е възможно да бъдат отнети част от Природно местообитание 9170 дъбово - габърови гори от типа galio-carpinetum , което е с добра представителност в ЗЗ. ОУП не засяга консервационно значими популации. Възможно е случайно да бъдат засегнати отделни екземпляри в т.ч. и такива от консервационно значимите животински видове. Разположението и на двете горски територии с предложение за смяна на статуса им по периферията на защитените зони, предоставя на по- плахите видове възможност за тяхната миграция във вътрешността на зоните , без това да окаже влияние върху размножаването им.

- структура

Целенасочени проучвания върху популациите в Защитените зони на практика липсват . За целите на настоящата оценка са ползвани данните за численост и структура на популациите посочен и стандартните формуляри.

В обхвата на проектотериториите за промяна предназначението на горите няма установено трайно присъствие на определени популации от целевите видове. Възможно е преминаване на отделни индивиди при претърсване на района за храна.

- динамика

Информацията за динамиката на популациите в границите на Защитените зони е твърде оскъдна и се свежда до наличните данни в Ловно - устройствения проект на ТП ДГС Ардино

- приоритетност на видовете

От видовете върху които реализацията на предвижданията по ОУП биха могли да окажат въздействие ,тази за които се изисква приоритетно съхранение на местообитанието съгласно Приложение 2 към чл. 6 ал.1. т .2 от ЗБР са :

- ⇨ Шипобедрена костенурка *(Testudo graeca)*
- ⇨ Шипоопашата костенурка *(Testudo hermanni)*
- ⇨ Кафява мечка *(Ursus arctos)*
- ⇨ Осояд *(Pernis apivorus)*
- ⇨ Горска чучулига *(Lullula arborea)*

9.5.Степен на въздействие върху типовете природни местообитания

На нивото си на подробност ОУП не осигурява достатъчен обем информация за точна количествена оценка на степента на въздействие върху типовете природни местообитания в засегнатите участъци от ЗЗ. Оценката е извършена по окрупнени стойности за засегнатите терени, като стойностите са посочени в т. 5.1.3. от настоящия доклад. По - пълна оценка на възможен най ранен етап може да се извърши на ниво Парцелрен план / ПУП - ПЗР с нанесени строежи и изяснени инвестиционни предложения . Последното се предопределя от необходимостта за количествена и качествена оценка на територията, която евентуално би се отнела от ЗЗ.

Заключението по степента на въздействие на плана е , че при реализацията му е възможно да бъдат засегнати типове природни местообитания без това да доведе до проблеми в тяхното функциониране.

9.6. Степен на въздействие върху местообитания и популации

При реализацията на предвижданията по ОУП горски площи биха се отнели при изграждането на пътните отсечки. За територията на община Ардино това са смесени дъбово – габърови гори които тук са с добро представителство. Реализацията на предвижданията по плана не би следвало да доведе до промени в състава и структурата на целевите за ЗЗ популации.

9.7.Въздействия върху природозащитните цели и целостта на зоната

Сами по себе си заложените в ОУП дейности не са с предмет опазване на биологичното разнообразие. Инвестиционните интереси свързани с икономическото развитие на Община Ардино формулират пред предприемачите комплекс от мерки свързани с опазването на околната среда.

ОУП поставя ясни регламенти, за осъществяване на различните активности на територията на общината и създава условия за намаляване на бракониерско присъствие в нея с което се оказва благоприятно влияние върху природозащитните цели на зоните .

Освен това, като беше посочено по- горе общината се намира при най – южните граници на ЗЗ с което тяхната цялост остава непрекъсната

Заключението по отношение на въздействието на плана върху природозащитните цели и целостта на зоните е , че с неговата реализация не настъпват негативни промени в тях .

9.8. Възможни смекчаващи и/или възстановителни мерки

Мерките за смекчаване и намаляване на неблагоприятните въздействия по компоненти на околната среда могат да се систематизират в следният порядък:

9.8.1. Атмосферен въздух

Очакваните замърсявания на атмосферния въздух ще бъдат резултат най-вече от увеличения трафик. Неговото ограничаване може да ще се

реализира с обособяване на паркинги при подходите към „Дяволския мост” и „Хладиланата пещера”.

В случай, че се започне строителството на пътна отсечка с. Русалско → с. Безводно и изграждане на нов път между селата Любино → Латинка → Дядовци по време на строителните работи в един сравнително кратък период от време се очаква в атмосферата да постъпят прах и газове , които в определени моменти могат да достигнат значителни стойности. Тези емисии ще бъдат с локално проявление и временен характер

9.8.2. Геоложка основа

Като рискови по отношение на геоложката среда могат да се определят пътните отсечки , като при пробиване на трасето се очаква използването на взривни вещества. Известен риск за геоложката основа носят просеката за електропровода и евентуалните спортни съоръжения, ако такива се реализират в зоните за рекреация при които биха могли да активират ерозионни процеси.

9.8.3. Почви

Почвите в обхвата на строителните площадки ще бъдат подложени на структурни промени най- вече по отношение на генетичните им хоризонти. При евентуалното строителство на двете пътни отсечки, може да се очаква, че почвите върху площ от 13 ха ще бъдат отнесени към антропогенните в т.ч. и тези, които ще останат затиснати под пътните насипи.

9.8.4. Води

При спазване изискванията за пречистване на отпадните води и недопускане ползването на химически вещества за третиране на пътните платна срещу заледяване не следва да настъпят физико - химически, промени във водоприемниците.

9.8.5. Отпадъци

Добитите при изкопните работи за двете нови отсечки почвени и геоложки материали ще се използват за изграждане на пътните насипи , при което очакванията са неголям обем на строителните отпадъци – земни и скални маси.

Генерираните битови отпадъци при зоните за рекреация ще се съхраняват на мястото на тяхното образуване и периодично по определен график ще се извозват организирано на депото за ТБО .

9.8.6.Растителен свят

Евентуалното строителство на пътните отсечки и елктропровода ще бъде свързано с изваждане на сечи въху 18.6 ха гори, което е значително под нивата на годишния дърводобив, който се изършва на територията на Държавното горско стопанство Ардино.

Възможно е известно посегателство върху естествената горска растителност по протежение на маршрута за пешеходен туризъм В рамките на тези територии не са установени защитени видове.

9. 8.7. Ландшафт.

ОУП е съобразен максимално с изискването за естетизация, устойчиво развитие на ландшафтите и подчертаване на височинната диференциация на ландшафтната макроструктура чрез подходящи обемно - пространствени, архитектурни и ландшафтноустройствени решения в следващите фази на проектиране. В рамките на защитените зони се предвижда изпълнението на ландшафтно устройствени мероприятия върху 524,53 ха.

9.8.8. Животни

На ниво общ устройствен план не може да се изготви окончателна количествена оценка на потенциално засегнатите екземпляри поради по-ниското ниво на подробност , на този вид планове. По пълна оценка може да се изготви на ниво Доклад за оценка на въздействието и Доклад за ОВОС на ПУП – ПРЗ и/или работен проект с които се определят точните граници на имотите респ. съоръженията и се внасят техните координати за определяне на точното им местоположение върху терена.

При изготвянето на общия план са заложени по строги устройствени режими, с които се цели намаляване на антропогенното натоварване върху животинските видове в защитените зони.

9.8.9. Наличие на алтернативни решения

ОУП разглежда само един вариант във фаза Предварителен проект . След провеждане на съответните консултации със заинтересованите ведомства и лица посочените мнения, бележки, становища и препоръки ще залегнат в окончателния вариант на Плана.

Алтернативите за изпълнението му са разгледани в т. 7 от настоящият доклад .

Изводите от оценка на алтернативите са, че „нулевата алтернатива е свързана с напъпването на постепенна сукцесия в някои от полуестествените местообитания, което в крайна сметка води до загубата на биоразнообразие.

9.8.10. Наличие на причини от първостепенен обществен интерес

Реализацията на ОУП не попада в дефиницията на § 1 т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗБР за първостепенен обществен интерес. Въпреки това изразените депопулационни процеси в региона (около 3 пъти по-интензивни от средните за страната) *определят изготвянето му като*

обект от значителна важност както за местната общност , така и за общината като цяло.

9.8.11. Предложени компенсационни мерки

Предложените в т. 6 от настоящия доклад смекчаващи мерки до голяма степен ще намалят негативното въздействие върху местообитанията, популациите и видовете.

Конфигурацията на южните граници на ЗЗ „Родопи Средни” и „Добростан”, както и разположението на общината спрямо тях позволяват безпроблемно включване на допълнителни територии в границите на Защитените зони в случай, че това е целесъобразно.

На сегашното ниво на информационна обезпеченост за БР в района обаче тази стъпка все още не е належаща.

IV. ОЦЕНКА НА КОМПЕСАТОРНИТЕ МЕРКИ

10. Наличие на конкретни обстоятелства по чл. 33 от ЗБР и предложения за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 от ЗБР- когато заключението по т.9 е , че предмета на опазване на съответната ЗЗ ще бъде значително увреден от реализирането на плана (програмата. проекта)или от реализирането и експлоатацията на ИП и че не е на лице друго алтернативно решение .

Съгласно § 1 т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗБР „първостепенен обществен интерес” е този свързан с общественото здраве, националната сигурност, изключително благоприятни въздействия върху околната среда, както и със специфични обществено значими задължения по отношение на транспортни, енергийни и комуникационни системи”.

В този аспект реализацията на проекта не е свързана с нито едно от посочените обстоятелства.

Във връзка с горното и на основание чл. 34 от ЗБР в случай, че бъде взето решение за одобрението на предварителния проект за ОУП за Защитените зони следва да изпълнят:

10.1. Залесителни и /или рекултивационни работи както върху нарушените терени при всеки строителен обект в урбанизираните територии на населените места в Защитените зони, така и на пътните насипи по двете нови пътни отсечки . При извършване на възстановителните залесявания да се използват в максимална степен растения от същия биологичен вид като засегнатите при изпълнените строителните работи.

10.2. Към работния проект за всеки от инвестиционните обекти да се изготвя самостоятелна част рекултивация като да дава проектно решение за опазване и оптимизиране на видовото разнообразие в

засегнатите терени , с оглед последните да предоставят по- богата хранителна база на дивите животни.

10.3. При планировката на терените, както и при терените за застрояване да се създават насипи за временно съхранение на хумусния почвен слой който в последствие се използва за рекултивация на нарушените терени.

10.4. Проучване и укрепване на местата с концентрация на повърхностни води при интензивни валежи и снеготопене, в т.ч. и изграждане на водоотвеждащи канавки, заскаляване на терена, изграждане на укрепителни плетчета и др. в границите на защитената зона.

10.5. Създаване на цялостна система за управление и контрол на околната среда която да извършва необходимите наблюдения за състоянието и промените , които настъпват в екосистемите при реализацията на плана, както и за приоритизиране на ограничителните и управленческите мерки в Защитените зони.

10.6. Извършване на мероприятия за подпомагане на естественото самовъзобновяване където то е затруднено поради абиотични или биотични фактори в рамките на ЗЗ.

10.7. Обособяване на 300 – 500 м буферни зони около населените места в защитените зони с приоритетно поддържане на тревните екосистеми. Буферните зони да бъдат включени в общинския план за развитие, като приоритетни за финансиране на дейностите по проучване и опазване на БР

Заключение:

Общия план устройствен план за Община Ардино е от изключителна необходимост за координиране на инициативите на територията на общината за оптимално използване на природните дадености при гарантиране интересите на местната общност, опазване на Европейски и световно значимото биоразнообразие и културно наследство. Реализацията на плана оставя възможности за осъществяване на широк спектър смачкващи и компенсаторни мерки, за инвестиционните предложения, като повече от половината могат да се приложат още при източника .

Заложения в Плана период за изпълнение на предвидените мероприятия (до 2035год) е достатъчен за провеждане на обстоен мониторинг върху видовете под риск и за предприемане на допълнителни смекчаващи и компенсаторни мерки, ако това се налага.

11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания , методи за прогноза и оценка на въздействието източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация.

Настоящия Предварителен проект за ОУП на Община Ардино дава общата идея за устройство на територията така , че тя да изпълни в оптимална степен функциите си като територия за живот, труд , спорт и рекреация при спазване изискванията на Българското законодателство.

Поради неголямата си площ териториите в Защитените зони, за които плана предлага промяна в статуса на горите бяха обстойно обходени с цел установяване наличието на защитени видове.

Обходите бяха извършени неколкократно в рамките на близо една година през есента, пролетта и лятото, като във връзка с изготвянето на Плана , а така също и при изготвяне на докладите по оценка на биоразнообразието – ЕО и ОС

Настоящия доклад за оценка на въздействието е изготвен на база данните от обяснителната записка на ОУП, Лесоустройствения и Ловноустройствения проекти на ДГС Ардино , Екологична оценка за обекта, проучвания върху видове и хабитати извършено от специалисти под управлението на Проект Родопи финансирано от GEF , UNDP и МЗГ, Директива 92/43/ЕИО за съхранение на природните местообитания и на дивата фауна и флора, Директивата за птиците (79/409/ЕЕС) и др. информационни източници.

При оценка на въздействията, по отношение на количествените параметри на Общия устройствен план за референтни стойности са приети стойностите за съответната зоната по нейния стандартен формуляр на Натура 2000 и информацията публикувана на интернет страница http:// www. natura2000bq.org/natura/bq/data maps.oho където са посочени предмета и целите на опазване на съответните защитени зони, попълнените стандартни форми с данни и оценки, картен материал и координатен регистър - документацията по чл. 8, ал. 1 от ЗБР.

Оценката е съобразена с указанията заложени в Методическото ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директива 92/43/ЕИО.

Бяха заснети с дигитален фотоапарат различните типове гори и местообитания .

Трудностите при събирането и актуализирането на информацията са свързани със сравнително малкото време за изготвяне на настоящия доклад , което не съответства на необходимото технологично време за обследване елементите на БР в пълния цикъл на тяхното развитие при достатъчен брой повторения .

12.Документи по чл.9 Ал.2 и 3 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони

⇨ Людмил Славчев Гочев - (Диплома № 001626 на ВЛТИ), Удостоверение N 453 / 30.05.2007г. на МОСВ по елементи на оценката

- Растителен свят
- Животински свят

- ⇨ Декларация по чл. 9 ал. (3) „Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони”
- ⇨ Стилиян Казалиев (Диплома № 9514 на ПУ)
- ⇨ Декларация по чл. 9 ал. (3) „Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони

ИЗПОЛЗАВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Освен информационните източници по изготвянето на ОУП и Доклада за ЕО допълнително бяха използвани и следните информационни източници:

1. Конвенция за биологичното разнообразие
2. Директива на Съвета 79/409/ЕИО от 2 април 1979 за опазването на дивите птици.
3. Директива на Съвета 92/43/ЕИО от 21.05.1992 за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна
4. Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие (НСОБР) и план за действие:
5. Национален план за опазване на биологичното разнообразие
6. Национална стратегия по околна среда и план за действие
7. Оперативна програма „Околна среда” 2014-2020 г.:
8. Общинска програма за опазване на околната среда.
9. Стандартен формуляр НАТУРА 2000 – ЗЗ „Родопи Средни”
10. Стандартен формуляр НАТУРА 2000 – ЗЗ „Родопи Западни”
11. Стандартен формуляр НАТУРА 2000 – ЗЗ „Добростан”
12. Стандартен формуляр НАТУРА 2000 – ЗЗ „Циганско градище”
13. Полеви определител на птиците на Европа, Северна Африка и Близкия изток.
14. Лесоустройствен план на ДГС. Ардино
15. Ловноустройствен план на ДГС. Ардино
16. Ловни птици и бозайници в България – Хр. Михайлов, Ст. Стоянов
17. Гръбначните животни в България – Определител – Цоло Пепев, Д. Нанкинов
18. Атлас по зоология
19. Ръководство за определяне на местообитания от Европейска значимост в България. WWF – Световен фонд за дивата природа, Зелени Балкани, Министерство на околната среда и водите
20. Интегриране на въпросите на биологичното разнообразие в процеса на екологичната оценка – наръчник за органите по околна среда и експертите по екологична оценка

21. Проект ”Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове- Фаза 1” Проектът е финансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България чрез оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.“
22. Определяне на благоприятен природозащитен статус на 13 вида прилепи Петров Б. 2007
23. Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕЕС
24. ЗАКОН за биологичното разнообразие Обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., изм. и доп., . бр. 80 от 3.10.2006 г., в сила от 3.10.2006 г.
26. ЗАКОН за защитените територии Обн., ДВ, бр. 133 от 11.11.1998 г., изм., бр. 65 от 11.08.2006 г., в сила от 11.08.2006 г.

Изготвили доклада:
1.....
/ Л.Гочев /
2.....
/ Ст. Казалиев/